

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ

НАВОИЙ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА
ИНСТИТУТИ

“ТАБИАТШУНОСЛИК” ФАКУЛЬТЕТИ

**“ИҚТИСОДИЁТ НАЗАРИЯСИ”
КАФЕДРАСИДА ЎҚИТИЛАДИГАН
ФАНЛАР ВА УЛАР БЎЙИЧА ТУЗИЛГАН
ТЕСТЛАР МАЖМУАСИ**

Навоий -2008 й.

Кафедрада ўқитиладиган фанлар руйхати

1. Иқтисодиёт назарияси
2. Статистика
3. Микроиқтисодиёт ва макроиқтисодиёт
4. Иқтисодий билим ва иқтисодий таълим асосларини ўқитиш методикаси
5. Бухгалтерия ҳисоби ва хужалик фаолияти таҳлили
6. Бозор иқтисодиёти назарияси ва амалиёти
7. Таълим тизимида иқтисод ва бошқарув асослари
8. Жаҳон иқтисодиёти ва халқаро иқтисодий муносабатлар
9. Тадбиркорлик кичик ва ўрта бизнес асослари
10. Ҳозир замон таълимотлари
11. Молия ва валюта кредит муносабатлари. Солиқ ва солиққа тортиш.
12. Таълимотлар тарихи

«Иқтисодиёт назарияси» фанидан тест саволлари
3-курс 5-6 семестр
А -вариант

- 1. Марказий Осиёда яшаб ўтган қуйидаги мутафаккирлардан қайси бирининг асарларида иқтисодий ғоялар энг кўп ўз аксини топган?**
 - A. Ибн Сино;
 - B. * Фаробий;
 - C. А.Навоий;
 - D. А.Темур;

- 2. Иқтисодий назариянинг қайси оқимида савдо сотиқ ва асосан ташқи савдо барча бойликларнинг манбаи деб ҳисобланади?**
 - A. физиократлар;
 - B. классик буржуа иқтисодий мактаби;
 - C. марксистик назария;
 - D. *меркантилизм;

- 3. Қуйидагиларнинг қайси бири биргаликда қондириладиган эҳтиёж ҳисобланади?**
 - A. *моддий эҳтиёж;
 - B. маданий-маиший эҳтиёж;
 - C. меҳнат жамоаси эҳтиёжлари;
 - D. физиологик эҳтиёж;

- 4. Жамият эҳтиёжининг миқдоран ўсиб ва таркибан янгиланиб боришига нима таъсир кўрсатади?**
 - A. * фан-техника тараққиёти;
 - B. аҳоли сонининг ўсиши;
 - C. реклама ва алоқа коммуникацияларининг ривожланиши;
 - D. миллий ва халқаро бозорларнинг ривожланиши;

- 5. Мулк нима? Уни ифода этувчи жавобни аниқланг?**
 - A. ер ости ва ер усти бойликлари;
 - B. ишлаб чиқариш ресурслари;
 - C. уй-жой фондлари;
 - D. *авлодлар меҳнати билан яратилган ва табиёт инъоми бўлган барча бойликлар;

- 6. Мулкчилик муносабатларининг таркибий тузилиши тўғри курсатилган қаторни кўрсатинг?**
 - A. мулкка эгаллик қилиш;
 - B. мулкни ўзлаштириш;
 - C. мулкдан фойдаланиш;
 - D. *мулкни ўзлаштириш, эгаллик қилиш, фойдаланиш ва тасарруф этиш соҳасидаги муносабатлар.

7. Товар хўжалигининг вужудга келиши шарт шароитлари нималардан иборат?

- A. ижтимоий меҳнат тақсимоти;
- B. маҳсулотни ўз истеъмоли учун ишлаб чиқарилиши;
- C. мулк эгаларининг алоҳидалашуви;
- D. *ижтимоий меҳнат тақсимоти ва мулк эгаларининг алоҳидалашуви;

8. Товар қиймати қандай меҳнат сарфларини ифодалайди?

- A. индивидуал;
- B. зарурий;
- C. қўшимча;
- D. *ижтимоий-зарурий;

9. Бозор иқтисодиёти ўз моҳияти жихатидан:

- A. иқтисодий монополизмга асосланган иқтисодиёт;
- B. соф эркин иқтисодиёт;
- C. соф марказлашган иқтисодиёт;
- D. *аралаш, бошқарилиб – тартибланиб туриладиган иқтисодиёт.

10. Адам Смит тилга олган «Кўзга кўринмас қўл» нима?

- A. қиймат қонуни;
- B. талаб қонуни;
- C. таклиф қонуни;
- D. * рақобат қонуни;

11. Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида Республика иқтисодиётининг негизини

қандай мулк ташкил этади?

- A. давлат мулки;
- B. жамоа мулки;
- C. аралаш мулк;
- D. *хилма-хил мулк;

12. Иқтисодий ислохотлар нима?

- A. ижтимоий ўзгаришларни амалга оширишга қаратилган чора тадбирлар;
- B. *иқтисодиётда бозор муносабатларини шакиллантиришга қаратилган чора тадбирлар;
- C. сиёсий ўзгаришларни амалга оширишга қаратилган чора-тадбирлар;
- D. маънавий ва маиший ўзгаришларга қаратилган тадбирлар;

13. Маҳсулот нархи ва унинг сотиб олинadиган миқдори ўртасидаги тесқари боғлиқлик қандай қонун дейилади?

- A. таклиф қонуни;
- B. нафлиликни камайиб бориши қонуни;
- C. унумдорликнинг ўсиб бориш қонуни;
- D. *талаб қонуни;

14. Талаб қонунидан қандай хулоса чиқариш мумкин?

- A. * юқори нархлар истеъмолчининг харид қилиши истагини сусайтиради, паст нархлар эса кучайтиради;
- B. истеъмолчи махсулотнинг қўшимча бирлигини фақат унинг нархи пасайган шароитда сотиб олабошлайди;
- C. нархнинг пасайиши истемолчи пул даромадининг сотиб олиш қобилиятини ёки реал даромадини оширади;
- D. махсулот нархи ўсганда истеъмолчи унинг ўрнини босувчи арзонроқ товарларни сотиб олишга ҳаракат қилади;

15. Тадбиркорлик фаолиятининг ривожланиши шарт-шароитлари нималардан иборат?

- A. хўжалик юритиш субъекти сифатида иқтисодий эркинликка эга бўлиши;
- B. иқтисодий муҳит ва ижтимоий сиёсий шарт-шароит;
- C. мулкчилик ва хўжалик юритишнинг турли-туман шакллари;
- D. *барча жавоблар тўғри.

16. Асосий ва айланма капитал ўртасидаги фарқлар нимадан келиб чиқади?

- A. хизмат қилиш давридаги фарқлардан;
- B. ўз қийматини махсулотга кўчириш усулидаги фарқдан;
- C. маълум вақт ичида айланиш сонидagi фарқдан;
- D. * узвий равишда барча жавоблар асосий ва айланма капитал ўртасидаги фарқларни ифодалайди.

17. Корхонада ишлаб чиқарилаётган махсулот умумий хажми ўзгармай қолганда фойдани қандай ўстириш мумкин?

- A. ишлаб чиқариш харажатларини камайтириш ҳисобига;
- B. махсулот нарҳини ошириш ҳисобига;
- C. қўшимча ресурсларни жалб қилиш ҳисобига;
- D. * а) ва б) жавоблар тўғри;

18. Корхонанинг фойда олиши ёки зарар кўрганлиги қандай аниқланади?

- A. * махсулот сотишдан олинган ялпи пул тушумлари ялпи харажатлар билан таққосланади;
- B. махсулот бирлигининг нархи унга килинган харажатлар билан таққосланади;
- C. корхонанинг ташқи харажатлари ялпи пул тушумлари билан таққосланади;
- D. A+B жавоблар тўғри;

19. Иқтисодий соҳадаги рақобат деганда нимани тушунмоқ керак?

- A. хўжалик юритувчи субъектлар ўртасидаги нормал фойдани қўлга киритиш мақсадида амалга оширилаётган курашни;
- B. фойдани кўпроқ олиш учун иш юритишни;
- C. ишлаб чиқаришни такомиллаштиришни;

D. *турли субъектлар ўртасида қулайроқ ишлаб чиқариш шароитига эга бўлиш, унумлироқ технология, умуман юқори даромад олиш учун олиб бориладиган курашни;

20. Рақобатга бир мақсад сари интилувчи бозор субъектлари иқтисодий манфаатларининг тўқнашуви, деб таъриф берилса у кимлар ўртасидаги рақобатни характерлайди?

- A. товар ишлаб чиқарувчилар ўртасидаги;
- B. хизмат кўрсатувчилар ўртасидаги;
- C. ресурсларни етказиб берувчилар ўртасидаги;
- D. *товар ишлаб чиқарувчилар, хизмат кўрсатувчилар, ресурсларни етказиб берувчилар ҳамда истеъмолчилар ўртасидаги рақобатни характерлайди.

21. Нархнинг шаклланиши қандай омиллар асосида ташкил топади?

- A. ягона қиймат омили асосида;
- B. бозордаги сотувчи билан харидор ўртасидаги муносабат асосида;
- C. *талаб ва таклиф, нафлик, қиймат ҳамда рақобат омиллари асосида;
- D. талаб омили асосида;

22. Нархларнинг юқори ва қуйи чегараларини белгилаб қўйиш:

- A. нарх миқдори;
- B. нарх даражаси;
- C. * нарх депазони деб аталади;
- D. лимит нархлар дейилади;

23. Кишлоқ хўжалигини ислоҳ қилишдан мақсад нима?

- A. а)* ерга бўлган хусусий мулкни барпо этиш;
- B. б) кишлоқ хўжалигида давлат секторини кенгайтириш;
- C. в) деҳқон фермер хўжаликларини ташкил этиш;
- D. г) кишлоқ хўжалигини самарадорлигини ошириб, деҳқон турмушини яхшилаш;

24. Ижара муносабатларини кўрсатинг?

- A. давлат билан ширкат хўжаликлари ўртасидаги иқтисодий муносабатлар;
- B. кишлоқ хўжалигидаги ижтимоий муносабатлар;
- C. * ердан ҳақ тўлаш шarti билан маълум муддатга фойдаланиш юзасидан келиб чиқадиган алоқалар;
- D. кишлоқ хўжалигида ердан фойдаланиш;

25. Миллий даромад қайси тармоқларда яратилади?

- A. кишлоқ хўжалигида;
- B. *моддий ишлаб чиқариш тармоқларида;
- C. саноат корхоналарида;
- D. Фан-техника сохаларида;

26. Миллий даромаднинг ахоли манфаати учун бевосита сарфланадиган қисми...

- A. амортизация фонди;
- B. жамғариш фонди;
- C. истеъмол фонди;
- D. * иш хақи фонди;

27. Қуйидаги омиллардан қайси бири экстенсив ўсишга мансуб?

- A. Фан – техника ютуқларининг жорий қилиниши;
- B. меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш;
- C. маҳсулотнинг истеъмол хусусиятини яхшилаш;
- D. *капитал қўймаларини кўпайтириш ва ишлаб чиқаришнинг шу асосда миқдоран ўсиши;

28. Иқтисодий ўсишнинг қайси шакли иқтисодиётнинг раво ривожланишини тўлароқ акс эттиради?

- A. экстенсив;
- B. турғунлик;
- C. жонланиш;
- D. *юксалиш;

29. Ҳозирги замон назарияларига асосан пулнинг вазифаларини аниқланг?

- A. умумий эквивалентлик вазифасини бажаради;
- B. *қиймат ўлчови муомала воситаси ва жамғариш воситасини бажаради;
- C. тўлов воситасини бажаради;
- D. жахон пуллари вазифасини бажаради;

30. Валюта:

- A. *миллий доирада амал қилувчи кадр-қиймати шу мамлакат бойлиги билан таъминланган пул;
- B. мамлакатнинг олтин захиралари тушунилади;
- C. мамлакатда тўпланган хорижий валюталар тушинилади;
- D. миллий валютанинг бошқа валюталарга алмаша олиш хусусияти тушинилади;

31. Молиявий муносабатларнинг моҳиятини қуйидагилардан қайси бири тўла характерланади?

- A. пул маблағларининг шаклланиши билан боғлиқ муносабатлар;
- B. пул маблағларининг тақсимлаш билан боғлиқ бўлган муносабатлар;
- C. пул маблағларининг ишлатилиши билан боғлиқ бўлган муносабатлар;
- D. *пулнинг харакати, яъни унинг шаклланиши, тақсимланиши ва ишлатилиши жараёнида вужудга келадиган муносабатлар;

32. Молиявий муносабатларнинг субъектлари?

- A. барча турдаги корхона ва муассасалар;
- B. аҳолининг кенг қатламлари;
- C. давлат ташкилотлари ва муассасалари;

D. *молиявий муносабатларнинг барча иштирокчилари.

33. Иқтисодий тартибланишнинг асосий усулини аниқланг?

- A. режали тартибланиш;
- B. *бозор механизми орқали тартибланиш;
- C. маъмурий буйруқбозлик орқали тартибланиш;
- D. нарх орқали тартибланиш;

34. Жавоблардан қайси бири давлат томонидан ҳал этилмайдиган вазифани ифода этади?

- A. давлат тасаруфида бўлган корхоналарнинг фаолиятини бошқариш;
- B. * ишлаб чиқаришга қандай ресурсларни жалб қилишни ҳал этиш;
- C. мароққисодий ўсишни режалаштириш ва прогнозлаш;
- D. монетар сиёсатни олиб бориш;

35. Аҳоли даромадлари ичида асосий ўринни қайси даромад эгаллайди;

- A. шахсий (ёрдамчи) хўжаликдан олинadиган даромад;
- B. дивиденд;
- C. нафақалар;
- D. *иш ҳақи;

36. Аҳолининг турмуш даражасини белгиловчи асосий кўрсаткич бу -...

- A. аҳоли оладиган иш ҳақининг умумий миқдори;
- B. аҳолининг умумий даромадлари миқдори;
- C. * аҳолининг реал даромадлари;
- D. аҳолининг номинал даромадлари.

«Иқтисодиёт назарияси» фанидан тест саволлари
3-курс 5-6 семестр
В-вариант

1. Ҳозирги замон иқтисодий назариясининг қайси оқимида иқтисодий ўсишни таъминлашнинг ва иқтисодиётни тартибга солишнинг асосий воситаси пул деб ҳисобланади?

- A. кейнсчилар;
- B. *монетаризим;
- C. институционализм;
- D. либерализм;

2. Қуйидаги қонунлардан қайси бири умумий иқтисодий қонунлар жумласига киради?

- A. қиймат қонуни;
- B. талаб қонуни;
- C. таклиф қонуни;
- D. *эҳтиёжларнинг юксалиб бориш қонуни;

3. Чекланган ресурслар билан чексиз эҳтиёжларни тўларок қондириб боришга қандай эришилади?

- A. эҳтиёжларни қондиришнинг макбул даражасини аниқлаш;
- B. муқобил маҳсулотларни ишлаб чиқариш;
- C. * ресурслардан фойдаланишнинг турли муқобил вариантларидан энг кўп маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминлайдиганини танлаб олиш;
- D. ресурсларни самарали таксимлаш;

4. Қуйидагиларни қайси бири ишлаб чиқаришнинг моддий омили ҳисобланмайди?

- A. хом-ашё ва материаллар;
- B. бино-иншоатлар, машина ва асбоб ускуналар;
- C. * ишчи кучи;
- D. транспорт воситалари;

5. Мулкий муносабатларнинг қайси жихати тўлиқ мулкдорлик мавқеини таъминлайди?

- A. *мулкка эгалик қилиш;
- B. мулкдан фойдаланиш;
- C. мулкни тасарруф этиш;
- D. иқтисодий фаолиятнинг натижасини тасарруф қилиш;

6. Ижтимоий иқтисодий тизимларнинг негизида нималар ётади?

- A. ер ости ва ер усти бойликлари;
- B. *мулкка эгалик қилиш;
- C. жамоа мулки;
- D. хусусий мулк;

7. Товар ва товарлашган хизматларнинг нафлиги нима?

- A. уларнинг эҳтиёж учун фойдалилиги;
- B. нархга эга бўлиши;
- C. уларнинг маълум сифатда бўлиши;
- D. *уларда истеъмол хусусиятининг мавжудлиги;

8. Товар хўжалигини ифода этувчи жавобни аниқланг?

- A. ўз шахсий эҳтиёжини кондириш мақсадида махсулотлар ишлаб чиқарувчи хўжалик;
- B. мукамал машина ва асбоб-ускуналардан фойдаланадиган хўжалик;
- C. катта ҳажмда ва сифатли махсулот ишлаб чиқарувчи хўжалик;
- D. * сотиш мақсадида бозорга махсулот ва хизматлар ишлаб чиқарувчи хўжалик;

9. Бозор иқтисодиётини тартибга солиш механизми қандай амалга оширилади?

- A. нарх-навони белгилаш орқали;
- B. солиқ сиёсати орқали;
- C. пул кредит сиёсати орқали;
- D. * бозор қонунлари орқали.

10. Бозор иқтисодиётининг асосий белгисини аниқланг?

- A. талаб ва таклифнинг мос келиши;
- B. айирбошлашнинг эквивалент бўлиши;
- C. * иқтисодий фаолият эркинлиги;
- D. эркин рақобатнинг амал қилиши;

11. Иқтисодий ислохотларни амалга оширишнинг асосий йўналишларидан қайси бири бозор иқтисодиётига ўтишнинг шарт-шароитларини вужудга келтиради?

- A. *мулкий муносабатларни ислох қилиш;
- B. бошқариш тизимини ислох қилиш ва бозор инфраструктурасини яратиш;
- C. молия-кредит ва нарх-наво ислохати;
- D. аграр ислохат;

12. Мулкни давлат тасарруфидан чиқаришнинг қайси йўли эркин тадбиркорликка кенг имкониятлар очиб беришни кўзда тутди?

- A. жамоа мулкига айлантириш;
- B. ижарага бериш;
- C. * хусусийлаштириш;
- D. хиссадорлик жамиятига айлантириш;

13. Қуйидагилардан қайси бири талаб тушунчасининг мазмунини тўлароқ характерлайди?

- A. эҳтиёж, хошиш;
- B. истак;
- C. қондирилиши зарур бўлган эҳтиёж;

D. *эҳтиёжнинг фақат пул билан таъминланган қисми;

14. Қуйидаги омиллардан қайси бири алоҳида товарлар таклифига ўз таъсирини кўрсатмайди?

- A. нархлар;
- B. ишлаб чиқариш харажатлари даражаси;
- C. технология;
- D. *истеъмолчилар сони.

15. Асосий капиталнинг жисмоний эскириши қачон рўй беради?

- A. *фойдаланиш жараёнида;
- B. ҳаракатсиз туриши натижасида;
- C. табиий кучларнинг таъсирида;
- D. мақсадли фойдаланилмаганда;

16. Амортизация қандай жараёни акс эттиради?

- A. асосий капиталнинг жисмоний эскиришини;
- B. асосий капиталнинг маънавий эскиришини;
- C. *асосий капиталнинг эскиришига мувофиқ уларнинг маҳсулотга кўчган қийматини пул шаклида ҳисоблаб боришни ва ўрнини қоплаш мақсадида пул фондларини жамғариш жараёнини;
- D. асосий капиталнинг жисмоний ва маънавий эскириш жараёнини;

17. Корхона фойдаси қачон ўзининг энг юқори даражасига етади?

- A. *ишлаб чиқариш қувватларидан тўлиқ фойдаланилганда;
- B. маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириб борганда;
- C. энг охирги маҳсулот баҳоси унга қилинган харажатларга тенг бўлганда;
- D. ресурслар тўлиқ банд қилинганда;

18. Ўртача харажат қандай аниқланади?

- A. доимий ва ўзгарувчи харажатлар қўшилади;
- B. ички ва ташқи харажатлар қўшилади;
- C. умумий харажатлардан муомала харажатлари айириб ташланади;
- D. *барча харажатлар жамланиб, уларнинг ўртачаси олинади.

19. Нарх воситасисиз рақобат усули қандай йўллар билан олиб борилади?

- A. рекламанинг барча туридан кенг фойдаланиш;
- B. кафолатланган муддатда ва ундан кейинги даврда турли хил хизматлар кўрсатиш;
- C. товарлар сифатини табақалаштириш орқали уларни истеъмол хоссаларини ошириш;
- D. *хар бир жавоб тўғри;

20. Эркин бозор нархлари қандай ташкил топади?

- A. харидор томонидан белгиланади;
- B. сотувчи томонидан белгиланади;

- C. *талаб ва таклиф асосида белгиланади;
- D. бозорда белгиланади;

21. Қуйидаги қайси омиллар товар нархини пасайтиради?

- A. юқори нафлик;
- B. талабнинг ортиши;
- C. таклифнинг камайиши;
- D. * кучли ракобат кураши;

22. Бир фирманинг биринчи бўлиб ўз нархини ўрнатишига нима дейилади?

- A. монополлашган нарх;
- B. *монопсония ҳолати;
- C. нарх белгилашдаги пешқадамлик;
- D. келишилган нархлар;

23. Дифференциал рента I нима?

- A. *ернинг унумдорлиги ва ер участкаларининг жойлашувига қараб олинандиган рента;
- B. ернинг иқтисодий унумдорлиги натижасида олинандиган рента
- C. ернинг ҳосилдорлигидан қатъий назар олинандиган рента;
- D. ернинг иқлим шароитига қараб тўланандиган рента;

24. Абсолют рента нима?

- A. Тупроқнинг табиий ҳосилдорлиги натижасида олинандиган рента;
- B. тупроқнинг иқтисодий ҳосилдорлиги натижасида олинандиган рента;
- C. ер участкаларининг сифатидан қатъий назар ерга хусусий мулкчилик монополияси мавжудлиги туфайли ер эгаларига тўланандиган солиқ;
- D. * алоҳида табиий-иқлим шароитига эга бўлган, ер учун тўланандиган рента.

25. Давлат рўйхатидан ўтмаган ишлаб чиқариш қандай иқтисодиёт деб аталади?

- A. солиқ тўламайдиган иқтисодиёт;
- B. хусусий фаолият юритувчи иқтисодиёт;
- C. *хуфёна, яъни яширин иқтисодиёт;
- D. ҳисоб, китоблар тўғри юритилмайдиган иқтисодиёт;

26. Инвестиция сарфлари нима учун зарур?

- A. қўшма корхоналар ташкил қилиш учун;
- B. * ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун;
- C. техника – технология олиш учун;
- D. йирик қурилишлар қилиш учун;

27. Цикл нима?

- A. кризисларнинг узоқ давом этиши;
- B. * бир кризисдан иккинчи кризис бошлангунча бўлган давр;
- C. турғунлик даври;

D. жонланиш даври;

28. Милий бойлик тушунчаси қуйидаги қайси кўрсаткичга хос?

- A. мамлакат аҳолиси қўлида тўпланган пул маблағлари;
- B. ер ости ва ер усти бойликлар йиғиндиси;
- C. қишлоқ хўжалиги ва саноатда яратилган барча маҳсулотлар;
- D. *авлодлар меҳнати билан яратилган ва жамиятда жамғариб келинган неъматлар ва табиат иномлари йиғиндиси;

29. Миллий валюта миз-ўзбек сўми қачон муомалага киритилган?

- A. 1992 йил 8 декабрдан;
- B. 1993 йил 2 мартдан;
- C. 1994 йил 1 январдан;
- D. *1994 йил 1 июлдан;

30. Ҳозирги даврда жаҳон пули вазифасини қайси пуллар бажаради?

- A. * эркин конвертирланадиган валюталар;
- B. олтин;
- C. АҚШ доллари;
- D. Қувайт динари;

31. Бюджет тақчиллик қачон вужудга келади?

- A. бюджетнинг даромадлар ва харажатлар қисми тенг бўлганда;
- B. даромадлар харажатлар қисмидан ортиқ бўлганда;
- C. *бюджетнинг даромадлари харажатлар қисмидан кам бўлганда;
- D. соф экспорт ижобий бўлганда;

32. Кредит тушунчасини тўлиқ ифода этувчи жавобни аниқланг?

- A. банк томонидан аҳоли ва тадбиркорларга пулни қарзга бериш;
- B. банк ва корхоналар ихтиёридаги пуллардан корхона ва тадбиркорларга қарз бериш;
- C. *вақтинча бўш бўлган пулларни банка тўплаб, уни пулга мухтож бўлган субъектларга маълум шартлар асосида қарзга бериш;
- D. корхона ихтиёридаги пулни бошқа корхоналарига қарзга бериш;

33. Бозор иқтисодиётини тартибга солишнинг маъмурий усуллари жумласига қирадиганини топинг.

- A. * бозорда яқка ҳукмронликка қарши қўлланиладиган усуллар, яъни тегишли чоралар қабул қилиш;
- B. табиатни сақлаш мақсадида маълум тақиқлашларни қўллаш; миллий стандартларни ишлаб чиқиш йўли билан
- C. иқтисодиётга аралаштириш;
- D. иш ҳақининг минимал (энг паст) даражасини белгилаш;

34. Иқтисодиётни давлат томонидан тартибга солишнинг иқтисодий усуллари қайси бири хос эмас?

- A. *қонун чиқариш;

- В. солиқ солиш;
- С. кредитга таъсир этиш;
- Д. айрим фаолият турларини чеклаш;

35. Аҳоли истеъмоли ва пул жамғармалари даражасини белгилайдиган асосий омил нима?

- А. миллий даромад;
- В. *шахсий даромад;
солиқлар даражаси;
- С. иш ҳақи;

36. Аҳоли реал даромадининг ўсиши қайси ҳолда рўй беради?

- А. * номинал даромад ва нархларнинг ўсиши мутоносиб бўлганида;
- В. номинал даромад нархлардан тез ўсганида;
- С. нархлар номинал даромаддан тез ўсганида;
- Д. солиқлар ва мажбурий тўловлар номинал даромаддан тез ўсганида;

«Иқтисодиёт назарияси» фанидан тест саволлари
3-курс 5-6 семестр
С-вариант

- 1. Ишлаб чиқарувчи кучларни қайси жавоб тўғри ифодалайди?**
 - A. янги техника ва технология;
 - B. ишлаб чиқариш ресурслари;
 - C. * ишлаб чиқаришнинг моддий (ишлаб чиқариш воситалари) ва шахсий (ишчи кучи) омилларининг мажмуи;
 - D. ишлаб чиқариш қувватлари;

- 2. Инсоннинг иқтисодиётдаги ўрнини қайси жавоб тўғри ифодалайди ?**
 - A. * инсон иқтисодиётнинг ҳаракатга келтирувчи кучи, товар ва хизматларнинг яратувчиси ҳамда истеъмолчиси;
 - B. инсон ишлаб чиқариш ва истеъмол ўртасидаги алоқани таъминловчи;
 - C. инсон иқтисодий муносабатларни йулга қўйувчи;
 - D. у ҳамма даражаларда иқтисодиётнинг ташкилотчиси;

- 3. Ҳозирги кунда Ўзбекистонда кенг тарқалган «Экономикс» курслари қайси мактаб билан боғлиқ?**
 - A. кейнечилик;
 - B. институционал йўналиш;
 - C. янги классик мактаб;
 - D. * XX аср барча мактаблари ҳам «Экономикс»га дахлдор.

- 4. «Иқтисодиёт назарияси» фанининг предмети белгилаб берган жавобни топинг.**
 - A. чекланган иқтисодий ресурслардан унумли фойдаланиш;
 - B. * кишилар ўртасидаги муносабатларни ўрганиш;
 - C. такрор ишлаб чиқариш барча фазаларини назарда тутиш;
 - D. «Иқтисодиёт назарияси»нинг аниқ иқтисодий фанлар (микроиқтисодиёт, менежмент ва ҳ.з)билан алоқасига эътибор бериш;

- 5. Иқтисодий қонунларнинг объективлиги деганда, нимани тушунасиш?**
 - A. иқтисодий ҳодиса ва жараёнларнинг кўпчилиikka дахлдор эканлигини;
 - B. иқтисодий қонунларнинг ҳар бир иқтисодий тузумда мавжудлигини;
 - C. * уларнинг инсон хоҳиш –иродасига боғлиқ эмаслигини;
 - D. иқтисодий қонунларнинг изчил амал қилишини;

- 6. Мустақиллик йиллари «Иқтисодиёт назарияси» куйидаги қайси фикр-қараш билан бойиди?**
 - A. * ресурсларнинг чекланганлик ғояси;
 - B. ишлаб чиқариш кучларини самарали тақсимлаш ғояси;
 - C. иқтисодий устуворлик ғояси;
 - D. аҳолини ижтимоий ҳимоялаш;

7. Иқтисодий фаолият турларидан қайси бирининг натижаси бўлиб, моддий-ашёвий кўринишдаги неъматлар чиқади?

- A. хизмат кўрсатишда;
- B. иқтисодий нафли иш бажаришда;
- C. ишлаб чиқаришда;
- D. * айирбошлашда.

8. «Эҳтиёж» тушунчаси ҳақида биринчилардан бўлиб фикр билдирган олимни топинг.

- A. * Аристотель;
- B. Платон;
- C. Фаробий;
- D. А.Смит;

9. Ресурслар камёблиги нимани тақозо этади?

- A. мавжуд воситалардан оқилона фойдаланишни;
- B. ишлаб чиқаришнинг энг зарур соҳаларига устуворлик берилишини;
- C. * эҳтиёжларни қондиришнинг оптимал даражаси танлаб олинишини;
- D. ресурсларни турли тармоқлар, регионлар ўртасида тўғри тақсимлашни;

10. Ишлаб чиқариш функциясини қайси жавоб ифода этади?

- A. ишлаб чиқарилган маҳсулотлар;
- B. ишчи ва хизматчиларнинг зарурий иш вақтида яратган маҳсулотлари;
- C. * ишлаб чиқариш омилларининг бир-бирларига ўзаро таъсири орқасида мавжудга келган маҳсулот;
- D. технологик янгилик асосида яратилган неъматлар;

11. Меҳнат кооперациясини тўғри ифодалаган жавобни топинг.

- A. тирикчиликни таъминлаш усуллари ва воситалари йиғиндиси;
- B. ихтисослашган меҳнат фаолиятининг ўзаро бирлашиб, яхлит меҳнат жараёнини ташкил этиши;
- C. * мустақил иқтисодий фаолият турларининг ўзаро бирлашиб кетиб, ягона жараёнга айланиши;
- D. илмий асосда ташкил этилган ишлаб чиқариш.

12. Бозор иқтисодиётига хос бўлмаган тизимни топиб аниқланг?

- A. капитализм тизими;
- B. * социализм тизими;
- C. аралаш тизим;
- D. олди-сотди муносабатлари кенг қўлланилмайдиган тизим;

13. Мулкчиликнинг турли-туманлиги ва унинг бозор муносабатларини ривожлан -тиришдаги ўрни Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг нечанчи моддасида қайд этилган?

- A. 11-модда;

- B. 25-модда;
- C. 47-модда;
- D. * 53-модда;

14. Мулкый муносабатларнинг демократлашувига мос келувчи жавобни топинг.

- A. * турли мулк шаклларининг юзага келиши;
- B. давлат мулки хиссасининг қисқариши;
- C. кўпчилкнинг мулк соҳибига айланиши;
- D. мулкчиликнинг ҳуқуқий асосларини тўла ишлаб чиқиш;

15. Мамлакатнинг миллий мулкани қайси бир жавоб ифода этади?

- A. * давлат мулки;
- B. ижтимоий ташкилотлар мулки;
- C. йирик қўшма мулклар;
- D. жамоа корхоналари мулки;

16. Қуйида номи зикр этилган жамиятларнинг қайси бири аҳоли учун энг қулай турмуш шароитларини хозирлай олади?

- A. анъанавий жамият;
- B. индустриал жамият;
- C. * янги турмуш сифати бор жамият;
- D. ўткинчи жамият;

17. Қайси бири аралаш иқтисодиётга хос эмас?

- A. мукамал техника ва технологияга асосланган иқтисодиёт;
- B. даромадлар ишлаб чиқаришда тақсимланиб, юқори иш ҳақи бериладиган иқтисодиёт;
- C. манфаатлар уйғунлашадиган иқтисодиёт;
- D. * миллий бойлик таркибида аҳоли мол-мулки ҳиссаси камайиб борадиган иқтисодиёт;

18. Пул деганда нимани тушунасиз?

- A. қиймат шакллари ривожини натижасида пайдо бўлган иқтисодий категорияни;
- B. кишилик жамияти учун зарур бўлган олди-сотди воситасини;
- C. * барча товарлар каби истеъмол қийматга ва қийматга эга бўлган товарни;
- D. барча бошқа товарлар учун умумий эквивалентлик вазифасини бажарувчи махсус товарни;

19. Натурал хўжаликни ифода этувчи жавобни аниқланг.

- A. бозор учун маҳсулот ишлаб чиқарадиган хўжалик;
- B. бошқалар учун маҳсулот етказиб берадиган хўжалик;
- C. * ўз шахсий эҳтиёжини қондириш мақсадида маҳсулотлар яратиш;
- D. режа асосида иш юритувчи хўжалик;

20. Товар қиймати ва меҳнат унумдорлиги ўртасида қандай боғлиқлик бор?

- A. тўғри боғлиқлик бор;
- B. *тескари боғлиқлик бор;
- C. улар ўртасида ҳеч қандай боғлиқлик мавжуд эмас;
- D. товар қиймати ва меҳнат унумдорлиги ўзгармайди;

21. Иқтисодий плюрализм деганда нимани тушунасиз?

- A. хусусий мулкнинг устун мавқега эга бўлиши;
- B. давлат мулкнинг қисқариши;
- C. чет эл инвестицияларининг кўплаб киритилиши;
- D. * мулк шакллари ва хўжалик юритиш усулларининг турли-туман бўлиши;

22. Бозор иқтисодиёти самарали ҳал эта оладиган муаммолар қаторига қайси бири кирмайди?

- A. муттасил равишда ишлаб чиқаришни ўстириб, тўкинчиликни таъминлаш;
- B. ресурслардан оқилона фойдаланиш;
- C. самарали меҳнатни йўлга қўйиш;
- D. *узоқ муддат ичида амалга оширилиши мумкин бўлган лойиҳаларни самарали ҳал этиш;

23. Бозор иқтисодиётининг муҳим белгиларидан бири нархларнинг либераллашуви нимани англатади?

- A. нархларнинг харидорларга қулай тарзда шаклланиши;
- B. * нарх- навонинг эркин ташкил топиши;
- C. нарх шаклланишида давлат иштирокининг камайиши;
- D. нархларнинг узоқ вақт ичида турғун бўлиши;

24. 2005 йилда иқтисодий ислохотларни амалга оширишнинг асосий устувор вазифасини аниқланг?

- A. *бозор ислохотларни чуқурлаштириш ва иқтисодиётни янада эркинлаштириш;
- B. хусусий тармоқнинг жадал ривожланиши; унинг мамлакат иқтисодиётидаги улуши кўпайишини таъминлаш;
- C. кичик бизнес ва фермерликни ривожлантириш борасидаги ишларини чуқурлаштириш ва кўламини кенгайтириш;
- D. банк ва молия тизимларидаги ислохотларни чуқурлаштириш;

25. Бозор вазифаси нотўғри ифодаланган жавобни топинг.

- A. *бозорнинг тўйиниш ҳолатини аниқлаш вазифаси;
- B. ишлаб чиқариш ва истеъмолни боғлаш вазифаси;
- C. иқтисодиётни тартиблаш вазифаси;
- D. мамлакатлар ўртасида ҳамкорликни ўрнатиш вазифаси;

26. Жавобларнинг қайси бири бозор сегментини ифодалайди?

- A. *бозор унсурларининг ўзаро боғлиқ бўлиши ва бир-бирини тақозо этиши;

- В. бозорда савдо-сотикнинг шарт-шароитларига қараб турли бўғинларга ажратилиши;
- С. бозорда нисбатан кўп бўлмаган фирмаларнинг мавжуд бўлиши;
- Д. бозорда ресурсларнинг эркин ҳаракатда бўлиши;

27. Ресурслар бозорининг бошқа бозорларга инсбатан фарқини топинг.

- А. * меҳнат маҳсули бўлмаган воситалар, масалан ернинг айирбошланиши;
- В. олди-сотди этилган товарлар ўз эгасини албатта ўзгартириши шарт эмас;
- С. айирбошлаш жараёнларининг одатда бевосита ишлаб чиқарувчи ва истеъмолчи ўртасида рўй бериши;
- Д. айирбошлаш объектининг жуда қиммат туриши;

28. Инновация фирмалари фаолияти билан боғлиқ жавобни топинг.

- А. чек. депозит ва сертификатлар олди-соттисини йўлга қўйиш;
- В. муайян бозор йўналишида ихтисослашган савдони юритиш;
- С. *янгиликларни топиш, уларни сотиш ва ишлаб чиқаришга жорий этишга хизмат қилиш;
- Д. воситачилик қилиш;

29. Ўзбекистонда хусусийлаштиришга ёндашишнинг муҳим хусусияти нимадан иборат?

- А. * дастурлар асосида босқичма-босқич амалга оширилиши;
- В. адресли йўналтирилганлиги;
- С. маълум суммада тўловлиги;
- Д. аҳоли ва мулкдорлар учун кучли ижтимоий химоялар ва кафолатлар тизими яратилиши;

30. Режали (маъмурий-буйруқбозлик) иқтисодиётдан бозор иқтисодиётига ўтиш қайси бир ҳолатни тақозо этади?

- А. *бозор иқтисодиётига ўтишнинг ҳуқуқий асосларини яратиш;
- В. бозор инфратузилмасини шакллантириш;
- С. хусусийлаштириш жараёнларини кенг йўлга қўйиш;
- Д. нархларни эркинлаштириш;

31. Бозор ислоҳотлари охир-оқибат нимага хизмат қилади?

- А. бозор муносабатларини тўғри шакллантиришга;
- В. иқтисодий алоқаларнинг кучайишига;
- С. турли ҳудудларнинг бир текис ривожланишига;
- Д. *мустақиллик стратегиясига, яъни мустақил ва ривожланган, халқ фаровонлигини таъминлай оладиган кучли иқтисодиёт барпо этишга;

32. Ўзбекистонда амалга оширилаётган аграр ислоҳотлар неча йўналишда боряпти?

- А. деҳқонларга индивидуал хўжалик юритиш учун қўшимча ер бериш;
- В. *бозор иқтисодиётига мос қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бўғинларини яратиш;

- C. Иқтисодий ночор жамоа хўжаликлари ўрнида фермер хўжаликларини ташкил этиш;
- D. қишлоқда тегишли инфратузилмани ҳосил қилиш;

33. Бозор иқтисодиётига ўтиш миллий андозамизнинг ўзига хослигига қайси бири мансуб эмас?

- A. миллий- тарихий турмуш тарзининг ўзига хослиги;
- B. *республиканинг чет элларга чиқиш имкониятининг чекланганлиги;
- C. демографик вазиятнинг ўзига хослиги;
- D. ижтимоий – сиёсий муҳитнинг ўзига хослиги;

34. Қонун устуворлигини таъминлаш учун нима қилиш керак?

- A. қонунларни ўз вақтида ишлаб чиқиш ва кучга киритиш керак;
- B. қонуннинг амал қилишига инсонларни ишонтириш керак;
- C. *қонунга қатъий риоя қилиш ва уни оғишмай ижро этиш керак;
- D. қонунларни такомиллаштириб бориш керак;

35. Истеъмолчи сотиб олиш мумкин бўлган товарлар миқдорига қуйидагилардан қайси бири таъсир кўрсатмайди?

- A. нархлар;
- B. истеъмолчининг пул даромадлари;
- C. * истеъмолчи диди;
- D. бозордаги сотувчилар сони;

36. Бошқа товарларнинг истеъмоли ўзгармасдан қолган ҳолда бирон-бир товар ва хизматга эҳтиёж тўйиниб бориши билан бу неъматнинг кейинги бирлигини истеъмол қилишдан қониқиш пасайиши қайси қонунга мансуб?

- A. талаб қонунига;
- B. таклиф қонунига;
- C. *меъёрий нафликнинг пасайиб бориш қонунига;
- D. жамғариш қонунига;

Кафедра мудири :

доц. Зойиров З.Х.

Тузувчи

доц. Зойиров З.Х.

**“Молия валюта кредит муносабатлари.Солиқ ва солиққа тортиш”
фанидан тест саволлари
4-курс 7-8 семестр
А-вариант**

1.Пулни қандай тушинасиз:

- A. *Хамма товарларга айрибошланадиган умумий эквивалент
- B. Қийматни бошқа товарларда ифодаладиган буюм
- C. Товар қийматини ифодаловчи ўлчов бирлиги
- D. Пул товар айрибошлаш тараққиётининг махсули

2.Қиймат қонунининг мазмуни:

- A. *Товарнинг қиймати ишлаб чиқариш харажатлари билан белгиланади
- B. Товар қиймати фойдалилик даражасига боғлиқ
- C. Товарларни ишлаб чиқариш асосида амалга ошади
- D. Олди – сотди муносабатлари

3.Миллий пулимиз қачон муомалага киритилди.

- A. 1992 йилда
- B. 1993 йилда
- C. *1994 йилда
- D. 1995 йилда

4.Молиянинг қуйидаги вазифалари мавжуд:

- A. таксимлаш вазифаси
- B. рағбатлантириш ва ижтимоий ҳимоя вазифаси
- C. иктисодий ахборот бериш вазифаси
- D. *жавобларнинг ҳаммаси тугри

5.Давлат бюджети неча қисмдан иборат:

- A. бир қисм
- B. *икки қисм
- C. уч қисм
- D. тўрт қисм

6.Прорессив солиқ дейилганда:

- A. *даромадларнинг ушиб бориши билан солиқнинг уртача ставкасининг ушиб бориши тушунилади
- B. даромадлар ушиб бориши билан солиқларнинг уртача ставкасининг пасайиб бориши тушунилади
- C. уртача солиқ ставкасининг даромад ҳажмига боғлиқ булмаган ҳолда узғаришсиз қолиши тушунилади
- D. нотугри жавоб йук

7.Солиқ қонунчилиги бузилганда солиқ органлари томонидан солиқ туловчиларига:

- A. молиявий жазолар қўлланилади

- В. маъмурий жазолар кулланилади
- С. жиний жазо кулланилади
- Д. *барча жавоб йук

8.Кредитнинг таъминланганлик объектларидан кайси бири энг юкори ликвидлик хусусиятига эга:

- А. юкори саноат корхоналарининг облигациялари
- В. ҳукуматнинг облигациялари
- С. товар-моддий кийматлари
- Д. нотугри жавоб йук

9.Мажбурий захиралар сиёсатини амалга оширишдан мақсад:

- А. тижорат банкларининг кредит фаолиятига таъсир курсатиши
- В. банкларнинг ликвидли маблағларига булган ихтиёжларни кондиритиш
- С. марказий банкнинг даромад базасини муштахкамлаш
- Д. *нотугри жавоб йук

10.Корхона ва ташкилотлар ер солигини бир йилда:

- А. бир марта тулайди
- В. икки марта тулайди
- С. уч марта тулайди
- Д. *турт марта, хар чорак тугаши билан тулайди

11.Фукаролар учун ер солигини хисоблашда кандай хужжат асос килиб олинади?

- А. фукароларнинг огзаки ахбороти
- В. *хокимларнинг ер ажратиш хакидаги карори
- С. махалла кумиталарининг руйхати
- Д. ер тугрисиди конун

12.Кимлар ер солигини тулайди?

- А. хамма ҳукукий шахслар
- В. хамма жисмоний шахслар
- С. хамма ердан фойдаланувчилар
- Д. *имтиёзлари бор шахслардан ташкари барча шахслар

13.Ижарага берилган ерлар учун ер солигини ким тулайди?

- А. ер солиги туланмайди
- В. *ижарага берилган тулайди
- С. ижарага олган тулайди
- Д. нотугри жавоб йук

14.Туланган ер солиги кайси бюджетга тушади?

- А. *ер уставкаси жойлашган туман (шахар) бюджетга тулашади
- В. республика бюджетига тулашади
- С. вилоят бюджетига тулашади
- Д. нотугри жавоб йук

15. Пул тизимининг таркибий қисмларини белгиланг:

- A. Пул бирлиги
- B. Баҳо масштаби
- C. *Қонуний тўлов кучига эга бўлиш
- D. Пул босиб чиқариш

16. Мулкчиликни қандай тушинасиз:

- A. Турли мулк шаклларининг йиғиндиси
- B. Мулкчилик муносабатлари
- C. *Кишилар ўртасидаги меҳнат натижаларини ўзлаштириш юзасида муносабатлар
- D. Мулкни тақсимлаш жараёни

17. Мулкчилик объектини кўрсатинг:

- A. *Мол-мулкка айланган барча бойликлар
- B. Мулк муносабатларининг иштирокчилари
- C. Меҳнат қобилияти
- D. Ишлаб чиқариш имконияти

18. Мулкчилик субъектини кўрсатинг:

- A. Ер, сув, қон ваҳоказо
- B. *Мулкни ўзлаштиришда қатнашувчилар
- C. Фақатгина давлат маҳкамалари
- D. Шахсий мулк

19. Мулк муносабатлари таркибига кирмайдиган таркибий қисмларни аниқланг:

- A. Эгалик қилиш
- B. Фойдаланиш
- C. Айрибошлаш
- D. *Ўзлаштириш

20. Хусусийлаштиришни қандай тушинасиз:

- A. Бозорнинг мавжуд бўлиши
- B. Мулкдорлик ҳуқуқининг сақланиши
- C. *Давлат мулкнинг бошқа мулк шаклига айланиши
- D. Ижара ва фермер хўжаликлар тузиш

21. Ўзбекистон Республикасида тадбиркорликни ривожлантиришнинг асосий қондаси нимадан иборат:

- A. Амалдаги қонун билан фаолият юритиш
- B. Фаолият юритишдаги мустақиллик
- C. Ёлланиб ишлаётган ходимларни суғурталаш
- D. *Ўз тадбиркорлик ташкилотини таъсис этиш

22. Тадбиркорлик фаолиятини қандай тушинасиз:

- A. *Амалдаги қонунлар доирасида иқтисодий фаолият

- В. Қимматбаҳо буюмларни банкга қўйиб даромад олиш
- С. Ерни ижарага бериб пул топиш
- Д. Ёлланиб ишлаш орқали даромад олиш

23. Ишлаб чиқариш харажатларини тўғри ажратиб кўрсатинг:

- А. Моддий ресурсларга сарфланган маблағ
- В. Ишчига меҳнати учун тўланадиган пул
- С. *Ишлаб чиқаришнинг омилларига кетган харажат
- Д. Муомала харажатлари

24. Фойдани қандай тушинаси:

- А. *Товарни сотишдан келиб тушган пул
- В. Умумий даромад ва харажат ўртасидаги фарқ
- С. Корхонанинг банкда турган пул маблағи
- Д. Ишлаб чиқариш соҳасидаги тадбиркорлик

25. Номинал иш х ақи нима:

- А. Ишчининг пул шаклида оладиган иш ҳақи
- В. *Ишчи олган пулнинг харид қобилияти
- С. Бозордаги мавжуд бўлган нарх наво тизими
- Д. Инфляция даражаси

26. Реал иш ҳақи нимани ифодалайди:

- А. Ишчининг барча даромадлари йиғиндиси
- В. Ишчи пул даромади
- С. *Номинал иш ҳақига сотиб олиш мумкин бўлган товарлар
- Д. Яшаш учун зарур пул миқдори

27. Инфляция деганда нимани тушунаси:

- А. Муомаладаги товарлар пул массаси
- В. *Маҳсулот ишлаб чиқаришга нисбатан пулнинг харид қувватининг пасайиши
- С. Иқтисодиётнинг турғунлигини ифодаловчи ҳолати
- Д. Ишлаб чиқаришнинг пасайиб кетиши

28. Қандай инфляция гипер инфляция дейилади:

- А. *Нарх – навони ўсиши пул қадрининг пасайишига олиб келади
- В. Истеъмол товарларининг тақчиллиги ҳаётни гиперинфляцияга олиб келади
- С. Нарх – навони ўсиши мамлакат иқтисодиётини тангликка туширади
- Д. Истеъмолчилар эҳтиёжини қондира олмайдиган товарлар кўпайиб кетади

29. Солик суммаси ҳисобланаётганда ялпи даромаддан:

- А. *соликка тортилмайдиган минимум чегириб ташланади
- В. соликка тотиладиган минимум чегириб ташланади
- С. соликка тортиладиган минимум қисман чегириб ташланади
- Д. нотугри жавоб йук.

30. Фукарларнинг кайси бир даромадлари соликка тортилади?

- A. *ишсизлик нафақаси
- B. давлат ижтимоий сугуртаси
- C. ижтимоий таъминот нафақаси
- D. олий ва махсус укув юртлар талабалари, урта мактаб укувчиларининг корхона, муассаса ва ташкилотларда ишлаш эвазига олинган стипендиялари

31. Фукарларнинг кайси бир даромадлари соликка тортилмайди?

- A. олий укув юртлари, урта махсус ва хунар билим юртлари, диний укув юртлари томонидан бериладиган стипендиялар
- B. пенсия ва унга булган кушимчалар
- C. чет элга юбориш муносабати билан фукарларга корхона ва ташкилотлар томонидан туланадиган иш хаки
- D. *нотугри жавоб йук

32. Валюта курси дегани нима:

- A. *Бир мамлакат пул бирлигининг бошқа мамлакат пул бирлигига солиштирма баҳоси
- B. Валютанинг олтин қиймати билан ифодаланиши
- C. Валюта тўлов қийматининг ўзгариб бориши
- D. Ишлаб чиқарилган товарнинг жахон талабига жавоб бериши

33. Пулнинг функцияларини кўрсатинг:

- A. *Тўлов воситаси
- B. Ресурсларни тақсимлаш
- C. Қиймат ўлчови
- D. Ижтимоий химоялаш

34. Асосий фондларга нималар киради:

- A. *Ишлаб чиқариш бинолари, машиналар
- B. Тайёр махсулот
- C. Хом – ашё, ёқилғи
- D. Хисобдаги пул маблағи

35. Айланма фондларга нималар киради:

- A. *Хом – ашё, ёқилғи
- B. Ишчи кучи
- C. Станоклар, бинолар
- D. Ёрдамчи материаллар

36. Бозор нима:

- A. Товар ишлаб чиқариш муносабатлари
- B. *Сотувчи билан харидор товарлари пул воситасини айрибошлаш
- C. Барча товарлар истеъмол қилувчиларни бирлаштирувчи механизм
- D. Товар ва хизматлар сотиладиган жой

**“Молия валюта кредит муносабатлари.Солиқ ва солиққа тортиш”
фанидан тест саволлар
4-курс 7-8 семестр
В-вариант**

1. Хозирги кунда куйидаги гаров объектларидан кайси бири Узбекистон Республикасининг банк амалиётида кенг кулланилмоқда:

- A. ер
- B. хукуматнинг облигациялари
- C. туланмаган счётлар
- D. *товар-моддий кийматли буюм ва нарсалар

2. Чет эл фукароларининг даромадлари солиққа тортиладими?

- A. тортилмайди
- B. барча даромадлар тортилмайди
- C. *бир кисми тортилади
- D. Барча жавоблар тўғри

3. Бозор иқтисодиёти деганда нимани тушинаси:

- A. Узлуксиз иқтисодий ўсишга эришувчи иқтисодиёт
- B. *Товар пул муносабатларига асосланган иқтисод
- C. Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг иккинчи бўлинмаси
- D. Фақат давлат томонидан бошқа риладиган иқтисод

4. Бозорнинг мохияти нимадан иборат:

- A. Бозор олмашинувини амалга оширади
- B. Бозор товар ишлаб чиқприш категорияси
- C. *Аҳолини истеъмол моллари билан таъминлайдиган жой
- D. Бозорда савдо-сотик муносабатлари содир бўлиши

5.Бозор мувозанатини қандай тушинаси:

- A. Товарнинг пул билан таъминланганлиги
- B. *Бозорда талаб ва таклиф мувофиқ келиши
- C. Режали ишлаб чиқариш
- D. Эркин нархлар

6.Бозор инфраструктураси деганда нимани тушунаси:

- A. Биржалар, банклар,транспорт воситалари
- B. Солиқ инспекцияси
- C. Концернлар, вазирликлар
- D. *Хаммаси тўғри

7.Бозорнинг қайси бири ўзини-ўзи бошқариш системасига киради:

- A. Бозор мулкый муносабатлар шаклида намоён бўлади
- B. Ишлаб чиқариш учун сарфланадиган меҳнатнинг тан олиниши
- C. Ишлаб чиқариш билан истеъмолни боғлаш функцияси
- D. *Талаб ва таклифни тартибга солиш

8.Бозорнинг етакчи белгисини ажратинг:

- A. Монополия
- B. *Иқтисодий эркинлик
- C. Интеграция
- D. Рақобат

9.Товар биржаси нима:

- A. *Улгуржи савдо, тижорат корхонаси
- B. Чакана савдо, тижорат корхонаси
- C. Фақат тайёр таворларни олди – сотди алоқалари
- D. Товарларни сотиш жараёнидаги воситачилик

10.Талаб деганда нимани тушунасиз:

- A. *Инсон эҳтиёжи учун зарур товарларни сотиб олиш
- B. Тўловга қобиллик
- C. Бозорга келтирилган товарлар
- D. Яшаш учун зарурий моллар миқдори

11.Таклиф деганда нимани тушунасиз:

- A. Айни пайтда бозорда мавжуд бўлгантовар массаси
- B. *Ишлаб чиқарувчини эҳтиёжини қондириладиган маҳсулотлар
- C. Харидор эҳтиёжининг бозорда намоён бўлиши
- D. Турли мулк шаклини ишлаб чиқарган маҳсулот массаси

12.Баҳо деганда нимани тушинасиз:

- A. Товар баҳосининг пулдаги ифодаси
- B. *Товарнинг моддийлашган меҳнат сарфидаги пулдаги ифодаси
- C. Товар қийматининг пулдаги ифодаси
- D. Харидор ва сотувчи келишган баҳо

13.Рақобат деганда нимани тушинасиз:

- A. *Субъектлар ўртасидаги даромад олиш учун олиб бориладиган кураш
- B. Натурал ишлаб чиқаришдаги субъектлар ўртасидаги алоқалар
- C. Иқтисодиётни давлат томонидан тартибга солиш
- D. Турли мулкдорларнинг вужудга келиши

14.Аграр муносабатларни қандай тушинасиз:

- A. *Ердан ҳақ тўлаш шарти билан фойдаланиш юзасидаги муносабатлар
- B. Ер билан боғлиқ иқтисодий муносабатлар
- C. Қишлоқ хўжалиги корхоналари ўртасидаги муносабатлар
- D. Қишлоқ хўжалигини таркибий жихатдан янгича ташкил этиш

15.Рента муносабатларини қандай тушинасиз:

- A. *Ердан фойдаланганлик учун тўланадиган ҳақ
- B. Ердан давлат бюджетига ундириладиган ҳақ
- C. Қишлоқ хўжалигида тадбиркорлар оладиган фойда
- D. Қишлоқ хўжалигида турли хил солиқлар

16.Агросаноат комплекси нима:

- A. Фермер хўжаликлари уюшмаси
- B. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш тармоғи
- C. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқарувчиларга етказиб берувчи тармоқ
- D. *Бир қанча қишлоқ хўжалиги ва саноат корхоналарини бирлаштирувчи агрофирма

17.Маълум давр мабойнида жамиятдаги яратилган маҳсул деганда нимани тушинасиз:

- A. Миллий бойлик
- B. Миллий даромад
- C. Соф маҳсулот
- D. *Жами ижтимоий маҳсулот

18.Миллий даромадни қандай тушинасиз:

- A. Иш ҳақи ва кўшимқа маҳсулот
- B. *Бир йил давомида яратилган маҳсулот қиймати
- C. Умуман яратилган маҳсулотнинг жами
- D. Саноатда яратилган маҳсулот миқдори

19.Инвентицияни қандай тушинасиз:

- A. *Ишлаб чиқаришни ривожлантиришга қўйилган капитал
- B. Ишлаб чиқаришни янгилаш учун берилган қарз
- C. Эскирган станок ускуналарни янгилашга сарфланган маблағ
- D. Чет эл инвестицияси

20.Молия деганда нимани тушинасиз:

- A. *Пул ресурслар фонди
- B. Кенгайтирилган такрор ишлаб чиқариш манбаи
- C. Жамғарилган пуллар
- D. Такрор ишлаб чиқариш жараёнига хизмат қилувчи пул маблағи

21.Молиянинг вазифаларини кўрсатинг:

- A. Ишлаб чиқариш билан истеъмолни боғловчи восита
- B. *Тақсимлаш, рағбарлантириш, социал химоялаш, ахборот бериш
- C. Ресурсларни қайта тақсимлаш, назорат қилиш
- D. Миллий даромадни қайта тақсимлаш

22.Қимматли қоғозлар - бу :

- A. Номинал қийматга эга бўлган пулли хужжат
- B. *Дивидент ёки фоиз кўринишидаги даромад келтирувчи пулли хужжат
- C. Эмисия қилувчи ва сотиб олувчи ўртасидаги мулкый муносабатни билдирувчи пулли хужжат
- D. Нотўғри жавоб йўқ

23. Қимматли қоғозлар эгаларининг даромадларини тўлашда қуйидаги қайси бир тўлов усули қўлланилади:

- A. *Двиденд усулида тўлов
- B. Ўзгармас фоизли тўлов усули
- C. Поғонали фоизли тўлов усули
- D. Ўзгарувчан фоизли тўлов усули

24. Қимматли қоғозларни дисконта билан сотиб олиниши деганда қимматли қоғозларнинг:

- A. Номинал баҳосида сотиб олиниши тушинилади
- B. *Номинал баҳосидан паст нархда сотиб олиниши тушинилади
- C. Номинал баҳосидан юқори нархда сотиб олиниши тушинилади
- D. Нотўғри жавоб йўқ

25. Қимматли қоғозлар курси деганда:

- A. Уларни сотиш ва сотиб олиш нархи тушинилади
- B. *Сотувчи билан олувчи нархи ўртасидаги фарқи тушинилади
- C. Қимматли қоғозларда ёзилган пул суммаси тушинилади
- D. Нотўғри жавоб йўқ

26. Котировка деганда:

- A. Қимматли қоғозларнинг фонд биржасида рўйхатга олиниши тушинилади
- B. Қимматли қоғозларни сотиш ва сотиб олиш нархи тушинилади
- C. *Қимматли қоғозларни номинал баҳосидан паст нархда сотиб олиниши тушинилади
- D. Биржада қимматли қоғозлар курсини белгилаш ва уларни қайд этиш тушунилади

27. Ликвидли қимматли қоғозлар деганда:

- A. Тезлик билан эгасига ҳеч қандай йўқотишларсиз пулга айланиш имкониятига эга бўлган
- B. *Белгиланган номиналга қараб албатта тўлов учун қабул қилинадиган қимматли қоғозлар тушунилади
- C. Қимматли қоғозларни номинал баҳосидан паст нархда сотиб олиниши тушинилади
- D. Нотўғри жавоб йўқ

28. Трансферт деганда:

- A. Ўтказма пексел тушинилади
- B. Номи ёзилган қимматли қоғозларга эгалик ҳуқуқини бошқа бировга бериш тушинилади
- C. *Бирор – бир турдаги ни тавсифловчи кўрсаткичлар мажмуаси тушунилади
- D. Нотўғри жавоб йўқ

29. Акция – бу:

- A. Ўз қийматиға нисбатан қатъий белгиланган фоиз шаклида даромад келтирувчи қимматли қоғоздир
- B. *Ўз эгасига дивиденд олиш ҳуқуқини берувчи қимматли қоғоздир
- C. Номи ёзилган қимматли қоғозларға эгалик ҳуқуқини бошқа бировга бериш тушинилади
- D. Нотўғри жавоб йўқ

30. Дивиденд – бу:

- A. Бир шахс томонидан иккинчисига ёзиб берилган қарз мажбуриятини ифодаловчи қимматли қоғознинг бир тури
- B. Акциядан олинadиган даромад
- C. *Эмитентнинг қарздорлиги ва бу қарз учун фоиз тўлаш зарурлиги ҳақида гувоҳлик берувчи қимматли қоғоз
- D. Нотўғри жавоб йўқ

31. Акция курси деганда:

- A. Қимматли қоғозларнинг фонд биржасида рўйхатга олиниши тушинилади
- B. *Биржада қимматли қоғозлар курсини белгилаш ва уларни қайд этиш тушунилади
- C. Қимматли қоғозларни номинал баҳосидан паст нарҳда сотиб олиниши тушинилади
- D. Нотўғри жавоб йўқ

32. Имтиёзли акциялар акционер жамияти устав фондининг:

- A. 2 фоизидан ортиқ чиқарилиши мумкин эмас
- B. 5 фоизидан ортиқ чиқарилиши мумкин эмас
- C. 10 фоизидан ортиқ чиқарилиши мумкин эмас
- D. *20 фоизидан ортиқ чиқарилиши мумкин эмас

33. Облигация – бу:

- A. Ўз қийматиға нисбатан қатъий белгиланган фоиз шаклида даромад келтирувчи қимматли қоғоздир
- B. Эмитентнинг қисқа муддатли қарз мажбурияти
- C. *Ўз эгасига дивиденд олиш ҳуқуқини берувчи қимматли қоғоздир
- D. Нотўғри жавоб йўқ

34. Банк сертификати – бу:

- A. *Банкнинг қисқа муддатли қарз мажбурияти
- B. Банкнинг ўрта муддатли қарз мажбурияти
- C. Банкнинг узоқ муддатли қарз мажбурияти
- D. Нотўғри жавоб йўқ

35. Депозит сертификати – бу:

- A. *Омонат қўйилганлиги ҳақидаги эмитетн гувоҳномаси
- B. Нақд пул кўринишидаги банк сертификати

- C. Эмитентнинг махсус дело хисоб рақамларида махсус ёзувлар кўринишида, яъни қоғозсиз кўринишидаги банк сертификатлари
- D. Нотўғри жавоб йўқ

36. Вексел – бу:

- A. Дивиденд ёки фоизлар кўринишидаги даромад келтирувчи пулли хужжат
- B. Ўз қийматиغا нисбатан қатъий белгиланган фоиз шаклида даромад келтирувчи қимматли қоғоздир
- C. *Муайян суммадаги қарзни белгиланган муддатда тўлаш мажбурияти қатъий юкланган, қонун билан тасдиқланган ҳолатда тўлдирилиб расмийлаштирилган қарздорлик тилхати
- D. Нотўғри жавоб йўқ

**“Молия валюта кредит муносабатлари.Солиқ ва солиққа тортиш”
фанидан тест саволлар
4-курс 7-8 семестр
С-вариант**

1. Инфляция қандай салбий оқибатларга олиб келиши мумкин:

- A. пул бирлиги қадрсизланади;
- B. шахсий жамғармалар уз қадрини йукотади;
- C. қатта инвестициялар қилишга хавф-хатар ошади;
- D. *нотугри жавоб йук

2. Миллий пулимиз қачон муомалага қиритилди.

- A. 1992 йилда
- B. 1993 йилда
- C. *1994 йилда
- D. 1995 йилда

3. Молиянинг қуйидаги вазифалари мавжуд:

- A. таксимлаш вазифаси
- B. рағбатлантириш ва ижтимоий ҳимоя вазифаси
- C. иқтисодий ахборот бериш вазифаси
- D. *жавобларнинг ҳаммаси тугри

4. Суммаси ҳисобланаётганда ялпи даромаддан:

- A. *солиққа тортилмайдиган минимум чегириб ташланади
- B. солиққа тотиладиган минимум чегириб ташланади
- C. солиққа тортиладиган минимум қисман чегириб ташланади
- D. нотугри жавоб йук.

5. Фуқароларнинг қайси бир даромадлари солиққа тортилади ?

- A. *ишсизлик нафақаси
- B. давлат ижтимоий сугуртаси
- C. ижтимоий таъминот нафақаси
- D. олий ва махсус укув юртлар талабалари, урта мактаб укувчиларининг қорхона, муассаса ва ташкилотларда ишлаш эвазига олинган стипендиялари

6. Фуқароларнинг қайси бир даромадлари солиққа тортилмайди ?

- A. олий укув юртлари, урта махсус ва ҳунар билим юртлари, диний укув юртлари томонидан бериладиган стипендиялар
- B. ҳунар-техника билим юртлари укувчиларининг бажарган ишлари учун туловлар
- C. пенсия ва унга булган қушимчалар
- D. *нотугри жавоб йук

7. Пулни қандай тушинаси:

- A. *Хамма товарларга айрибошланадиган умумий эквивалент
- B. Қийматни бошқа товарларда ифодаладиган буюм
- C. Товар қийматини ифодаловчи ўлчов бирлиги
- D. Пул товар айрибошлаш тараққиётининг махсули

8. Қиймат қонунининг мазмуни:

- A. *Товарнинг қиймати ишлаб чиқариш харажатлари билан белгиланади
- B. Товар қиймати фойдалилик даражасига боғлиқ
- C. Товарларни ишлаб чиқариш асосида амалга ошади
- D. Олди – сотди муносабатлари

9. Пул тизимининг таркибий қисмларини белгиланг:

- A. Пул бирлиги
- B. Баҳо масштаби
- C. *Қонуний тўлов кучига эга бўлиш
- D. Пул босиб чиқариш

10. Мулкчиликни қандай тушинаси:

- A. Турли мулк шакллариининг йиғиндиси
- B. Мулкчилик муносабатлари
- C. *Кишилар ўртасидаги меҳнат натижаларини ўзлаштириш юзасида муносабатлар
- D. Мулкни тақсимлаш жараёни

11. Мулкчилик объектини кўрсатинг:

- A. *Мол-мулкка айланган барча бойликлар
- B. Мулк муносабатларининг иштирокчилари
- C. Меҳнат қобилияти
- D. Ишлаб чиқариш имконияти

12. Мулкчилик субъектини кўрсатинг:

- A. Ер, сув, кон ваҳоказо
- B. *Мулкни ўзлаштиришда қатнашувчилар
- C. Фақатгина давлат маҳкамалари
- D. Шахсий мулк

13. Мулк муносабатлари таркибига кирмайдиган таркибий қисмларни аниқланг:

- A. Эгалик қилиш
- B. Фойдаланиш
- C. Айрибошлаш
- D. *Ўзлаштириш

14. Хусусийлаштиришни қандай тушинаси:

- A. Бозорнинг мавжуд бўлиши
- B. Мулкдорлик ҳуқуқининг сақланиши

- C. *Давлат мулкининг бошқа мулк шаклига айланиши
- D. Ижара ва фермер хўжаликлар тузиш

15. Ўзбекистон Республикасида тадбиркорликни ривожлантиришнинг асосий қондаси нимадан иборат:

- A. Амалдаги қонун билан фаолият юритиш
- B. Фаолият юритишдаги мустақиллик
- C. Ёлланиб ишлаётган ходимларни суғурталаш
- D. *Ўз тадбиркорлик ташкилотини таъсис этиш

16. Тадбиркорлик фаолиятини қандай тушинаси:

- A. *Амалдаги қонунлар доирасида иқтисодий фаолият
- B. Қимматбаҳо буюмларни банкга қўйиб даромад олиш
- C. Ерни ижарага бериб пул топиш
- D. Ёлланиб ишлаш орқали даромад олиш

17. Ишлаб чиқариш харажатларини тўғри ажратиш кўрсатинг:

- A. Моддий ресурсларга сарфланган маблағ
- B. Ишчига меҳнати учун тўланадиган пул
- C. *Ишлаб чиқаришнинг омилларига кетган харажат
- D. Муомала харажатлари

18. Фойдани қандай тушинаси:

- A. *Товарни сотишдан келиб тушган пул
- B. Умумий даромад ва харажат ўртасидаги фарқ
- C. Корхонанинг банкда турган пул маблағи
- D. Ишлаб чиқариш соҳасидаги тадбиркорлик

19. Номинал иш х ақи нима:

- A. Ишчининг пул шаклида оладиган иш ҳақи
- B. *Ишчи олган пулнинг харид қобилияти
- C. Бозордаги мавжуд бўлган нарх наво тизими
- D. Инфляция даражаси

20. Реал иш ҳақи нимани ифодалайди:

- A. Ишчининг барча даромадлари йиғиндиси
- B. Ишчи пул даромади
- C. *Номинал иш ҳақига сотиб олиш мумкин бўлган товарлар
- D. Яшаш учун зарур пул миқдори

21. Инфляция деганда нимани тушунаси:

- A. Муомаладаги товарлар пул массаси
- B. *Маҳсулот ишлаб чиқаришга нисбатан пулнинг харид қувватининг пасайиши
- C. Иқтисодийнинг турғунлигини ифодаловчи ҳолати
- D. Ишлаб чиқаришнинг пасайиб кетиши

22. Қандай инфляция гипер инфляция дейилади:

- A. *Нарх – навони ўсиши пул қадрининг пасайишига олиб келади
- B. Истеъмол товарларининг тақчиллиги хаётни гиперинфляцияга олиб келади
- C. Нарх – навони ўсиши мамлакат иқтисодиётини тангликка туширади
- D. Истеъмолчилар эҳтиёжини қондира олмайдиган товарлар кўпайиб кетади

23. Валюта курси дегани нима:

- A. *Бир мамлакат пул бирлигининг бошқа мамлакат пул бирлигига солиштира бахоси
- B. Валютанинг олтин қиймати билан ифодаланиши
- C. Валюта тўлов қийматининг ўзгариб бориши
- D. Ишлаб чиқарилган товарнинг жахон талабига жавоб бериши

24. Пулнинг функцияларини кўрсатинг:

- A. *Тўлов воситаси
- B. Ресурсларни тақсимлаш
- C. Қиймат ўлчови
- D. Ижтимоий химоялаш

25. Асосий фондларга нималар киради:

- A. *Ишлаб чиқариш бинолари, машиналар
- B. Тайёр маҳсулот
- C. Хом – ашё, ёқилғи
- D. Хисобдаги пул маблағи

26. Айланма фондларга нималар киради:

- A. *Хом – ашё, ёқилғи
- B. Ишчи кучи
- C. Станоклар, бинолар
- D. Ёрдамчи материаллар

27. Бозор нима:

- A. Товар ишлаб чиқариш муносабатлари
- B. *Сотувчи билан харидор товарлари пул воситасини айрибошлаш
- C. Барча товарлар истеъмол қилувчиларни бирлаштирувчи механизм
- D. Товар ва хизматлар сотиладиган жой

28. Бозор иқтисодиёти деганда нимани тушинаси:

- A. Узлуксиз иқтисодий ўсишга эришувчи иқтисодиёт
- B. *Товар пул муносабатларига асосланган иқтисод
- C. Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг иккинчи бўлинмаси
- D. Фақат давлат томонидан бошқа риладиган иқтисод

29. Бозорнинг моҳияти нимадан иборат:

- A. Бозор олмашинувини амалга оширади
- B. Бозор товар ишлаб чиқариш категорияси
- C. *Аҳолини истеъмол моллари билан таъминлайдиган жой
- D. Бозорда савдо-сотиқ муносабатлари содир бўлиши

30. Бозор мувозанатини қандай тушинаси:

- A. Товарнинг пул билан таъминланганлиги
- B. *Бозорда талаб ва таклиф мувофиқ келиши
- C. Режали ишлаб чиқариш
- D. Эркин нархлар

31. Бозор инфраструктураси деганда нимани тушунаси:

- A. Биржалар, банклар, транспорт воситалари
- B. Солиқ инспекцияси
- C. Концернлар, вазирликлар
- D. *Хаммаси тўғри

32. Бозорнинг қайси бири ўзини-ўзи бошқариш системасига киради:

- A. Бозор мулкӣ муносабатлар шаклида намоён бўлади
- B. Ишлаб чиқариш учун сарфланадиган меҳнатнинг тан олинishi
- C. Ишлаб чиқариш билан истеъмолни боғлаш функцияси
- D. *Талаб ва таклифни тартибга солиш

33. Бозорнинг етакчи белгисини ажратинг:

- A. Монополия
- B. *Иқтисодий эркинлик
- C. Интеграция
- D. Рақобат

34. Товар биржаси нима:

- A. *Улгуржи савдо, тижорат корхонаси
- B. Чакана савдо, тижорат корхонаси
- C. Фақат тайёр таворларни олди – сотди алоқалари
- D. Товарларни сотиш жараёнидаги воситачилик

35. Талаб деганда нимани тушунаси:

- A. *Инсон эҳтиёжи учун зарур товарларни сотиб олиш
- B. Тўловга қобиллик
- C. Бозорга келтирилган товарлар
- D. Яшаш учун зарурий моллар миқдори

36. Таклиф деганда нимани тушунаси:

- A. Айни пайтда бозорда мавжуд бўлгантовар массаси
- B. *Ишлаб чиқарувчини эҳтиёжини қондириладиган маҳсулотлар
- C. Харидор эҳтиёжининг бозорда намоён бўлиши
- D. Турли мулк шаклини ишлаб чиқарган маҳсулот массаси

Кафедра мудири :

доц. Зойиров З.Х.

Тузувчи :

ўқитувчи Рўзиев И.И.

**“Жаҳон иқтисодиёти ва халқаро иқтисодий муносабатлари”
фанидан тест саволлари
4-курс 7-семестр
А-вариант**

1. Халқаро иқтисодий муносабатлар тизимига қўйидагилар кирази :

- A. Халқаро меҳнат тақсимоти;
- B. Халқаро товар ва хизматлар савдоси;
- C. Халқаро капитал ва хорижий инвестициялар ҳаракати.
- D. *Жавобларнинг ҳаммаси тўғри.

2. Қўйидагилардан қайси бири экспорт квотаси сифатида аниқланади:

- A. $EK = I \setminus YaIMx 100\%$
- B. * $EK = E \setminus YaIMx 100\%$
- C. $EK = IE \setminus YaIMx 100\%$
- D. Жавобларнинг ҳаммаси тўғри

3. Интенсив давлатлараро иқтисодий алоқаларнинг ҳозирги даражаси қўйидагиларни ўз ичига олади:

- A. Жаҳон хўжалигида халқаро меҳнат тақсимоти даражасини чуқурлигини;
- B. Анъанавий халқаро тайёр маҳсулотлар, миқёсларининг кенгайишини;
- C. Капитал миграциясининг интенсивлашганлигини;
- D. *Юқорида кўрсатилган барча хусусиятларни

4. Йиллик қўшимча ўсиш коэффициенти қўйидагича аниқланади:

- A. $ISK = TS \setminus YaIM \times 100\%$
- B. $EK = E \setminus YaMxRm$
- C. $IK = I \setminus YaIMxRm$
- D. * $Rk = RkxRm$

5. Жаҳон иқтисодиётида халқаро ишчи кучи миграциясининг асосий йўналишлари қўйидагилардан иборат :

- A. Саноати ривожланган давлатлар миграцияси;
- B. Ривожланаётган давлат миграцияси;
- C. Собиқ социалистик давлатлар миграцияси;
- D. *Юқоридаги жавобларнинг барчаси тўғри.

6. Жаҳон иқтисодиётида халқаро ишлаб чиқаришнинг ихтисослашуви қўйидаги йўналишлар бўйича ривожланади:

- A. *Ишлаб чиқариш ва ҳудудий;
- B. Соҳалараро;
- C. Давлатлараро;
- D. Алоҳида корхоналар ва алоҳида давлатлараро.

7. Халқаро ишлаб чиқариш ихтисослашувининг асосий турларига қўйидагилар кирази:

- A. Предметли (маҳсулот ишлаб чиқиш);

- В. Деталли (маҳсулотни ташкил қилувчи қисмларни ишлаб чиқиш);
- С. Технологик ёки босқичли (алоҳида технологик жараёнларни, масалан, йиғиш, бўяш....)
- Д. *Юқоридаги жавобларни барчаси тўғри.

8. Халқаро савдонинг “Олтин асри” га қайси даврларни киритиш мумкин:

- А. 1960-2000 йилларни;
- В. *1950 ва 1970 йилларни;
- С. 1920-1940 йилларни;
- Д. 1980 йилдан ҳозиргача бўлган даврни.

9. Халқаро савдонинг барқарор ўсишига таъсир этувчи омиллар қўйидагилардир:

- А. Халқаро меҳнат тақсимоти;
- В. Илмий техника тақсимоти;
- С. Жаҳон бозорида трансмиллий корпорациянинг фаолияти.
- Д. *Барча жавоблар тўғри.

10. Республикамизда ўтказилган иқтисодий ислохотларнинг биринчи босқичининг асосий вазифаси қўйидагидан иборат :

- А. Жаҳон ҳамжамиятида қатъий ўринга эга бўлиш;
- В. Ишончли ширик эканлигини кўрсатиш;
- С. Кенг иқтисодий алоқаларни ўрнатиш;
- Д. *Барча жавоблар тўғри.

11. Ўзбекистонда экспорт қувватини оширишнинг асосий чора-тадбирлари қўйидагилардан иборат:

- А. Ташқи сиёсий ва иқтисодий фаолиятни амалга оширадиган ташкилий структурани вужудга келтириш;
- В. Ташқи иқтисодий фаолиятни эркинлаштириш;
- С. А ва Б жавоблар тўғри;
- Д. *Миллий иқтисодиётни шакллантириш.

12. Чет эл инвестицияси иштирокидаги корхона бўлиб ҳисобланиши учун корхоналар даромадининг неча фоизини ишлаб чиқараётган маҳсулот ёки хизматларни сотишдан олиши керак?

- А. *60% дан юқори;
- В. 90% дан юқори;
- С. 57% дан юқори;
- Д. 50% дан юқори.

13. Жаҳон инфратузилмаси нима?

- А. Жаҳон савдоси
- В. Илмий-техникавий алоқалар
- С. Халқаро ахборот
- Д. *Жаҳон бозорида товарларни ишлаб чиқарувчидан истеъмолчиларга етказиб берувчи соҳалар

14. Корхонанинг ташки иктисодий фаолиятига баҳо беришда қайси курсаткич асосий ҳисобланади?

- A. Экспорт ҳажми
- B. Импорт ҳажми
- C. *Соф экспорт ҳажми
- D. Бартерли айирбошлаш ҳажми

15. Халқаро иктисодий интеграциянинг энг оддий шакли – бу:

- A. Бож иттифоқи
- B. Тулов иттифоқи
- C. Эркин савдо зоналари
- D. *Умумий бозор

16. Ўзбекистонда иктисодий алоқаларни шакллантиришда қандай тамойилларга амал қилинади?

- A. Умуминсоний манфаатларга
- B. Миллий манфаатларга
- C. Давлат манфаатларига
- D. *Умуминсоний ва миллий манфаатлар муштараклигига

17. Ўзбекистон узининг алоқаларини қандай асосда ташкил этмоқда?

- A. НАТО доирасида
- B. Европа ҳавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти доирасида
- C. Халқаро валюта фонди орқали
- D. *Қўп томонлама ҳамкорлик асосида

18. Ўзбекистон ҳозирда жаҳондаги нечта мамлакатлар билан расмий дипломатик алоқалар урнатган?

- A. 165 та
- B. *120 дан ортиқ
- C. 210 та
- D. 88 та

19. Халқаро меҳнат тақсимоти – бу:

- A. Мамлакатлар уртасидаги узаро савдо алоқалари;
- B. Мамлакатнинг халқаро майдондаги мавқеи;
- C. *Мамлакатнинг товар ва хизматларнинг маълум турларини ишлаб чиқаришга ихтисослашуви;
- C. Янги иктисодий фаолият турини яратиш;

20. Халқаро иктисодий муносабатларнинг шаклини курсатинг:

- A. Товар ва хизматлар билан савдо;
- B. Ишчи кучи миграцияси;
- C. Валюта-кредит муносабатлари;
- D. *Барчаси тугри;

21.Эмиграция атамасининг мазмунини тугри курсатинг:

- A. Касбий махоратни ошириш максатида хорижга чиқиш;
- B. Илгор технологияни чет элдан киритиш;
- C. Бошка мамлакатга инвестиция чиқариш;
- D. *Бир мамлакатдан бошка мамлакатга доимий яшаш учун чиқиш кетиш;

22.Халқаро иқтисодий интеграцияни тақозо этувчи омиллардан бирини курсатинг:

- A. Мамлакатларнинг сиёсий яқинлашуви;
- B. *Халқаро меҳнат тақсимотининг чуқурлашуви;
- C. Касбий махоратлар буйича мамлакатлар уртасидаги айирбошланув;
- D. Мамлакатларнинг иқтисодий ривожланиши;

23.Қуйидагилардан қайси бири иқтисодий ресурслар таркибини тулик акс эттиради?

- A. Меҳнат воситалари ва ишчи кучи;
- B. *Капитал, ер, ишчи кучи ва тадбиркорлик лаёқати;
- C. Табиий ва меҳнат ресурслари;
- D. Ишлаб чиқаришнинг моддий омиллари;

24.Иқтисодий фаолият турларидан қайси бирининг натижаси тарзида моддий – ашёвий қурилишдаги неъматлар чиқади?

- A. Хизмат курсатишда;
- B. Истеъмолда;
- C. Иқтисодий нафли иш бажаришда;
- D. *Ишлаб чиқаришда;

25.Иқтисодий ресурслар ҳисобига олинмаган даромад турини аниқланг?

- A. Иш хақи;
- B. Фоиз;
- C. Рента;
- D. *Юқоридагиларнинг барчаси;

26.Ижтимоий ишлаб чиқариш нима?

- A. Ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш жараёни;
- B. Истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш;
- C. Ишчи кучини ишлаб чиқариш;
- D. *Жамият миқёсида амалга ошириладиган ишлаб чиқариш жараёни;

27.Меҳнат унумдорлиги қандай аниқланади?

- A. *Маҳсулот миқдорини уни ишлаб чиқаришга сарфланган иш вақтига
- B. нисбати билан;
- C. Маҳсулот миқдорини қилинган сарф - харажатларга нисбати билан;
- D. Маҳсулот миқдорини асосий капиталга таққослаш йули билан;

28. Жамият эҳтиёжларининг микдоран усиб ва таркибан янгилашиб боришига таъсир этувчи омилларни курсатинг:

- A. Ахоли сонининг усиши;
- B. Фан - техника тараккиёти;
- C. Миллий ва халқаро бозорларнинг ривожланиши;
- D. *Юкоридагиларнинг барчаси;

29. Ишчи кучи тушунчасининг мазмунини аниқланг:

- A. Моддий неъматлар яратишда катнашувчи шахс;
- B. Ишлаб чиқаришда иштирок этувчи шахс;
- C. Уз эҳтиёжини кондирга оладиган киши;
- D. *Инсоннинг меҳнат қилишга бўлган ақлий ва жисмоний қобилиятлари йиғиндиси;

30. Ишлаб чиқариш жараёни нима?

- A. Ишлаб чиқариш воситаларини истеъмол қилиниши;
- B. *Моддий ва маънавий неъматларни яратишга қаратилган мақсадга мувофиқ фаолият;
- C. Меҳнат предметларидан фойдаланиш жараёни;
- D. Ишчи кучидан самарали фойдаланиш жараёни;

31. Ишлаб чиқаришнинг шахсий омили нима?

- A. *Иш кучи;
- B. Ишлаб чиқариш воситалари;
- C. Меҳнат қуроллари;
- D. Капитал;

32. Ишлаб чиқариш омилларининг бирикиш усулини курсатинг?

- A. Меҳнат маҳсули ишлаб чиқарувчига таълуқли бўлади;
- B. Ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқарувчининг мулки ҳисобланади;
- C. *Меҳнат ресурслари билан ишлаб чиқариш воситалари уртасида мулкӣ тафовут бўлмайди;
- D. Ишлаб чиқариш воситалари ягона шахс мулки ҳисобланади;

33. Қуйидаги таърифларнинг қайси бири бозор иқтисодиётининг моҳиятини туларок ифодалайди?

- A. Меҳнат тақсимоти мавжуд бўлган ва товар ишлаб чиқаришга асосланган иқтисодиёт.
- B. Иқтисодий субъектлар фаолияти эркин амалга ошириладиган иқтисодиёт.
- C. *Товар ишлаб чиқаришга ва унинг бозор орқали пул воситасида айирбошлашга асосланган, иқтисодий субъектларнинг эркин хатти-ҳаракати бозор механизми орқали мувофиқлаштириладиган иқтисодиёт;
- D. Урф-одатлар, удумлар ва анъаналарга асосланган иқтисодиёт.

34.Куйидагилардан кай бири бозор иктисодиётини тартибга солувчи механизмнинг таркибий кисмини тавсифлайди?

- A. Нарх, талаб ва таклиф.
- B. Ракобат, талаб ва таклиф.
- C. Нарх, ракобат, талаб ва таклиф.
- D. *Нарх, солиқ, ракобат, давлат ижтимоий дастурлари;

35.Бозор иктисодиётининг салбий томони нимада намоён булади?

- A. Ресурсларни таксимлашда;
- B. Эркинликни таъминлашда;
- C. *Пул даромадларининг нотекис таксимланишида;
- D. Давлатнинг иктисодиётда чекланган роль уйнашида;

36.Бозорнинг кайси турида истеъмолчилар монопол мавқеига эга булади?

- A. *Соф ракобатли ёки эркин бозор;
- B. Монполлашган ракобатли бозор;
- C. Монопол ракобатли бозор;
- D. Олигаполистик бозор;

**“Жаҳон иқтисодиёти ва халқаро иқтисодий муносабатлари”
фанидан тест саволлари
4-курс 7-семестр
В-вариант**

1. Бозор иқтисодиётида танлаш эркинликларидан қайси бири юкори уринда туради?

- A. Ишлаб чиқарувчиларнинг;
- B. *Истеъмолчининг;
- C. Ресурсларни етказиб берувчиларнинг;
- D. Хизмат курсатувчиларнинг;

2. Бозор иқтисодиёти қуйидагиларга қафолат беради:

- A. Товарларнинг етарли ишлаб чиқарилишига;
- B. *Ресурсларнинг самарали тақсимланишига;
- C. Пулнинг кадрсизланмаслигига;
- D. Инфляциянинг мавжуд бўлмаслигига;

3. Натурал хужаликка хос бўлган белгини курсатинг:

- A. Техника тараккиёти мунтазам юксалиб боради;
- B. *Махсулотлар ишлаб чиқарувчининг уз истеъмолини кондириш учун ишлаб чиқарилади;
- C. Махсулотлар узгалар эҳтиёжини кондириш учун ишлаб чиқарилади;
- D. Махсулот сифати узгариб боради;

4. Товарнинг истеъмол қиймати нима?

- A. Кишининг у ёки бу эҳтиёжини кондира олиш қобилияти;
- B. *Бошқа бир товарга айирбошлана олиш қобилияти;
- C. Товарнинг рақобатлаша олиш қобилияти;
- D. Товар қийматини белгиловчи омил;

5. Ижтимоий зарурий иш вақти нима?

- A. Товарнинг истеъмол қийматини яратишдаги меҳнат сарфи;
- B. Товар қийматини яратишдаги меҳнат сарфи;
- C. Товарнинг рақобатлашиш қобилиятини таъминлайдиган меҳнат;
- D. *Жамиятдаги меҳнат малакаси ва жадаллашуви уртача бўлган шароитда бирор-бир товарни ишлаб чиқариш учун зарур бўлган иш вақтидир;

6. Меҳнат унумдорлигининг қийматга таъсири қандай?

- A. Меҳнат унумдорлиги билан қиймат узаро тугри богликда;
- B. Меҳнат унумдорлиги қийматга таъсир этмайди;
- C. *Меҳнат унумдорлиги билан қиймат тесқари богликда;
- D. Меҳнат унумдорлиги ишлаб чиқариш сарфини оширади;

7. Бозор хужалиги субъектларини курсатинг:

- A. Уй хужаликлари;
- B. Ишлаб чиқариш қорхоналари;
- C. Хорижий фуқаролар;

D. *Барча жавоблар тугри;

8.Кандай ишлаб чикариш лозимлиги муаммоси кайси шароитларда булмайд?

A. *Ишлаб чикариш ресурслари хажми катъий чегараланган ва аник товар ишлаб чикариш учун мулжалланган шароитда;

B. Иктисодиёт ишлаб чикариш омиллари унумдорлигининг пасайиб бориши конуни таъсирида булмаса;

C. Иш кучига нисбатан ишлаб чикариш ресурс захиралари чекланган булса;

D. Техникавий жихатдан ривожланиш паст булган шароитда;

9.Соф иктисодий маънода бозор тушунчаси нимани англатади?

A. *Сотувчи ва харидорлар тупланиб, айирбошлашни амалга оширадиган жой;

B. Бозор субъектлари иктисодий натижаларнинг амалга оширилиши;

C. Ишлаб чикарувчи ва истеъмолчиларнинг товарларни айирбошлаш хусусида харакатини узаро келиштирувчи механизмлар, тартиблар ва инфратузулмавий тузилмалар тизими:

D. Алохида товарлар таклифи ва уларга булган талабларни мувофиклаштирувчи механизмдир.

10.Бозорнинг кайси вазифасида унинг воситачилик роли нисбатан туларок намоён булади?

A. Ишлаб чикаришнинг такрорланиб туришига ёрдам бериш вазифаси;

B. Ресурсларни тармоклар ва корхоналар уртасида таксимлаш вазифаси;

C. Ишлаб чикарувчи билан истеъмолчини боглаш вазифаси;

D. *Иктисодиётни тартибга солиш вазифаси;

12.Бозорларни туркумлашда кандай мезон асос килиб олинади?

A. *Айирбошлашга чикариладиган товар ва хизматлар тури;

B. Бозорли вазиятнинг етуклик даражаси;

C. Ишлаб чикарувчи билан истеъмолчини боглаш вазифаси;

D. Иктисодиётни тартибга солиш вазифаси;

13.Интеллектуал товарлар бозорида бозор объекти булиб нималар чикади?

A. Илмий гоюлар;

B. Санъат ва адабиёт асарлари;

C. Илмий ахборотлар;

D. *Юкоридагиларнинг барчаси тугри;

14. Бозор иктисодиётни тартибга солиш вазифасини кандай бажаради?

A. Ишлаб чикаришни узлуксиз такрорлаб туриши оркали;

B. *Талаб ва таклиф нисбатига мувофик иктисодий ресурсларни тармоклар уртасида окиб утиши;

C. Махсулотни истеъмолчиларга етказиб бериш оркали;

D. Иш кучини мунтазам такрор ишлаб чиқаришга хизмат килиш орқали;

15. Бозорнинг етуклик даражасига асосан турларидан бирини курсатинг?

- A. Мумтоз (эркин бозор);
- B. Истеъмол товарлари ва хизматлари бозори;
- C. Мехнат бозори;
- D. *Олигаполистик бозор;

16. Бозорда жуда куп сотувчилар ва харидорлар мавжуд булиб, улардан хеч бири бозор бахоларига уз таъсирини утказа олмаса, ҳамда бозорга кириш учун хеч кандай тусиклар булмаса, бу кандай бозор турини англатади?

- A. *Соф ракобатли бозорлар;
- B. Соф монополистик бозорлар;
- C. Монополистик ракобатли бозор;
- D. Олигаполистик бозор;

17. Кайси бозорда товарлар ишлаб чиқариш истеъмоли, яъни унумли истеъмол учун айирбош килинади?

- A. Истеъмолчилик товарлари бозорида;
- B. Интеллектуал товарлар бозорида;
- C. *Ишлаб чиқариш воситалари бозорида;
- D. Молия бозорида;

18. Мамлакатда иш хакининг умумий даражасига кандай омиллар таъсир курсатади?

- A. Фойдаланилган умумий капитал микдори;
- B. Фойдаланилган табиий ресурслар микдори;
- C. Технология;
- D. *Мехнат унумдорлиги;

19. Иш хакининг мохиятини куйидаги тавсифлардан кайси бири туларок очиб беради?

- A. *Иш хаки белгиланган вақт давомида маълум бир топширикни, иш хажмини ёки хизмат вазифасини бажарганлик учун ишчи кучи эгасига туланадиган, улар сарфлаган мехнатнинг пул эквиваленти;
- B. Иш хаки иктисодий ресурс хисобланган мехнатнинг бахоси;
- C. Иш хаки ишчи кучи эгасининг хаёт ва мехнат фаолиятини таъминлаш воситаси;
- D. Юкоридагиларнинг барчаси;

20. Иш хакининг вазифаси нимадан иборат?

- A. *Ишчи ва унинг оиласининг хаёт фаолияти учун шароитни таъминлаш;
- B. Ишловчининг мехнат фаолияти учун шароит таъминлаш;
- C. Сарфланган мехнатнинг микдори ва сифатини хисобга олиш;
- D. Иктисодий фаолиятни рағбатлантириш;

21.Номинал иш хакининг тугри таърифни топинг?

- A. *Маълум вақт оралигида пул шаклида олинган иш хаки;
- B. Иш хакининг сотиб олиш лаёкати;
- C. Барча пул даромадлари (фойда, рента, фойиз) суммаси;
- D. A ва B жавоблар тугри;

22.Реал иш хакининг тугри таърифни белгиланг?

- A. *Номинал иш хакига сотиб олиш мумкин булган товарлар ва хизматлар миқдори;
- B. Пул шаклида олинган иш хаки;
- C. Иш хакининг пул шаклида қатъий белгиланган ставкаси;
- D. Юқоридагиларнинг барчаси;

23.Реал иш хакининг даражасига қандай омиллар таъсир қурсатади?

- A. Номинал иш хаки;
- B. Харид қилинадиган товар ва хизматлар баҳоси;
- C. Солиқлар ва бошқа мажбурий туловлар;
- D. *Юқоридагиларнинг барчаси;

24. Фирмалар қачон иш хакининг даражасини оширишга мажбур бўлади?

- A. Ишсизлар қупайганда;
- B. *Ишсизлик мавжуд бўлмаганда;
- C. Ишга ёлловчи бошқа ракобатчи фирма бўлмаганда;
- D. Қасаба уюшмалар меҳнат муносабатларига аралашганда;

25. Қасаба уюшмалари иш хакининг ошишига қандай йуллар билан эришишлари мумкин?

- A. *Иш қучига талабни ошириш орқали;
- B. Иш қучи таклифини қисқартириш орқали;
- C. Аниқ қасбни малақали лицензиялаш орқали;
- D. Меҳнат унумдорлигини ошириш орқали;

26. Мамлакатда иш қучининг умумий таклифини белгилаб берувчи асосий омилни топинг?

- A. Аҳоли сони;
- B. Аҳоли сонида меҳнатга лаёқатлилар улуши;
- C. Табиий ишсизлар даражаси;
- D. *Умумий ишсизлар даражаси;

27. Иш хаки даражасида фарқлар бўлишини келтириб чиқарувчи сабаб нима?

- A. Иш турларининг турли-туман бўлиши;
- B. Ишчи қучи ракобатининг чекланганлиги;
- C. Ишчиларнинг малақасидаги фарқлар;
- D. *Юқоридаги барча сабабларга қура;

28.Макроиктисодиёт қандай даражадаги иктисодиёт?

- A. Бутун халқ хужалиги;
- B. Иктисодиётнинг давлат сектори;
- C. Иктисодиётнинг кооператив сектори;
- D. *Бутун миллий ва жаҳон иктисодиёти;

29. Миллий иктисод тармоқ тузилишининг ривожланишига таъсир курсатувчи асосий омил нима?

- A. Фан-техника таракқиёти;
- B. *Мехнат таксимотининг чуқурлашуви;
- C. Иктисодий интеграция;
- D. Мехнат кооперацияси;

30. Макроиктисодий курсатгичлар ёрдамида нималар таҳлил қилинади?

- A. Миллий ишлаб чиқариш ҳажми ҳисобланади;
- B. Миллий иктисодиёт фаолият қилишига таъсир курсатувчи омиллар аниқланади;
- C. Миллий иктисодиётдаги мувозанатлик ва бандликка баҳо берилади;
- D. *Юқоридагиларнинг барчаси таҳлил қилинади;

31.Миллий ишлаб чиқаришнинг умумий натижаси қайси курсатгичда туларок ифодаланади?

- A. Турли тармоқлар маҳсулот;
- B. Ялпи ижтимоий маҳсулот;
- C.*Ялпи ички маҳсулот;
- D.Соф миллий маҳсулот;

32. Ялпи миллий маҳсулот – бу:

- A. Йил давомида моддий ишлаб чиқариш соҳаларида яратилган барча маҳсулотлар қиймати;
- B. Янгидан вужудга келтирилган қиймат;
- C. Оралик маҳсулотлар қиймати;
- D. *Бир йил давомида ишлаб чиқарилган пировард маҳсулот ва курсатилган хизматларнинг бозор баҳосида ҳисобланган ҳажми;

33. Нима учун жами ижтимоий маҳсулот курсатгичи миллий иктисодиётнинг ривожланиш даражасини тулик тавсифлаб беролмайди?

- A. Фақат моддий ишлаб чиқариш соҳалари натижаларини ҳисобга олиш билан чекланади;
- B. Хизматлар қийматини уз ичига олмайди;
- C. *Оралик маҳсулотлар қиймати бир неча марта ҳисобга олинади;
- D. Бозор баҳолари буйича ҳисобланмайди;

34. Пировард махсулот – бу:

- A. Ишлов бериладиган махсулот;
- B. Кайта ишланадиган махсулот;
- C. Сотиш мақсадида харид килинган товарлар;
- D. *Истеъмол учун тайёр булган, сотилган ёки сотиладиган товар ва хизматларнинг бозор баҳосидаги хажми;

35. Ялпи миллий махсулотни ҳисоблашда қуйидагилардан қайси бири ҳисобга олинмайди?

- A. Давлат бюджетидан ижтимоий туловлар;
- B. Қимматли қозғаларни сотиш ва сотиб олиш;
- C. *Хусусий ижтимоий туловлар;
- D. Ушлаб турилган товарларни сотиш;

36. Қуйидаги тенгликлардан қайси бири тугри?

- A. СММ к амортизация К миллий даромад;
- B. *СММ к эгри солиқлар К миллий даромад;
- C. СММ к иш хақи К миллий даромад;
- D. СММ к тугри солиқлар К миллий даромад;

**“Жаҳон иқтисодиёти ва халқаро иқтисодий муносабатлари”
фанидан тест саволлари
4-курс 7-семестр
С-вариант**

1. Реал ЯММ нима?

- A. Жорий бозор нархларида ҳисобланган ЯММ;
- B. Пулнинг узғариб турувчи курсларида ҳисобланган ЯММ;
- C. *Доимий нархларда, пулнинг узгармас курсида ҳисобланган ЯММ;
- D. Иқтисодий харажатлар буйича ҳисобланган ЯММ;

2. Жаҳон бозорида нархларнинг ташкил топишига қандай омиллар таъсир қурсатади?

- A. Байналминал харажатлар даражаси
- B. Товарларнинг жаҳон андозаларига жавоб бериши
- C. Жаҳон бозоридаги талаб ва таклиф нисбати
- D. *Юқоридагиларнинг барчаси

3. Америка долларининг реал алмашув курси ошиб борса:

- A. *Америка фуқаролари учун импорт товарлар арзонроқ бўлади
- B. Америка соф экспорти қисқаради
- C. Жорий операциялар баланси тақчиллиги ошиб боради
- D. Ички нархлар усади

3. Миллий иқтисодиётда даромад солиғи ошса, у ҳолда:

- A. Соф экспорт усади
- B. *Инвестициялар купаяди
- C. Мувозанатлашган алмашув курси усади
- D. Истеъмол усади

4. Савдо баланси қачон фаол бўлади?

- A. Экспорт к импорт
- B. Бюджет даромадлари к бюджет харажатлари
- C. Экспорт < импорт
- D. *экспорт > импорт

5. Халқаро савдо айланмаси нима?

- A. Импорт ҳиссасининг ортиши
- B. Экспорт ҳиссасининг ортиши
- C. Экспорт ва импорт нисбати
- D. *Экспорт ва импорт ҳажми

6. Импорт товарларга солиқ солишдан мақсад нима?

- A. Импортни рағбатлантириш
- B. Экспортни рағбатлантириш
- C. Ички бозор нархларини ошириш
- D. *Миллий иқтисодни импорт товарлардан ҳимоя қилиш

7.Куйидагилардан кайси бири эркин савдо йулидаги таърифсиз тусиклар хисобланади?

- A. Бож туловлари ва импорт квоталари
- B. Лицензиялаш тизими
- C. Махсулотлар сифатига стандартлар куйиш
- D. *B ва C тугри

8. Халқаро валюта муносабатларида «сузиб юрувчи» валюта тизими кайси даврларда амал қилган?

- A. XVIII аср охиридан иккинчи жахон урушигача
- B. Иккинчи жахон урушидан 1970 йиллар бошигача
- C. *1970 йиллардан ҳозирги давргача
- D. Ҳеч даврда амал қилмаган

9. Халқаро валюта муносабатларда амал қилинган «Олтин стандартнинг» камчилиги нимадан иборат?

- A. Валюта курсларига барқарорлик бериши
- B. Тулов баланси камёб ва ортикчалигини мувозанатга келтириши
- C. Миллий валюталарни бир-бирига кучли боғлаш
- D. *Олтин захиралар тугамагунча амал қилиши

10.Валюта курсларининг узгаришига қандай омил таъсир курсатади?

- A. Мамлакатлар миллий даромадининг узгариши
- B. *Халқаро нархлардаги нисбий узгаришлар
- C. Миллий валюталарга талаб ва таклифнинг узгариши
- D. Нисбий реал фоиз ставкаларининг узгариши

11.Республикамизда аҳолини ижтимоий ҳимоялашнинг асосий йуналишини курсатинг:

- A. Даромадларнинг энг кам ва уртача даражасини мунтазам ошириб бориш
- B. Ички истеъмол бозорини ҳимоя қилиш
- C. *Аҳолининг кам таъминланган табақаларини ижтимоий ҳимоялаш
- D. Фаол ижтимоий сиёсатни амалга ошириш

12.Даромадларни индексациялаш нима?

- A. Нарх- наво индексларини ошириш
- B.*Нархлар индексининг ошишига мувофиқ равишда туланадиган иш хаки ва бошқа туловларни ошириш
- C.Давлат бюджети даромадларини шакллантириш
- D.Даромадлардан олинадиган солиқлар миқдорини узгартириш

13.Сарф-харажат ва жамғариш миқдори куйидаги омилларга боғлиқ:

- A.*Олаётган даромад миқдorigа
- B. Талабга
- C. Инфляция даражасига
- D. Таклифга

14. Аҳоли даромадлари нима?

- A. Давлат нафакаларининг барча турлари
- B. Ёрдамчи хужаликлардан олинадиган барча даромад турлари
- C. Молк-мулкни ҳисобга оладиган даромадлар
- D. *Юқоридагиларнинг барчаси

15. Аҳоли пул даромадлари нима?

- A. Иш хаки
- B. Иш хаки ва ижтимоий нафакалар
- C. Уз эҳтиёжини қондириш учун аҳоли ихтиёридаги моддий воситалар қиймати
- D. *Маълум бир вақт ичида (масалан: бир ой ёки бир йилда) аҳоли томонидан олинадиган пул маблағлари суммаси

16. Аҳоли даромадларининг манбаи нималар?

- A. Давлат нафакаларининг ҳамма турлари
- B. Ёрдамчи хужаликлардан олинадиган даромадлар
- C. Яққа тартибдаги фаолият натижасида олинадиган даромадлар
- D. *Юқоридагиларнинг барчаси

17. Қайси вақтда ишчининг реал иш хаки ошади?

- A. Ойлик номинал иш хаки ва нархлар мутаносиб ошганда
- B. Нарх-наво ва номинал иш хаки мутаносиб пасайганда
- C. Номинал иш хаки камайганда
- D. *Номинал иш хаки ошиб нархлар пасайганда

18. Ижтимоий истеъмол фонди нима?

- A. Аҳоли учун туланадиган ёрдам маблағлари
- B. Мукофот пуллари
- C. Иш хаки, ёрдам ва мукофот пуллари
- D. *Инсоннинг меҳнат қилиш жараёнида иштирок этиш-этимаслигидан қатъий назар, давлат томонидан ташкил қилинган махсус фондлардан уларга ажратиладиган пул маблағлари

19. Қайси даромад тури ходимлар меҳнатининг натижасига боғлиқ?

- A. Иш хаки
- B. Дивиденд
- C. Фоиз
- D. *Ижара хаки

20. Аҳолининг «турмуш даражаси» - бу:

- A. Аҳолининг меҳнат қилиш қобилияти;
- B. Аҳолининг даромадлар даражаси;
- C. Ялпи миллий маҳсулотнинг аҳоли жон бошига мувофиқ қилиши;
- D. *Аҳоли эҳтиёжларини қондирилганлик даражаси.

21.Кредит муносабатларнинг мохияти ва вазифалари унинг кайси шаклида туларок намоён булади?

- A. *Истеъмолчилик кредитида
- B. Ипотека кредитида
- C. Банк кредитида
- D. Халқаро кредитда

22.Кайси омил ссуда фоизининг усишига олиб келади?

- A. Ссуда таклифининг ортиши
- B. Пулни ишлатишдан қутиладиган фойда нормасининг пасайиши
- C. Ссудага булган талабнинг ортиши
- D. *Инфляция даражасининг юкори булиши

23.Куйидагилардан кайси бири банкнинг пасив операциясига киради?

- A. Корхоналарга берилган қарзлар
- B. Гаровли кредитлар
- C. Давлат облигацияларини сотиб олиш
- D. *Банк эҳтиёжларини шакллантириш

24.Марказий банк ҳисоб миқдорини (ставкани) камайтирса, бу куйидаги узгаришга олиб келади:

- A. *Тижорат банкларидаги умумий захира ошади
- B. Аҳоли омонатларининг қупайишини рағбатлантиради
- C. Марказий банкнинг тижорат банкларига берадиган қарз миқдорини камайтиради
- D. Фоиз нормасини оширади

25. Кредит нима?

- A. Ортикча тупланган пул
- B. Қарз бериш
- C. Қарз олиш
- D. *Муайян муддатга маълум бир фоиз ҳисобига қарз бериш

26.Сиз 100000 сум пулни банкдан йилига 200% тулаш шарти билан 2 йилга кредитга олдингиз. Кредит муддати тугаши билан банкга қанча пул қайтаришингиз керак?

- A. 200000
- B. 400000
- C. *500000
- D. 600000

27.Фоиз ставкасининг табақаланишига (масалан, 25% дан 200% гача) нима сабаб булади?

- A. Ссуда беришдаги таваққалчилик
- B. Ссуда берилиш муддати
- C. Ссудага бериладиган пул ҳажми
- D. *Пул бозорининг монополлашуви

28. Кимматли коғозлар номинал киймати 1000 сумдан 667 сумга тушса ва 50 сумлик фоиз тулови узгармасдан қолса, фоиз ставкаси неча фоизга усади?

- A. 3,0%
- B. 3,5%
- C. *2,5%
- D. 2,0%

29. Ипотека кредитида кредит объекти – бу:

- A. Буш пуллар;
- B. Техника–технология;
- C. Акция ва кимматбаҳо коғозлар;
- D. *Уй-жой, молк-мулк ва бошқа кучмас мулклар;

30. Пулнинг кадр-киймати тушунчасининг моҳияти қандай?

- A. Пулнинг истеъмол киймати;
- B. Пулни ишлаб чиқариш учун сарфланган меҳнат;
- C.*Пулнинг харид қилиш киймати;
- D.Пулнинг кишиларни у ёки бу эҳтиёжларини қондира олиш қобилияти;

31. Халқаро иқтисодий муносабатлар қандай шаклларда намоён бўлади?

- A. капитал ва чет эл инвестицияларининг ҳаракати шаклида;
- B. ишчи кучининг миграцияси шаклида;
- C. *товар ва хизматлар билан халқаро савдо сотиқ шаклида;
- D. фан ва техника соҳасидаги айрибошлаш шаклида;

32. Ишчи кучининг халқаро миграцияси аниқ берилган жавобни топинг?

- A. ишчи кучининг бир мамлакатдан доимий яшаш учун кўчиб кетиши;
- B. ишчи кучининг айнан шу мамлакатда доимий яшаш учун кириб келиши;
- C. давлатлараро ишчи кучи алмашуви;
- D. *меҳнат ресурсларининг анча қулай шароитда иш билан таъминланиши мақсадида бир мамлакатдан бошқасига кўчиб ўтиши;

33. Реимпорт нима?

- A. чет эллик мижозлардан товарлар сотиб олиш;
- B. *истеъмолчи мамлакатдан реэкспорт товарларни сотиб олиш;
- C. товарларни чет эллик мижозларга сотиш;
- D. қандайдир мамлакат товарларини сотиб олиш;

34. Жаҳон хўжалиги муносабатларига доир объектлар қаторига қирмайдиганини топинг.

- A. халқаро миқёсда ресурсларнинг тақсимланиши ва самарали ишлатилиши;
- B. халқаро иқтисодий ташкилотлар;
- C. илмий-техникавий ҳамкорлик;
- D. *қолоқлик ва қашшоқликка чек қўйиш.

**“Иқтисодий билим ва иқтисодий таълим асосларини ўқитиш
методикаси” фанидан тест саволлари
3-курс 5-семестр
А-вариант**

1. “Иқтисодий фанларни ўқитиш методикаси” фанининг предметини аниқланг.

- A. Билимдон, мутахассис кадрлар тайёрлаш
- B. Билимдонлик билан ўқитиш жараёнини ташкил этиш
- C. Талабаларда педагогик маҳоратини шакллантириш.
- D. *Иқтисодий фанларни ўрганиш методлари ва уни дарс жараёнида қўллаш йўллари ўргатади.

2. “Методика”нинг вазифасини белгиланг.

- A. Инсон шахсини шакллантиришга қаратилган мақсадни белгилайди.
- B. Инсон шакллантиришда муайян мақсад сари қаратилган систематик фаолиятни таъминлайди.
- C. Таълим-тарбия беришнинг мазмуни ёритади
- D. *Инсон шахсини шакллантиришда систематик фаолият ҳамда таълим тарбия беришнинг мазмуни, шакли ва методларини ўргатади

3. Дарс бериш методлари билим манбаларига кўра неча гуруҳга бўлинади?

- A. 2 гуруҳга
- B. 3 гуруҳга
- C. *4 гуруҳга
- D. 6 гуруҳга

4. Идрок этиш, билим фаолияти характерига кўра методлар неча гуруҳга бўлинади?

- A. *2 гуруҳга
- B. 3 гуруҳга
- C. 4 гуруҳга
- D. 5 гуруҳга

5. Дидактика қандай масалалар билан шуғулланади?

- A. “Нима учун ўқитиш керак”
- B. “Нимани ўқитиш керак”
- C. *“Нималар ёрдамида ва қайта тарзда ўқитиш керак”
- D. Тўғри жавоб йўқ.

6. Ўқитишнинг асосий қоидаларидан қайси бири нотўғри?

- A. Тушунарлидан тушунарсизга
- B. Яқиндан узоққа
- C. Осондан қийинга
- D. *Мавҳумдан аниқликка

7. Ахборот тўплашнинг асосий усуллари :

- A. Библиография ва тўпланган маълумотларни тизилмаси
- B. Янги адабиётларга тақризлар, шархлар ёзиш
- C. Илмий мунозаралар ташкил этиш, интернетдан фойдаланиш.
- D. *Барчаси тўғри.

8. Ўзбекистон Республикасининг “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” қачон қабул қилинган?

- A. 1992 йил 25 май
- B. 1994 йил 24 июнь
- C. 1995 йил 15 июнь
- D. *1997 йил 29 август

9. “Академик лицей” нима?

- A. Якка таълим берувчи
- B. Умумий таълим берувчи
- C. *ДТС асосида ўрта махсус таълим берувчи
- D. Илмий изланишга қизиқиш ўйғотувчи таълим маскани

10. Академик лицей ва коллежларда ўтиладиган фанлар неча гуруҳга бўлинади?

- A. 2 гуруҳга
- B. *3 гуруҳга
- C. 4 гуруҳга
- D. 5 гуруҳга

11. Анъанавий дарс ўтиш деганда нимани тушунаси?

- A. Кўпроқ тушунтиришни
- B. Ўқувчилар пассивлигини
- C. Ўқитувчининг билим беришдаги гегимонлигини
- D. *Барчаси тўғри

12. Маъруза дарси неча босқичга бўлинади?

- A. 2 босқичга
- B. *3 босқичга
- C. 4 босқичга
- D. 6 босқичга

13. Маърузани баён қилишнинг методлари :

- A. Индуктив методи
- B. Дедуктив методи
- C. *Индуктив ва дедуктив методи
- D. Диалектив методи

14. Дарс жараёнида таҳлилий фикрлаш нимадан бошланади?

- A. Мавзунинг эълон қилишдан
- B. Мавзунинг мақсадидан

- C. Мавзунинг режасидан
- D. *Савол қўйишдан

15. Дарсда масала, машқлардан фойдаланиш қоидалари.

- A. Фойдаланиш меёрини билиш
- B. Рақамларнинг асосланганлиги
- C. Вақтни тежайдиган, охиригача ечиш ишини бўлиш
- D. *А ва В тўғри.

16. Кичик гуруҳларга бўлиниб дарс ўтиш қандай натижа беради?

- A. Ахборот диапозони кенгайди
- B. Пассив талабалар фаоллашади
- C. Фикрлар ўзаро танқидда сараланади
- D. *Барчаси тўғри

17. Моделлаштирувчи ўйин неча босқичдан иборат ?

- A. 2 босқич
- B. 3 босқич
- C. *4 босқич
- D. 5 босқич

18. Ўқитувчи мунозарани ташкил этиш учун нималарга эътибор бериши лозим ?

- A. Аудитория ва талабалар сонига
- B. Фан ва унинг мавзусига
- C. *Мунозарали савол қўйиш, ишора ва сукут сақлаш
- D. Мутахассисликга

19. Масалалар мураккаблигига кўра неча гуруҳга бўлинади

- A. 2 гуруҳга
- B. 4 гуруҳга
- C. *3 гуруҳга
- D. 5 гуруҳга

20. Тестлар талабалар билимини баҳолаш усули сифатида мураккаблиги нимада?

- A. *Айнан шу жавоб тўғрилигини асослаш
- B. Тўғри жавобни ажратиш
- C. Кўргазмаларни курашдан фойдаланиш
- D. Фикрни баён қилиш.

21. Тестларни ечишда талабаларга нималарни ўқитириш лозим.

- A. Вақтни тежашни
- B. Шовқин қилмасликни
- C. *Биринчи интуицияга ишониш ва ўзи ечишни
- D. Изохлашни

22. “Эссе” методининг афзалликлари.

- A. Вақт кам сарфланади
- B. Талабалардан умумий билим талааб қилинмайди

- C. *Талабанинг ёзма нутқини такомиллаштиради
- D. Билмаганини ўртоқларидан билади

23. “Ақлий ҳужум” методида дарс ўтиш босқичларини аниқланг.

- A. 2 та
- B. 3 та
- C. *6 та
- D. 5та

24. “Кейнс” методининг анъанавий маърузадан фарқи нимада ?

- A. Билим беради
- B. *Фикрлашга ўргатади
- C. Талаба устидан ҳукмронлик
- D. Талабанинг иштироки суи

25. “Инсерт” усулини изоҳланг.

- A. Масала ечиш
- B. Машқ ечиш
- C. *Ахборотни тушунарли ёки тушунарсиз гуруҳга бўлиб баҳолаш
- D. Баҳс-мунозара ташкил этиш.

26. “Синквейн” методини нимани англатади?

- A. Масала машқ ечиш
- B. Амалий ўйинлар ташкил этиш
- C. *Ахборот йиғиш
- D. Савол-жавобни

27. Кўргазмали қурол танлашда ўқитувчи энг аввало нимани ҳисобга олиш лозим?

- A. Аудиторияни
- B. Талабалар сонини
- C. *Маъруза ёки семинар дарсини
- D. Ўқув курсини

28. Проректор билан ишлашнинг камчиликлари

- A. Плёнкаларни тайёрлаш
- B. Турли тарзда фойдаланишнинг ташкил этиш
- C. Керак бўлмаган жойини ёпиб қўйиш қийин
- D. *Кўп вақтни олади

29. Мустақил ишни ташкил этишнинг муҳим хусусияти.

- A. Ўқитувчи назорат остида ишлаш
- B. *Талабанинг ўзи ташкил қилади
- C. Ўқув режасига мувофиқ бўлади
- D. Ишни бажариш вақти белгиланади

30. Мустақил ишлар нимани ҳосил қилишга қаратилган.

- A. Билим олишга
- B. Билимни мустаҳкамлашга
- C. *Ижодий ишлаш кўникмасини шакллантиришга
- D. Яхши ижодий баҳо олишга

31. ДТС ни қўллашдан мақсад :

- A. Мутахассислар сонини ошириш
- B. *Кадрлар сифатини таъминлаш
- C. Соҳалар эҳтиёжини қондириш
- D. Ўқув жараёнини бошқариш

32. Дарс утишининг интерактив усулларида асосий диққат :

- A. Сабр-токат билан билим олишга ;
- B. Дарсни изчил маълум бир тизимга солишга ;
- C. Купрок тушунтиришга ;
- D. *Талабани таҳлил қилиш, баҳолаш хулоса чиқаришни ургантишга ;

33. Маъруза дедуктив усулда уқилса қуйидаги кетма-кетликда баён қилинади :

- A. Назарий қоидалар, хусусий, аниқ фаолият учун пратик хулоса, умумий хулоса;
- B. Назарий хулоса, умумий, хусусий хулоса, фаолият учун пратик хулоса
- C. *Умумий, хусусий хулоса, назарий қоидалар ;
- D. Хусусий, умумий хулоса, далиллар, аниқ фаолият учун пратик хулоса, назарий қоидалар;

34. Маърузага тайёргарлик нимадан бошланади :

- A. Асосий саволларни ажратиб режа тузиш;
- B. *Уқиладиган мавзу буйича адабиётлар танлаш ва материаллар йиғиш ;
- C. Адабиётларни конспект қилиш;
- D. Маъруза матнини ёзиш;

35. Семинар дарсининг функциялари :

- A. Професионал таълим бериш ва тарбиялаш;
- B. Нутқ сузлаш, илмий мунозаралар олиб бориш, мантикий фикрлашга ургатиш
- C. *Ўз фикрини уртоклашиш бошқалар фикрини танқидий нуктаи назардан баҳолашга ургатиш ;
- D. Талабалар билимини назорат қилиш, синаш ва баҳолаш ;

36. “Давлат таълим стандартлари тўғрисида”ги Низом қачон қабул қилинган.

- A. 1992 йил 10 ноябрда
- B. 1995 йил 7 майда
- C. 1997 йил 29 августда
- D. *1998 йил 5 январда

**“Иқтисодий билим ва иқтисодий таълим асосларини ўқитиш
методикаси” фанидан тест саволлари
3-курс 5-семестр
В-вариант**

1. “Метод” атамаси нимани англатади ?

- A. Таълим
- B. Билим йўли
- C. Тарбия
- D. *Назария

2. “Методика” фанининг мақсадига қайси тегишли эмас.

- A. Талабаларни анъанавий дарс ўтиш методлари билан таништириш.
- B. Талабаларни анъанавий ва интер фаол дарс ўтиш методлари билан таништириш
- C. Талабаларни анъанавий ва интерфаол дарс ўтиш методлари билан таништириш ва келажакда қўллашни ўргатиш
- D. *Фанни ишлаб чиқариш билан интеграция.

3. Педагогик олимлар ўқув жараёнини ташкил қилиш ва амалга ошириш босқичларига кўра дарс ўтиш методларини неча гуруҳга ажратилади?

- A. 2 гуруҳга
- B. 4 гуруҳга
- C. *6 гуруҳга
- D. 8 гуруҳга

4. Дарс жараёнидаги методлар қўллаш имкониятларига кўра қандай сифатлар ўз ичига олади?

- A. Билим бериш, идрок этиш, ўзлаштириш, эътиқодни таъминловчи методлар
- B. Билимларни тадбиқ этиш ва мустаҳкамлаш, малака ва кўникмаларни ҳосил қилиш, эътиқодни чуқурлаштириш методларини
- C. Билимлар, эътиқодларни шакллантириш, талабаларнинг касбий тайёргарлигини аниқлаш методларини
- D. *Барчаси тўғри

5. Дидактика термини қачон пайдо бўлган?

- A. XV асрда
- B. XVI асрда
- C. *XVII асрда
- D. XVIII асрда

6. Дарс ўтиш методларини тўғри танлаш нималарга боғлиқ?

- A. Ўқитилаётган гуруҳнинг дарсга тайёргарлик даражаси
- B. Ўрганилаётган предметга
- C. Мавзуга
- D. *Барчаси тўғри

7. Ўқитишнинг неча хил шакли мавжуд ?

- A. *2 хил
- B. 3 хил
- C. 4 хил
- D. 5 хил

8. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури неча босқичдан иборат?

- A. 2 босқич
- B. *3 босқич
- C. 4 босқич
- D. 7 босқич

9. “Касб-хунар коллежи” нима?

- A. Умумий таълим беради
- B. Касб хунарга ўргатади
- C. Таълим-тарбия беради
- D. ДТС асосида ўрта махсус касб-хунар таълим беради.

10. Педагогик технология неча қисмдан иборат?

- A. 2 қисмдан
- B. 4 қисмдан
- C. 5 қисмдан
- D. 6* қисмдан

11. Дарс ўтишда қўлланиладиган методлар шартли равишда неча хил бўлади ?

- A. *2 хил
- B. 4 хил
- C. 5 хил
- D. 6 хил

12. Маърузанинг неча тури мавжуд ?

- A. 4 хил
- B. 3 хил
- C. * хил
- D. 2 хил

13. Амалий машғулотга қайси бири тегишли эмас?

- A. Семинар
- B. Машқ, масала
- C. *Маъруза
- D. Лаборатория

14. Савол-жавоб ва суҳбат асосида дарс ўтганда талабалар сони қанча бўлгани маъқул?

- A. 10-12 та
- B. 14-15 та

- C. *20-25 та
- D. 25-30 та

15. Дарсни кичик гуруҳларга бўлиб ўтишда ўқивчи-талабаларнинг мажбуриятига кирмайди:

- A. *Ўз фикрини маъқуллаштириш
- B. Ўртоқларининг фикрини диққат билан эшитиш
- C. Фаол бўлиш
- D. Ёрдам сўраш ва ёрдам бериш.

16. Кичик гуруҳларга бўлиб дарс ўтишда ўқитувчи дарс жараёнини қандай режалаштиради.

- A. Мақсад кўяди, материал танлайди, топшириқни тушунтиради
- B. Ахборот билан таъминлайди
- C. Саволлар тузади.
- D. *Тайёргарлик кўради, ахборот билан таъминлайди, топшириқ тайёрлайди, натижани муҳокама қилади.

17. Талабалар ўз фикрини қатъий ҳимоя қилишга ундайдиган метод:

- A. Семинар
- B. Маъруза
- C. *Мунозара
- D. Илмий тақиқот

18. Тадқиқот методининг камчиликлари нимада?

- A. Дарс зерикарли
- B. Аудитория мослашмаган
- C. *Аудиторияда шовқин бўлиши
- D. Ўқитувчи ўзи фикрлай олиши

19. Машқларда билдирилган фикрни тўғри ёки нотўғрилиги қандай тасдиқлаш ёки ифодалаш мумкин.

- A. Асосли ёки асосиз
- B. Қониқарли ёки қониқарсиз
- C. *Тўғри ёки нотўғри
- D. Яхши ёки ёмон

20. Тест усулининг “масала, машқ ечиш” усулидан фарқи.

- A. Кўп меҳнат ва билим лозим
- B. Ўқитувчи ва талаба ҳамкорлиги
- C. *Тест талабалар билимини баҳолашнинг объектив усули
- D. Тест талабалар билимини баҳолашнинг субъектив усули.

21. “Эссе” тушунчасини изоҳнинг қайси тилдан олинган.

- A. *Тажриба .Французча
- B. Маҳорат.Инглизча
- C. Касб-хунар.Итальянча

D. Баён қилиш.Испанча

22. “Эссенинг” методини камчиликлари

- A. Жавоб ёзиш зерикарли
- B. Аудитория шовқин
- C. Ўқитувчи назорат қилмайди
- D. *Баҳолаш қийин

23. “Кейнс” методини изоҳланг.

- A. Қарор қабул қилишни ўрганиш
- B. *Қарор қилиш, уни ечишга ўрганиш
- C. Таълимни технологиясини қўллаш
- D. Билимни баҳолаш

24. “Ақлий ҳужум” ва “Кейнс” усулининг афзаллиги

- A. Талабалар диққат билан тинглашади
- B. Ўқитувчи фаол, ҳал қилувчи шахс
- C. *Талабалар таҳлил қилиш, хулоса чиқариш, қарор қабул қилишни
- D. Барча талабалар фикри бир хил ўрганади

25. “Инсерт” методининг афзаллиги

- A. Ўқитувчи ва талаба ўртасила мулоқот ўртагатади.
- B. *Фаол терон фикрлаб, ўйлаб ўзининг ўргатади
- C. Ўқувчилар кичик гуруҳларга бўлиниб ўрганишади
- D. Манбаларни таққослайди.

26. “Кластер” усули нимани англатади?

- A. *Ахборотни ёйиш
- B. Ахборотни тўплаш
- C. Ахборотни қайта ишлаш
- D. Ахборотни таҳлил қилиш ва баҳолаш

27.Проектор, кодоскоп, киноаппаратлар ўқитишнинг қандай воситаси саналади?

- A. Реал воситаси
- B. Техник воситаси
- C. Ўқув воситаси
- D. Кўргазмали воситаси

28.Ахборот технологияларидан фойдаланишда асосий ўринда туради :

- A. Махсус хона
- B. Доска
- C. Талабалар тайёргарлиги
- D. *Мультимедиа

29. Тажриба кўрсатишга, меҳнатнинг рационал ташкил этиш учун агар аудиторияда дарс соатлари 6 соат бўлса, мустақил ишлаш неча соат бўлиши мақсадга мувофиқ?

- A. *3 соат
- B. 2 соат
- C. 4 соат
- D. 1 соат

30. Мустақил изланишнинг асосий шакли.

- A. Маърузага тайёргарлик
- B. Семинарга тайёргарлик
- C. Лаборатория иши
- D. Курс иши ёзиш

31. Укув жараёни қачон самарали бўлади ?

- A. Укитувчининг билими кучли (чуқур) бўлганда ;
- B. Укитувчининг педагогик маҳорати юқори бўлганда ;
- C. *Укитувчининг билими педагогик маҳорат билан қушилганида ;
- D. Дарслик сифати юқори бўлганда ;

32. Семинар дарсининг афзалликлари:

- A. Дарс талабалар билан диалог тарзида олиб борилади ;
- B. Турли услубларни қуллаш имконияти кенг ;
- C. Талабалар фаоллигини ошириш имконияти кенг ;
- D. *Талабалар билимини назорат қилиш, синаш баҳолаш амалга оширилади;

33. Асосий узвий саволлар деб қандай саволга айтамыз :

- A. Мавзунинг тезда тушунишга ёрдам берадиган саволлар ;
- B. Мавзу режасида биринчи қуйилган саволлар ;
- C. Мавзунинг моҳиятини очиқ берадиган саволлар ;
- D. *Иқтисодий фикрлаш ва саводхонликни оширадиган саволлар ;

34. Дарс пайтида суз билан уқитувчи томонидан талабани ёдига тушуриш, ҳаёлига келтириш мумкин бўлган ички ҳаёлий қурғазмани қурол-бу :

- A. *Адабиёт, санъат асарлари, бадиий фильм, бадиий асар қахрамонлари ;
- B. Плакатлар, диаграмма, схемалар ;
- C. Ҳаётдаги турли воқеа, вазиятларни ёдга тушуриш ;
- D. А ва Б тугри ;

35. Экстрове́рт қабилидаги талабаларга қупрок...

- A. Қитоб уқиш ;
- B. Реферат доклад ёзиш ;
- C. Бошқалар билан ҳамкорликда ишлайдиган усуллар.. жуфтлик ёки кичик гуруҳларда ишлаш, моделлаштирувчи уйинларда қатнашиш ;
- D. *Индивидуал қатнашишни талаб этадиган дарс услублари ;

36. Идоровий бошқарув ва мулкчилик шакллари ҳисобга олинадиган бўлса, ДТС таълим муассасаларининг барчаси учун.

A. Мажбурий эмас

B. *Мажбурий

C. Идоровий бошқарувга боғлиқ

D. Мулкчилик шаклига боғлиқ

**“Иқтисодий билим ва иқтисодий таълим асосларини ўқитиш
методикаси” фанидан тест саволлари
3-курс 5-семестр
С-вариант**

1. “Методика” атамаси нимани англатади?

- A. Ўқитиш усуллари
- B. Илмий билим усуллари
- C. *Илмий билиш шакллари ва методлари мажмуаси.
- D. Танқидий фикрлаш.

2. Дидактик тадқиқотлар нимани ўрганмайди?

- A. Фан педагогиканинг таркибий қисми ҳисобланади
- B. Дарс ўтиш принципларини
- C. Машғулот ўтказишни диалектик жараён сифатида ўрганади
- D. *Илмий-тадқиқот ишларини ташкил этиш.

3. Психологик нуқтаи назардан билимларини қзлаштириш неча гуруҳга ажратилади?

- A. 2 гуруҳга
- B. *4 гуруҳга
- C. 6 гуруҳга
- D. 8 гуруҳга

4. Педагог-психологияларнинг таъкидлашларича, методлар ўқув-тарбия жараёнида қуйидаги функцияларни ўз ичига олади:

- A. Ахлоқий
- B. Маънавий
- C. *Таълим тарбия
- D. Фақат таълим

5. Таълим беришнинг нечта тамойили мавжуд?

- A. 2та
- B. 4 та
- C. 6 та
- D. *8та

6. Б.Блумнинг фикрича билим олиш даржаси исрархия тарзида қандай жойлашади?

- A. Олинган билимини ёдда сақлаш, тушуниш, таҳлил қилиш
- B. Ёдда сақлаш, тушуниш, қўллаш, баҳолаш
- C. *Ёдда сақлаш, тушуниш, қўллаш, таҳлил қилиш, синтез баҳолаш
- D. Ёдда сақлаш, тушуниш, қўллаш, таҳлил қилши, баҳолаш.

7. Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги қонуни қачон қабул қилинган?

- A. 1991 йил 20 ноябрь

- B. 1995 йил 15 июнь
- C. *1997 йил 29 август
- D. 1999 йил 20 июн

8. Янги таълим тизимининг эскисидан фарқи:

- A. Замонавий
- B. Жаҳон тажрибаси билан бойитилган
- C. *Узлуксиз
- D. Фақат чуқур билим бериш мақсади қўйилган

9. И.А.Каримов Миллий дастурни амалга оширишда энг қийин, мураккаб ва энг нозик масала сифатида қайси таълимни кўрсатган эдилар ?

- A. Мактабгача таълим
- B. Умумий ўрта таълим
- C. *Ўрта махсус, касб-ҳунар таълим
- D. Олий таълим

10. Дарс ўтишда турли методларни қўллашда энг муҳим жиҳат қайси ?

- A. Дарсни қизиқарли қилади
- B. Чуқур ўзлаштириш имкони кенгайди
- C. Талабалар қобилияти ҳар хил
- D. *Таҳлилий фикрлаш, мутақил фикрлаш

11. “Маъруза” сўзи нимани англатади?

- A. Ўқитаман
- B. Ўқийман
- C. Мавзунини тизимли баён қиламан
- D. Барчаси тўғри

12. Маърузанинг вазифалари :

- A. Мавзунини баён қилиш
- B. Мавзунини ёздириш
- C. *Талабаларнинг назарий билиминини ошириш
- D. Барчаси тўғри

13. Семинар дарси асосан қайси ўқув юртларида қўлланилади?

- A. Умумий ўрта мактабларда
- B. Академик лицейларда
- C. Касб-ҳунар коллежларида
- D. *Институт ва Университетларда, Академияларда

14. Дарсни суҳбат асосида ташкил этиш шаклини белгиланг.

- A. Баҳс-мунозара
- B. Сўзлашув
- C. *Ҳикоя ва баён
- D. Барчаси тўғри

15. Кичик гуруҳларга бўлиш қачон мақсадга мувофик?

- A. Ахборот алмашув
- B. Фикрларни ўртоқлашиш
- C. Қийин масалаларни таҳлил қилиш ва хулоса қилиш
- D. *Барчаси тўғри.

16. “Моделлаштириш” методининг афзаллиги

- A. Назарий билими ортади
- B. Илмий фикрлайди
- C. Эшитади, кўради
- D. *Эшитади, кўради, иштирок этади

17. Тадқиқот методини афзаллик томони нимада?

- A. Илмий адабиётлар билан ишлаш самараси
- B. Назарий билим олиш мумкин
- C. *Иқтисодий таҳлилни ўрганамиз
- D. Барчаси тўғри

18. “Масала, машқ” методи афзалликлари нимада ?

- A. Билимни оширади
- B. Билимни мустаҳкамлайди
- C. Илмий абстракцияга ўргатади
- D. *Билимни амалиётга қўллашни ўргатади.

19. Тест тузишдаги қийинчиликлар нимада?

- A. Кўп вақт кетади
- B. Кўп меҳнат сарф бўлади
- C. Синчковлик, сабр тоқат
- D. *Барчаси тўғри

20. Тестлар мураккаблигига кўра неча гуруҳга бўлинади.

- A. 2 *гуруҳга
- B. 3 гуруҳга
- C. 4 гуруҳга
- D. 5 гуруҳга

21. “Эссе” учун мавзу танланганда нималарга эътибор бериш лозим.

- A. Топшириқ мавҳум бўлиши
- B. Топшириқ якка-якка бўлиши
- C. *Топшириқ аниқ бўлиши
- D. Мавзунини талабалар танлаши

22. “Ақлий ҳужум” методида савол қандай муҳокама қилинади

- A. Алоҳида-алоҳида
- B. *Гуруҳ билан биргаликда
- C. Ўқитувчи ва талабалар биргаликда
- D. Ёзма иш тарзида

23. “Кейнс” методининг бошқалардан фарқи :

- A. Масала машқлар ечиш
- B. Ёзма иш ёзиш
- C. *Муаммо ва уни ечиш
- D. Маъруза тинглаш

24. “Ақлий ҳужум” ва “Кейнс” усулининг асосий камчилиги.

- A. Дарс ўтиш ўта мураккаб
- B. *Кўп вақт талаб қилади
- C. Катта гуруҳларда қўллаш қийин
- D. Мутахассислик хилма-хиллиги

25. Ўқийётган матндаги фикрлар сизга маълум бўлса, уни билсангиз қандай белги қўясиз?

- A. Б
- B. *В
- C. Плюс
- D. Минус

26. Дарсда қўлланиладиган кўرғазмали қуроллар неча қисмдан иборат ?

- A. 2 қисм
- B. 3 қисм
- C. 4 қисм
- D. 5 қисм

27. Проектор билан ишлашнинг афзалликлари.

- A. *Дарс жараёнида доимий тасвирий контакт юз беради
- B. Талабалар фаоллиги ортади
- C. Тасвирдаги материални дафтарга ёзиб олиш мумкин
- D. Вақт тежалаяди

28. Талабалар мустақил ишини ташкил этишнинг асосий тамойили нима?

- A. Назарий билимни ошириш
- B. Талабага эркинлик бериш
- C. Таълимни, узликсиз равишда амалга ошириш
- D. Талабанинг бўш вақтни кўпайтириш

29. Ҳафталик мустақил иш бажариш вақтни неча соат бўйлиши мумкин?

- A. *22-24 соат
- B. 14-16 соат
- C. 26-28 соат
- D. 7-8 соат

30. Давлат таълим стандартлари (ДТС) энг аввало.

- A. *Намуна, талабалар комплекси
- B. Меёрий ҳужжат
- C. Қонунлар тўплаш

D. Ўқув дастури

31. Укитувчилик касби, меҳнати, маҳоратининг узига хослиги шундаки, ...

- A. Аввал уйлаб, сунгра гапирилади;
- B. Нутк сузлашга мохирлик, воизликни талаб килади ;
- C. *Дарс бериш жараёнида фикрлаш, уйлаш билан уни баён қилиш, гапириш жараёни кушилиб, бир вақтда юз беради ;
- D. Чуқур билимга эга булишни талаб килади ;

32. Маъруза индуктив услуб асосида уқилса, қуйидаги кетма-кетликда баён қилинади :

- A. *Далиллар, хусусий умумий хулоса, назарий қоидалар, аниқ фаолият учун практик хулосалар;
- B. Назарий қоидалар, умумий хулоса, далиллар;
- C. Хусусий, назарий қоидалар, умумий хулоса далилар;
- D. Аниқ фаолият учун пратик хулосалар, умумий, хусусий хулоса;

33. Олий уқув юртида уқиладиган маърузалар уз функциясига кура қандай турларга булинади :

- A. Кириш маърузаси, яқунловчи маъруза ;
- B. Мавзулар буйича маъруза, муаммоли маъруза ;
- C. Йул юрик курсатадиган маъруза, обзорлик маъруза ;
- D. *Барчаси тугри ;

34.Талабаларга курсатиб изохлаш мумкин булган кургазмали курул-бу :

- A. Жадвал, схема, диаграмма;
- B. Чизма, график, расм, плакат ;
- C. Илмий, уқув видеофилм;
- D. *А ва Б,В тугри ;

35. Интроверт қабилдаги талабаларга купрок ...

- A. Китоб уқиш, реферат, доклад, эссе ёзиш;
- B. *Бошқалар билан ҳамкорликда ишлашни талаб қиладиган услублар.. жуфтлик ёки кичик гуруҳларда ишлаш, моделлаштирувчи уйинларда катнашиш;
- C. Индивидуал ишлашни талаб қиладиган дарс услубларини;
- D. Конспект қилиш, масала, машқ, тест ечишни ёқтиришади ;

36. ДТС га ўзгартириш ваколати қайси бошқарув муассасасига берилган ?

- A.Институт ректорига
- B.Вазирлик
- C.*Вазирлар Маҳкамаси
- D.Деканат ва кафедра

Кафедра мудири

доцент Зойиров З.Х.

Тузувчи

доц. Зойиров З.Х.

**«Бухгалтерия хисоби ва ҳўжалик фаолияти тахлили» фанидан тест
саволлари
3-курс 5- семестр
А-вариант**

1. Асосий воситалар таркибига қандай воситалар киритилади:

- A. Фойдаланиш муддати 1 йилгача бўлган асосий воситалар
- B. *Фойдаланиш муддати 1 йилдан кўп бўлган асосий воситалар
- C. Тез эскирувчи буюмлар
- D. Тўғри жавоб йўқ

2. Асосий воситаларни турлари бўйича гуруҳлашдан мақсад:

- A. *Аналитик хисобни ташкил этиш
- B. Синтетик хисобни ташкил этиш
- C. Пассив маблағни кўпайтириш
- D. Актив маблағни кўпайтириш

3. Асосий воситаларнинг дастабки қийматини ўзгартириш ҳолати:

- A. Корхона қарори билан
- B. Фирма қарори билан
- C. *Хукумат қарори билан
- D. Бош бухгалтер кўрсатмасига асосан

4. Асосий воситаларни дастабки қийматининг аниқланиши:

- A. Сотиб олингандаги қиймати орқали
- B. *Бошланғич қийматдан эскириш қиймати айрилганда
- C. Эскириш қийматидан бошланғич қийматдан айрилганда
- D. Харажатларнинг асосий сумма айирмаси

5. Асосий воситаларнинг охириги марта баҳоланиш муддати:

- A. *1992 йил 1.01. ҳолатига
- B. 1993 йил 1.01. ҳолатига
- C. 1994 йил 1.01. ҳолатига
- D. 1995 йил 1.01. ҳолатига

6. Асосий воситаларнинг хисоби қуйидаги сўётда олиб борилади:

- A. *01 сўётда
- B. 02 сўётда
- C. 03 сўётда
- D. 04 сўётда

7. Асосий воситаларнинг эскириш хисоби:

- A. 01 сўётда
- B. *02 сўётда
- C. 03 сўётда
- D. 04 сўётда

8. Бухгалтерия баланси деб:

- A. Корхона маблағларининг сўмдаги ифодаси
- B. Корхона манбаларининг сўмдаги ифодаси
- C. Корхона маблағлари ва манбалари
- D. *Корхона маблағлари ва манбасини гурухлаш

9. Бухгалтерия баланси:

- A. *2 қисмда
- B. 3 қисмда
- C. 4 қисмда
- D. 5 қисмда

10. Иқтисодий мазмунга кўра счётлар:

- A. *4 гурухдан иборат
- B. 5 гурухдан иборат
- C. 6 гурухдан иборат
- D. 7 гурухдан иборат

11. Асосий счётлар бу:

- A. Холатни тўғриловчи
- B. Тақсимлаш назорати
- C. *Сарфланган харажат назорати
- D. Жамловчи счётлар

12. Тартибга солувчи счётлар деб:

- A. Тақсимот назорати
- B. *Холатни тўғриловчи
- C. Сарфланган харажат назорати
- D. Назорат қилинувчи счётларга айтилади

13. Тақсимловчи счётлар деб:

- A. *Тақсимлаш назорати
- B. Сарфланган харажат назорати
- C. Холатни тўғриловчи
- D. Назорат қилинувчи счётларга айтилади

14. Калкулатцион счётлар:

- A. Харажатни хисобловчи
- B. Сарфланган харажат назорати
- C. Холатни тўғриловчи
- D. *Сарфланган харажатни аниқловчи счётларга айтилади

15. Бухгалтерия балансининг тавсифи нимадан иборат?

- A. *Бухгалтерия баланси маълум бир муддатга хужалик маблағлари хақида маълумотлар олиш учун хизмат килади.
- B. Бухгалтерия баланси маълум бир муддатга хужалик маблағлари холати хақида пул формасида умумлашган маълумотларни олиш учун хизмат килади.

- C. Бухгалтерия баланси хужалик маблағларининг манбайи холати хақида маълумотлар олиш учун хизмат килади.
- D. Тугри жавоб йук.

16. Хужалик маблағлари баланс активида қандай булимларга булинади?

- A. Узок муддатли ва оборот активлари
- B. *Асосий воситалар ва айланма активлар
- C. Асосий воситалар ва мажбуриятлар
- D. Хамма жавоблар тугри.

17. Бухгалтерия проводкалари қандай турлардан иборат?

- A. Оддий.
- B. Мураккаб.
- C. *Оддий ва мураккаб.
- D. Тугри жавоб йук.

18. Аралаш счётларда қолдиқлар қайси томонда акс эттирилади?

- A. *Дебет ва кредит томонда.
- B. Кредит томонда.
- C. Дебет томонда.
- D. Тугри жавоб йук.

19. Гудвилнинг эскириши счёт тури буйича қайсига қарашли

- A. Актив счётлар.
- B. *Пассив счётлар.
- C. Камайиш актив.
- D. Камайиш пассив.

20. Дебет счёт «Асосий ишлаб чиқариш» кредит счёт «Материаллар» бухгалтерия ёзуви билдиради.

- A. Корхонага хо-ашё материаллар келиб тушганини.
- B. Корхонадан хом-ашё материаллар сотилганини.
- C. *Корхонада хом-ашё материаллар асосий ишлаб чиқаришга берилганини.
- D. Хамма жавоблар тугри.

21. Тайёр маҳсулотлар харидорларга сотилганда қуйидагича бухгалтерия проводкаси берилади.

- A. Дебет «Материаллар» Кредит «Тайёр маҳсулот»
- B. Дебет «Тайёр маҳсулотлар» Кредит «Материаллар»
- C. *Дебет «Харидорлар билан ҳисоб китоблар» Кредит «Тайёр маҳсулотлар»
- D. Дебет «Тайёр маҳсулотлар» Кредит «Асосий ишлаб чиқариш»

22. Қуйидаги таърифлардан қайси ҳужжатларни тулик тавсифлайди?

- A. Ҳужжатлар-бухгалтерия ҳисобини юритиш учун ёзиладиган ёзма буйруқ.
- B. Ҳужжатлар операцияларнинг амалга оширилганлигини исботловчи далил.
- C. Ҳужжатлар-бухгалтерия ҳисоби ёзувларини бажариш учун ёзма далил.

D. *Хужжатлар- хужалик операцияларини амалга оширилганлигини исботловчи ёзма далил ёки амалга оширишни талаб килувчи ёзма буйруқдир.

23.Хужжатлар реквизитлари нимани билдиради?

A. Хужжатлар тузилган санани.

B. Хужжатлар тузилган жойни.

C. Хужжатлардаги ёзувларни.

D. *Хужжатда кайд килинган хужалик операцияларини характерловчи курсаткичларни.

24.Куйидаги тушунчалардан кайси бирида ҳисоб регистрининг моҳияти тулик ёритилган?

A. Хужалик маблаглари, уларнинг манбаидаги узгаришларни иқтисодий мазмунига мувофиқ гуруҳлаштириб кайд килиш учун фойдаланиладиган махсус жадваллар;

B. Бухгалтерия хужжатлари булиб,хужаликдаги маблаглар,уларнинг манбаи ва фаолият натижаларини акс эттиради;

C. *Ҳисоб регистрларига китоблар ва журналлар киради;

D. Бухгалтерия ҳисоби маълумотларини жамлайдиган, гуруҳлай-диган бошланғич хужжатлардир;

25. Ҳисоб регистрлардаги хатони тузатиш усуллари :

A. Корректур, учириб тугри ёзиш, кизил ёзув

B. Корректур, кизил ёзув, сторно;

C. Корректур, кизил ёзув ва проводка ;

D. * Хаммаси тугри.

26.Бухгалтерия балансининг пасив томонида нималар курсатилади?

A. Корхона маблагларининг жойланиши

B. *Корхонамаблагларининг ташкил манбаи

C. Корхона уз маблагларининг таркиби

D. Корхона қарзларининг таркиби

27.Хужалик юритувчи субъектлар йиллик бухгалтерия ҳисоботини топшириш муддати:

A. Келаси йил 15-январ оyi

B. *Келаси йил 25-январ оyi

C. Келаси йил 15-феврал оyi

D. Келаси йил 25-феврал оyi

28.Бухгалтерия ҳисоботларини топшириши лозим булган органлар кайсида тулик берилган?

A. Мулкдорларга, солиқ идораларига, статистика органига

B. Мулкдорларга, солиқ идораларига, тижорат банкига

C. Мулкдорга,солиқ идорасига,қоунга мувофиқ марказий банкга

D. *Юқори ташкилотга,статистика органига,тижорат банкига

29. Таҳлил фанининг предмети деб :

- A. хужаликларнинг ишлаб чиқариш маблағларидан фойдаланишини урганишга айтилади;
- B. хужалик жаарёнларини иқтисодий манбалардан фойдаланиб урганишга айтилади;
- C. хужаликларнинг маҳсулот ишлаб чиқариш жараёнларини урганишга айтилади.
- D. *барча жавоблар тугри.

30. Таҳлил фанининг методи деганда :

- A. хужалик фаолиятини урганишдаги умумий ёндашиш тушунилади;
- B. *материалистик диалектив ёндашиш тушунилади;
- C. комплекс ёндашиш тушунилади ;
- D. тизимли ёндашиш тушунилади;

31. Урганадиган даврига қараб иқтисодий таҳлилнинг турини белгиланг

- A. *жорий, бошқарув ва молиявий;
- B. тезкор, ички ва ташқи.
- C. тезкор, истикболли, ички ва ташқи ;
- D. жорий, тезкор ва истикболли;

32. Тизимли таҳлил нечта босқичдан иборат ;

- A. туртта
- B. *бешта
- C. олтита
- D. еттита

33. Таҳлил сузининг мазмуни :

- A. «таҳлил» лотинча суздан олиниб, «бутунни булакчаларга булиб урганаман» маъносини англатади;
- B. «таҳлил» французча суздан олиниб, «бутунни булакчаларга булиб урганаман» маъносини англатади ;
- C. «таҳлил» инглизча суздан олиниб, «бутунни булакчаларга булиб урганаман» маъносини англатади ;
- D. «таҳлил» русча суздан олиниб, «бутунни булакчаларга булиб урганаман» маъносини англатади ;

34. Молиявий менежментда таҳлил тамойиллари деганда :

- A. аниқ ва ҳаққонийлик, кераклилик ва оперативлик, ижодийлик;
- B. *холисоналик, тугрилик, комплекс ва тизимлилик;
- C. ижодийлик, оперативлик;
- D. аниқ ва ҳаққонийлик, комплекс ва тизимлик;

35. Йиллик молиявий ҳисоботга қайси шакллар қиради ?

- A. бухгалтерия баланси, молиявий натижалар, асосий воситалар, пул оқимлари ва ишлаб чиқариш қарорлари тугрисидаги ҳисоботлар;

- В. бухгалтерия баланси, молиявий натижалар, асосий воситлар, пул окимлари ва маҳсулотлар сотиш тугрисидаги ҳисоботлар;
- С. бухгалтерия баланси, молиявий натижалар, асосий воситалар, пул окимлари ва хусусий капитал тугрисидаги ҳисоботлар;
- Д. *бухгалтерия баланси, молиявий натижалар, асосий воситалар, пул окимлари. Дебиторлик ва кредиторлик қарзлар тугрисидаги маълумотнома;

36. Таққословчи счётлар деб:

- А. Молиявий натижаларни аниқловчи
- В. *Тақсимот назорати
- С. Харажатни ҳисобловчи
- Д. Ҳолатни тўғриловчи

**«Бухгалтерия хисоби ва хўжалик фаолияти тахлили» фанидан тест
саволлари
3-курс 5- семестр
B-вариант**

1. Чет эл амалиёти “Учёт ва хисобатини”:

- A. *2 қисмга бўлади
- B. 3 қисмга бўлади
- C. 4 қисмга бўлади
- D. 5 қисмга бўлади

2. “Analisiys” сўзининг маъноси:

- A. Тўлайман
- B. Жамлайман
- C. *Бўламан
- D. Ташкил этаман маъносини англатади

3. Хўжалик фаолиятининг принциплари:

- A. 2 қисмга бўлади
- B. *3 қисмга бўлади
- C. 4 қисмга бўлади
- D. 5 қисмга бўлади

4. Тахлилнинг турлари:

- A. *2 қисмга бўлади
- B. 3 қисмга бўлади
- C. 4 қисмга бўлади
- D. 5 қисмга бўлади

5. Тахлилда энг кўп қўлланиладиган усул:

- A. Аналитик
- B. Синтетик
- C. *Таққослаш
- D. Тўғри жавоб йўқ

6. Тахлилда қўлланиладиган манбалар:

- A. 2 гуруҳдан иборат
- B. *3 гуруҳдан иборат
- C. 4 гуруҳдан иборат
- D. 5 гуруҳдан иборат

7. Махсулот ҳажмини ифодаловчи кўрсаткичлар

- A. 2 тадан иборат
- B. *3 тадан иборат
- C. 4 тадан иборат
- D. 5 тадан иборат

8. Неча кундан сўнг муддати ўтган қарздорлик “дебитор” қарз ҳисобланади:

- A. 40 кун
- B. 50 кун
- C. *60 кун
- D. 70 кун

9. Махсулот сортларга бўлинганда унинг сифати қуйидагича аниқланади:

- A. 1 нав
- B. 2 нав
- C. *3 нав
- D. 4 нав

10. Рекламация деб:

- A. *Махсулотга эътироз беришга айтилади
- B. Махсулотга таклиф беришга айтилади
- C. Махсулотга талаб беришга айтилади
- D. Махсулотга сифат беришга айтилади

11. Юридик шахсларнинг пул маблағлари ташкил топиши:

- A. *1998 йилда рўйхатга олинган
- B. 1999 йилда рўйхатга олинган
- C. 2000 йилда рўйхатга олинган
- D. 2001 йилда рўйхатга олинган

12. Амалиётда пул маблағларининг туркумлари:

- A. 2 қисмдан иборат
- B. *3 қисмдан иборат
- C. 4 қисмдан иборат
- D. 5 қисмдан иборат

14. Банкдаги ҳисоб счёти:

- A. 50 счётда юритилади
- B. *51 счётда юритилади
- C. 52 счётда юритилади
- D. 53 счётда юритилади

15. Валюта счёти:

- A. 50 счётда юритилади
- B. 51 счётда юритилади
- C. *52 счётда юритилади
- D. 54 счётда юритилади

7. Бухгалтерия ҳисоби неча хил шаклда юритилади:

- A. *Мемориал – ордер, журнал - ордер, бош китоб
- B. Фақат мемориал – ордер
- C. Фақат журнал – ордер

D. Тўғри жавоб йўқ

17. Икки ёқлома ёзув деб:

A. *Бир вақтнинг ўзида 2 счётнинг қарама-қарши томони акс эттирилишига айтилади

B. Бир счётнинг фақат дебети

C. Бир счётнинг фақат кредити

D. Тўғри жавоб йўқ

18. Хисоботда қайси ўлчов бирликларидан фойдаланилади:

A. Натурал

B. Қиймат

C. Меҳнат

D. *Барча жавоблар тўғри

19. Хужжатларнинг реквизитларида нима акс эттирилади:

A. Муомала мазмуни

B. Муомаланинг миқдорий ифодаси

C. *Хужжатнинг номи ва тузилган санаси

D. Шахснинг имзоси

20. Корхонанинг хусусий капиталига нималар киради:

A. Қўшилган капитал

B. Захира капитали

C. *Устав капитали

D. Тақсимланмаган фойда

21. Асосий воситалар таркибига қандай воситалар киритилади:

A. Миллий андозага жавоб бермайдиган

B. *Миллий андозага жавоб берадиган

C. Тез эскириувчи буюмлар

D. Тўғри жавоб йўқ

22. Асосий воситаларни турлари бўйича гуруҳлашдан мақсад:

A. *Аналитик хисобни ташкил этиш

B. Синтетик хисобни ташкил этиш

C. Пассив маблағни кўпайтириш

D. Актив маблағни кўпайтириш

23. Асосий воситаларнинг дастабки қийматини ўзгартириш ҳолати:

A. Корхона қарори билан

B. Фирма қарори билан

C. *Хукумат қарори билан

D. Бош бухгалтер кўрсатмасига асосан

24. Асосий воситаларни дастабки қийматининг аниқланиши:

A. Сотиб олингандаги қиймати орқали

- B. *Бошланғич қийматдан эскириш қиймати айрилганда
- C. Эскириш қийматидан бошланғич қийматдан айрилганда
- D. Харажатларнинг асосий сумма айирмаси

25.Бухгалтерия балансининг актив томонида нималар курсатилади?

- A. Корхона маблагларининг турлари
- B. *Корхона маблаглари манбалари
- C. Корхона фаолияти натижалари
- D. Корхона молиявий натижалари

26.Бухгалтерия балансининг пассив томонида нималар курсатилади?

- A. *Корхона маблагларининг жойланиши
- B. Корхонамаблагларининг ташкил манбаи
- C. Корхона уз маблагларининг таркиби
- D. Корхона карзларининг таркиби

27..Хужалик юритувчи субъектлар йиллик бухгалтерия хисоботини топшириш муддати:

- A. Келаси йил 15-январ оyi
- B. *Келаси йил 25-январ оyi
- C. Келаси йил 15-феврал оyi
- D. Келаси йил 25-феврал оyi

28.Корхонага тегишли асосий воситалар,номоддий активлар улар балансининг кайси томонида курсатилади?

- A. Маблаг манбаи,баланс актив томонида
- B. *Маблаг тури балансининг пассив томонида
- C. Маблаг тури балансининг актив томонида
- D. Маблаг манбаи балансининг пассив томонида

29.Бухгалтерия хисоботларини топшириши лозим булган органлар кайсида тулик берилган?

- A. Мулкдорларга, солик идораларига, статистика органига
- B. Мулкдорларга, солик идораларига, тижорат банкига
- C. Мулкдорга,солик идорасига,коунга мувофик марказий банкга
- D. *Юкори ташкилотга,статистика органига,тижорат банкига

30. Бухгалтерия хисобининг кайси шаклида синтетик счётлар буйича оборот кайдномаси тузилмайди.

- A. Мемориал - ордер шаклида;
- B. Китоб- журнал шаклида ;
- C. *Журнал-ордер шаклида;
- D. Бош журнал шаклида ;

31.Бюджетдан мактаб-интернатнинг харажатлари қоплашга пул келиб тушди

- A. *ДТ 90 КТ 230
- B. ДТ 114 КТ 400
- C. ДТ 100 КТ 230
- D. ДТ 090 КТ 400

32.Вақтинча фойдаланилмаган биноларни ва мактаб-интернатнинг бошқа мол-мулкни ижарага беришдан олинган даромадлар суммаси

- A. ДТ 090 КТ 210
- B. ДТ 090 КТ 400
- C. *ДТ 100 КТ 410
- D. ДТ 114 КТ 400

33.Мол-мулкни ижарага беришдан олинган даромадларнинг маҳаллий бюджетга ўтказилиши лозим бўлган 50%ни суммаси ҳисобланди

- A. ДТ 090 КТ 400
- B. ДТ 400 КТ 173
- C. ДТ 173 КТ 400
- D.* ДТ 200 КТ 173

34.Маҳаллий бюджетга ижарага беришдан олинган даромадларнинг 50%ни суммаси ўтказилди

- A. ДТ 090 КТ 400
- B. ДТ 173 КТ 090
- C. ДТ 173 КТ 114
- D.* ДТ 173 КТ 100

35.Мол етказиб берувчи ташкилот смети тўланди

- A. ДТ 090 КТ 400
- B.* ДТ 178 КТ 90
- C. ДТ 150 КТ 100
- D. ДТ 150 КТ 114

36.Бюджетга иш ҳақидан ушланган даромад солиғи тўланди

- A. ДТ 090 КТ 400
- B. ДТ 171 КТ 100
- C.* ДТ 173 КТ 100
- D. ДТ 180 КТ 114

**«Бухгалтерия хисоби ва ҳўжалик фаолияти тахлили» фанидан тест
саволлари
3-курс 5- семестр
С-вариант**

1.Оператив хисобнинг узига хос хусусияти нимада?

- A. Хўжалик жараёнларини хўжатлаштиради.
- B. *Маълумотларни тезда рахбариятга етказади.
- C. Умуман хўжат билан расмийлаштирмайди.
- D. Хамма жавоблар тугри.

2.Бухгалтерия хисобининг узига хос хусусияти нимада?

- A. *Барча жараёнлар хўжатлаштирилади.
- B. Маълумотларни тезда рахбариятга етказади.
- C. Маълумотлар тупланади,гурухланади,хўжат булиши шарт эмас.
- D. Хамма жавоблар тугри.

3.Бухгалтерия маълумотлари кайси улчов бирлик билан жамланади?

- A. Натура улчови
- B. Мехнат улчови
- C. Пул улчови
- D. *Хамма жавоблар тугри.

4.Бухгалтерия хисоби жараёнларини кандай кайд килади?

- A. *Узлуксиз равишда
- B. Вакти-вакти билан маълум муддатларда
- C. Хар ойнинг бошланиши 1-санасига
- D. Хамма жавоблар тугри.

5.Бухгалтерия хисоби методининг асосий элементлари

- A. Хўжатлаштириш ва инвентаризация
- B. Бахолаш ва калькуляция
- C. Икки ёклама ёзув ва сётлар тизими
- D. *Хамма жавоблар тугри.

6.Бухгалтерия балансининг тавсифи нимадан иборат?

- A. *Бухгалтерия баланси маълум бир муддатга хўжалик маблаглари хакида маълумотлар олиш учун хизмат килади.
- B. Бухгалтерия баланси маълум бир муддатга хўжалик маблаглари холати хакида пул формасида умумлашган маълумотларни олиш учун хизмат килади.
- C. Бухгалтерия баланси хўжалик маблагларининг манбайи холати хакида маълумотлар олиш учун хизмат килади.
- D. Тугри жавоб йук.

7.Баланс активида маблаглар канадай гурухланади?

- A. Манбанинг ташкил топиши ва фойдаланиши буйича

- B. *Маблаг турлари ва жойланиши буйича
- C. Маблаг турлари ва ташкил топиш манбаи буйича
- D. Хамма жавоблар тугри.

8.Баланс пассивида маблаглар қандай гуруҳланади?

- A. *Ташкил топиш манбаи ва фойдаланиши буйича
- B. Маблаг турлари ва жойланиши буйича
- C. Маблаг турлари ва ташкил топиш манбаи буйича
- D. Хамма жавоблар тугри.

9. Хужалик маблаглари баланс активида қандай булимларга булинади?

- A. Узок муддатли ва оборот активлари
- B. *Асосий воситалар ва айланма активлар
- C. Асосий воситалар ва мажбуриятлар
- D. Хамма жавоблар тугри.

10.Баланс пассивида қандай булимлар бор?

- A. Уз маблаглар манбаи ва оборот активлари
- B. *Уз маблаглар манбаи ва мажбуриятлар
- C. Мажбуриятлар ва узок муддатли қарзлар
- D. Хамма жавоблар тугри.

11.Икки ёклама ёзувнинг мохияти нимадан иборат?

- A. *Хужалик операцияси таъсирида бухгалтерия ҳисоби объектларидаги узгаришлар счётларда акс эттирилади.
- B. Хужалик операцияларини счётларда акс эттириш.
- C. Хужалик операциялари таъсири остида иктисодий ходисаларни счётлар тизими воситаси билан узаро алоқадор ҳолда акс эттиришдир.

12.Бухгалтерия қўлқалари қандай турлардан иборат?

- A. Оддий.
- B. Мураккаб.
- C. *Оддий ва мураккаб.
- D. Тугри жавоб йук.

13.Актив счётларда қолдиқлар қайси томонда акс эттирилади?

- A. Дебет ва кредит томонда.
- B. Кредит томонда.
- C. *Дебет томонда.
- D. Тугри жавоб йук.

14.Пассив счётларда қолдиқлар қайси томонда акс эттирилади?

- A. Дебет ва кредит томонда.
- B. *Кредит томонда.
- C. Дебет томонда.
- D. Тугри жавоб йук.

15.Аралаш счётларда колдиклар кайси томонда акс эттирилади?

- A. *Дебет ва кредит томонда.
- B. Кредит томонда.
- C. Дебет томонда.
- D. Тугри жавоб йук.

16.Омбордаги арзон бахоли ва тез эскирувчи буюмлар счёт тури буйича кайсига карашли

- A. *Актив счётлар.
- B. Пассив счётлар.
- C. Камайиш актив.
- D. Камайиш пассив.

17.Гудвилнинг эскириши счёт тури буйича кайсига карашли

- A. Актив счётлар.
- B. *Пассив счётлар.
- C. Камайиш актив.
- D. Камайиш пассив.

18.Идиш ва идиш материаллар счёт тури буйича кайсига карашли

- A. *Актив счётлар.
- B. Пассив счётлар.
- C. Камайиш актив.
- D. Камайиш пассив.

19.Туланадиган векселлар счёт тури буйича кайсига карашли

- A. Актив счётлар.
- B. *Пассив счётлар.
- C. Камайиш актив.
- D. Камайиш пассив.

20.Захира капитали счёт тури буйича кайсига карашли

- A. Актив счётлар.
- B. *Пассив счётлар.
- C. Камайиш актив.
- D. Камайиш пассив.

21.Сотиб олинган хусусий акциялар-оддий счёт тури буйича кайсига карашли

- A. *Актив счётлар.
- B. Пассив счётлар.
- C. Камайиш актив.
- D. Камайиш пассив.

22.Сотилган товарлар таннархи счёт тури буйича кайсига карашли

- A. *Актив счётлар.
- B. Пассив счётлар.

- C. Камайиш актив.
- D. Камайиш пассив.

23.Бевосита харажатлар булар

- A. Рахбар ходимларга ҳисобланган меҳнат ҳақи.
- B. *Ишлаб чиқаришга сарфланган материаллар харажати.
- C. Идора асосий воситалари эскириш.
- D. Ҳамма жавоблар тугри.

24.Дебет счёт «Асосий ишлаб чиқариш» кредит счёт «Материаллар»бухгалтерия ёзуви билдиради.

- A. Корхонага хо-ашё материаллар келиб тушганини.
- B. Корхонадан хом-ашё материаллар сотилганини.
- C. *Корхонада хом-ашё материаллар асосий ишлаб чиқаришга берилганини.
- D. Ҳамма жавоблар тугри.

25.Тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришдан қабул қилинганда бухгалтерия проводкаси берилади.

- A. Дебет «Материаллар» Кредит «Тайёр маҳсулот»
- B. Дебет «Тайёр маҳсулотлар» Кредит «Материаллар»
- C. Дебет «Харидорлар билан ҳисоб китоблар» Кредит «Тайёр маҳсулотлар»
- D. *Дебет «Тайёр маҳсулотлар» Кредит «Асосий ишлаб чиқариш»

26.Тайёр маҳсулотлар харидорларга сотилганда қуйидагича бухгалтерия проводкаси берилади.

- A. Дебет «Материаллар» Кредит «Тайёр маҳсулот»
- B. Дебет «Тайёр маҳсулотлар» Кредит «Материаллар»
- C. *Дебет «Харидорлар билан ҳисоб китоблар» Кредит «Тайёр маҳсулотлар»
- D. Дебет «Тайёр маҳсулотлар» Кредит «Асосий ишлаб чиқариш»

27. Ишлаб чиқариш асосий воситаларга эскириш қандай ҳисобланади ва қандай проводка тузилади ?

- A. Дебет «Асосий воситалар» Кредит «Асосий ишлаб чиқариш»;
- B. Дебет «Асосий воситалар эскириш» Кредит «Асосий воситалар»;
- C. Дебет «Асосий ишлаб чиқариш» Кредит «Асосий воситалар»;
- D. *Дебет «Асосий ишлаб чиқариш»Кредит «Асосий воситалар эскириши».

28..Хужжатлаштириш нима маънони англатади?

- A. *Хужалиқда содир бўлаётган жараёнларни хужжатлар билан расмийлаштириш.
- B. Хужалиқ омборига товарларнинг қабул қилиниши.
- C. Хужалиқда бўлаётган узгаришларнинг қайд қилиниши.
- D. Хужалиқдаги маблағларнинг ҳаракатини.

29.Қуйидаги таърифлардан қайси хужжатларни тулик тавсифлайди?

- A. Хужжатлар-бухгалтерия ҳисобини юритиш учун ёзиладиган ёзма буйруқ.

- B. Хужжатлар операцияларнинг амалга оширилганлигини исботловчи далил.
- C. Хужжатлар-бухгалтерия хисоби ёзувларини бажариш учун ёзма далил.
- D. *Хамма жавоблар тугри.

30..Хужжатлар реквизитлари нимани билдиради?

- A. Хужжатлар тузилган санани.
- B. Хужжатлар тузилган жойни.
- C. Хужжатлардаги ёзувларни.
- D. *Хужжатда кайд килинган хужалик операцияларини характерловчи курсаткичларни.

31..Хужжатлар қандай гурухланади?

- A. *Бажарилган вазифаси буйича.
- B. Тузилган жойи буйича.
- C. Хужжатларни тузиш усули буйича.
- D. Хужжатларни тузиш тартиби буйича.

32.Инвентаризация деганда нимани тушунаси?

- A. *Моддий бойликлар, пул ва хисоб-китобларни хақиқий қолдигини аниқлаб, рўйхатга ёзиб, уларнинг хисоб маълумотлари билан такқослашдир.
- B. Товар-моддий бойликларнинг нархини, қолдигини, сотилганлигини ва шу қабиларни текшириш.
- C. Қорхонанинг уз маблаглари манбаини турилигини текшириш.
- D. Қорхона фаолиятини тафтиш қилиш.

33.Қуйидаги тушунчалардан қайси бирида хисоб регистрининг моҳияти тулик ёритилган?

- A. Хужалик маблаглари, уларнинг манбаидаги узгаришларни иқтисодий мазмунига мувофиқ гурухлаштириб кайд қилиш учун фойдаланиладиган махсус жадваллар;
- B. Бухгалтерия хужжатлари булиб, хужаликдаги маблаглар, уларнинг манбаи ва фаолият натижаларини ақс эттиради;
- C. Хисоб регистрларига китоблар ва журналлар қиради;
- D. *Бухгалтерия хисоби маълумотларини жамлайдиган, гурухлай-диган бошланғич хужжатлардир;

34.Қуйидагилардан қайси бири хисоб регистрлари турлари тулик берилган?

- A. Хужжатлар, китоблар, журналлар, варақлар;
- B. *Китоблар, журналлар, дафтарлар, қарточкалар, варақлар;
- C. Журналлар, дафтарлар, қарточкалар, варақлар;
- D. Хамма жавоблар тугри

35.Хисоб регистрлари ёзув мазмунига қараб қандай гурухларга булинади?

- A. *Синтетик, аналитик хисоб ёзувлари;
- B. Хужжатлар, счётларга хисоб ёзувлари;

- C. Системалашган ва хронологик ҳисоб ёзувлари;
- D. Махсус варақларга гуруҳлар бўйича ёзувлар;

36. Ҳисоб регистрлардаги хатони тузатиш усуллари :

- A. Корректурa, учириб тугри ёзиш, кизил ёзув
- B. Корректурa, кизил ёзув, сторно;
- C. Корректурa, кизил ёзув ва проводка ;
- D. *Хаммаси тугри.

Кафедра мудири

доцент Зойиров З.Х.

Тузувчи

ўқитувчи Шомуродов Р.С.

“Микроиктисодиёт ва макроиктисодиёт” фанидан тест саволлари:
2-курс 4-семестр
А – Вариант

1. Жамият ва ундаги хар бир шахсинг вазифаси:

- A. Ўз манфаатини таъминлаш;
- B. Чекланган ресурслардан самарали фойдаланиш
- C. *Чекланган ресурслардан мақсадга мувофиқ фойдаланиш ва максимал натижаларга эришиш;
- D. Жамият манфаати йулида меҳнат килиш.

2. Микроиктисодиёт фани қайси хўжаликлар хақида маълумот беради?

- A. Уй хужалиги хақида;
- B. Жамоа хужалиги хақида;
- C. *Корхона фирмалар ва қуйи хужалик буғинлари фаолияти хақида;
- D. Давлат хужаликлари хақида.

3. Микроиктисодиёт фанининг предмети аниқланг?

- A. *Чекланган имкониятлар доирасида талаб ва таклиф асосида ташкил этишнинг асосий қонуниятларини урганади;
- B. Корхоналарнинг ташкилий-иктисодий шароитини урганади;
- C. Корхоналарнинг молиявий ахволини урганади;
- D. Корхоналарнинг ҳуқуқий асосларини урганади.

4. Микроиктисодиёт фанига энг яқин фанлар...

- A. Иқтисодиёт назарияси
- B. *Тармок фанлари
- C. Умумтаълим фанлари
- D. Ижтимоий-сиёсий фанлар.

5. Микроиктисодиёт фанининг махсус тадқиқот усулларини белгиланг.

- A. Диалектика
- B. Анализ ва синтез
- C. Индукция ва дедукция
- D. *Иқтисодий-статистик, математик.

6. Иқтисодиётда содир булаётган узгаришларга сабаб булувчи омилларнинг таъсирини ва уларнинг узаро боғлиқлигини аниқлаш учун тузиладиган математик функциялар неча хил?

- A. 2 хил
- B. 4 хил
- C. *3 хил
- D. 5 хил.

7. Қандай Шароитларда тадбиркорлик юқори самара берилади

- A. *эркин тадбиркорлик шароитида

- В. давлат томонидан тартибга солиб борилишида
- С. эркин тадбиркорлик ва давлат томонидан тартибга солиб турилиши шароитида
- Д. ихтимомлашув шароитида

8. Корхона харажатлари таркибига кирувчи қисмларни курсатинг

- А. Зарур маҳсулот
- В. асосий фондларнинг амортизацияси
- С. *хом-ашё материаллар, ёқилги, электр-энергия амортизация ажратмалари ва иш хаки
- Д. меҳнатга ҳақ тулаш фонди ва бошқарув харажатлари

9. Ички фирма бошқаруви услубларига нима қирмайди?

- А. режалаштириш
- В. *молия назорати
- С. солиқлар
- Д. ишлаб чиқаришни жорий тартибга солиш

10. Бозор иқтисодиёти даврида фирма фаолиятини давлат томонидан тартибга солишда қайси услублар ишлатилмайди?

- А. солиқлар
- В. молия
- С. *хужалиқ фаолиятига оид қонунлар ишлаб чиқариш
- Д. маъмурий қоралар

11. Корхона ялпи даромадини тугри аниқланг

- А. соф маҳсулотни пул шакли
- В. фойда
- С. *маҳсулот сотишдан олинган даромад
- Д. ишлаб чиқариш харажатлари ва фойда

12. Миллий даромаднинг тугри таърифини аниқланг

- А. бозор баҳоларидаги товар ва хизматларнинг умумий йиғиндиси
- В. ялпи яратилган қиймат
- С. *моддий неъматларнинг мажмуаси
- Д. жамғарилган моддий неъматлар

13. Миллий даромадни қайта тақсимланишининг асосий йуналишларини белгиланг

- А. баҳолар механизми ва иш хаки;
- В. *Давлат бюджети, баҳо механизми ва ноишлаб чиқариш соҳаси хизматларига ҳақ тулаш;
- С. қушилган қийматдан олиннадиган солиқ, социал сугурта туловлари ва ишлаб чиқариш соҳаси ишловчиларига туланадиган иш хаки;

D. ноишлаб чикариш хизматига ҳақ тулаш, айланишдан туланадиган солиқ ва даромад солиғи.

14. Фойдаланиладиган миллий даромад шаклларини айтиб беринг?

- A. . коплаш ва жамгариш фонди;
- B. Зарурий ва кушимча махсулот;
- C. Инновация фонди ва ишлаб чикаришни
- D. * Истеъмол ва жамгариш фонди:

15. Миллий бойликка таъриф беринг

- A. Ишлаб чикариш фондлари
- B. Маънавий ва маданий кийматга эга булган бойликлар
- C. *Мамлакат тарихи мабойнида яратилган неъматларнинг йигиндиси:
- D. Фуқароларнинг уй-жой, мол-мулки

16. Жамиятнинг соф махсулоти нима?

- A. зарур махсулотни киймати; (У)
- B. кушимча махсулотни киймати (Т)
- C. сарфланган ишлаб чикариш омилларининг киймати (С+ У)
- D. *зарурий ва кушимча махсулотнинг киймати (У+Т)

17. Ялли миллий махсулот деганда нимани тушинасиз?

- A. Амортизация ажратмаси ва ёлланма меҳнат кишиларининг даромадлари
- B. Тадбиркорларнинг фойдаси:
- C. давлат даромадлари:
- D. *амортизация ажратмаси, ёлланма меҳнат кишиларининг даромадлари, фойда ва чет элдан олинган соф даромадлар;

18. Муомала учун зарур булган пул миқдори хақида тугри жавобни топинг

- A. Товар ва хизматлар сотишнинг йиллик йигиндиси:
- B. Кредит хусусидаги шартнома ва қарзлар буйича туловлар:
- C. *Сотилган товар ва хизматларнинг йиллик йигиндиси, тулов қарзлар буйича шартнома мажмуи ва пуллар харакатининг тезлиги:
- D. Сотилган товар ва хизматлар мажмуи ва пуллар айланиши тезлиги

19. Қандай солиқлар бевосита солиқлар деб аталади?

- A. *аҳоли даромадидан олинадиган солиқлар
- B. бошқарувнинг маҳаллий органларига туланадиган солиқлар
- C. истеъмолдан туланадиган солиқлар
- D. кушилган кийматдан туланадиган солиқлар:

20. Молия деганда нимани тушунасиз?

- A. * пул ресурслари фонди
- B. кенгайтирилган такрор ишлаб чикариш манбаи:
- C. жамъарилган пуллар:
- D. такрор ишлаб чикариш жараёнига хизмат курсатувчи пул маблағлари;

21. Миллий даромад тузилиши турларини санаб беринг

- A. такрор ишлаб чиқариш, технологик;
- B. ижтимоий тармоқ;
- C. *киймат, натурал-ашёвий, ижтимоий ва тармоқ
- D. горизонтал, вертикал ва худудий

22. Фойда неча хил қуринишда ҳисобланади?

- A. *2 хил;
- B. 3 хил;
- C. 4 хил;
- D. 5 хил.

23. Фойдаланиладиган миллий даромад шаклларини айтиб беринг

- A. коплаш ва жамғариш фонди;
- B. Зарурий ва қушимча маҳсулот;
- C. Инновация фонди ва ишлаб чиқаришни
- D. *Истеъмол ва жамғариш фонди:

24. Иқтисодий фойда қандай аниқланади?

- A. Маҳсулотни сотишдан келган пул тушумидан бевосита харажатлар ва устама харажатлар айрилганда.
- B. *Фойдадан «бой берилган имкониятлар харажати» айрилса
- C. Маҳсулот кийматидан харажатлар айрилса:
- D. Соф маҳсулотдан амортизация ажратилганда

25. Жамиятнинг соф моҳсулоти нима?

- A. зарур моҳсулотни киймати; (У)
- B. қушимча маҳсулотни киймати (М)
- C. сарфланган ишлаб чиқариш омилларининг киймати (С+ У)
- D. зарурий ва қушимча маҳсулотнинг киймати (У+М)

26. Бухгалтерия фойдаси қандай аниқланади?

- A. *Маҳсулотни сотишдан келган пул тушумидан бевосита харажатлар ва устама харажатлар айрилганда.
- B. Фойдадан «бой берилган имкониятлар харажати» айрилса
- C. Маҳсулот кийматидан харажатлар айрилса:
- D. Соф маҳсулотдан амортизация ажратилганда

27. Қандай солиқлар билвосита солиқлар деб аталади?

- аҳоли даромадидан олинладиган солиқлар
- бошқарувнинг маҳаллий органларига туланиладиган солиқлар
- истеъмолдан туланиладиган солиқлар
- D. *қушилган кийматдан туланиладиган солиқлар:

28. Урғача харажатлар қандай аниқланади?

- A. барча харажатларни қушиш орқали

- B. *махсулот бирлигига тугри келган харажатлар оркали
- C. пул тушумидан умумий харажатларни айириш оркали
- D. пул тушумидан даромадларни айириш оркали

29. Уртача умумий харажатлар формуласини аниқланг

- A. $AVC=VC/Q$
- B. $AFC=VC/Q$
- C. $TC=FC+VC$
- D. * $ATC=TC/Q$

30. Очик иктисодиёт тушунчаси нима?

- A.*Халқаро товар ва капитал бозорида олди-бердилар чекланмаган ҳолда булади;
- B. Халқаро товарлар бозорида божхона туловлари ундирилмайди;
- C. Солиқлар ундирилмайди;
- D. Халқаро товар ва капитал бозорида барча олди сотдиларни давлат амалга оширади.

31. Ёпиқ иктисодиёт деб нимага айтилади?

- A. қисман халқаро савдода иштирок этади
- B. савдо-сотик божхона ва солиқ туловлари асосида амалга ошириладиган иктисодиёт
- C. *Халқаро савдода иштирок этмайдиган иктисодиёт
- D. товар ва хизмат капитал оқимлари миллий чегарадан 20% ташқарига чиқади;

32. Макроиктисодий мувозанатлик деб нимага айтилади?

- A. экспорт ва импорт уртасидаги тенгликка
- B. *ялпи талаб ва тақлиф уртасидаги тенгликка
- C. тармоқлараро ишлаб чиқаришнинг тенглигига
- D. Б ва В жавоблари тугри

33. Хусусий мувозанатлик деганда нимани тушунаси?

- A. иккита узаро боғлиқ булган иктисодий микдор ва томонларнинг тенг келиши
- B. ишлаб чиқариш ва истеъмол аҳолининг талаб ва тақлиф уртасидаги мувозанатлик
- C. ички бозордаги талаб ва тақлиф уртасидаги мутаносиблик
- D. *чиқарилган пул микдори билан сотиб олинadиган моллар уртасидаги мутаносиблик

34. Иктисодий мувозанатлик даражасини аниқлашда қандай усуллардан фойдаланилади?

- A. *ялпи сарфлар ва ишлаб чиқариш ҳажмини тақослаш усули
- B. жамгарма ва инвестицияларни тақослаш усули;
- C. ялпи ички маҳсулот ва ишлаб чиқариш ҳажмини тақослаш усули
- D. А ва В жавоблар тугри

35. Миллий ҳисоблар тизими деганда нимани тушунаси?

- A. бу барча истеъмолчилар яъни аҳоли корхоналар ва давлат сотиб олиш мумкин булган нархлар даражасида турли товар ва хизматларнинг умумий ҳажми
- B. корхона иш натижаларини ифодалайдиган курсаткичлар тизими
- C. тадбиркорларнинг сарф-харажат ва даромадларини акс эттирувчи тизим,
- D. *бу ЯММ ва миллий даромадни ишлаб чиқариш ифодалайдиган узаро боғлиқ макроиктисодий курсаткичлар тизими

36. ЯММдан соф экспорт қийматини айириб ташланса, қайси курсаткич ҳосил бўлади?

- A. миллий даромад
- B. ялпи ички маҳсулот
- C. жами ижтимоий маҳсулот
- D. *соф миллий маҳсулот

**“Микроиктисодиёт ва макроиктисодиёт” фанидан тест саволлари:
2-курс 4-семестр
В – Вариант**

1. Мулк шаклига кура

- A. 2 хил
- B. 3 хил
- C. *4 хил
- D. 5 хил

2. Хусусийлаштириш нима?

- A. Давлат мулкни бепул тарқатиш
- B. Давлат мулкни жамоаларга ижарага бериш
- C. Фуқаролар ва юридик шахсларнинг давлатга таълуқли мулк объектларини сотиб олиши
- D. *Давлат мулк объектларини ёки давлат акцияларини фуқаролар ва юридик шахслар томонидан сотиб олиниши.

3. Кооператив корхоналар қандай ташкил топади?

- A. Давлат томонидан буйруқ асосида
- B. *Фуқароларнинг ихтиёрий равишда мавжуд мулкни бирлаштириш натижасида
- C. Аралаш мулк куринишида
- D. Хусусий мулк асосида.

4. Кооператив корхоналар неча хил бўлади?

- A. 2 хил
- B. 3 хил
- C. 4 хил
- D. 5 хил

5. Ижара сузининг маъносини белгиланг ва қайси тилдан олинган?

- A. *Мол-мулкни ёллаш буйича шартнома, арабча
- B. Мол-мулкни сотиб олиш, русча
- C. Мол-мулкни бепул эгаллаш, форсча
- D. Мол-мулкдан муддатсиз фойдаланиш, хитойча

6. Кичик корхоналарга қандай корхонани киритиш лозим?

- A. Махсулот ва хизматлар ҳажми унчалик ката бўлмаган
- B. Ишловчилар сони куп бўлмаган
- C. *Ишлаб чиқариш(хизматлар) ҳажми, банд бўлганлар сонига кура ката бўлмаган юридик шахс мақомига эга бўлган
- D. Давлат тасарруфидаги.

7. Кандай шароитларда тадбиркорлик юкори самара беради?

- A. эркин тадбиркорлик шароитида
- B. давлат томонидан тартибга солиб борилишида
- C. *эркин тадбиркорлик ва давлат томонидан тартибга солиб турилиши шароитида
- D. ихтисослашув шароитида

8. Жами ижтимоий махсулот нима?

- A. ишлаб чиқарилган махсулот
- B. *жамият томонидан бир йилда ишлаб чиқарилган махсулот
- C. реализация қилинган махсулот
- D. жамиятда жамғарилган моддий бойлик

9. Куйидагилардан қайси бири микроиктисодиётга тегишли

- A. давлатларнинг миллий махсулоти
- B. *корхона фойдаси
- C. ишлаб чиқариш воситалар сони
- D. корхоналарда ишлаб чиқаришнинг қисқартирилиши

10. Фирманинг маълум товарга булган сотиб олиш қурби нима дейлади?

- A. бозорда бксак мавкега эга булиш
- B. *бозор мувозанатига эришганлиги
- C. якка талаб
- D. бозор таклифига тугри ёндошиш

11. Даромадлар усиши билан талабда қандай узгариш содир булади?

- A. *талаб ҳажми мунтазам ортиб боради
- B. талаб ҳажми узгаришсиз қолади
- C. турли субъектлар талаби қисқаради
- D. талаб ва таклиф ҳажмлари тенглашади

12. Макроиктисодиёт фанининг урганиш объекти нима?

- A. давлат даражасидаги иктисодиёт
- B. давлатнинг моддий ишлаб чиқариш соҳасидаги иктисодиёт
- C. *моддий ва номоддий ишлабчиқариш соҳасини бир бутунлигини миллий ва жаҳон ҳужалиги даражасидаги иктисодиётдир
- D. жаҳон ҳужалиги даражасидаги иктисодиётдир

13. Миллий ҳисоблар тизими қайси йилдан бошлаб халқаро статистикада қулланила бошлади?

- A. *1953 йил
- B. 1954 йил
- C. 1976 йил
- D. 1991 йил

14. Ялпи миллий махсулот-бу

- A. *миллий иктдисодиётда бир йилдавомида вужудга келтирилган махсулот
- B. бевосита истемолчига бориб тушадиган махсулот
- C. махсулот ва хизматларнинг бозор бахосидаги суммаси
- D. ҳамма жавоблар тугри

15. Соф миллий махсулот қандай ҳисобланади?

- A. *ялпи миллий Махсулотдан амортизация йиллик суммасини айириш билан
- B. ички миллий махсулотдан қушилган қийматлар йигиндисини ажратиш йули билан
- C. ялпи миллий махсулотдан йиллик қушилган қийматлар қийматлар йигиндисини ажратиш йули билан
- D. соф миллий махсулотга ички миллий махсулотни қушиш йули билан

16. Миллий даромад қандай аниқланади?

- A. *соф миллий махсулотдан тугри ва эгри солиқларни чиқариб ташлаш йули билан
- B. соф миллий махсулотдан эгри солиқларни чиқариб ташлаш йули билан
- C. ялпи миллий махсулотдан амортизация ажратмаларини чиқариш йули билан
- D. миллий даромаддан ижтимоий сугурта ажратмаларини чиқариш йули билан

17. Шахсий даромад қандай аниқланади?

- A. миллий даромаддан ижтимоий сугурта ажратмалари
- B. корхона фойдасидан олинadиган солиқлар
- C. *корхонанинг тақсимланмайдиган фойдасини чиқариб ташлаш ҳамда аҳоли қулига келиб тушадиган ижтимоий туловлар суммасини қушиш йули билан
- D. A ,B, Cни қушиш йули билан

18. Ялпи талаб нима?

- A. истемолчиларнинг мавжуд нархлар даражасида сотиб олишга тайёр булган лаёқатидир
- B. корхоналарнинг ишлаб чиқарган махсулотини сотиш лаёқатидир
- C. *аҳолининг барча истемол буюмларини сотиб олиш лаёқатидир
- D. давлат томонидан нархларни харидорлар имкониятига мослаштирилганлиги

19. Ялпи тақлиф нима ва унга қандай омиллар таъсир қурсатади?

- A. *нархларнинг мумкин булган даражасида сотишга тайёр булган миллий ишлаб чиқаришнинг мавжуд реал хажми
- B. товар ва хизматларнинг умумий даражаси
- C. ички ва ташқи савдонинг қушилиши
- D. миллий иктисодиётда ишлаб чиқарилган махсулотларнинг умумий тақлифи

20. Ижтимоий фондлар нимадан иборат?

- A. хайрия фондлари
- B. моддий оағбатлантиришнинг марказлашган фонди
- C. иш хакидан ташкари туланадиган кушимча туловлар
- D. *ижтимоий ишлаб чиқаришга кушган меҳнат улушидан катъий назар истеъмол фондидан туланадиган кушимча имтиёз ва неъматдир.

21. Фойдаланиладиган миллий даромад шакллари айтиб беринг.

- A. *коплаш фонди ва жамғариш фонди
- B. зарурий ва кушимча маҳсулот
- C. инновация фонди ва ишлаб чиқаришни ривожлантириш фонди
- D. истеъмол фонди ва жамғариш фонди

22. Келтирилган қайси курсаткич ижтимоий такрор ишлаб чиқаришнинг пировард курсаткичлар тизимига кирмайди?

- A. ялпи миллий маҳсулот
- B. ялпи ички маҳсулот
- C. *коплаш фонди
- D. миллий даромад

23. Ижтимоий фондлар нимадан иборат?

- A. хайрия фондлари
- B. моддий рағбатлантиришнинг марказлашган фонди
- C. иш хакидан ташкари туланадиган кушимча туловлар
- D. *ижтимоий ишчиларга кушган меҳнат умумдан катъий назар истеъмол фондидан туланадиган кушимча имтиёз ва неъматлар

24. Аҳоли даромадларини инфляциядан ҳимоя қилишнинг энг самарали услубини аниқланг?

- A. *индекслаштириш
- B. компенсация бериш
- C. адантациялаш
- D. иш хаки миқдорини «музлатиб қуйиш»

25. Фирма, корхоналарнинг асосий турларини аниқланг.

- A. фирма, корпорациялар
- B. *концерн, ассоциациялар, уртқлик жамиятлари
- C. завод ва фабрикалар
- D. қушма корхоналар, кооперация

26. Қандай шароитда тадбиркорлик юқори самара беради?

- A. *эркин тадбиркорлик шароитида;
- B. давлат томонидан тартибга солиб борилишида;
- C. эркин тадбиркорлик ва давлат томонидан тартибга солиб турилиши шароитида;
- D. ихтисослашув шароитида;

27. Пул тизими таркибий қисмларини белгиланг?

- A. пул бирлиги
- B. *.бахо масштаби
- C. конуний тулов кучига эга булган пул турлари
- D. пул босиб чикариш

28. Ижтимоий такрор ишлаб чикариш деб нимага айтилади?

- A. моддий неъматлар ишлаб чикаришнинг янгиланиши
- B. *ишлаб чикарувчи кучлар ва ишлаб чикариш муносабатлари ижтимоий ишларнинг жараёнининг тухтовсиз такрорланиши
- C. ишлаб чикариш муносабатларини такрорланиши
- D. ишчи кучи такрор ишларни янгиланиши

29. Ижтимоий махсулотни киймат жихатдан тузилишини аниқланг.

- A. коплаш фонди ва истеъмол фонди
- B. истеъмол фонди ва жамгариш фонди
- C. коплаш фонди, истеъмол фонди ва жамгариш фонди
- D. *коплаш фонди (с), зарурий махсулот (у), кушимча махсулот (т)

30. Инфляция турларини айтиб беринг?

- A. очик, буйсундирилган
- B. одатдаги, гиперинфляция
- C. *одатдаги, ёйилиб бораётган, илдиз отаётган, гиперинфляция
- D. дефляция тартибга солинадиган инфляция

31. Молия тизимининг асоси булмаган шаклларни аниқланг.

- A. давлат бюджети
- B. банк тизими
- C. тармок ва корхона молияси
- D. *биржалар

32. Молия деганда нимани тушунаси?

- A. *пул ресурслари фонди
- B. кенгайтирилган такрор ишлаб чикариш манбаи
- C. жамгарилган пуллар
- D. такрор ишлаб чикариш жараёнига хизмат курсатувчи пул маблағлари

33. Инфляцияни вужудга келтирмайдиган сабабни аниқланг.

- A. кўшимча ялпи талаб
- B. ишлаб чикариш харажатларини ортиши
- C. номинал иш хаки ва хом ашё материаллар бахосини усиши
- D. *ишлаб чикариш ва товар айланиши хажмининг ортиши

34. Истеъмол бахолари индексини нима белгилашини ажратинг.

- A. мазкур йилдаги истеъмол халтаси бахоси
- B. ўтган йилдаги истеъмол халтаси бахоси
- C. *истеъмол бахоларининг усиши

D. жорий йилдаги истеъмол халтаси бахосига нисбатан ва 100 % га купайтирилгани

35. Инфляция сурати нима билан белгиланади?

- A. утган йилдаги баҳолар индекси билан
- B. *жорий ва утган йилдаги баҳолар индекси уртасидаги айирма ва унинг жорий йилдаги баҳолар индексига нисбати ва 100 % га купайтириш билан
- C. жорий йилдаги баҳолар индекси билан
- D. жорий ва урган йилдаги баҳолар индекси уртасидаги айирма билан

36. Эркин иктисодий ҳудудлар белгиларини ажратинг.

- A. экспорт ва импорт учун юкори солиқлар белгилаш
- B. *экспорт ва импорт учун паст даражада солиқлар белгилаш
- C. фойда учун юкори солиқлар белгилаш
- D. фойда учун паст даражада солиқлар белгилаш

“Микроиктисодиёт ва макроиктисодиёт” фанидан тест саволлари:
2-курс 4-семестр
С – Вариант

1. Акцинерлик корхоналарнинг асосий мақсади

- A. *Ишлаб чиқаришда банд булмаган маблағларни бирлаштириб, уни янги йуналишларга сарфлаш
- B. Барча ресурслардан самарали фойдаланиш
- C. Моддий ресурслардан самарали фойдаланиш
- D. Меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш

2. Акция нима?

- A. Мулкдан фойдаланиш ҳуқуқини беради
- B. Мол-мулкка эга бўлади
- C. *Даромаддан уз улушини олиш ҳуқуқини таъминловчи қимматбаҳо коғоз
- D. Қийматга эга эмас.

3. Корхонанинг ишлаб чиқариш омилларини белгиланг

- A. Моддий омиллари
- B. Шахсий омиллар
- C. *Моддий, меҳнат ва капитал омиллари
- D. Меҳнат ва табиий омиллари.

4. Ишлаб чиқариш функциялари деб нимага айтилади?

- A. *Барча омилларнинг ишлаб чиқариш жараёни охириги натижа билан боғланиши
- B. Икки микдорнинг узаро боғлиқлиги
- C. Учала омилнинг функционал боғланиши
- D. Барчаси тугри.

5. Икки омил уртасидаги оптимал муносибликни аниқлашда қандан усулдан фойдаланади?

- A. Арифметик
- B. Жадвал
- C. *Изоқванта
- D. Математик

6. Уртача маҳсулот деб нимага айтилади?

- A. Урта меҳнат интенсивлигида ишлаб чиқарилган маҳсулот
- B. *Фойдаланилаётган омиллар бирлиги ҳисобига тугри келадиган маҳсулот
- C. Урта унумдорликда ишлаб чиқарилган маҳсулот
- D. Умумий сарфларда ҳисобланган маҳсулот

7. Талаб мазмуни қайси жавобда тугри акс эттирилган?

- A. инсонларнинг қундалиқ эҳтиёжлари
- B. *эҳтиёжнинг пул билан таъминланиши
- C. эҳтиёжларнинг уз вақтида қондириб турилиши

D. кондирилиши зарур булган эhtiёж

8. Фирманинг маълум товарга булган сотиб олиш курби нима дейлади?

- A. бозорда юксак мавкега эга булиш
- B. *бозор мувозанатига эришганлиги
- C. якка талаб
- D. бозор таклифига тугри ёндашиш

9. Даромадлар усиши билан талабда кандай узгариш содир булади?

- A. *талаб хажми мунтазам ортиб боради
- B. талаб хажми узгаришсиз колади
- C. турли субъектлар талаби кискаради
- D. талаб ва таклиф хажмлари тенглашади

10. Талаб конуни асосида кандай холатлар ётади?

- A. *одатда, кишилар мавжуд товарни нархи юкори булган холда камрок харид этадилар
- B. махсулот харид килувчи, махсулотнинг кейинги бирлигидан камрок наф куради
- C. махсулот нархининг пасайиши, истеъмолчининг пул даромадлари реал кадрили оширади
- D. инсонлар хамиша янги махсулотни харид килишга интиладилар

11. Бозорда корхона махсулотига талаб ва унинг оркасидан нарх усмокда. Шу билан бирга, ушбу товарни ишлаб чикариш ва бозорга етказиб бериш харажатлари хам мос равишда купайса, таклиф микдорида узгариш буладими?

- A. товарга нарх ошиши, албатта, таклифни купайтиради
- B. *таклиф микдори тез усиб боради
- C. таклиф микдори узгаришсиз колади
- D. маълум вақтгача товарлар омборларда тупланиб колади

12. Бозорда куй гуштининг нархи тушса, мол гушти таклифи купаядими ёки камайдими?

- A. бу холда мол гушти таклифи хам камаяди
- B. *мол гушти таклифи ошади
- C. куй ва мол гуштлири таклифи бир-бирига боглик эмас
- D. улар нисбати узгаришсиз колади

13. Молия тизимининг асоси булмаган шаклларни аникланг.

- A. давлат бюджети
- B. банк тизими
- C. тармок ва корхона молияси
- D. *биржалар

14. Молия деганда нимани тушунаси?

- A. *пул ресурслари фонди

- V. кенгайтирилган такрор ишлаб чиқариш манбаи
- C. жамгарилган пуллар
- D. такрор ишлаб чиқариш жараёнига хизмат курсатувчи пул маблағлари

15. Талаб ва таклиф эгри чизикларининг кесишиш нуктаси нимани курсатади?

- A. талабнинг эгилувчанлиги
- B. талабнинг юксак даражаси
- C. таклиф зонасини
- D. *бозор нарҳини

16. Агар бозорда талаб таклифдан анча ошиқ булса, у холда...

- A. бозор мувозанати юзага келади
- B. бозорда мул-куллик мужассам булади
- C. *бозорда такчиллик мавжуд булади
- D. бозор конъюктураси шаклланади

17. Жавобларнинг кай бири тадбиркорликнинг ҳуқуқини ифода этади?

- A. инфляцияга қарши чора – тадбирлар қуллаш
- B. *уз махсулоти нарҳини белгилаш
- C. асосий фондлардан унумли фойдаланиш
- D. ишчи қучи миграциясига таъсир этиш

18. Тадбирлик капитали қандай шаклда мавжуд була олмайди?

- A. пул ва унга тенглаштириладиган қимматли қозғалар шаклида
- B. унумли капитал шаклида
- C. товар капитали шаклида
- D. *туғри жавоб йуқ

19. Ҳозирги қунда тадбиркорликнинг муаммолари ичида энг муҳимини аниқланг

- A. ресурсларни қулай топиш муаммоси
- B. тайёр махсулотни реализация қилиш муаммоси
- C. *тадбиркорлар ишига давлат органларининг уринсиз аралашуви
- D. маблағ етишмаслиги муаммоси

20. Тадбиркорларга ихчам, замонавий технологияларни етқазиб беришда қайси тизим қатта аҳамият қасб этади?

- A. *лизинг
- B. консалтинг
- C. аудиторлик
- D. сугурта

21. Юридик шахс - бу ...

- A. мустақил иш юритувчи қорхоналар
- B. банкда уз ҳисоб – қитоб варағига эга булган шахс
- C. шу мамлақат фуқароси булган субъект

D. *уз уставига эга булиб банкда хисоб-китоб вараги очган, уз мухри ва кайд этилган манзилига эга субъект

22. Кишиларнинг феъл-атворини хисобга олиб бошқариш менежментининг кайси усулига хос?

A. иктисодий усулига

B. маъмурий усулига

C. ижтимоий - рухий усулига

D. *менежментнинг ҳар бир поғонасида турли усул қўлланилади.

23. Миллий даромадни қайта таксимланишининг асосий йўналишларини белгиланг

A. баҳолаш механизми ва иш хақи;

B. *давлат бюджети, баҳо механизми ва ноишлаб чиқариш соҳаси хизматларига ҳақ тулаш;

C. қўшилган қийматдан олинандиган солиқ, социал сугурта туловлари ва ишлаб чиқариш соҳаси ишловчиларига туланидиган иш хақи;

D. ноишлаб чиқариш хизматига ҳақ тулаш, айланишдан туланидиган солиқ ва даромад солиғи.

24. Фойдаланиладиган миллий даромад шаклларини айтиб беринг

A. коплаш ва жамғариш фонди;

B. зарурий ва қўшимча маҳсулот;

C. инновация фонди ва ишлаб чиқаришни

D. *истеъмол ва жомғариш фонди:

25. Миллий бойликка таъриф беринг

A. ишлаб чиқариш фондлари

B. маънавий ва маданий қимматга эга бўлган бойликлар

C. *мамлакат тарихи мабойнида яратилган ва неъматларнинг йиғиндиси:

D. фуқароларнинг уй-жой, мол-мулки

26. Жамиятнинг соф маҳсулоти нима?

A. зарур маҳсулотни қиймати; (У)

B. қўшимча маҳсулотни қиймати (Т)

C. сарфланган ишлаб чиқариш омилларининг қиймати (С+ У)

D. *зарурий ва қўшимча маҳсулотнинг қиймати (У+Т)

27. Фойдаланиладиган миллий даромад шаклларини айтиб беринг.

A. коплаш фонди ва жамғариш фонди

B. зарурий ва қўшимча маҳсулот

C. инновация фонди ва ишлаб чиқаришни ривожлантириш фонди

D. *гистеъмол фонди ва жамғариш фонди

28. Қелтирилган қайси курсаткич ижтимоий тақрор ишлаб чиқаришнинг пировард курсаткичлар тизимига қирмайди?

- A. ялпи миллий махсулот
- B. ялпи ички махсулот
- C. *коплаш фонди
- D. миллий даромад

29. Ижтимоий фондлар нимадан иборат?

- A. хайрия фондлари
- B. моддий рағбатлантиришнинг марказлашган фонди
- C. иш хакидан ташқари туланадиган қушимча туловлар
- D. *ижтимоий ишчиларга қушган меҳнат умумдан қатъий назар истеъмол фондидан туланадиган қушимча имтиёз ва неъматлар

30. Аҳоли даромадларини инфляциядан ҳимоя қилишнинг энг самарали услубини аниқланг

- A. *индекслаштириш
- B. компенсация бериш
- C. адантациялаш
- D. иш хаки миқдорини «музлатиб қуйиш»

31. Фирма, корхоналарнинг асосий турларини аниқланг.

- A. фирма, корпорациялар
- B. концерн, ассоциациялар, уртқлик жамиятлари
- C. завод ва фабрикалар
- D. *қушма корхоналар, кооперация

32. Ялпи даромад формуласи:

- A. $TR = P \cdot Q$;
- B. $AR = TR / Q$
- C. $TC = FC + VC$
- D. $AC = AFC + AVC$

33. Пул тизими таркибий қисмларини белгиланг

- A. пул бирлиги
- B. баҳо масштаби
- C. *қонуний тулов қучига эга булган пул турлари
- D. пул босиб чиқариш

34. Ижтимоий такрор ишлаб чиқариш деб нимага айтилади?

- A. моддий неъматлар ишлаб чиқаришнинг янгиланиши
- B. *ишлаб чиқарувчи қучлар ва ишлаб чиқариш муносабатлари ижтимоий ишларнинг жараёнининг тухтовсиз такрорланиши
- C. ишлаб чиқариш муносабатларини такрорланиши
- D. ишчи қучи такрор ишларни янгиланиши

35. Ижтимоий махсулотни қиймат жихатдан тузилишини аниқланг.

- A. коплаш фонди ва истеъмол фонди
- B. *истеъмол фонди ва жамғариш фонди

- С. коплаш фонди, истеъмол фонди ва жамгариш фонди
- Д. коплаш фонди (с), зарурий махсулот (у), кушимча махсулот (т)

36. Инфляция турларини айтиб беринг

- А. очик, буйсундирилган
- В. одатдаги, гиперинфляция
- С. *одатдаги, ёйилиб бораётган, илдиз отаётган, гиперинфляция
- Д. дефляция тартибга солинадиган инфляция

Кафедра мудири

доцент Зойиров З.Х.

Тузувчи

доцент Зойиров З.Х.

“Тадбиркорлик кичик ва ўрта бизнес асослари” фанидан тест саволлари
4-курс 7-семестр
А-вариант

1. Тадбиркор- бу:

- A. юридик шахс сифатида доимий асосда тадбиркорлик фаолияти билан шугулланувчи жисмоний шахс;
- B. юридик шахс булмасдан доимий асосда тадбиркорлик фаолияти билан шугулланувчи жисмоний шахс;
- C. пухта уйлаб тузилган, ишлаб чиқилган амалий чоралар асосида иш тутувчи шахс;
- D. *Барча жавоблар тўғри.

2. Тадбиркорлик нуфузи деганда тадбиркорнинг:

- A. янги товар яратишдаги сирнинг сакланиши тушунилади;
- B. *тадбиркорлик доирасида обрў-эътиборли булиш тушунилади;
- C. нархларни белгилаш сири тушунилади;
- D. шартнома тузиш сири тушунилади;

3. Куйидаги кайси холларда тадбиркор мулкий жавобгарликка тортилади?

- A. тадбиркор банкрот деб топилса;
- B. *тадбиркор конунда ман қилинган фаолият билан шугулланса;
- C. уз махсулотини бегона ишлаб чиқарувчилар товарининг ташки киёфаси ва безаклари билан ишлаб чиқарганда;
- D. махсус лицензия талаб қиладиган тадбиркорлик фаолияти бундай рухсатномасиз амалга оширилса;

4. Куйида кайд этилган жихатларнинг кайси бири тадбиркорнинг мажбурияти ҳисобланади?

- A. тадбиркорликдан конуларда белгиланган тартибда солиқ солинадиган чексиз миқдорда шахсий даромад орттириш;
- B. конунларда белгиланган шартларга риоя қилган холда корхона ва ташкилотларни тасис этиш, сотиб олиш ва қайта тузиш йули билан тадбиркорлик фаолиятини бошлаш;
- C. конунларга мувофиқ ходимларни мустақил ёллаш ва ишдан бушатиш;
- D. *ёлланиб ишлаётган ходимлар билан конунларга мувофиқ меҳнат шартномаларини тузиш;

5. Эркинлик даражасига қараб корхоналар куйидаги турларга бўлинади:

- A. ижара корхоналари;
- B. *хусусий корхоналар;
- C. давлат буюртмаси сакланган корхона;
- D. ҳам буюртма, ҳам бозорга ишловчи корхона;

6. Ўзбекистон Республикаси конунларига қура, ноишлаб чиқариш соҳасида кичик корхоналар туркумига, одатда, ҳисобот даврида улардаги ходимларнинг уртача сони куйидаги чегарадан ошмаган корхоналар қиради:

- A. *25 нафаргача;
- B. 20 нафаргача;
- C. 15 нафаргача;
- D. 10 нафаргача;

7. Куйида кайд килинган кайси бир йул холдинг компаниясини ташкил этиш учун асос килиб олинади?

- A. янги акциядорлик жамиятларини таъсис этиш йули билан;
- B. юридик жихатдан мустикал корхоналарнинг акция пакетларини бирлаштириш йули билан;
- C. йирик корхоналарни кайта ташкил килишда уларнинг таркибий булинмаларини мустикал юридик шахс сифатида бунёд этиш йули билан;
- D. *нотугри жавоб йук.

8. Картел деганда:

- A. ишлаб чиқаришга иш юзасидан маслахат хизмати курсатиш ва техникавий лойихаларни экспертиза килиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади;
- B. мухандислик-маслахат хизматларни тижоратчилик коидаларига асосланган холда амалга оширадиган корхоналар тушунилади;
- C. янги техника, технология, товар намуналарини яратиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади;
- D. *монополистик бирлашма шаклидаги корхона тушунилади;

9. Тадбиркорлик объекти деганда:

- A. акл-заковат ва идрок эгаси тушунилади;
- B. фаоллик билан харакат киладиган ижтимоий гурух тушунилади;
- C. киши билишга интилган ва уз фаолиятини шунга каратган предмет тушунилади;
- D. *тадбиркорлик фаолиятини амалга оширишда тадбиркорлик субъектининг диққат эътибори қаратилган соҳа, тармоқ

10. Тадбиркорлик – бу:

- A. *конун хужжатларига мувофик даромад олишга каратилган ташаббускор фаолият;
- B. бозор иктисодиётида хужалие юритишнинг асосиё субъекти хисобланади;
- C. тадбир билан, пухта уйлаб иш тутадиган киши;
- D. юридик ва жисмоний шахслар томонидан махсулот ишлаб чиқариш (хизматлар курсатиш) йули билан таваккал килиб, уз мулкий жавобгарлиги остида амалга ошириладиган ташаббускор фаолият;

11. Фармон- бу:

- A. *хокимият олий органи ёки давлат бошлигининг тадбиркорлик фаолиятига оид конун кучига эга булган буйруги, фармойиши, амри;

- В. давлат ҳокимияти томонидан тадбиркорликка оид қабул қилинган, улар учун мажбурий бўлган ижтимоий ҳуқуқий меъёр ва муносабатларни белгиловчи расмий қоида;
- С. бажарилиши шарт, мажбурий бўлган меъёр, қоида тусига қирган талаб, топширик ва х.к;
- Д. а+в;

12. Қуйидаги қайси ҳолларда тадбиркор фаолияти суд орқали тухтатилади?

- А. амалдаги қонунчилик бузилганда;
- В. *бир неча маротаба оғохлантиришга ва бошқа турдаги жазо чоралари қулланилишига қарамай, қупол равишда бузилса;
- С. атроф-муҳит ифлосланса;
- Д. хусусий мулк эгаси ёки бошқа субъектларнинг ҳуқуқи паймол қилинганда;

13. Паритет деганда:

- А. узаро муносабатда икки томоннинг тенглиги тушунилади;
- В. турли мамлакат валюталари ва пулларнинг олтинга нисбатан қиймати тушунилади;
- С. *икки томоннинг манфаатларига тааллуқли бўлган бирор конфликтни қараб чиқишда, бирон масалани ҳал қилишда томонларнинг тенг ҳуқуқли ваколатлари тушунилади;
- Д. тинг вакиллик асосларида бирон бир иқтисодий (сиёсий) ҳаракатда иштирок этиш тушунилади;

14. Қуйида қайд қилинганларнинг қайси бири тадбиркорлик шаклларига тааллуқли?

- А. *якка тартибдаги меҳнат фаолияти;
- В. хусусий тадбиркорлик фаолияти;
- С. жамоа тартибдаги меҳнат фаолияти;
- Д. аралаш тадбиркорлик;

15. Ўзбекистон Республикаси қонунларига қура, чакана савдода қичик қорхоналар турқумига, одатда, ҳисобот даврида улардаги қодимларнинг уртача сони қуйидаги қегарадан ошмаган қорхоналар қиради:

- А. 15 нафаргача;
- В. *5 нафаргача;
- С. 10 нафаргача;
- Д. 7 нафаргача;

16. Қолдинг қомпания – бу:

- А. қуп тарафлама қушма қорхона;ъ
- В. *мулк эгалари томонидан бир қанча мустақил акциядорлик қамиятлари фаолиятини назорат қилиш мақсадида ташқил этилган ҳиссадорлик қамиятидир;
- С. қооперациянинг бирламчи бугини;
- Д. монополистик бирлашманинг бир шакли;

17.Аудитор фирма деганда:

- A. ишлаб чиқаришга иш юзасидан маслахат хизмати курсатиш ва техникавий лойihalарни экспертиза қилиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади;
- B. янги техника, технология, товар намуналарини яратиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади;
- C. монополистик бирлашма шаклидаги корхона тушунилади;
- D. *хужалик фаолиятини текшириш, тафтиш ва таҳлил этиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади.

18.Куйидаги омилларнинг қайси бири ишлаб чиқариш омиллари таркибига қиради?

- A. ер, капитал;
- B. технология;
- C. ишчи кучи;
- D. *нотугри жавоб йук.

19.Куйида қайд қилиган пул топиш йулларининг қайси бири тадбиркорликка қирмайди?

- A. ёлланиб ишлаш орқали пул топиш;
- B. ерни ижарага бериб, рнта олиш орқали пул топиш;
- C. пулни банкка қуйиб, фоиз олиш орқали пул топиш;
- D. *нотугри жавоб йук;

20.Конун – бу:

- A. тадбиркорлик фаолиятига оид булган давлат бошлигининг конун қучига эга булган буйруги, фармойиши;
- B. расмий орган, ташкилот, мажлис ва шу қабиларнинг тадбиркорлик фаолияти юзасидан бамаслахат қабул қилинган ҳулосаси, тухтами, ҳукми;
- C. *давлат ҳокимияти томонидан тадбиркорликка оид қабул қилинган, улар учун мажбурий булган ижтимоий- ҳуқуқий меъёр ва муносабатларни белгиловчи расмий қоида;
- D. а+б+в

21.Жисмоний шахс – бу:

- A. *мамлакатнинг ҳуқуқли булиш қобилиятига эга булган фуқаросидир;
- B. уз мулкига эга булиб, мажбуриятлари учун шу мулки билан жавоб берадиган, белгиланган тартибда давлат руйхатидан утган ва мулкини мустақил бошқариб бораётган ташкилот;
- C. мустақил муассаса;
- D. мустақил корхона;

22.Корхона – бу:

- A. *юримдик шахс ҳуқуқига эга булган мустақил хужалик юритувчи субъект, меҳнат жамоаси;
- B. монополистик бирлашмаларнинг бир шакли;
- C. кооперациянинг бирламчи бугини;
- D. йирик қуп тармоқли корпорация;

23. Хусусий тадбиркорликнинг якка тартибда фаолият курсатаётган тадбиркорликдан фарқи шундаки, бу ерда фаолият курсатувчилар уз фаолиятини:

- A. *ёлланма ишчи кучи ёрдамида олиб борадилар;
- B. ёлланма ишчи кучисиз олиб борадилар;
- C. ёлланма ишчи кучини қисман жалб қилиш ёрдамида олиб борадилар;
- D. нотугри жавоб йук.

24. Ўзбекистон Республикаси қонунларига қура, саноат ва қурилишда қичик қорхоналар турқумига, одатда, ҳисобот даврида улардаги ходимларнинг уртача сони қуйидаги қегарадан ошмаган қорхоналар қиради:

- A. *100 нафаргача;
- B. 75 нафаргача;
- C. 50 нафаргача;
- D. 25 нафаргача;

25. Холдинг қомпания:

- A. моноқолияга қарши органнинг рухсати билан ташқил этилади;
- B. Адлия вазирлиги рухсати билан ташқил этилади;
- C. Марқазий банк рухсати билан ташқил этилади;
- D. *Давлат мулкини хусусийлаштириш ва тадбирқорликни қуллаб-қувватлаш қумитаси рухсати билан ташқил этилади.

26. Тадбирқорлик шароитлари деганда:

- A. иқтисодий фаолиятдаги эркинлик тушунилади;
- B. сиёсий вазиятдаги барқарорлик тушунилади;
- C. ҳуқуқий мухитнинг мавжудлиги тушунилади;
- D. *нотугри жавоб йук.

27. Тадбирқорлик себъекти деганда:

- A. *қиши билишга интилган ва уз фаолиятини шунга қаратган предмет тушунилади;
- B. ишлаб қикариш ёқи хизмат курсатиш фаолиятидаги тадбирқорлик тушунилади;
- C. воситачилик соҳасидаги тадбирқорлик тушунилади;
- D. ақли-хуши расо булиб, уз иши юзасидан қонун олдида жавоб бера оладиган хар бир фуқаро тушунилади.

28. Тадбирқорлик қобилияти:

- A. оддий ишчи қучидан фарқ қилмайди;
- B. *алоҳида бир истеъдод, юқсак билим мажмуаси ҳам эмас;
- C. бошқаришдек юқсак вазифани бақаришга қодир булган билим мажмуаси;
- D. нотугри жавоб йук.

29. Тадбирқорнинг қарз-қредит қапители:

- A. амортизация ажратмалари эвазига шаклланади;

- В. *чикарилган облигациялар эвазига шаклланади;
- С. корхона фойдаси эвазига шаклланади;
- Д. нотугри жавоб йук.

30.Бизнес – бу:

- А. тадбиркорликнинг энг асосий унсуридир;
- В. *рухсат этилган, жамият аъзоларига наф келтирувчи фаолият билан шугулланиб, пул, даромад топишни билдиради;
- С. шахсий бойлик, фойда орттиришга каратилган иш;
- Д. пулдан пул келтириб чикаришдир;

31.Карор – бу:

- А. давлат бошлигининг тадбиркорлик фаолиятига оид конун кучига эга булган буйруги, фармойиши, амри;
- В. объектив борликда турли ходисалар уртасида киши онггидан ва ихтиёридан ташкари хамиша мавжуд булган зарурий богланиш, муносабатдир;
- С. давлат хокимияти томонидан кабул килинган, хамма учун мажбурий булган ижтимоий- хукукий меъёр ва муносабатларни белгиловчи расмий коида;
- Д. *расмий орган, ташкилот, мажлис ва шу кабиларнинг тадбиркорлик фаолияти юзасидан бамаслехат кабул килган хулосаси, тухтами, хукми;

32.Юридик шахс – бу:

- А. *уз мулки, баланси, мухри, номи, таъсисчилари, уставига эга булган корхона;
- В. фукаролик хукуки субъекти булган фукаро;
- С. мамлакатнинг хукукли булиш кобилиятига эга булган фукаросидир;
- Д. нотугри жавоб йук.

33.Синдикат – бу:

- А. куп тарафлама кушма корхона;
- В. *монополистик бирлашманинг бир шакли;
- С. кооперациянинг бирламчи бугини;
- Д. йирик куп тармокли корпорация;

34.Ширкат фирма деганда:

- А. айрим шахсларга карашли булган корхона тушунилади;
- В. айрим оилаларга карашли булган корхона тушунилади;
- С. *бир неча сохибларнинг мулкани бирлаштиришга асосланган корхона тушунилади;
- Д. давлат мулки ва унинг назорати асосида ишловчи корхона тушунилади;

35.Кичик фирмалар:

- А. кооперациялашган ва ихтисослашган кисмлар ва деталлар ишлаб чикариш сохасида фаолият курсатадилар;
- В. асосан истеъмол буюмлари ишлаб чикариш ва ахолига хизмат курсатиш билан шугулланадилар;
- С. умумий технологик ва техник инфратузилма сохасида фаолият курсатадилар;

D. *нотугри жавоб йук.

36.Холдинг компанияларининг асосий вазифаси:

A. соф бошқарувчиликдан иборат;

B. *акциялар пакетини берувчи компанияларнинг фаолиятига умумий хужалик рахбарлигини бажаришдан иборат;

C. бирон бир ишлаб чиқариш соҳасини йулга қуйишдан иборат;

D. нотугри жавоб йук.

“Тадбиркорлик кичик ва ўрта бизнес асослари” фанидан тест саволлари
4-курс 7-семестр
В-вариант

1. Бизнесмен –бу:

- A. *бизнес билан шугулланувчи шахс;
- B. бизнес билан шугулланувчи ташкилот;
- C. ерни ижарага бриб, рента олиш оркали пул топувчи шахс;
- D. пулни банкка куйиб, фоиз олиш оркали пул топувчи шахс;

2. Лицензия- бу:

- A. импорт ва экспорт ҳуқуқига эга булиш учун ваколатли давлат органлари томонидан тадбиркорларга бериладиган ҳужжат, ёзма рухсат;
- B. *хусусий тарзда бирор соҳибкорнинг фаолияти билан шугулланишга рухсат берувчи гувоҳнома;
- C. молия (пул) мажбуриятини ақс эттирувчи гувоҳнома, ҳужжат ёки қимматли қогоз тури;
- D. барча жавоблар тўғри;

3. Квота деганда:

- A. шартнома шартларига мувофиқ у ёки бу товарга мос келиши шарт бўлган сифат, меъёр, стандарт;
- B. умумий ишлаб чиқариш, сотиш, экспорт ва бошқа иқтисодий фаолият оҳаларида келишув асосида ҳар бир иштирокчи учун жорий қилинадиган ҳиссатушунилади;
- C. давлат ва халқаро ташкилотлар томонидан товар ишлаб чиқариш, уларни экспорт ва импорт қилиш юзасидан чеклашларнинг жорий этилиши тушунилади;
- D. *давлат томонидан бирор товарлар, хизматлар, валюта ҳамда бошқа бойликларни мамлакатга келтириш ёки бошқа мамлакатларга олиб кетиш, четга чиқаришни тақиқлаб қуйиш тушунилади.

4. Кооператив – бу:

- A. йирик қуп тармоқли корпорация;
- B. қуп тарафлама қушма қорхона;
- C. юридик шахс ҳуқуқига эга бўлган мустақил ҳужалик юритувчи субъект, меҳнат жамоаси;
- D. *кооперациянинг бирламчи бугини.

5. Якка тадбиркорлик – бу шундай фаолият (қорхона)-ки, унинг эгаси бутун даромад ва бизнеснинг бутун таваккалчилигини:

- A. *тула уз зиммасига олувчи бир кишидир;
- B. тула уз зиммасига олувчи бир оиладир;
- C. а+б;
- D. нотўғри жавоб йук.

6. Урта фирмалар:

- A. кооперациялашган ва ихтисослашган кисмлар ва деталлар ишлаб чиқариш соҳасида фаолият курсатадилар;
- B. асосан истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш ва аҳолига хизмат курсатиш билан шугулланадилар;
- C. умумий технологик ва техник инфратузилма соҳасида фаолият курсатадилар;
- D. *барча жавоблар тўғри.

7. Қуйида қайд қилинган қайси фаолият соҳаларида холдинг компаниялар тузишга йул қуйилмайди?

- A. темир йул транспортида;
- B. ишлаб чиқариш воситалари ва истеъмол товарлари савдосида;
- C. трубопровод транспортида;
- D. *халқаро юк ташиш билан шугулланувчи корхоналарда.

8. Эркин иқтисодиёт шароитида:

- A. ишлаб чиқариш либераллаштирилади;
- B. тақсимотни давлат эмас, бозор бажаради;
- C. истеъмол муносабати тенгликни эмас, балки тенгсизликни келтириб чиқаради;
- D. *нотўғри жавоб йук.

9. Тадбиркорнинг хусусий капитали:

- A. бошка корхоналардан олинаниган кредитлар эвазига шаклланади;
- B. банкдан олинаниган кредитлар эвазига шаклланади;
- C. *амортизация ажратмалари эвазига шаклланади;
- D. чиқариладиган облигациялар эвазига шаклланади;

10. Тадбиркорлик гоёси – бу:

- A. узида мавжуд билимларни акс этувчи гоёдир;
- B. *узида инновацион жихатларни ифода этувчи гоёдир;
- C. узида мавжуд технология хусусидаги билимни ифода этувчи гоёдир;
- D. узида мавжуд ишлаб чиқариш хусусидаги билимни ифода этувчи гоёдир;

11. Бизнес қилишдан мақсад:

- A. фойда олиш ва уни муттасил ошириб боришдир;
- B. харажатдан кура купрок даромад олишдир;
- C. бизнесни ривожлантириш ва социал эҳтиёжларни қондиришдир;
- D. *нотўғри жавоб йўқ

12. Сертификат – бу:

- A. *хусусий тарзда бирор тадбиркорлик фаолияти билан шугулланишга рухсат берувчи гувоҳнома;
- B. молия (пул) мажбуриятини ас эттирувчи гувоҳнома, хужжат ёки қимматли қозғоқ тури;
- C. патентланган кашфиётдан фойдаланиш учун бошка ташкилот ва шахсларга бериладиган рухсатнома, ҳуқуқ;

D. савдо- сотик ёки бирор касб- хунар билан шугулланиш учун рухсат берилганлиги хақидаги хужжат;

13.Куйида кайд килинган хужжатларнинг кайси бири тадбиркор макomini олиш учун асос хисобланади?

A. туман (шахар) хокимининг руйхатдан утказиш хақидаги карори нусхаси (давлат ва рус тилларда);

B. корхона Низоми (давлат ва рус тилларда);

C. солик органлари, Макроиктисодиёт ва статистика вазирлиги органлари, ижтимоий сугурта фонди булинмалари, меҳнат биржаси ва х.к.да хисобга куйилганлик хақидаги белгили анкета;

D. *корхонанинг давлат руйхатидан утказилганлиги хақидаги ордер;

14.Концерн – бу:

A. монополистик бирлашманинг бир шакли;

B. юридик шахс хукукига эга булган муस्ताкил хужалик юритувчи субъект, меҳнат жамоаси;

C. куп тарафлама кушма корхона;

D. *йирик куп тармокли корпорация;

15.Куйида кайд этилган жавобларнинг кайси бири якка тадбиркорликнинг афзаллик томонлари булиб хисобланади?

A. фаолият муддатининг ноаниклиги;

B. чекланмаган жавобгарликнинг хукм суриши;

C. ихтисослашган менежментларнинг етишмаслиги;

D. *фаолиятнинг конфиденциаллиги;

16.Йирик фирмалар:

A. асосан истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш ва аҳолига хизмат курсатиш билан шугулланадилар;

B. умумий технологик ва техник инфратузилма соҳасида фаолият курсатадилар;

C. халқаро меҳнат таксимотида ҳам иштирок этадилар;

D. *кооперациялашган ва ихтисослашган қисмлар ва деталлар ишлаб чиқариш соҳасида фаолият курсатадилар;

17.Хорижий корхона деганда Узбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган, акция (улуш, пай)лари ёки Низом жамгармасининг:

A. 52 фоизини хорижий инвестициялар ташкил этган корхоналарга айтилади;

B. 48 фоизини хорижий инвестициялар ташкил этган корхоналарга айтилади;

C. *100 фоизини хорижий инвестициялар ташкил этган корхоналарга айтилади;

D. 50 фоизини хорижий инвестициялар ташкил этган корхоналарга айтилади;

18.Ракобат – бу:

A. *бозор иқтисодиётида уз мавқеини муस्ताҳкамлаш учун кураш;

B. мажбурий сафарбарлик;

C. «социалистик мусобака»;

D. товар ишлаб чиқарувчига танҳо ҳуқуқдорликни таъминлаб берувчи дастак;

19.Қуйида қайд қилинганларнинг қайси бири номоддий активлар бўлиб ҳисобланади?

- A. кашфиётчилик патентлари;
- B. савдо маркаси;
- C. *ноу-хау;
- D. ижара ҳуқуқи;

20.Қуйида қайд қилинганларнинг қайси бири бизнес қилишнинг гайри қонуний усуллари ҳисобланади?

- A. қаллоблик ва товламачилик;
- B. порахурлик ва угрилик;
- C. наркотик моддалар билан шугулланиб пул топиш;
- D. *а+б+в+г

21.Патент- бу:

- A. давлатнинг махсус қарз облигациялари номи;
- B. ташқи савдода давлатнинг ваколатли муассасалари томонидан товар сифатининг меъёрга мувофиқлигини тасдиқлаб берувчи гувоҳнома;
- C. *маълум фаолият тури билан яққа тартибда шугулланиш (савдо, воситачилик, фермерлик ва бошқа хизматларни бажариш) ҳуқуқини берувчи ҳужжат;
- D. ихтирочининг уз ихтироси учун ҳуқуқини тасдиқловчи, муаллифлик ҳуқуқини бевуқчи гувоҳнома;

22.Қуйида қайд қилинган органларнинг қайси бири тадбиркорлик фаолиятига лицензия бериши мумкин?

- A. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- B. Адлия вазирлиги;
- C. Молия вазирлиги ва Марказий банк;
- D. *нотугри жавоб йук.

23.Консорциум – бу:

- A. кооперациянинг бирламчи бугини;
- B. йирик қуп тармоқли корпорация;
- C. монополистик бирлашманинг бир шакли;
- D. *иқтисодий лойиҳаларни амалга оширишда қорхоналарнинг бирлашмасидир.

24.Қуйида қайд этилган жавобларнинг қайси бири яққа тадбиркорликнинг қамчилик томонлари бўлиб ҳисобланади?

- A. тула мустақиллик, ҳаракат эркинлиги ва тезқорлик;
- B. қизиқтирувчи жихатларнинг жуда қуплиги;
- C. ташқилий-ҳуқуқий мақомни узғартиришдаги енгиллик;
- D. *чекланмаган жавобгарликнинг ҳуқуқ суриши.

25.Ширкат фирмаларда:

- A. узгаларни ёллаб уз фаолиятини олиб боради;

- В. фирма эгаси якка сохиб, унинг устидан хеч ким хужайинлик кила олмайди;
- С. хавф-хатар факат бир киши – сохиб зиммасига тушади;
- Д. *«кемага тушганнинг жони бир» коидасига амал килади;

26. Кушма (аралаш) корхоналар деганда:

- А. хусусий ва давлат мулки асосида ташкил топган корхона тушунилади;
- В. давлат ва жамоа мулки асосида ташкил топган корхона тушунилади;
- С. миллий ва хорижий капитал асосида ташкил топган корхона тушунилади;
- Д. *нотугри жавоб йук.

27. Адам Смит тилга олган «кузга курунмас кул» нима?

- А. бу – киймат конуни;
- В. бу – нарх-наво;
- С. *бу – ракобат;
- Д. бу – эркин тадбиркорлик;

28. Корхона активлари деганда шу корхонанинг:

- А. асосий фондлари тушунилади;
- В. айланма фондлари тушунилади;
- С. номоддий активлари тушунилади;
- Д. *а+б.

29. Фаолият йуналиши буйича тадбиркорлик куйидаги турларга булинади:

- А. товар ишлаб чикариш ва хизмат курсатиш билан шугулланувчи тадбиркорлар;
- В. товарни сотиш, кайта сотиш ва тижорат ишларини ташкил этиш билан шугулланувчи тадбиркорлар;
- С. битта сохадаги тадбиркорлар;
- Д. *а+б

30. Санкция деганда:

- А. хукукий кучга кирувчи хужжатнинг юкори орган томонидан тасдикланиши тушунилади;
- В. бирор бир нарсани тасдиклаш, маъкуллаш ёки унга рухсат бериш тушунилади;
- С. хукукий меъёрларнинг бир кисми. Шу меъёр бузилган такдирда кулланиладиган чораларнинг ифодаланиши тушунилади;
- Д. *белгиланган тартиб- коидаларга риоя этмаганларга нисбатан кулланиладиган чоралар, таъсир усуллари тушунилади;

31. Эмансипация деганда:

- А. вояга етмаган, аммо ота-онасининг розилиги буйича тадбиркорлик фаолияти билан шугулланаётган булса, уни тулик ишга яркли деб эътироф этиш тушунилади;
- В. *чеклашларни бекор килиш, тенг хукук бериш тушунилади;
- С. 16 ёшга тулган усмир мехнат шартномаси буйича тадбиркорлик фаолияти билан шугулланаётган булса, уни тулик ишга яркли деб эътироф этиш тушунилади;
- Д. а+в+с

**32.Куйида кайд килинган тадбиркорлик фаолиятининг кайси бирига
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамаси лицензия беради?**

- A. *кимматбаҳо металллар ва тошлардан заргарлик буюмлари яшаш;
- B. совук куроллар ишлаб чиқариш ва сотиш билан боғлиқ фаолиятга;
- C. кимматли коғозларни чиқариш билан боғлиқ фаолиятга;
- D. фармакологик препаратлар ишлаб чиқариш ёки сотиш билан боғлиқ фаолиятга;

33.Куламига қараб корхоналар қуйидаги турларга бўлинади:

- A. хусусий корхоналар;
- B. ҳиссадорлик корхоналари;
- C. жамоа корхоналари;
- D. *йирик корхоналар;

**34.Куйида кайд килинган жавобларнинг қайси бири кичик ва урта
бизнеснинг камчиликларига тааллуқли?**

- A. *тадбиркорликнинг яққа жавобгар эканлиги;
- B. бир неча касбни қушиб олиб бориш имконияти;
- C. операцион харажатларнинг камлиги;
- D. меҳнат ресурсларининг камроқ жалб қилиниши;

35.Инжиринг корхона деганда:

- A. янги техника, технология, товар намуналарини яратиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади;
- B. *муҳандислик-маслаҳат хизматларни тижоратчилик қоидаларига асосланган ҳолда амалга оширадиган корхоналар тушунилади;
- C. ишлаб чиқаришга иш юзасидан маслаҳат хизмати курсатиш ва техникавий лойиҳаларни экспертиза қилиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади;
- D. монополистик бирлашма шаклидаги корхона тушунилади;

36.Эркин савдо зонаси – бу:

- A. факат солиқ туловларидан озод этилган зона;
- B. факат ҳуқуқий муҳит мавжуд бўлган зона;
- C. эркин технологик зона;
- D. *бож туловларидан озод этилган савдо зонаси;

“Тадбиркорлик кичик ва ўрта бизнес асослари” фанидан тест саволлари
4-курс 7-семестр
С-вариант

1. Куйида кайд килинганларнинг кайси бири тадбиркорлик тамойиллари булиб хисобланади?

- A. мулк сохиби булиш;
- B. иктисодий эркинлик ва мвсўулият;
- C. иктисодий таваккалчилмк;
- D. *нотугри жавоб йук;

2. Тадбиркорлик сири деганда тадбиркорнинг:

- A. уз шаънини авайлаш тушунилади;
- B. халк орасида обрў-эътиборли булишга булган харакат тушунилади;
- C. *янги технологияни куллашни махфий тутиши тушунилади;
- D. фирма номини эъзозлаши, унга дог туширмаслиги тушунилади;

3. Рекламация деганда товар сотиб олувчининг товар етказиб берувчига (ёки аксинча):

- A. *сифатсиз товар етказиб берганлиги хакидаги билдирган шикоят тушунилади;
- B. махсулотнинг давлат стандарти ва техник шартларга мос тушмаганлиги хакидаги билдирган арзи тушунилади;
- C. товарларнинг вактида етказиб бермаганлиги, тулов коидалари бузилганлиги хакидаги билдирган шикоят тушунилади;
- D. нотугри жавоб йук

4. Эмбарго – бу:

- A. товар ва хизматларни мамлакат ташкарасига чикариш;
- B. ички бозорда сотиш учун мамлакатга хорижий товарлар киритиш ва хизмат келтириш;
- C. *товарларни, хизматларни, валюталарни мамлакатдан олиб кетишни ёки мамлакатга киритишни давлат томонидан такиклаб куйилиши;
- D. шартнома шартларига мувофик у ёки бу товарга мос келиши шарт булган сифат, меъёр, стандарт;

5. Куйида кайд килинган жихатларнинг кайси бири тадбиркорнинг хукуки хисобланади?

- A. ёлланиб ишлаётган ходимлар билан конунларга мувофик мехнат шартномаларини тузиш;
- B. *конунларга мувофик ходимларни мустакил ёллаш ва ишдан бушатиш;
- C. ишга жалб этилган барча ходимлар билан тузилган битимга мувофик, корхонанинг молиявий ахволидан катъи назар, улар билан тула-тукис хисоб-китоб килиш;
- D. ёлланиб ишлаётган ходимларни ижтимоий ва тиббий сугурта килиш;

6. Мулк шаклларига караб корхона куйидаги турларга булинади:

- A. *хусусий корхона;
- B. давлат буюртмаси сакланган корхона;
- C. хам буюртма, хам бозорга ишловчи корхона;
- D. факат бозорга ишловчи корхона;

7. Фаолият соҳаси ва ихтисослашувига караб корхоналар куйидаги турларга булинади:

- A. кичик корхоналар;
- B. *кишлоқ хужалиги корхоналари;
- C. урта корхоналар;
- D. йирик корхоналар;

8. Куйида кайд килинган жавобларнинг кайси бири кичик ва урта бизнеснинг афзалликлари ҳисобланади?

- A. мослашувчанлик ва тезкор қарорлар қабул қилиш имконияти;
- B. маҳаллий шарт-шароитларга тез қуниқма ҳосил қилиши;
- C. операцион харажатларнинг қамлиги;
- D. *нотугри жавоб йук.

9. Хусусий фирмаларда:

- A. «кемага тушганнинг жони бир» қоидасига амал қилади;
- B. фирма мулки фирма аъзоларининг ҳиссавий бадаллари асосида шаклланади;
- C. яққа соҳиб эмас, балки жамоа соҳиблик қилади;ъ
- D. *узгаларни ёллаб уз фаолиятларини олиб борадилар;

10. Масъулияти чекланмаган ширкатнинг масъулияти чекланган ширкатдан фарқи шундаки, унда:

- A. жамият қатнашчилари узлари қушган улушлари доирасида жавобгар булади;
- B. *ширкат уз фаолияти учун Низом фонди миқдорида жавобгар ҳисобланади;
- C. ширкат уз фаолияти учун Низом капиталидан қуп булган пул миқдорида жавобгар ҳисобланади;
- D. фирма номига «Лимитед» сузи қушилади;

11. Акциядорлик жамияти – бу:

- A. *жисмоний шахслар капиталларининг бирлашуви булиб, у акциялар чиқари йули билан ташкил этилади;
- B. мулк эгалари томонидан бир қанча мустақил акциядорлик жамиятлари фаолиятини назорат қилиш мақсадида ташкил этилган ҳиссадорлик жамиятидир;
- C. давлат мулки булган ва унинг назорати остида ишловчи корхонадир;
- D. юридик шахслар капиталларининг бирлашуви булиб, у акциялар чиқариш йули билан ташкил этилади;

12. Оқик турдаги акциядорлик жамият – бу:

- A. акциялари номланган (эгаси ёзилган) ва улар факат акционер жамияти таъсисчилари уртасида тақсимланган жамиятдир;

- В. *акциядорлари узларига тегишли акцияларни бошка акциядорларнинг розилигисиз эркин тасарруф кила оладиган жамиятдир;
- С. Узбекистон Республикаси худудида жойлашган, акция (улуш, пай)ларининг ёки Низом жамгармасининг 100 фоизини хорижий инвестициялар ташкил этган корхоналардир;
- Д. мухандислик-маслахат хизматларини тижоратчилик коидаларига асосланган холда амалга оширадиган корхонадир;

13.Консалтинг фирма деганда:

- А. *ишлаб чиқаришга иш юзасидан маслахат хизмати курсатиш ва техникавий лойиҳаларни экспертиза қилиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади;
- В. мухандислик-маслахат хизматларни тижоратчилик коидаларига асосланган холда амалга оширадиган корхоналар тушунилади;
- С. янги техника, технология, товар намуналарини яратиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади;
- Д. хужалик фаолиятини текшириш, тафтиш ва таҳлил этиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади;

14.Венчур корхона деганда:

- А. мухандислик-маслахат хизматларни тижоратчилик коидаларига асосланган холда амалга оширадиган корхоналар тушунилади;
- В. ишлаб чиқаришга иш юзасидан маслахат хизмати курсатиш ва техникавий лойиҳаларни экспертиза қилиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади;
- С. янги техника, технология, товар намуналарини яратиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади;
- Д. *хужалик фаолиятини текшириш, тафтиш ва таҳлил этиш билан шугулланувчи корхоналар тушунилади;

15.Иктисодни эркинлаштириш деганда:

- А. монополлашган иктисоддан эркин иктисодиётга ўтиш тушунилади;
- В. социалистик мусобакадан эркин рақобатга ўтиш тушунилади;
- С. катъий белгиланган нархлардан эркин нархларга ўтиш тушунилади;
- Д. *а+б+в+г.

16.Эркин иктисодий ҳудуд – бу:

- А. ҳуқуқий муҳит мавжуд бўлган ҳудуд;
- В. имтиёзли иктисодий шароитлар жорий этилган ҳудуд;
- С. *факат бож туловларидан озод этилган ҳудуд;
- Д. факат солиқ туловларидан озод этилган ҳудуд;

17.Фирмада ишлаб чиқарилган маҳсулот гоят ноёб бўлиб, унинг урнига ўтадигани бўлмаса, у холда:

- А. *бозорда соф монополия амал қилаётган бўлади;
- В. бозорда соф рақобат амал қилаётган бўлади;
- С. бозорда фирмалар сони жуда кўп бўлади;
- Д. бозорда нарх ўстидан назорат йўқ бўлади;

18.Куйида кайд килинган капитал турларининг кайси бири тадбиркор капитали була олади?

- A. хусусий капитал;
- B. карз-кредит капитал;
- C. кушма, хамкорликдаги капитал;
- D. *а+в;

19.Диспашер – бу:

- A. зарарни баҳолаш буйича мутахассисдир;
- B. *сугурта пули олишга доир барча даъволарни куриб чикувчи мутахассисдир;
- C. фирманинг молиявий хужалик фаолиятини тахлил килувчи (экзаунтант) мутахассисдир;
- D. а+б;

20. Тадбиркор- бу:

- A. юридик шахс сифатида доимий асосда тадбиркорлик фаолияти билан шугулланувчи жисмоний шахс;
- B. юридик шахс булмасдан доимий асосда тадбиркорлик фаолияти билан шугулланувчи жисмоний шахс;
- C. пухта уйлаб тузилган, ишлаб чикилган амалий чоралар асосида иш тутувчи шахс;
- D. *а+б+г

21.Куйида кайд килинган пул топиш йулларининг кайси бири тадбиркорликка кирмайди?

- A. ёлланиб ишлаш оркали пул топиш;
- B. ерни ижарага бериб, рнта олиш оркали пул топиш;
- C. пулни банкка куйиб, фоиз олиш оркали пул топиш;
- D. *нотугри жавоб йук;

22.Бизнесмен –бу:

- A. *бизнес билан шугулланувчи шахс;
- B. бизнес билан шугулланувчи ташкилот;
- C. ерни ижарага бериб, рента олиш оркали пул топувчи шахс;
- D. пулни банкка куйиб, фоиз олиш оркали пул топувчи шахс;

23.Куйида кайд килинганларнинг кайси бири бизнес килишнинг гайри конуний усуллари хисобланади?

- A. каллоблик ва товламачилик;
- B. порахурлик ва угрилик;
- C. наркотик моддалар билан шугулланиб пул топиш;
- D. *а+б+в+г

24.Куйида кайд килинганларнинг кайси бири тадбиркорлик тамойиллари булиб хисобланади?

- A. мулк сохиби булиш;

- В. иктисодий эркинлик ва мвсзулият;
- С. иктисодий таваккалчилмк;
- Д. *нотугри жавоб йук;

25.Тадбиркорлик нуфузи деганда тадбиркорнинг:

- А. янги товар яратишдаги сирнинг сакланиши тушунилади;
- В. *тадбиркорлик доирасида обр-эътиборли булиш тушунилади;
- С. нархларни белгилаш сири тушунилади;
- Д. шартнома тузиш сири тушунилади;

26.Конун – бу:

- А. тадбиркорлик фаолиятига оид булган давлат бошлигининг конун кучига эга булган буйруги, фармойиши;
- В. расмий орган, ташкилот, мажлис ва шу кабиларнинг тадбиркорлик фаолияти юзасидан бамаслахат кабул килинган хулосаси, тухтами, хукми;
- С. *давлат хокимияти томонидан тадбиркорликка оид кабул килинган, улар учун мажбурий булган ижтимоий- хукукий меъёр ва муносабатларни белгиловчи расмий коида;
- Д. а+б+в

27.Лицензия- бу:

- А. импорт ва экспорт хукукига эга булиш учун ваколатли давлат органлари томонидан тадбиркорларга бериладиган хужжат, ёзма рухсат;
- В. *хусусий тарзда бирор сохибкорнинг фаолияти билан шугулланишга рухсат берувчи гувоҳнома;
- С. молия (пул) мажбуриятини акс этирувчи гувоҳнома, хужжат ёки кимматли когоз тури;
- Д. нотугри жавоб йук;

28.Патент- бу:

- А. давлатнинг махсус карз облигациялари номи;
- В. ташки савдода давлатнинг ваколатли муассасалари томонидан товар сифатининг меъёрга мувофиқлигини тасдиқлаб берувчи гувоҳнома;
- С. *маълум фаолият тури билан якка тартибда шугулланиш (савдо, воситачилик, фермерлик ва бошқа хизматларни бажариш) хукукини берувчи хужжат;
- Д. ихтирочининг уз ихтироси учун хукукини тасдиқловчи, муаллифлик хукукини берувчи гувоҳнома;

29.Рекламация деганда товар сотиб олувчининг товар етказиб берувчига (ёки аксинча):

- А. сифатсиз товар етказиб берганлиги хакидаги билдирган шикоят тушунилади;
- В. махсулот микдори ва бутлиги хакидаги билдирган шикоят тушунилади;
- С. *махсулотнинг давлат стандарти ва техник шартларга мос тушмаганлиги хакидаги билдирган арзи тушунилади;
- Д. товарларнинг вақтида етказиб бермаганлиги, тулов коидалари бузилганлиги хакидаги билдирган шикоят тушунилади;

30.Куйидаги кайси холларда тадбиркор мулкый жавобгарликка тортилади?

- A. тадбиркор банкрот деб топилса;
- B. тадбиркор конунда ман килинган фаолият билан шугулланса;
- C. *уз махсулотини бегона ишлаб чиқарувчилар товарининг ташки кийёфаси ва безаклари билан ишлаб чиқарганда;
- D. махсус лицензия талаб қиладиган тадбиркорлик фаолияти бундай рухсатномасиз амалга оширилса;

31.Жисмоний шахс – бу:

- а) мамлакатнинг ҳуқуқли булиш қобилиятига эга булган фуқаросидир;
- б) уз мулкига эга булиб, мажбуриятлари учун шу мулки билан жавоб берадиган, белгиланган тартибда давлат руйхатидан утган ва мулкани мустақил бошқариб бораётган ташкилот;
- в) мустақил муассаса;
- г) мустақил қорхона;
- д) б+в+г.

32.Қвота деганда:

- A. шартнома шартларига мувофиқ у ёки бу товарга мос қилиши шарт булган сифат, меъёр, стандарт;
- B. умумий ишлаб чиқариш, сотиш, экспорт ва бошқа иқтисодий фаолият оҳаларида қилишув асосида ҳар бир иштирокчи учун жорий қилинадиган ҳиссатушунилади;
- C. *давлат ва халқаро ташкилотлар томонидан товар ишлаб чиқариш, уларни экспорт ва импорт қилиш юзасидан чеклашларнинг жорий этилиши тушунилади;
- D. давлат томонидан бирор товарлар, хизматлар, валюта ҳамда бошқа бойликларни мамлакатга қелтириш ёки бошқа мамлакатларга олиб қетиш, четга чиқаришни тақиқлаб қуйиш тушунилади.

33.Куйида қайд қилинган органларнинг қайси бири тадбиркорлик фаолиятига лицензия бериши мумкин?

- A. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- B. Адлия вазирлиги;
- C. Молия вазирлиги ва Марказий банк;
- D. *нотугри жавоб йук.

34.Куйида қайд қилинган тадбиркорлик фаолиятининг қайси бирига Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси лицензия беради?

- A. *қимматбаҳо металллар билан боғлиқ фаолиятга;
- B. совук қуроллар ишлаб чиқариш ва сотиш билан боғлиқ фаолиятга;
- C. қимматли қозғаларни чиқариш билан боғлиқ фаолиятга;
- D. фармакологик препаратлар ишлаб чиқариш ёки сотиш билан боғлиқ фаолиятга;

35. Куйида кайд этилган жихатларнинг кайси бири тадбиркорнинг мажбурияти хисобланади?

- А. тадбиркорликдан конуларда белгиланган тартибда солиқ солинадиган чексиз миқдорда шахсий даромад орттириш;
- В. конунларда белгиланган шартларга риоя қилган ҳолда корхона ва ташкилотларни тасис этиш, сотиб олиш ва қайта тузиш йули билан тадбиркорлик фаолиятини бошлаш;
- С. конунларга мувофиқ ходимларни мустақил ёллаш ва ишдан бушатиш;
- Д. *ёлланиб ишлаётган ходимлар билан конунларга мувофиқ меҳнат шартномаларини тузиш;

36. Корхона – бу:

- А. *юримдик шахс ҳуқуқига эга булган мустақил ҳужалик юритувчи субъект, меҳнат жамоаси;
- В. монополистик бирлашмаларнинг бир шакли;
- С. кооперациянинг бирламчи бугини;
- Д. йирик куп тармоқли корпорация;

Кафедра мудирн

доцент Зойиров З.Х.

Тузувчи

катта ўқитувчи Муродова Н.Қ.

“Статистика” фанидан тест саволлари
2-курс 3-семестр
А-вариант

1. «Статистика» атамаси лотинча «Status» сузидан олинган булиб:

- A. Давлат сузини англатади;
- B. *Давлатни билувчи деган тушунчани беради ;
- C. Ходисаларни холатини, ахволини билдиради ;
- D. Барча жавоблар тўғри.

2. Статистиканинг ҳисобга оладиган объекти булиб қуйидагилар ҳисобланади :

- A. *Корхона ва айрим ишлаб чиқариш булимларининг иши ва холати ҳақида маълумотлар ;
- B. Оммавий – ижтимоий ҳодиса ва предметлар туплами;
- C. Корхонанинг моддий ва молиявий ресурслари;
- D. Барча жавоблар тўғри.

3. Микдор дейилганда :

- A. Ходисанинг ички кийёфаси ва аниқлиги тушунилади ;
- B. Ходисанинг туб моҳияти тушунилади ;
- C. Ходисанинг у ёки бу хусусияти тушунилади ;
- D. *Ходисанинг юзага чиқиш миёри, сони, даражаси, унинг ташки кийёфаси тушунилади ;

4. Статистика- бу :

- A. *Фанлар таркибида мустақил фан ;
- B. Халқ хужалиги тармоқлари таркибидаги мустақил тармоқ ;
- C. Бозор иқтисодиётидаги муҳим фан ;
- D. Барча жавоблар тўғри.

5. Статистика мустақил тармоқ сифатида биринчи марта :

- A. 1918 йилда ташкил этилган ;
- B. 1930 йилда Давлат режа кумитаси қошида Марказлашган халқ хужалиги ҳисоби бошқармаси номи билан ташкил этилган ;
- C. *1948 йилда СССР Вазирлар кенгаши қошида ташкил этилган ;
- D. Барча жавоблар тўғри.

6. Статистика мустақил фан сифатида :

- A. *XVII асрга келиб шакллана бошланади;
- B. XVIII асрга келиб шакллана бошланади;
- C. XIX асрга келиб шакллана бошланади;
- D. Барча жавоблар тўғри.

7. Маъмурий статистика дейилганда :

- A. Микдор республикалар миқийёсидаги статистик ташкилотлар тушунилади ;
- B. Вилоят миқийёсидаги статистик ташкилотлар тушунилади ;

С. Корхона, идора, муассаса ва Вазирлик микиёсидаги статистика ишларини олиб боровчи булим ва гуруҳлар тушунилади.

D. *Нотугри жавоб йук.

8. Оммавий – ижтимоий ходисалар дейилганда:

A. *Иктисодий ходисалар тушунилади ;

B. Сиёсий ва мафкуравий ходисалар тушунилади ;

C. Маданий ва таъли –тарбия соҳасидаги ходисалар тушунилади ;

D. Нотугри жавоб йук.

9. Бозор – бу :

A. Махсулот ишлаб чиқариш ва айирбошлаш қонунига биноан уюштирилдиган алмашув жараёнидир ;

B. Рақобат жараёни булиб, бу ерда бипров ютади, биров юткизади ;

C. *Сотувчи билан харидор уртасидаги товарни пулга айирбошлаш муносабатидир;

D. Нотугри жавоб йук.

10.Статистика фани :

A. Кимё ва физика фанлари билан ҳамбарчас боғланган ;

B. *Тармоқлар иктисодиёти фани билан боғланган ;

C. Тиббиёт фани билан узвий равишда боғланган ;

D. Нотугри жавоб йук.

11.Статистика фанининг қуйидаги хусусий усуллари мавжуд :

A. Илмий абстракция усули;

B. Диалектик усул ;

C. Оммавий статистик қузатиш усули ;

D. *Нотугри жавоб йук.

12.Статистик тупламнинг муҳим белгиси шундаки :

A. *Унда ички узгарувчанликни, яъни вариациянинг мавжудлигидир

B. Унда вариацияни йуклиги ;

C. Нотугри жавоб йук.

D. Бир хил сифатга эга бўлган ходисалар, элементлар, бирликларнинг мавжудлиги.

13.Бозорнинг узига хос хусусиятлари бор :

A. Бозорда нарх – навони зурлаб белгилаш ва назорат қилиш мутлоқ мумкин эмас ;

B. Бозор ичида бир-бировидан хафа булиш, гина – қудрат қутариб юриш ярашмайди ;

C. *Бозордаги энг устун нарса, бу- сифат билан нарх-наводир ;

D. Нотугри жавоб йук.

14.Зарурият – бу :

A. Муайян нарсани табиатидан қелиб қикади ; у барқарор ва доимийдир ;

- В. Сабабсиз юз беради;
- С. *Маълум шароит мавжуд булган тақдирдагина юз берадиган ходиса ва воқеадир ;
- Д. Нотугри жавоб йук.

15.Конуният дейилганда :

- А. Тупламнинг айрим олинган бирлигида намоён булувчи такрорланиш, кетма-кетлик, изчиллик ва тартиб тушунилади ;
- В. *Оммавий тупламни умумлаштириш натижасида намоён булувчи такрорланиш, кетма-кетлик, изчиллик ва тартиб тушунилади ;
- С. Нотугри жавоб йук.

16.Статистик фани :

- А. *Ижтимоий ходисаларни урганади ;
- В. Табиий шароитни, хайвонот дунёсини, одам организмнинг тузулишини, модда тузулишини урганади ;
- С. Нотугри жавоб йук.

17.Статистика:

- А. Ижтимоий билишнинг энг кудратли куролидир;
- В. *Узининг предмети ва хусусий усулларга эга ;
- С. Амалий фаолиятда мустакил тармоқдир ;
- Д. Нотугри жавоб йук.

18.Ягона халқ хужалик ҳисоби :

- А. Бошланғич ҳисоб, оператив ҳисоб ва техника ҳисоблари ягоналигидан ташкил топган ;
- В. *Оператив-техника ҳисоби, бухгалтерия ҳисоби ва статистика ҳисоблари ягоналигидан ташкил топган ;
- С. Нотугри жавоб йук.

19.Статистик конуният дейилганда :

- А. Оммавий маълумотларни умумлаштириш йули билан аниқлайдиган конуниятлар тушунилади ;
- В. *Алоҳида ходисаларда руй берадиган конуниятлар тушунилади ;
- С. икки ходиса уртасидаги ички ва зарурий боғланиш тушунилади ;
- Д. Нотугри жавоб йук.

20.Статистика мустакил тармоқ сифатида биринчи марта :

- А. *1948 йилда СССР Вазирлар Кенгаши қошида ташкил этилган ;
- В. 1930 йилда Давлат Режа кумитаси қошида Марказлашган халқ хужалиги ҳисоби бошқармаси (МХХХБ) номи билан ташкил этилган ;
- С. 1918 йилда ташкил этилган ;
- Д. Тугри жавоб йук.

21.Статистика фани тарифини биринчи мартаба рус статисти :

- А. *В.Н. Татишев (1686-1750) берган ;

- В. К.И. Крилов (1689-1737) берган;
- С. Д.П. Журавский (1810-1856) берган ;
- Д. Нотугри жавоб йук.

22.Ижтимоий статистика :

- А. айрим тармоқлар микёси содир буладиган ходиса ва жараёнларнинг микдорий томонларини сифат томонлари билан боғлаб урганади ;
- В. *Аҳоли турмуш тарзи билан боғлиқ булган барча ходисаларни статистик усуллар асосида батафсил урганади ;
- С. икки ходиса уртасидаги ички ва зарурий боғланиш тушунилади ;
- Д. Тугри жавоб йук.

23.Статистика ҳисобга нисбатан :

- А. Торроқ маънога эга ;
- В. *Кенгроқ маънога эга ;
- С. Тугри жавоб йук.
- Д. Нотугри жавоб йук.

24.Статистика фанининг куйидаги усуллари мавжуд :

- А. Диалектик усул ;
- В. Статистик маълумотларни жадвал ва графиклар курилишида тасвирлаш усули ;
- С. Илмий абстракция усули ;
- Д. *Нотугри жавоб йук.

25.Россияда биринчи бўлиб статистиканинг умумий назариясини рус олими :

- А. Ю.Э. Янсон (1835-1893) ёзган ;
- В. *А.И. Чупров (1842-1908) ёзган ;
- С. А.А. Кауфман (1864-1919) ёзган ;
- Д. В.Е. Варзар (1851-1910) ёзган ;

26.Статистика олдида куйидаги вазифалар туради :

- А. *Статистик информацияни такомиллаштириш ва иктисодий таҳлил қилишни янада чуқурлаштириш ;
- В. Статистиканинг аналитик функциясини ошириш ;
- С. Инфляция жараёнини тафсифловчи курсаткичларни ишлаб чиқиш ;
- Д. Нотугри жавоб йук.

27.Маъмурий статистика дейилганда:

- А. Корхона, муассаса ва Вазирликлар микёсида статистика ишларини олиб боровчи бўлим ва гуруҳлар тушунилади ;
- В. Вилоят миқёсидаги статистик ташкилотлар тушунилади ;
- С. Мухтор Республикалар миқёсидаги статистик ташкилотлар тушунилади
- Д. * Нотугри жавоб йук.

28.Статистика оммавий - ижтимоий ходисаларни:

- A. Узгармас белгилар асосида урганиб, улардаги умумконуниятларни аниклаб беради ;
- B. *Вариатцион белгилари асосида урганиб, улардаги умумконуниятларни белгилаб беради ;
- C. А ва В жавоблар тугри ;
- D. Тугри жавоб йук.

29.Ахолининг жорий хисобини тадбик килиш лозимлиги кун тартибига биринчи булиб, куйган рус статисти :

- A. Смёнов Тянь – Шанский (1827-1914) ;
- B. Н.А.Каблуков- (1849-1919);
- C. *В.Н. Татишев- (1686-1750);
- D. Нотугри жавоб йук.

30.Курсаткичлар тизими – бу :

- A. Бир-бири билан боғланган яхлит тизимда;
- B. *Аник шароитда содир булган воқеа ва ходисани микдорини, хажмини, кийматини ифодаловчи курсаткичдир ;
- C. Тугри жавоб йук.
- D. А ва Б жавоблар тугри .

31.Статистика олдида куйидаги вазифалар туради :

- A. Мулкчиликни куп кирралиги, турли-туманлиги характерловчи курсаткичлар тизимини ишлаб чиқиш ;
- B. Корхоналарнинг иктисодий мустакиллиги ифодаловчи курсаткичлар тизимини ишлаб чиқиш ;
- C. Нотугри жавоб йук.
- D. *Сохалардаги узгаришларнинг, улар уртасидаги боғланиш ва алоқадорликни урганиш.

32.Кишлоқ хужалиги статистикасига асос солган биринчи олим :

- A. *С.Г. Струмилин (1877-1975) ;
- B. В.С. Немчинов (1894-1964) ;
- C. М.В. Птуха (1884-1961) ;
- D. Нотугри жавоб йук.

33.Ягона халқ хужалиги хисоби :

- A. Факат оператив-техник хисобни уз ичига олади ;
- B. Факат бухгалтерия хисобини уз ичига олади ;
- C. Факат статистик хисобни уз ичига олади ;
- D. *Хамма кайд килинган хисоб турларини уз ичига олади.

34.Маъмурий статистика Давлат статистика кумитасига :

- A. Факат маъмурий жихатдан буйсуна ;
- B. Факат метадологик жихатдан буйсунади ;
- C. *Хам маъмурий, хам метадологик жихатдан буйсунади ;
- D. Тугри жавоб йук.

35.Куйидаги мустакил фанлар макроиктисодий статистика туркумига киради :

- A. Саноат статистикаси ;
- B. Савдо статистикаси ;
- C. *Минтакавий статистика;
- D. Умумназарий статистика ;

36.Хозирги кунда статистика дейилганда :

- A. Фанлар таркибида мустакил фан дейилади ;
- B. Амалий фаолиятда мустакил тармок тушунилади ;
- C. Статистик ракамлар хам тушунилади ;
- D. *Нотугри жавоб йук.

“Статистика” фанидан тест саволлари
2-курс 3-семестр
В-вариант

1. Статистика фанини ўрганишда неча хил ёндашув мавжуд:

- A. 1 хил
- B. *2 хил
- C. 3 хил
- D. 4 хил

2. Макроёндозув иқтисодиёт назариясида нима дев аталади:

- A. *Макроёндозув
- B. Микроёндозув
- C. Микроиқтисодиёт
- D. Макроиқтисодиёт

3. Микроиқтисодий статистика фани нимани ўрганади:

- A. *Миқдорнинг сифат билан боғланиши
- B. Сифат даражаси
- C. Фақат миқдорий кўрсаткич
- D. Ишлаб чиқаришдаги кўрсаткич

4. Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги қачон ташкил этилган:

- A. 1991 йил
- B. *1992 йил
- C. 1993 йил
- D. 1994 йил

5. Аҳоли статистикасининг вазифасига неча хил кўриниш асос бўлади:

- A. 2 хил
- B. *3 хил
- C. 4 хил
- D. 5 хил

6. Аҳоли статистикасининг асосий манбалари бўлиб хизмат қилади:

- A. *йиллик ҳисобот
- B. Жорий ҳисобот
- C. Чорак ҳисобот
- D. Декада ҳисобот

7. Ишсизликни таҳлил қилишда статистикада:

- A. Нофаол аҳоли
- B. *фаол аҳоли
- C. Барча аҳоли
- D. Хаммаси тўғри

8. Иқтисодий фаол аҳоли таркибига неча категория киритилади:

- A. *2
- B. 3
- C. 4
- D. 5

9. Иш билан банд бўлган аҳоли таркибига:

- A. 15 ёшдан юқори
- B. *16 ёшдан юқори
- C. 17 ёшдан юқори
- D. 18 ёшдан юқори

10. Ишсизлар категориясига киритиладиган шахслар нечта мезонда ҳисобга олинади:

- A. 2 та
- B. *3 та
- C. 4 та
- D. 5 та

11. Миллий бойлик статистикаси халқ хўжалигининг кўрсаткичи ҳисобланади:

- A. *Макроиқтисодий
- B. Микроиқтисодий
- C. Бизнес
- D. Жорий даври

12. Вариация дейилганда тушинилади:

- A. Ўзгармас тўплам
- B. яхлит тўплам
- C. мавхум тўплам
- D. *Ўзгарувчан тўплам

22. Тўпланма кузатишда неча турдаги мақсад қўлланилади:

- A. *2
- B. 3
- C. 4
- D. 5

14. Тасодифий хатолар бўлиши мумкин:

- A. Мусбат
- B. *Манфий ва мусбат
- C. Манфий
- D. Фақат мусбат

15. Репрезентатив хато турлари:

- A. Фақат битта
- B. *Иккита

- C. Учга
- D. Тўртга

16. Танлаш усуллари бўлади:

- A. 1 та
- B. 2 та
- C. 3 та
- D. *4 та

17. Динамик қаторлари унсурдан иборат бўлади:

- A. 1 та
- B. *2 та
- C. 3 та
- D. 4 та

18. Динамик қаторлари типлари бўлинади:

- A. 3 га
- B. 4 га
- C. 5 га
- D. *6 га

19. Амалиётда ишлаб чиариш жараёни бўлинади:

- A. 3 та категорияга
- B. 4 та категорияга
- C. 5 та категорияга
- D. *6 та категорияга

20. Статистик гурухлаш неча турга бўлинади:

- A. 2 га
- B. *3 га
- C. 4 га
- D. 5 га

21. Кузатиш дастури дейилганда тушинилади:

- A. *Ходиса
- B. Тўплам
- C. Белгилар
- D. Рўйхат

22. Кузатиш объекти дейилганда тушинилади:

- A. *Тўплам
- B. Рўйхат
- C. Белгилар
- D. Ходиса

23. Ценз дейилганда тушинилади:

- A. Рўйхат

- B. Белгилар
- C. Ходиса
- D. *Меъёр

24. Критик фурсат дейилганда тушинилади:

- A. Меъёр белгиси
- B. *Рўйхатга олиш
- C. Ходисани кузатиш
- D. Тўплам бирлиги

25. Статистик хисоботда турдаги маълумотлар келтирилади:

- A. 2
- B. *3
- C. 4
- D. 5

26. «Узлукли кузатиш» деб ... ўзгариш қайд қилинади:

- A. Воқеадан сўнг
- B. Воқеа содир бўлгач
- C. *Воқеадан олдинги ҳодиса
- D. Воқеа жараёнидаги

27. Узлуксиз кузатиш деб ... ўзгариш қайд қилинади:

- A. Воқеа содир бўлгач
- B. *Воқеадан сўнгги ходиса
- C. Воқеа жараёнидаги
- D. Воқеадан олдинги ҳодиса

28. Статистик кузатишда неча типдаги хато мавжуд:

- A. 2
- B. *3
- C. 4
- D. 5

29. Оддий сводкалаш деб ... га айтилади:

- A. Ойлик якун
- B. Чоракли хулоса
- C. Гурухларга бўлиш
- D. *Умумий якун

30. Мураккаб сводкалаш деб ... га айтилади:

- A. Ойлик якун
- B. *Гурухларга бўлиш
- C. Чоракли хулоса
- D. Умумий якун

31. Марказлашган сводкалаш деб айтилади:

- A. Маълумотлар йиғимиغا
- B. Маълумотлар ишловига
- C. *Маълумотлартўпланишига
- D. Маълумотлар қайта ишланишига

32. Марказлашмаган сводкалаш деб айтилади:

- A. *Маълумотлар қайта ишловига
- B. Маълумотлартўпламига
- C. Маълумотлар йиғимиغا
- D. Маълумотлар юборилишига

33. Атрибутив белги дейилганда белгига айтилади:

- A. Сўмда ифодаланадиган
- B. Сонда ифодаланадиган
- C. *Сонда ифодаланмайдиган
- D. Рақамда ифодаланадиган

34. Микдорий белги деб айтилади:

- A. Рақамда ифодаланишига
- B. Сонда ифодаланмайдиган
- C. Сонда ифодаланишига
- D. Сўмда ифодаланишига

35. Ўртача иш хақи нисбати тенг:

- A. Ишчилар сони: иш хақи фонди нисбатига
- B. Ишчи малакаси: ишчи разряди нисбатига
- C. *Иш хақи фондининг: ишчилар сони нисбатига
- D. Ишчилар коэффициенти: иш хақи фонди коэффициенти

36. Ўртача микдорларни ҳисоблашда қоидага риоя қилинади:

- A. 1 та
- B. *2 та
- C. 3 та
- D. 4 та

“Статистика” фанидан тест саволлари
2-курс 3-семестр
С-вариант

1. Макроиктисодий курсаткичлар тизими :

- Яхлитлик тизим
- Структурали тизим
- *Миллий иктисодиётни таърифловчи тизим
- Тизим унсурларини узаро алоқадорлиги

2. Мохият функцияси ва ҳисоблаш услуби жихатидан коэффициентлар тури:

- *Уртача мойиллик коэффициенти
- Чегаравий мойиллик коэффициенти
- Эластиклик коэффициенти
- Иктисодий коэффициенти

3. Статистик гуруҳлаш турлари:

- Типологик гуруҳлаш
- *Аналитик гуруҳлаш
- Тузилмавий гуруҳлаш
- Бирламчи гуруҳлаш

4. Вариация мохияти бу :

- *Катор ҳадларнинг тебранувчанлиги
- Таксимот каторига ҳос огувчанлик
- Жараёнларнинг сифат аниқлиги
- Киёматларнинг узгарувчанлиги

5. Статистик кузатиш турлари:

- Узлуксиз кузатиш
- Кисман кузатиш
- *Статистик ҳисобот
- Монографик тасвирлаш

6. Статистик ҳисоботлар хусусиятлари

- *Маълумотлар манбаи
- Тузиш ва тақдим этиш
- Жорий микроиктисодий статистика
- Ҳисоботни берувчи корхона

7. Мода нима :

- *Энг куп учрайдиган белги киймати
- Вариант киймати
- Оралик бирлик киймати
- Бирликлар сони

8. Танланма текшириш нима :

- Ахборот билан таъминлайди
- Вакт ва маблағни тежаз
- *Тажрибага асосланган ишонч
- Бирликлар сони

9. Статистик таккослаш турлари :

- Динамикада таккослаш
- Фазода таккослаш

Объект белгиларини таккослаш

*Нотугри жавоб йук

10. Иктисодий фаолият турлари кайси :

Ишлаб чиқариш

Таксимлаш, айирбошлаш

Истеъмол

*Нотугри жавоб йук

11. Ишлаб чиқариш соҳасига нималар киради:

*Саноат, қурилиш

Маданият

Маориф

Нотугри жавоб йук

12. Ноишлаб чиқариш соҳасига нималар киради:

Саноат қурилиш

*Соғлиқни сақлаш, маданият

Моддий хизмат қурсатиш

Қурилиш

13. Ялпи ички маҳсулот нима :

*Товар ва хизматлар агрегати

Ноишлаб чиқариш фонд

Доиравий айланма

Иктисодий оқим

14. Эластиклик Коэффициенти сузи грекча «Elastika»

сузидан олинган булиб:

Импорт учун талаб деган тушунча

Солик тортиш деган тушунча

*Эгилувчанлик, қайишқоклик деган тушунча

Экспорт деган тушунча

15. Миллий ҳисобчилик нима :

Марказий тузилма ҳисобламалари

Иктисодий активлар ва пасивлар баланси

Тармоқлараро баланслар

*Нотугри жавоб йук

16. Жадвал турлари неча хил :

А. Икки

В. Турт

С. *Уч

Д. Беш

17. Оддий жадвал деб қандай жадвалга айтилади:

А. *Объект қурсатқичлари бир хил руйхат қуринишида ёзилган жадвалга

В. Оддий статистик қуринишда ёзилган жадвал

С. График қуринишида

Д. Нотугри жавоб йук

18. Группавий жадвал деб нимага айтилади:

А. *Объектни бир белги асосида гуруҳлаш қуринишида

В. Мураккаб туплам урганиш қуринишда

- C. Жадвални тузиг техникаси курунишида
- D. Нотугри жавоб йук

19. Комбинацион жадвал деб нимага айтилади:

- A. Курсаткичлар келтирилган каторга
- B. Группалашга
- C. *Объектни иккита ундан ортик белгиларни гурухлаш натижасига
- D. Нотугри жавоб йук

20. График тушунча нима :

- A. *Маълумотларни тасвирлайдиган геометрик шаклга
- B. Статистик тупламга
- C. Жадвал макетига
- D. Тик тугри чизикка

21. Статистик графикнинг таркибий элементлари кайси киради:

- A. График майдон
- B. Геометрик белги
- C. Масштаб ва шкала
- D. *Нотугри жавоб йук

22. Тасвирли диаграмма кандай тартибда тузилади:

- A. *Графикларнинг таъсирчанлигини кучайтириш тасвирларини чизиш йули билан тузилади
- B. Минтакаларни жойлаштириш йули билан тузилади
- C. Статистик хариталарини ишлаб чиқариш йули билан тузилади
- D. Нотугри жавоб йук

23. Асосий ишлаб чиқариш турларига нималар киради:

- A. Саноат фаолияти
- B. Кишлоқ хужалиги
- C. Курилиш
- D. *Нотугри жавоб йук

24. Нечанчи йил нечанчи сонли қарор билан Ўзбекистон Республикаси мулкчилик шакллари таснифлагичи (МШТ) тасдиқланган

- A. *1998 й 2.07. 12-166 сон қарор билан
- B. 2001 й 14.01. 15-86 сон қарор билан
- C. 2000 й 8.09. 11-102 сон қарор билан
- D. 1999 й 8.12. 9-106 сон қарор билан

25. $K_s = S \frac{K_s}{K_{s-1}}$ формулада K_s кандай маъно билдиради:

- A. Уртача абсолют фарқлар даражаси
- B. *Уртача абсолют киймат
- C. Уртача квадратик киймати
- D. Уртача квадратик фарқлар даражаси

26. Иккиламчи гурухлашнинг кандай усулларини биласиз:

- A. Масофани ҳисоблаш гуруҳи
- B. Гуруҳлар салмогини ихтисослаштириш

- C. *Гурухлар оралигини ихчамлаштириш
- D. Нотугри жавоб йук

27. Статик туплам унсурлари нечта турдаги боғланишга эга:

- A. беш
- B. *икки
- C. ун икки
- D. етти

28. Туплам бирлик нима :

- A. *Статистик тупламни бунёд этувчи
- B. Объектив барқарор бирлик
- C. Кимёвий реакция бирлик
- D. Нотугри жавоб йук

29. Туплам бирлигининг белгиларигша нималар киради:

- A. Микдорий белги
- B. Характерига қараб
- C. Атрибутив белги
- D. *Нотугри жавоб йук

30. Кумулятив таксимот атамаси латинча «Sutulatio» сузидан олинган булиб :

- A. *Йигиш, жамғариш туплаш
- B. Тенглаш
- C. Кузатиш
- D. Нотугри жавоб йук

31. Мода деб нимага айтилади:

- A. Уртача қийматга
- B. Пирамидага
- C. Арифметикага
- D. *Қуп учрайдиган белги қиймати

32. Медиана нима :

- A. *Икки қисмга булувчи белги
- B. Ортиқ модага эга булиш
- C. Ораликдаги гурухлар сони
- D. Нотугри жавоб йук

33. Статистик формуляр неча хил булади :

- A. бир
- B. турт
- C. *икки
- D. етти

34. Статистик кузатиш турлари бу :

- A. Статистик ҳисобот
- B. Руйхатлар
- C. Бизнес текшириш
- D. *Нотугри жавоб йук

35. Тасодифий хатога нималар киради :

- A. *Арифметик хато
- B. Мунтазам хато

С. Хакикатни яширишга

Д. Нотугри жавоб йук

36. Жамоа корхонаси мулки нима :

А. Хужалик юритиш мулки

В. *Давлат корхонаси мулки

С. Хусусий мулкка эга булиш

Д. Уй-жой мулки

Кафедра мудири

доцент Зойиров З.Х.

Тузувчи

ўқитувчи Шомуродов Р.С.

«Бозор иқтисодиёти назарияси ва амалиёти» фанидан
тест саволлари
3-курс 6-семестр
А-вариант

1. Бозор иқтисодиёти шароитида:

- A. Нарх-наво ошмайди;
- B. Ишсизлик булмайди;
- C. Пул кадрсизланмайди;
- D. *Тадбиркорликка кенг йул очилади;

2. Куйидаги кайси бир фаолият «пинхоний» бозорга хос:

- A. курол билан савдо килиш;
- B. наркотик моддалар билан олди-сотди килиш;
- C. валюта билан чайковчилик килиш;
- D. *Хамма жавоблар тўғри.

3. Бозор муносабатлари:

- A. Ракобат курашини тан олмайди;
- B. Эркин нарх булишини талаб килади;
- C. Мулкчиликнинг хилма-хиллигини такоза этмайди;
- D. *Иқтисодий фаолият эркинлигига ғов булмайди;

4. Иқтисодий алокаларга киришиш даражасига караб бозор куйидаги турларга булинади:

- A. Пул ва кимматли когозлар бозори;
- B. Мехнат бозори;
- C. Эркин ва регионал бозор;
- D. *Барча жавоблар тўғри.

5. Бозор регулятор вазифасини нима бажаради :

- A. *Нарх-наво бажаради ;
- B. Монополия бажаради ;
- C. Олигополия бажаради ;
- D. Ракобат бажаради ;

6. Ривожланган бозор иқтисодиётига :

- A. Тартибсиз бозор хос ;
- B. *Бошқариладиган бозор хос ;
- C. Режали тартибланадиган бозор хос ;
- D. Катъий режа асосида амал киладиган бозор ;

7. Монополлашган бозор деганда :

- A. Монопол ракобатли бозор тушунилади ;
- B. Олигополистик бозор тушунилади ;
- C. Соф монополия бозор тушунилади.
- D. *Озчилик сотувчилар билан харидорлар хукмдор булган бозор тушунилади;

8. Хар кандай иктисодий тузум шароитида кун тартибида турадиган муаммо:

- A. Ноёблик муаммосидир;
- B. Ишлаб чиқариш муаммосидир;
- C. *Истеъмол муаммосидир;
- D. Инвестиция муаммосидир;

9. Бозор конъюнктураси деганда :

- A. Талаб ва таклифнинг бир-бирига мос келиши тушунилади.
- B. Бозор иктисодиёти учун хизмат курсатувчи сохалар тушунилади ;
- C. Мазкур бозорнинг таркибида амал килувчи бугинлар тушунилади ;
- D. *Бозорда мувозанатнинг мавжудлиги ёки бузилганлиги тушунилади.

10. Бозор интервенцияси деганда:

- A. Миллий бозор экспорт-импортини давлат томонидан химоя қилиниши тушунилади ;
- B. Маълум белги аломатлар ва савдо-сотиқнинг шарт-шароитига қараб бозорни хар хил бугинларга ажратиш ;
- C. *Миллий ёки регионал бозорга ташқаридан суқилиб қириш ва у бозорни узига тоби этиш тушунилади.
- D. Нотугри жавоб йук.

11. Бозор иктисодиёти деганда :

- A. *Бозор муносабатлари қоидалари асосида бошқариладиган иктисод тушунилади;
- B. Уй ҳужалигини юритиш санъати тушунилади ;
- C. Сотувчи билан харидор уртасидаги иктисодий алоқалар тушунилади;
- D. Кишилар уртасидаги алоқа, муамала тушунилади ;

12. Бозор иктисодиёти шароитида :

- A. *Мулк хусусийлаштирилади ;
- B. Давлат ягона мулкдор бўлиб қолади ;
- C. Давлат мулкига устуворлик берилади ;
- D. Мулкка нисбатан монополия сакланиб қолади ;

13. «Баҳо»нинг усиши билан :

- A. *Таклифнинг ҳажми ортади;
- B. Таклифнинг ҳажми қамаяди;
- C. Таклифнинг ҳажми умуман узгармайди;
- D. Таклифнинг ҳажми талабнинг ҳажмига мос тушади;

14. «Кучли ижтимоий сиёсат юргизиш» тамойили:

- A. *Аҳолининг демографик тақибини ҳисобга олган ҳолда таъсирчан социал сиёсат утқазиш лозимлигини билдиради;
- B. Давлатнинг бош ислохотчи бўлиши зарурлигини билдиради;
- C. Иктисодий ислохотлар ҳеч қачон сиёсат ортида қолмаслигини билдиради;
- D. «Инқилобий сакрашлар» сиз бозор иктисодиётига утишни англатади;

15.Бозор иктисодиёти уз мохияти жихатидан :

- A. Соф эркин иктисоддир ;
- B. Соф марказлашган иктисоддир;
- C. Катъий бошқариладиган иктисоддир ;
- D. *Аралаш бошқариб, тартибланиб туриладиган иктисоддир ;

16.Кимлар бозор иктисодиёти субъектлари булиб ҳисобланади ?

- A. Давлатнинг барча маҳкама идора ташкилотлари ;
- B. Фирмалар, тадбиркорлар ;
- C. Корхона ва ҳужаликлар ;
- D. *Нотугри жавоб йук.

17.Бозор иктисодиёти устуни деганда:

- A. Қандай ва қанча маҳсулот ишлаб чиқариш кераклиги тушунилади;
- B. Маҳсулотни қандай ишлаб чиқариш тушунилади;
- C. Ким мазкур маҳсулотни сотиб олиши кераклиги тушунилади;
- D. *Нотугри жавоб йук.

18. Хар қандай иктисодий тузум шароитида қун тартибида турадиган муаммо :

- A. Ноёблик муаммосидир ;
- B. Ишлаб чиқариш муаммосидир ;
- C. Истеъмол муаммосидир ;
- D. *Инвестиция муаммосидир ;

19.Талаб – бу ;

- A. Эҳтиёждир ;
- B. Бозорга чиқарилган жами товарлар миқдори ;
- C. Бозорга чиқарилган жами хизматлар миқдори ;
- D. *Туловга қобул бўлган, пул билан таъминланган эҳтиёждир ;

20.Таклиф – бу ;

- A. *Бозорга чиқарилган ёки келтириши аниқ бўлган жами товар ва хизматлар миқдори ;
- B. Эҳтиёждир ;
- C. Бозорга чиқарилган жами хизматлар миқдори ;
- D. Эҳтиёжни пул билан таъминланган қисмидир ;

21.Баҳо билан талаб уртасида :

- A. Тугри боғланиш мавжуд ;
- B. *Тесқари боғланиш мавжуд ;
- C. Боғланиш мавжуд эмас ;
- D. Корреляцион боғланиш мавжуд ;

22. Баҳо билан таклиф уртасида :

- A. Тесқари боғланиш мавжуд ;

- В. Богланиш мавжуд эмас ;
- С. *Тугри богланиш мавжуд ;
- Д. Функционал богланиш мавжуд ;

23. Баҳо билан талаб уртасида богланиш ;

- А. Таклиф конуни дейилади ;
- В. Киймат конуни дейилади ;
- С. *Талаб конуни дейилади ;
- Д. Эластиклик коэффесинти конуни дейилади;
- Е. Нотугри жавоб йук.

24. Хусусий мувозанатлик деганда нимани тушунасиз?

- А. Иккита узаро боглик булган иктисодий микдор ва томонларнинг тенг келиши;
- В. *Ишлаб чикариш ва истеъмол ахолининг талаб ва таклиф уртасидаги мувозанатлик;
- С. Ички бозордаги талаб ва таклиф уртасидаги мутаносиблик;
- Д. Чикарилган пул микдори билан сотиб олинадиган моллар уртасидаги мутаносиблик;

25. Мамлакатнинг интеллектуал салохиятини давлатнинг биринчи бойлиги деб караш, купрок :

- А. *«Япон мужизаси» га хос ;
- В. Германия «иктисодий мужизаси» га хос ;
- С. Туркия моделига хос ;
- Д. Швеция моделига хос ;

26. Бозор иктисодиёти Европа модели учун куйидагиларнинг кайси бири хос ?

- А. *Шафкатсиз эксплуатация ;
- В. Гирром ракобат ;
- С. Ута тартибсизлик ;
- Д. Кашшоклашувдаги кескинлик ;

27. Узбекистонда бозор иктисодиётига утиш кайси йул билан бораяпти?

- А. Туркия модели асосида ;
- В. «Гангитувчи терапия» йули билан ;
- С. Инкилобий йул билан ;
- Д. *Иволюцион йул билан ;

28. Бозор иктисодиётига утишда миллий андозамизнинг узига хослигини нималар белгилайди ;

- А. *Миллий тарихий турмуш тарзининг узига хослиги белгилайди;
- В. Динлик кишилар онгига учмас мухрланганлиги белгилайди ;
- С. Демографик вазиятни узига хослиги белгилайди;
- Д. Миллий таркибни узига хослиги белгилайди ;

29. «Иктисодиётни сиёсатдан устунлиги» тамойили :

- А. Давлатнинг бош ислохотчи булиши лозимлигини билдиради ;
- В. Конунларга риоя этиш устувор булиши кераклигини билдиради ;

- C. *Иктисодиётни мафкурадан холи килиш зарурлигини билдиради ;
- D. Кучли ижтимоий сиёсат олиб бориш зарурлигини билдиради ;

30. Приватизация нима ? Приватизация- бу :

- A. *Давлатнинг мулкани бошқа мулкдорларга утишини билдиради ;
- B. Фойда олишга қаратилган иктисодий фаолият ;
- C. Эҳтиёжни пул билан таъминланган қисми ;
- D. Фаол аҳолини ишламаётган қисми ;

31. Ўзбекистон Республикаси Давлат мол-мулкани бошқариш ва приватизация қилиш кумитаси қачон ташкил этилди :

- A. 1990 йилда ;
- B. 1991 йилда ;
- C. 1992 йилда ;
- D. *1993 йилда ;

32. Кичик хусусийлаштириш деганда :

- A. Савдо қорхоналарини хусусийлаштириш тушунилади ;
- B. Уй жойларини хусусийлаштириш тушунилади ;
- C. Маҳаллий саноат қорхоналарини хусусийлаштириш тушунилади.
- D. *Нотугри жавоб йук.

33. Бозор инфраструктураси деганда :

- A. Ишлаб чиқариш тушунилади ;
- B. Савдо-сотиқ ишлари тушунилади ;
- C. Молия кредит муносабатлари тушунилади ;
- D. *Аҳолига хизмат қилувчи тармоқлар тушунилади ;

34. Давлат нима? Давлат-бу:

- A. «Капитализмнинг тунги қорувули»;
- B. «Анархия шароитида маҳалла назоратчиси»;
- C. *Тарихий категория, устқурма белги ҳисобланган мустақил мамлакат;
- D. «Ижтимоий манфаатни ёқловчи мутавалли,нозир»;

35. Ишсизлик деганда :

- A. Узига иш топомасдан юрган иктисодий фаол аҳоли қисми тушунилади ;
- B. *Мехнатга лаёқатли, аммо иш жойига эга бўлмаган аҳоли тушунилади ;
- C. Иш қидираётган ёки яқин вақт ичида иш таъминланишини қутаётган аҳоли тушунилади ;
- D. Ишчи қучига бўлган талаб ва тақлифнинг номувофиқлиги натижасида вужудга келган аҳоли тушунилади ;

36.Қуйида қайд этилган тармоқларнинг қайси бири молия-кредит муносабатларига хизмат қилувчи инфраструктурага тааллуқли?

- A. Савдо уйлари;
- B. Реклама фирмалари;
- C. Уй-жой , коммунал ва транспорт хизматлари;
- D. *Солиқ ундириш маҳкамалари;

«Бозор иқтисодиёти назарияси ва амалиёти» фанидан
тест саволлари
3-курс 6-семестр
В-вариант

1. Мамлакатнинг миллий мулкани қайси бир жавоб ифода этади?

- A. *давлат мулки;
- B. ижтимоий ташкилотлар мулки;
- C. йирик қўшма мулклар;
- D. жамоа корхоналари мулки;

2. Қуйида номи зикр этилган жамиятларнинг қайси бири аҳоли учун энг қулай турмуш шароитларини хозирлай олади?

- A. анъанавий жамият;
- B. индустриал жамият;
- C. *янги турмуш сифати бор жамият;
- D. ўткинчи жамият;

3. Қайси бири аралаш иқтисодиётга хос эмас?

- A. мукамал техника ва технологияга асосланган иқтисодиёт;
- B. даромадлар ишлаб чиқаришда тақсимланиб, юқори иш ҳақи бериладиган иқтисодиёт;
- C. манфаатлар уйғунлашадиган иқтисодиёт;
- D. *миллий бойлик таркибида аҳоли мол-мулки ҳиссаси камайиб борадиган иқтисодиёт;

4. Товар хўжалигининг вужудга келиши шарт шароитлари нималардан иборат?

- A. ижтимоий меҳнат тақсимоти;
- B. маҳсулотни ўз истеъмоли учун ишлаб чиқарилиши;
- C. мулк эгаларининг алоҳидалашуви;
- D. *ижтимоий меҳнат тақсимоти ва мулк эгаларининг алоҳидалашуви.

5. Товар қиймати қандай меҳнат сарфларини ифодалайди?

- A. индивидуал;
- B. зарурий;
- C. қўшимча;
- D. *ижтимоий-зарурий;

6. Товар ва товарлашган хизматларнинг нафлиги нима?

- A. уларнинг эҳтиёж учун фойдалилиги;
- B. нархга эга бўлиши;
- C. уларнинг маълум сифатда бўлиши;
- D. *уларда истеъмол хусусиятининг мавжудлиги;

7. Товар хўжалигини ифода этувчи жавобни аниқланг?

- A. ўз шахсий эҳтиёжини кондириш мақсадида маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи хўжалик;

- В. мукаммал машина ва асбоб-ускуналардан фойдаланадиган хўжалик;
- С. катта хажмда ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқарувчи хўжалик;
- Д. *сотиш мақсадида бозорга маҳсулот ва хизматлар ишлаб чиқарувчи хўжалик;

8. Пул деганда нимани тушунасиз?

- А. қиймат шакллари ривожини натижасида пайдо бўлган иқтисодий категорияни;
- В. кишилик жамияти учун зарур бўлган олди-сотди воситасини;
- С. барча товарлар каби истеъмол қийматга ва қийматга эга бўлган товарни;
- Д. *барча бошқа товарлар учун умумий эквивалентлик вазифасини бажарувчи маҳсус товарни;

9. Натурал хўжаликни ифода этувчи жавобни аниқланг.

- А. бозор учун маҳсулот ишлаб чиқарадиган хўжалик;
- В. бошқалар учун маҳсулот етказиб берадиган хўжалик;
- С. *ўз шахсий эҳтиёжини қондириш мақсадида маҳсулотлар яратиш;
- Д. режа асосида иш юритувчи хўжалик;

10. Товар қиймати ва меҳнат унумдорлиги ўртасида қандай боғлиқлик бор?

- А. тўғри боғлиқлик бор;
- В. *тескари боғлиқлик бор;
- С. улар ўртасида ҳеч қандай боғлиқлик мавжуд эмас;
- Д. товар қиймати ва меҳнат унумдорлиги ўзгармайди;

11. Иқтисодий плюрализм деганда нимани тушунасиз?

- А. хусусий мулкнинг устун мавқега эга бўлиши;
- В. давлат мулкнинг қисқариши;
- С. чет эл инвестицияларининг кўплаб киритилиши;
- Д. *мулк шакллари ва хўжалик юритиш усулларининг турли-туман бўлиши;

12. Бозор иқтисодиёти самарали ҳал эта оладиган муаммолар қаторига қайси бири кирмайди?

- А. муттасил равишда ишлаб чиқаришни ўстириб, тўкинчиликни таъминлаш;
- В. ресурслардан оқилона фойдаланиш;
- С. самарали меҳнатни йўлга қўйиш;
- Д. *узоқ муддат ичида амалга оширилиши мумкин бўлган лойиҳаларни самарали ҳал этиш;

13. Бозор иқтисодиётининг муҳим белгиларидан бири нархларнинг либераллашуви нимани англатади?

- А. нархларнинг харидорларга қулай тарзда шаклланиши;
- В. *нарх- навонинг эркин ташкил топиши;
- С. нарх шаклланишида давлат иштирокининг камайиши;
- Д. нархларнинг узоқ вақт ичида турғун бўлиши;

14. Бозор иқтисодиёти ўз моҳияти жихатидан:

- A. иқтисодий монополизмга асосланган иқтисодиёт;
- B. соф эркин иқтисодиёт;
- C. маъмурий режалаштиришга асосланган иқтисодиёт;
- D. *аралаш, бошқарилиб – тартибланиб туриладиган иқтисодиёт.

15. Адам Смит тилга олган «Кўзга кўринмас қўл» нима?

- A. қиймат қонуни;
- B. талаб қонуни;
- C. таклиф қонуни;
- D. *рақобат қонуни;

16. Бозор иқтисодиётини тартибга солиш механизми қандай амалга оширилади?

- A. нарх-навони белгилаш орқали;
- B. солиқ сиёсати орқали;
- C. пул кредит сиёсати орқали;
- D. *бозор қонунлари орқали.

17. Бозор иқтисодиётининг асосий белгисини аниқланг?

- A. талаб ва таклифнинг мос келиши;
- B. айирбошлашнинг эквивалент бўлиши;
- C. *иқтисодий фаолият эркинлиги;
- D. эркин рақобатнинг амал қилиши;

18. 2005 йилда иқтисодий ислохотларни амалга оширишнинг асосий устувор вазифасини аниқланг?

- A. *бозор ислохотларни чуқурлаштириш ва иқтисодиётни янада эркинлаштириш;
- B. хусусий тармоқнинг жадал ривожланиши; унинг мамлакат иқтисодиётидаги улуши кўпайишини таъминлаш;
- C. кичик бизнес ва фермерликни ривожлантириш борасидаги ишларини чуқурлаштириш ва кўламини кенгайтириш;
- D. банк ва молия тизимларидаги ислохотларни чуқурлаштириш;

19. Бозор вазифаси нотўғри ифодаланган жавобни топинг.

- A. * бозорнинг тўйиниш ҳолатини аниқлаш вазифаси;
- B. ишлаб чиқариш ва истеъмолни боғлаш вазифаси;
- C. иқтисодиётни тартиблаш вазифаси;
- D. мамлакатлар ўртасида ҳамкорликни ўрнатиш вазифаси;

20. Жавобларнинг қайси бири бозор сегментини ифодалайди?

- A. *бозор унсурларининг ўзаро боғлиқ бўлиши ва бир-бирини тақозо этиши;
- B. бозорда савдо-сотиқнинг шарт-шароитларига қараб турли бўғинларга ажратилиши;
- C. бозорда нисбатан кўп бўлмаган фирмаларнинг мавжуд бўлиши;

D. бозорда ресурсларнинг эркин ҳаракатда бўлиши;

21. Инновация фирмалари фаолияти билан боғлиқ жавобни топинг.

A. чек. депозит ва сертификатлар олди-соттисини йўлга қўйиш;

B. муайян бозор йўналишида ихтисослашган савдони юритиш;

C. * янгиликларни топиш, уларни сотиш ва ишлаб чиқаришга жорий этишга хизмат қилиш;

D. воситачилик қилиш;

22. Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида Республика иқтисодиётининг негизини

қандай мулк ташкил этади?

A. давлат мулки;

B. жамоа мулки;

C. аралаш мулк;

D. *хилма-хил мулк;

23. Иқтисодий ислохотлар нима?

A. ижтимоий ўзгаришларни амалга оширишга қаратилган чора тадбирлар;

B. *иқтисодиётда бозор муносабатларини шакиллантиришга қаратилган чора тадбирлар;

C. сиёсий ўзгаришларни амалга оширишга қаратилган чора-тадбирлар;

D. маънавий ва маиший ўзгаришларга қаратилган тадбирлар;

24. Иқтисодий ислохотларни амалга оширишнинг асосий йўналишларидан қайси бири бозор иқтисодиётига ўтишнинг шарт-шароитларини вужудга келтиради?

A. *мулкий муносабатларни ислох қилиш;

B. бошқариш тизимини ислох қилиш ва бозор инфраструктурасини яратиш;

C. молия-кредит ва нарх-наво ислохати;

D. аграр ислохат;

25. Мулкни давлат тасарруфидан чиқаришнинг қайси йўли эркин тадбиркорликка кенг имкониятлар очиб беришни кўзда тутди?

A. жамоа мулкига айлантириш;

B. ижарага бериш;

C. *хусусийлаштириш;

D. хиссадорлик жамиятига айлантириш;

26. Ўзбекистонда хусусийлаштиришга ёндашишнинг муҳим хусусияти нимадан иборат?

A. *дастурлар асосида босқичма-босқич амалга оширилиши;

B. адресли йўналтирилганлиги;

C. маълум суммада тўловлиги;

D. ахоли ва мулкдорлар учун кучли ижтимоий химоялар ва кафолатлар тизими яратилиши;

27. Режали (маъмурий-буйруқбозлик) иқтисодиётдан бозор иқтисодиётига ўтиш қайси бир ҳолатни тақозо этади?

- A. *бозор иқтисодиётига ўтишнинг ҳуқуқий асосларини яратиш;
- B. бозор инфратузилмасини шакллантириш;
- C. хусусийлаштириш жараёнларини кенг йўлга қўйиш;
- D. нархларни эркинлаштириш;

28. Бозор ислохотлари охир-оқибат нимага хизмат қилади?

- A. бозор муносабатларини тўғри шакллантиришга;
- B. иқтисодий алоқаларнинг кучайишига;
- C. турли ҳудудларнинг бир текис ривожланишига;
- D. *мустақиллик стратегиясига, яъни мустақил ва ривожланган, халқ

29. Ўзбекистонда амалга оширилаётган аграр ислохотлар неча йўналишда боряпти?

- A. деҳқонларга индивидуал хўжалик юритиш учун қўшимча ер бериш;
- B. *бозор иқтисодиётига мос қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бўғинларини яратиш;
- C. Иқтисодий ночор жамоа хўжаликлари ўрнида фермер хўжаликларини ташкил этиш;
- D. қишлоқда тегишли инфратузилмани ҳосил қилиш;

30. Бозор иқтисодиётига ўтиш миллий андозамизнинг ўзига хослигига қайси бири мансуб эмас?

- A. миллий- тарихий турмуш тарзининг ўзига хослиги;
- B. *республиканинг чет элларга чиқиш имкониятининг чекланганлиги;
- C. демографик вазиятнинг ўзига хослиги;
- D. ижтимоий – сиёсий муҳитнинг ўзига хослиги;

31. Қонун устуворлигини таъминлаш учун нима қилиш керак?

- A. қонунларни ўз вақтида ишлаб чиқиш ва кучга киритиш керак;
- B. қонуннинг амал қилишига инсонларни ишонтириш керак;
- C. * қонунга қатъий риоя қилиш ва уни оғишмай ижро этиш керак;
- D. қонунларни такомиллаштириб бориш керак;

32. Талаб қонунидан қандай хулоса чиқариш мумкин?

- A. *юқори нархлар истеъмолчининг харид қилиши истагини сусайтиради, паст нархлар эса кучайтиради;
- B. истеъмолчи махсулотнинг қўшимча бирлигини фақат унинг нархи пасайган шароитда сотиб ола бошлайди;
- C. нархнинг пасайиши истемолчи пул даромадининг сотиб олиш қобилиятини ёки реал даромадини оширади;
- D. махсулот нархи ўсганда истеъмолчи унинг ўрнини босувчи арзонроқ товарларни сотиб олишга ҳаракат қилади;

33. Қуйидагилардан қайси бири талаб тушунчасининг мазмунини тўлароқ характерлайди?

- A. эхтиёж, хошиш;
- B. истак;
- C. қондирилиши зарур бўлган эхтиёж;
- D. *эхтиёжнинг фақат пул билан таъминланган қисми;

34. Бошқа товарларнинг истеъмоли ўзгармасдан қолган ҳолда бирон-бир товар ва хизматга эхтиёж тўйиниб бориши билан бу неъматнинг кейинги бирлигини истеъмол қилишдан қониқиш пасайиши қайси қонунга мансуб?

- A. талаб қонунига;
- B. таклиф қонунига;
- C. *меъёрий нафликнинг пасайиб бориш қонунига;
- D. жамғариш қонунига;

35. Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида тадбиркор-ишбилармонларнинг қайси гуруҳлари мавжуд бўлади?

- A. майда ишлаб чиқариш билан банд бўлган ишбилармонлар;
- B. ўзгаларни ёллаб ишлатувчи шахслар;
- C. фермер хўжалиқларини ташкил этиб иш юритаётганлар;
- D. жамоа ва ҳиссадорлик корхоналари мулкисининг биргаликдаги эгалари;

36. Иқтисодий соҳадаги рақобат деганда нимани тушунмоқ керак?

- A. хўжалиқ юрутувчи субъектлар ўртасидаги нормал фойдани қўлга киритиш мақсадида амалга оширилаётган курашни;
- B. фойдани кўпроқ олиш учун иш юритишни;
- C. ишлаб чиқаришни такомиллаштиришни;
- D. *турли субъектлар ўртасида қулайроқ ишлаб чиқариш шароитига эга бўлиш, унумлироқ технология, умуман юқори даромад олиш учун олиб бориладиган курашни;

«Бозор иқтисодиёти назарияси ва амалиёти» фанидан
тест саволлари
3-курс 6-семестр
С-вариант

1. Рақобатга бир мақсад сари интилувчи бозор субъектлари иқтисодий манфаатларининг тўқнашуви, деб таъриф берилса у кимлар ўртасидаги рақобатни характерлайди?

- A. товар ишлаб чиқарувчилар ўртасидаги;
- B. хизмат кўрсатувчилар ўртасидаги;
- C. ресурсларни етказиб берувчилар ўртасидаги;
- D. *товар ишлаб чиқарувчилар, хизмат кўрсатувчилар, ресурсларни етказиб берувчилар ҳамда истеъмолчилар ўртасидаги рақобатни характерлайди.

2. Қуйидагилардан қайси бири нарх воситасида рақобатлашиш усулига киради?

- A. «нархлар жанги» ёки нархларни пасайтириб бериш;
- B. демпинг нархларни қўллаш, яъни товарларни бошқа мамлакатларга ички бозордагидан анча паст нархлар бўйича чиқариш;
- C. имтиёзли нархларни белгилаш ва бошқа товарларни кўшиб бериш;
- D. д) *а), б), жавоблари нарх воситасида рақобатлашиш усулига киради.

3. Нарх воситасисиз рақобат усули қандай йўллар билан олиб борилади?

- A. рекламанинг барча туридан кенг фойдаланиш;
- B. кафолатланган муддатда ва ундан кейинги даврда турли хил хизматлар кўрсатиш;
- C. товарлар сифатини табақалаштириш орқали уларни истеъмол хоссаларини ошириш;
- D. *хар бир жавоб тўғри;

4. Рақобатлашув жараёни қаерларда амалга ошади?

- A. рақобат фақат бозорда рўй беради;
- B. рақобатга ишлаб чиқаришдаёқ киришилади;
- C. *рақобат бозорда бевосита юз берса, бозордан ташқарида, хусусан ишлаб чиқаришда унга ҳозирлик кўрилади;
- D. рақобат такрор ишлаб чиқариш барча фазаларини камраб олмайди;

5. Монополиялар ҳукмрон шароитда рақобатнинг қайси тури мавжуд эмас?

- A. бир тармоқ монополиялари ўртасидаги рақобат;
- B. *натурал хўжалиқдан бозор иқтисодиётнинг дастлабки шаклларида ўтиш давридаги рақобат;
- C. турли тармоқ монополиялари ўртасидаги рақобат;
- D. турли мамлакатлар монополиялари ўртасидаги рақобат;

6. «Дженерал моторз», «Форд» ва «Крайслер» каби компаниялар қандай рақобат соҳасига мансублар?

- A. соф рақобат;
- B. монополистик рақобат;
- C. *олигополия;
- D. соф монополия;

7. Бозор рақобатининг афзал томонига хос бўлмаганини топинг.

- A. товарларни танлаб олиш имкониятининг ўсиши;
- B. маҳсулот ассортиментининг фақат маҳаллий ишлаб чиқариш билан чекланмаслиги;
- C. * харидорлар кўпчилигининг харид қобилиятларининг тушмаслиги;
- D. ишлаб чиқариш савиясининг ошиши;

8. Макроиқтисодиёт тушунчаси нимадан иборат?

- A. йирик корхоналардан;
- B. миллий хўжаликларни ташкил топишидан;
- C. муайян мамлакат миқёсидаги моддий ва номоддий ишлаб чиқариш сохалари мажмуасидан иборат;
- D. *мамлакат иқтисодиётининг ҳамма тармоқларидан;

9. Миллий даромад қайси тармоқларда яратилади?

- A. қишлоқ хўжалигида;
- B. *моддий ишлаб чиқариш тармоқларида;
- C. саноат корхоналарида;
- D. Фан-техника сохаларида;

10. Миллий даромаднинг ахоли манфаати учун бевосита сарфланадиган қисми...

- A. амортизация фонди;
- B. жамғариш фонди;
- C. истеъмол фонди;
- D. *иш хақи фонди;

11. Давлат рўйхатидан ўтмаган ишлаб чиқариш қандай иқтисодиёт деб аталади?

- A. солиқ тўламайдиган иқтисодиёт;
- B. хусусий фаолият юритувчи иқтисодиёт;
- C. * хуфёна, яъни яширин иқтисодиёт;
- D. ҳисоб, китоблар тўғри юритилмайдиган иқтисодиёт;

12. Инвестиция сарфлари нима учун зарур?

- A. қўшма корхоналар ташкил қилиш учун;
- B. *ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун;
- C. техника – технология олиш учун;
- D. йирик қурилишлар қилиш учун;

13. Иқтисодий мустақилликни ифода этувчи томонларга қайси бири хос эмас?

- A. ўз валютасига эга бўлиш;
- B. миллий бойликни тасарруф эта билиш;
- C. иқтисодий сиёсатни маъқул ҳолда олиб бориш;
- D. *ресурслардан самарали фойдаланиш;

14. Қайси жавобда макроиқтисодиётга тўғри таъриф берилган?

- A. *мамлакат миқёсида моддий ишлаб чиқариш ва номоддий соҳаларни бир бутун қилиб олинган миллий ва жаҳон хўжалиги даражасидаги иқтисодиёт;
- B. энг етакчи соҳалар йиғиниди;
- C. алоҳида олинган корхоналар иқтисодиёти;
- D. маълум ҳудуддаги корхоналар йиғиниди;

15. Реал миллий маҳсулот ифода этилган жавобни аниқланг.

- A. жорий бозор нархларида ҳисобланган миллий маҳсулот;
- B. *ўзгармас нархларда ҳисобланган миллий маҳсулот;
- C. моддий ишлаб чиқариш соҳаларида яратилган маҳсулот;
- D. солиқлар чегириб ташланган миллий маҳсулот;

16. Қуйида келтирилган жавоблардан қайси бири соф инвестицияга мос келади?

- A. турли хўжалик юритувчи субъектларнинг авансланган барча маблағлари;
- B. ишлаб чиқариш соҳасида истеъмол этиш учун ажратилган маблағлар;
- C. чет эллардан ишлаб чиқаришни ўстириш учун киритилган маблағлар;
- D. *инвестицияларнинг моддий ресурсларни ўстириш, уларни жамғариш учун ишлатиладиган қисми;

17. «Яширин» («пинхоний») иқтисодиёт деганда нимани тушунаси?

- A. ҳали функция қилмаётган иқтисодиёт қисми;
- B. халқ хўжалиги миқёсида жуда кам салмоққа эга корхоналар;
- C. *қонуний равишда иш тутмайдиган иқтисодиёт бўлаги;
- D. ишлаб чиқариш қувватлари даражасида ишлай олмаяпган корхоналар йиғиниди;

18. Қуйидаги омиллардан қайси бири экстенсив ўсишга мансуб?

- A. Фан – техника ютуқларининг жорий қилиниши;
- B. меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш;
- C. маҳсулотнинг истеъмол хусусиятини яхшилаш;
- D. *капитал қуймаларини кўпайтириш ва ишлаб чиқаришнинг шу асосда миқдоран ўсиши;

19. Иқтисодий ўсишнинг қайси шакли иқтисодиётнинг раво ривожланишини тўлароқ акс эттиради?

- A. экстенсив;

- В. турғунлик;
- С. жонланиш;
- Д. *юксалиш;

20. Цикл нима?

- А. кризисларнинг узок давом этиши;
- В. *бир кризисдан иккинчи кризис бошлангунча бўлган давр;
- С. турғунлик даври;
- Д. жонланиш даври;

21. Милий бойлик тушунчаси қуйидаги қайси кўрсаткичга хос?

- А. мамлакат аҳолиси қўлида тўпланган пул маблағлари?
- В. ер ости ва ер усти бойликлар йиғиндиси;
- С. қишлоқ хўжалиги ва саноатда яратилган барча маҳсулотлар;
- Д. *авлодлар меҳнати билан яратилган ва жамиятда жамғариб келинган неъматлар ва табиат иномлари йиғиндиси;

22. Аграр соҳадаги инқирозларни асосий хусусияти нималарда намоён бўлади?

- А. маҳсулотларни нисбий ортиқча ишлаб чиқаришида;
- В. нархларнинг пасайиши, даромадлар ва фойданинг камайишида;
- С. *цикли характерга эга бўлмасликда ва нисбатан узок давр давом этишида;
- Д. ишсизликнинг ўсишида;

23. Иқтисодий ўсишнинг кўлами ва суръатлари ўртасида қандай боғлиқлик бор?

- А. *иқтисодий ўсиш кўлами ошган сари унинг суръатлари ҳам ўсади;
- В. иқтисодий ўсиш кўлами ошса, суръати ўзгармайди;
- С. иқтисодий ўсиш кўламининг ортиши суръатининг пасайишига олиб келади;
- Д. иқтисодий ўсиш кўлами ўзгармас миқдор;

24. Иқтисодий ўсиш омилларига қайси бири хос эмас?

- А. табиий ресурсларнинг миқдори ва сифати;
- В. *ишчи кучи миграцияси;
- С. меҳнат ресурсларининг миқдори ва сифати;
- Д. ишлаб чиқаришдаги асосий капитал;

25. Аграр иқтисодиёт на пасаймай, на ўсмай турган, нархлар ўзгармай инвестицион фаоллик бошланган ҳолат бўлса, иқтисодий циклнинг қайси бир фазаси бошдан кечириляётган бўлади

- А. ўсиш (юксалиш) фазаси;
- В. пасайиш фазаси;
- С. *турғунлик;
- Д. жонланиш;

26. Табиий ишсизлик турига хос бўлмаганини топинг.

- А. фрикцион ишсизлик;

- В. таркибий ишсизлик;
- С. *ихтиёрый ишсизлик;
- Д. худудий ишсизлик;

27. Бозор муносабатлари:

- А. Ракобат курашини тан олмайди;
- В. Эркин нарх булишини талаб килади;
- С. Мулкчиликнинг хилма-хиллигини такоза этмайди;
- Д. *Иктисодий фаолият эркинлигига ғов булмайди;

28. Ривожланган бозор иктисодиётига :

- А. Тартибсиз бозор хос ;
- В. *Бошқариладиган бозор хос ;
- С. Режали тартибланадиган бозор хос ;
- Д. Катъий режа асосида амал киладиган бозор ;

29. «Кучли ижтимоий сиёсат юргизиш» тамойили:

- А. *Ахолининг демографик тақибини ҳисобга олган ҳолда таъсирчан социал сиёсат утказиш лозимлигини билдиради;
- В. Давлатнинг бош ислохотчи булиши зарурлигини билдиради;
- С. Иктисодий ислохотлар ҳеч қачон сиёсат ортида қолмаслигини билдиради;
- Д. «Инқилобий сакрашлар» сиз бозор иктисодиётига утишни англатади;

30. Бозор иктисодиёти уз мохияти жихатидан :

- А. Соф эркин иктисоддир ;
- В. Соф марказлашган иктисоддир;
- С. Катъий бошқариладиган иктисоддир ;
- Д. *Аралаш бошқариб, тартибланиб туриладиган иктисоддир ;

31. «Иктисодиётни сиёсатдан устунлиги» тамойили :

- А. Давлатнинг бош ислохотчи булиши лозимлигини билдиради ;
- В. Қонунларга риоя этиш устувор булиши кераклигини билдиради ;
- С. *Иктисодиётни мафкурадан холи қилиш зарурлигини билдиради ;
- Д. Кучли ижтимоий сиёсат олиб бориш зарурлигини билдиради ;

31. Приватизация нима? Приватизация- бу :

- А. *Давлатнинг мулкни бошқа мулкдорларга утишини билдиради ;
- В. Фойда олишга қаратилган иктисодий фаолият ;
- С. Эҳтиёжни пул билан таъминланган қисми ;
- Д. Фаол ахолини ишламаётган қисми ;

32. Мамлакатнинг миллий мулкни қайси бир жавоб ифода этади?

- А. *давлат мулки;
- В. ижтимоий ташкилотлар мулки;
- С. йирик қўшма мулклар;
- Д. жамоа қорхоналари мулки;

33. Ҳозирги замон назарияларига асосан пулнинг вазифаларини аниқланг?

- A. умумий эквивалентлик вазифасини бажаради;
- B. *қиймат ўлчови муомала воситаси ва жамғариш воситасини бажаради;**
- C. тўлов воситасини бажаради;
- D. жаҳон пуллари вазифасини бажаради;

34. Валюта:

- A. *миллий доирада амал қилувчи кадр-қиймати шу мамлакат бойлиги билан таъминланган пул;
- B. мамлакатнинг олтин захиралари тушунилади;
- C. мамлакатда тўпланган хорижий валюталар тушунилади;
- D. миллий валютанинг бошқа валюталарга алмаша олиш хусусияти тушунилади;

35. Ҳозирги даврда жаҳон пули вазифасини қайси пуллар бажаради?

- A. *эркин конвертирланадиган валюталар;
- B. олтин;
- C. АҚШ доллари;
- D. Қувайт динари;

36. Кредит тушунчасини тўлиқ ифода этувчи жавобни аниқланг?

- A. банк томонидан аҳоли ва тадбиркорларга пулни қарзга бериш;
- B. банк ва корхоналар ихтиёридаги пуллардан корхона ва тадбиркорларга қарз бериш;
- C. *вақтинча бўш бўлган пулларни банка тўплаб, уни пулга мухтож бўлган субъектларга маълум шартлар асосида қарзга бериш;
- D. корхона ихтиёридаги пулни бошқа корхоналарига қарзга бериш.

Кафедра мудири

доцент Зоиров З.Х.

Тузувчи

ўқитувчи Рузиев И.И.

**“Таълим тизимида иқтисод ва бошқарув асослари” фанидан
тест саволлари
3-курс 6-семестр
А-вариант**

1.Таълим тизимида менежерларнинг асосий вазифалари куйидагилардан иборат :

- A. *Бор имкониятлардан фойдаланиб, ташкилотнинг юкори даражада ривожланишини таъминлайди ;
- B. Хозирги давир талабини хисобга олган холда корхона келажагини кузда тутуди ;
- C. Рағбатлантирувчи механизм ва алокани яратади;
- D. Коммуникацион алокани таъминлайди.

2.Бошқарувнинг асосий функциялари тизимига куйидагилар киради

- A. Режалаштириш ва маркетинг;
- B. Ташкил этиш ва мувофиқлаштириш;
- C. Рағбатлантириш ва назорат этиш;
- D. *Нотугри жавоб йук.

3.Бошқарувнинг ташкилий тузилмасининг асосий куйидаги турлари мавжуд

- A. Мунтазам ;
- B. Вазифавий ;
- C. *Матрицали ;
- D. Нотугри жавоб йук.

4.Таълим тизимида кулланиладиган асосий бошқарув усуллари :

- A. Иқтисодий усул ;
- B. Ташкилий;
- C. Ижтимоий-психологик усул ;
- D. *Нотугри жавоб йук.

5.Бошқарувнинг ижтимоий- психологик усули дейилганда :

- A. *Ишлаб чиқарувчи ва айрим шахсларга уларнинг ижтимоий эҳтиёжлари ва психологик таъсир этиш билан бошқариш воситаси тушунилади ;
- B. Бошқарувчи ва бошқарувлувчи тизимлар самарали фаолият юритишини таъминловчи таъсир этиш тизими тушунилади ;
- C. Хужалик фаолиятига таъсир этиш тушунилади ;
- D. Хар бир жамоага мос хужалик бугини билан узвий алоқада амал килишини таъминловчи тадбирлар тушунилади ;

6.Менежмент стратегиясининг асосий боскичларига куйидагилар киради

- A. Ташкилот образи, кифаси ;
- B. Атроф-мухит тахлили;
- C. Ракобатдош корхоналар ва истеъмолчилар тахлили ;
- D. *Нотугри жавоб йук.

7.Бошқарувнинг чизикли –штабли ташкилий тузилмасига куйидаги хусусиятлар хос ;

- A. Ходимлар бевосита битта рахбар топшириги асосида иш олиб борадилар;
- B. Погоналар сони кам булганлиги сабабли, ижрочиларга топширик аник ва тез олиб келади;
- C. Хар бир жабха учун бевосита мутахассислар жалб этилади ;
- D. *Чизикли рахбарлар хузурида билвосита вазифаларни бажарувчи штатлар вужудга келади.

8.Узаро хамкорлик бошқарув услубига куйидагилар хос ;

- A. *Карор кабул килишда рахбарларнинг хам тегишли мутахассисларнинг хам фикрлари инобатга олинади ;
- B. Карор кабул килишда факат рахбарнинг фикрлари инобатга олинади ;
- C. Асосан ходимларнинг фикрлари хисобга олинган холда карор кабул килинди ;
- D. Четдан маслахат олиш йули билан карор кабул килинади.

9.Инновацион менежмент дейилганда ;

- A. *Бошқариш сохасидаги янгиликлар тушунилади ;
- B. Ташкилий бошқариш тушунилади ;
- C. Системали бошқариш тушунилади ;
- D. Вазиятли бошқариш тушунилади.

10.Стратегик бошқарув дейилганда :

- A. *Келажакка мулжалланган бошқарув тушунилади ;
- B. Ташкилотнинг айни вақтдаги бошқаруви ;
- C. Янгиликларга асосланган бошқарув ;
- D. Кундалик фаолиятдаги бошқариш тушунилади.

11.Таълим тизимида менежерларнинг куйидаги асосий погоналари мавжуд :

- A. Олий даражадаги менежер ;
- B. Урта даражадаги менежер ;
- C. Куйи даражадаги менежер ;
- D. Нотугри жавоб йук.

12.Таълим тизимида мотивация дейилганда :

- A. *Рағбатлантирилиш тушунилади ;
- B. Режалаштириш тушунилади ;
- C. Ташкиллаштириш тушунилади ;
- D. Ахборот воситаларидан фойдаланиш тушунилади.

13.Менежмент сузи инглизча «to manage» сузидан олинган булиб :

- A. *Бошқариш деган маънони англатади ;
- B. Режалаштириш деган маънони билдиради ;
- C. Истикболни белгилаш деган маънони билдиради ;
- D. Ташкиллаштириш деган маънони англатади.

14.Таълим тизимида фаолият курсатаётган менежер кандай хислатларга эга булиши керак :

- A. Махаллий халк урф-одатлари ва утиш даврининг узига хос хусусиятларини билиши ;
- B. Урганилаётган иш коидаларидан ихтиёрий чекланишларга каттик талабчан булиши ;
- C. Таълим тизимига сезиларли зарар келтирадиган хатоларни камайтира бориши ;
- D. Барча жавоблар тугри.

15.Илмий менежмент мактаби намояндалари илгари сурган асосий гоё куйидагилардан иборат :

- A. *Ходимларнинг унумли ишлашлари учун иктисодий жихатдан рағбатлантирилиши керак ;
- B. Ходимларнинг унумли ишлаши учун маънавий жихатдан рағбатлантириш керак ;
- C. Ходимларнинг унумли ишлашлари учун ҳам моддий, ҳам маънавий жихатдан рағбатлантирилиши керак ;
- D. Рағбатлантирилишга иккинчи даражали масала деб ёндашашиш.

16.Таълим тизимида менежер бажарадиган вазифалар нималардан иборат :

- A. Хар бир қарор ва фаолиятда ҳозирги давр талабини ҳисобга олиш ;
- B. Таълим йуналишлари жаҳон андозаларига тенглаштириш ;
- C. Муассаса фаолиятини таҳлил қилиш ;
- D. *Нотугри жавоб йук ;

17.Таълим тизимида самарали бошқариш қобилиятига нималар қиради ?

Мақсадни аниқ белгилай олиш

Атроф – муҳитга таъсир этиш қучига эга булиш ;

Замонавий бошқариш услубларини эгаллаш ;

*Д) Жавобларнинг ҳаммаси тугри.

18.Бошқарув ахборотига хос булган хусусиятлар :

- A. Ахборот «вақт» тушунчаси билан ҳамбарчас боғлиқ;
- B. Ахборот қанча қўй қайта ишланса, у узининг бирламчи маъносини шунчалик қўй узгартиради ;
- C. Ахборот табиатда ва жаҳиятда қўй бераётган ҳодиса ва жараёнлар тугрисадаги билимлар йигиндисини ифодалайди ;
- D. *Нотугри жавоб йук ;

19.Бозор иктисодиёти шароитида бошқарувнинг ташкилий тузилмасига қўйиладиган асосий талаб :

- A. *Бошқарувнинг ташкилий тузилмаси эгилувчан ва мослашувчан булиши керак ;
- B. Бошқарувнинг ташкилий тузилмасидаги босқичлар сони оптимал булиши керак ;

- C. Бошқарувнинг ташкилий тузилмаси ташкилотнинг узига хослигини ифодалаши лозим ;
- D. А ва В жавоблар тугри.

20.Коммуникация –бу :

- A. Атроф - мухитда руй берадиган ходиса ва жараёнлар тугрисидаги билимларнинг тартибидир ;
- B. *Инсонлар, гурухлар, ҳамда ташкилотлар билан ташки мухит орасидаги ахборот алмашиш жараёнидир ;
- C. Одамларни турли фаолиятга бошлавчи куч ёки манбадир ;
- D. Нотугри жавоб йук ;

21.Назоратнинг куйидаги турлари мавжуд :

- A. Муддатидан илгари назорат ;
- B. Жорий назорат
- C. Хулосавий назорат ;
- D. *Нотугри жавоб йук ;

22.Менежментнинг куйидаги турлари мавжуд :

- A. Инновацион стратегик менежмент ;
- B. Ишлаб чиқариш менежменти;
- C. Таълим тизими менежменти;
- D. *Нотугри жавоб йук ;

23.Менежмент фаолияти нечта боскичдан иборат :

- A. Битта боскичдан ;
- B. Учта боскичдан ;
- C. *Олтита боскичдан ;
- D. Туртга боскичдан.

24.Таълим тизимида жараёнларни прогнозлаш –бу :

- A. *Ташкилот фаолияти натижаларини тахлил этиш асосида унинг ривожланиш истикболларини белгилаш;
- B. Ташкилот фаолиятини бозор талабига мослаштириш учун керакли чоратадбирларни олдиндан белгилаш ;
- C. Ташкилотдаги барча жараёнларни бир-бирига боғлаш ;
- D. Б ва В жавоблар тугри.

25.Таълим тизимида бошқарув қарорлари куйидаги талабга жавоб бериши керак :

- A. Ташкилот манфаати ва максадидан келиб чиқиши ;
- B. Илмий асосланиши ;
- C. Реал вазиятни тахлил этиши ;
- D. *Жавобларнинг ҳаммаси тугри ;

26. Бошқаришнинг сир асрорларининг илмий асосда ўрганишда таълим тизими менежменти фани асосан қўйидаги усулларнинг қайси бирини қўллайди ?

- A. Кузатиш усули
- B. Эксперимент усули
- C. Моделлаштириш усули
- D. *Системали ёндашув усули

27.Бошқарилувчи объект бошқа объектлар билан ўзаро боғланишда ва алоқадорликда ўрганилмоқчи бўлса, у ҳолда Таълим тизими менежмент фани:

- A. *Комплекс ёндашув усулини қўллайди
- B. Иқтисодий математик ёндашув усулини қўллайди
- C. Ижтимоий-кузатув усулини қўллайди
- D. Тизимили ёндашув усулини қўллайди

28.Кимлар менежментнинг (1885-1920) намоёндалари бўлган ?

- A. Фйол А, Вебер ва бошқалар
- B. *Тейлор Ф, Эмерон Г ва бошқалар
- C. Мэйо Э, Лайкерт Р ва бошқалар
- D. Саймон Г, Друкер П, Дейл ва бошқалар

29.Кимлар мумтоз ёки маъмурий менежментнинг (1920-1950) намоёндалари бўлган?

- A. Саймон Г, Друкер П, Дейл ва бошқалар
- B. Мэйо Э, Лайкерт Р ва бошқалар
- C. Тейлор Ф, Эмерон Г ва бошқалар
- D. *Фйол А, Вебер ва бошқалар

30.Кимлар миқдорий, тизимда ёки замонавий менежмент (1950 йилдан ҳозиргача) нинг намоёндалари бўлган ?

- A. *Саймон Г, Бернад Ч ва бошқалар
- B. Тейлор Ф, Эмерон Г ва бошқалар
- C. Фйол А, Вебер ва бошқалар
- D. Мэйо Э, Лайкерт Р ва бошқалар

31.Ф.Тейлорнинг диққат -марказида, энг аввало:

- A. Икки тамойил, яъни аниқ қўйилган мақсад ва ғоялар, шунингдек оқилона ва соғлом фикр туради
- B. *Ёлланма ишчилар меҳнатининг унумдорлигини оширишда ғоятда самарадор ва мақбул усулларни излаш туради
- C. 14 тадан иборат бошқариш тамойиллари туради
- D. “Инсоний муносабатлар”, “Бирдамлик руҳи”, “Муштараклик туйғуси”ни шакллантириш фикри туради.

32.Г.Эмерсоннинг диққат – марказида, энг аввало :

- A. 14 тадан иборат бошқариш тамойиллари туради
- B. “Инсоний муносабатлар”, “Бирдамлик руҳи”, “Муштараклик туйғуси”ни шакллантириш фикри туради.
- C. Ёлланма ишчилар меҳнатининг унумдорлигини оширишда ғоятда самарадор ва мақбул усулларни излаш туради
- D. *Икки тамойил, яъни аниқ қўйилган мақсад ва ғоялар, шунингдек оқилона ва соғлом фикр туради

33.А.Файлнинг диққат-марказида, энг аввало :

- A. “Инсоний муносабатлар”ни шакллантириш фикри туради.
- B. *14 тадан иборат бошқариш тамойиллари туради
- C. Икки тамойил, яъни аниқ қўйилган мақсад ва ғоялар, шунингдек оқилона ва соғлом фикр туради
- D. Ёлланма ишчилар меҳнатининг унумдорлигини оширишда ғоятда самарадор ва мақбул усулларни излаш туради

34.“Инсоний муносабатлар” мактаби :

- A. *Меҳнатни технопрактик бошқаришга асос солган мактабдир
- B. “Тейлоризм”ни қўллаб – қувватлаб турувчи мактабдир
- C. Ишчи-бу фикрсиз робит эмас, деган ғояни илгари сўрган мактабдир
- D. “Тейлоризм”га қарши турувчи мактабдир

35.Х (икс) ва У (игрек) назариясининг намоёндаси ким?

- A. Америкалик муҳандис Ф.Тейлон
- B. Америкалик иқтисодчи Г.Эмерсон
- C. *Америкалик олим Д.Мак-Грегор
- D. Француз олими А.Файол

36.Х (икс) назариясига қўра ёлланма ходим :

- A. *Табиатдан ялқов бўлади
- B. Табиатдан фаол ташаббускор бўлади
- C. Унддабурон бўлади
- D. Ўз зиммасига маъсулият олишга тайёр бўлади

**“Таълим тизимида иқтисод ва бошқарув асослари” фанидан
тест саволлари
3-курс 6-семестр
В-вариант**

1.У (игрек) назариясига кўра ёлланма ходим :

- A. Иззат талаб бўлади
- B. Табиатдан ялқов бўлади
- C. Фахм фароватсиз бўлади
- D. *Табиатдан фаол, уддабурон ташаббускор бўлади

2.Х (икс) назарияси шароитида менежер:

- A. Ходимларни рағбатлантириб турса кифоя
- B. Ходимларга қулай муҳит яратиб берса кифоя
- C. *Ходимларни доимо мажбурлаш, назорат қилиб туриши зарур
- D. Ходимларни доимо жазолаш ва жарима солиш билан кўрқитиб туриш зарур.

3.У (игрек) назариясига кўра :

- A. Ходимларни рағбатлантириб турса кифоя
- B. Ходимларга қулай муҳит яратиб берса кифоя
- C. Ходимларни доимо мажбурлаш, назорат қилиб туриши зарур
- D. *А+Б

4.Соҳибқирон Амур Темур давлат ва жамиятни бошқаришда неча ижтимоий – сиёсий гуруҳга таянган?

- A. 10 та
- B. 12 та
- C. *9 та
- D. 5 та

5. Маъмурий буйруқбозлик тизими шароитида давлат қўйидаги қайси тамойилларга асосланиб бошқарилади?

- A. Қайта алоқала тамойили
- B. Демократиялаштириш тамойили
- C. *Демократияни тан олмаслик тамойили
- D. Маҳдудлик тамойили

6. Бозор иқтисодиёти шароитида Ўзбекистонда давлат қайси тамойилларга асосланиб бошқарилади?

- A. Демократия тамойили
- B. Иқтисодий муносабатларни демократиялаш тамойили
- C. Миллий ҳафсилликни таъминлаш тамойили
- D. *А+Б+В

7. Иқтисодий муносабатларни демократиялаш тамойили деганда :

- A. *Монополлашган иқтисоддан эркин иқтисодга ўтиш тушунилади
- B. Мустақиллик фикрини кенгроқ англаш тушунилади
- C. Давлат ва жамият бошқарувида қонуннинг устиворлигини тушунилади
- D. Республиканинг дунё ҳам жамиятига кириш суръатларини тезлаштириш тушунилади.

8. Мақсад-бу :

- A. Муддао
- B. Мурад
- C. У ва бу ниятга эришиш учун кузда тутилган муштарак орзу
- D. *Нотўғри жавоб йўқ

9.Бошқаришнинг иқтисодий усули :

- A. Бошқариш девонининг муайян структурасини тузишга асосланади
- B. Буйруқлар, фармойишлар ва қўлланмалар чиқариш, уларнинг бажарилишини назорат қилишга асосланади
- C. Кадрларни тўғри танлашга асосланади
- D. *Иқтисодий манфаатлардан фойдаланишга асосланади

10.Бошқаришнинг ташкилий-маъмурий усуллари:

- A. Умумжамият манфаатларидан фойдаланишга асосланади
- B. Жамоа манфаатларидан фойдаланишга асосланади
- C. *Ҳар бир бошқарув бўғинининг функцияларини белгилашга асосланади
- D. Шахсий манфаатлардан фойдаланишга асосланади

11. Бошқаришнинг ижтимоий-руҳий усуллари :

- A. *Ишлаб чиқариш жамоаларини, улардаги “психологик иқлимни”, ҳар бир ходимнинг шахсий хусусиятларини ўрганишга асосланади
- B. Кадрлар тўғри танлашга асосланади
- C. Жамоада ижтимоий-руҳий муҳитни яратишга асосланади
- D. Нотўғри жавоб йўқ

12.Фирманинг истиқболини белгилаш, унинг келажаги учун аҳамиятли чора-тадбирларни ишлаб чиқиш билан :

- A. *Юқори поғонадаги менежерлар шуғулланади
- B. Ўрта поғонадаги менежерлар шуғулланади
- C. Қўйи поғонадаги менежерлар шуғулланади
- D. А+Б

13. Қўйи поғонадаги менежерлар:

- A. Фирма истиқболини белгилаш билан шуғулланади
- B. Фирма фаолиятининг айрим томонларини бошқариш билан шуғулланади
- C. *Цех, бригада доирасидаги ишни ташкил қилиш ва уни бошқариш билан шуғулланади
- D. Нотўғри жавоб йўқ

14. Бошқарув усулubi-бу:

- A. *Бошқарув функцияларини самарали бажариш мақсадида бошқарувчининг буйсунувчиларга аниқ таъсир кўрсатиш усули ва йўллари йиғиндисидир
- B. Бошқарув жараёнида келиб чиқадиган муаммоларни ҳал қилиш усуллари йўллари
- C. Бошқаришдаги ўзига хос йўл усулдир
- D. Б+В

15. Бошқарув услубининг самарадорлигини баҳолашда қўлланиладиган автократик-либераллик коэффициентини ($K_{лак}$) қайси бир формула ёрдамида ҳисобланилади :

- A. $*K_{лак} = \frac{\Sigma ИУ}{\Sigma МКУ}$
- B. $K_{лак} = \frac{\Sigma МКУ}{\Sigma ИУ}$
- C. $K_{лак} = (\Sigma МКУ - \Sigma ИУ) 100$
- D. $K_{лак} = (\Sigma МКУ - \Sigma ИУ) : 100$

16. Сингвиниклар :

- A. Хушчақчақ, ҳаракатлари шиддатли кишилардир
- B. Таъсирчанлиги суст, фаолликлари кам кишилардир
- C. *Нутқи тез, келажакка ишонч билан қарайдиган кишилардир
- D. Янги шароитда қийинчилик билан мослашадиган кишилардир

17. Флегматиклар :

- A. Ўта таъсирланувчан хусусиятга эга бўладилар
- B. Тез толиқадига ва ўзига ишонмайдиган бўладилар
- C. Жуда оз куладиган бўладилар
- D. *Таъсирчанлиги суст бўлган кишилардир

18. Меланхонликлар :

- A. Нутқи тез, ҳаракатлари шиддатли бўлади
- B. *Фаоллиги суст, тортинчоқ кам ғайрат бўлади
- C. Янги кишилар билан тез тил топишадиган бўлади
- D. Хушчақчақ бўладилар

19. Қарор-бу :

- A. Мавжуд ҳолатнинг бўлиши лозим бўлган ҳолат билан мос тушмаслиги натижасида юзага келувчи жараёндир
- B. *Бажарилиши мумкин бўлган ишнинг аниқ бир йўлини танлаб олишдир
- C. Бир неча муқобил (алтернатив) пайдо бўлганда вужудга келадиган жараёндир.
- D. А+Б

20. Қарор қилиш- бу :

- A. *Мақсадга эришиш учун ташкил раҳбарининг ўз ваколати ва амалдорлиги доирасида муқобил алтернативни танлаш жараёнидир
- B. У ёки бу йўлни танлаб олишда бир тўхтамга ёки қандай бўлмасин бир фикрга келишдир
- C. Менежернинг фикри-зикрини доим банд қилиб турадиган ташвишдир
- D. А+В

21. Стратегик қарор

- A. *Бир хил муаммога дахлдор бўлиб, барча бўғинлар учун бирдек амал қилади
- B. Тор доирадаги муаммога таалукли бўлиб, корхонанинг муайян бир бўлими ёки бир гуруҳ ходимлар юзасидан қабул қилинади
- C. Юқори бошқарув органлари томонидан туб ва истиқболли дастурларни ишлаб чиқиш мақсадларида қабул қилинади
- D. Корхонанинг жорий, тезкор режаларини тузиш мақсадида қабул қилинади

22. Стратегик қарорлар-бу :

- A. Новаторларча, мазмунига кўра истиқболли бўлган қарорлардир
- B. *Раҳбар фаолияти қатъий равишда йўриқномалар меъёрий ҳужжатлар доирасида амалга оширилиши лозим бўлган ҳолларда қабул қилинадиган қарорлардир
- C. Одатий вазиятларда қабул қилинадиган қарорлардир
- D. Ташаббусли қарорлардир

23. Консенсус тамойили

- A. Турли уюшма ёки бирлашмалар рўй-рост маълум бўлиб турган вазиятларда, ҳар хил фикрлар рақобат қиладиган ҳолларда амал қилади
- B. Олдинга сурилаётган муқобил фикрни сўзсиз қўллаб-қувватлаш ҳолларда амал қилади
- C. *Бу қарорларни ишлаб чиқиш жараёнида барча баҳсли масалалар ва турли-туман фикрлар юзасидан бир битимга келиш ёки келишдир
- D. А+Б

24. Бошқарувчининг шахсий фазилатлари таъсирида қуйидаги қарорларнинг қайси бири қабул қилиниши мумкин ?

- A. Мўътадил, мувозанатлашган қарорлар
- B. Туртки берувчи қарорлар
- C. Таваккал (рискли) қарорлар
- D. *Нотўғри жавоб йўқ

25. Стратегик бошқарув-бу :

- A. *Корхонанинг истиқболдаги мақсади ва имконияти билан ходимлар манфаатини уйғунлаштиришга мўлжалланган узок муддатли бошқарув усулидир
- B. Стратегик мақсадни амалга оширишга қаратилган бошқарув фаолиятидир
- C. Корхонага узок муддатга берилган топшириқдир
- D. А+Б

26. Стратегик режа-бу :

- A. *Бозор ҳолатини асосли ўрганиш ва олдиндан баҳолаш билан товарларни ишлаб чиқариш ва сотишни ташкил ҳамда шу йўсинда яхши фойда топишни уюштиришга қаратилган фаолиятдир
- B. Корхона фаолиятидаги жорий тадбиркорларни маълум тартибга ва қонун-қоидаларга солиб турувчи режалардир
- C. Корхонага узок муддатга берилган топшириқдир

D. Б+В

27. Қуйида қайд қилинган босқичларнинг қайси бири стратегик режалаштиришнинг олтинчи босқичи бўлиб ҳисобланади ?

- A. Ташқи муҳитни ташкил қилиш
- B. Кучли ва кучсиз томонларни ташкил қилиш
- C. *Стратегияни баҳолаш
- D. Стратегияни амалга оширишни бошқариш

28. Қуйида қайд қилинган қайси омиллар корxonанинг ташқи муҳитига таъсир қилувчи омиллар бўлиб ҳисобланади ?

- A. Иқтисодий омиллар
- B. Сиёсий омиллар
- C. Рақобат
- D. Нотўғри жавоб йўқ

29. Сиёсий омилларни таҳлил қилиш жараёнида :

- A. Инфляция суръати, солиқ ставкаси, бандлик даражасига эътибор берилади
- B. Мамлакатлараро савдодаги таъриф келишувларига эътибор берилади
- C. Бозор мувозанатига эътибор берилади
- D. Ички бозорни мустаҳкамлаш масалаларига эътибор берилади

30. Рақобат омилларини таҳлил қилиш

- A. Рақобатдош корxonаларнинг хатти-ҳаракатларини кузатишга, уларни назорат қилишга имкон беради
- B. Ишлаб чиқаришдаги технологиянинг ҳолатини, унинг ўзгариш суръатини, замон талабига жавоб бера олишини аниқлашга имкон беради
- C. Корxonанинг тўловчанлик даражасини аниқлашга имкон беради
- D. A+B

31. Менежмент соҳасидаги тадқиқотчилар муқобилнинг қайси турларини эътироф этишади ?

- A. Ўсиш
- B. Чекланган ўсиш
- C. Камайиш
- D. A+B+V

32. Чекланган ўсиш муқобил (стратегияси) ни :

- A. Корxона иқтисодий таназзулга учраган даврда танлайди
- B. Корxона жуда оғир шароитга тушиб, унинг аҳволи ёмонлашиб бораётган ҳолларда танлайди
- C. *Асосан технологияси барқарор бўлган корxона раҳбарлари танлайди
- D. Йирик корпорация раҳбарлари танлайди

33. Ўсиш муқобили (стратегияси) :

- A. *Технологияси тез-тез ўзгариб турадиган ва иқтисодиёти тез суръат билан ўсаётган корxonалар учун қўлланилади

- В. Корхона иқтисодий таназзулга учраган даврлар қўлланилади
- С. Корхона жуда оғир шароитга тушиб, унинг аҳволи ёмонлашиб бораётган ҳолларда қўлланилади
- Д. Асосан технологияси барқарор бўлган корхоналарда қўлланилади

34. Камайиш муқобили (стратегияси) :

- А. Асосан технологияси барқарор бўлган корхоналарда қўлланилади
- В. Технологияси тез-тез ўзгариб турадиган ва иқтисодиёти тез суръат билан ўсаётган корхоналар учун қўлланилади
- С. Корхона ҳалокатга учраётган ҳолда қўлланилади
- Д. *В+ ташкилот иқтисодий таназзулга учраган ҳолда қўлланилади

35. Бизнес режа – бу :

- А. *Фирманинг ривожланиш стратегиясини белгилаб берувчи асосий ҳужжатдир
- В. Асосан ишлаб чиқариш бўлимининг режасидир
- С. Асосан маркетинг бўлимининг режасидир
- Д. Асосан молиявий режадир

36. Қуйидаг қайд қилинганларнинг қайси бири бизнес режанинг бўлимига кирмайди ?

- А. Лойиҳанинг рентабеллиги
- В. Маҳсулот ва хизмат турлари
- С. Хулоса
- Д. Нотўғри жавоб йўқ.

“Таълим тизимида иқтисод ва бошқарув асослари” фанидан
тест саволлари
3-курс 6-семестр
С-вариант

1. Бизнес режанинг хулоса бўлими – бу :

- A. Бизнес режанинг таркибий қисмига кирмайди
- B. *Бизнеснинг режасининг 1 ва энг қисқа бўлимидир
- C. Бизнес режанинг энг сўнгги ва энг қисқа бўлимидир
- D. Дастлабки материал бўлиб, унинг мазмуни ҳамда ёзилиш сифатига қараб потенциал инвестор лойиҳа ҳақида ҳукм қабул қилади

2. Ташкилот иммежи – бу :

- A. Харидорларнинг корхона тўғрисидаги фикри
- B. Корхонанинг бошқа худди шундай шаклланган корхоналардан афзаллик томонлари
- C. Корхонанинг савдо белгиси қаерларда маълумлиги ва унинг асосий харидорлари кимлар эканлиги
- D. *Корхонанинг ўз мижозлари доирасида эришган обрў-эътибори ва нуфузи

3. Рентабелликнинг чегаравий нуқтаси, яъни “зарарсизлик нуқтаси” дейилганда :

- A. Ялпи харажатларнинг ўзгарувчан харажатларга бўлган нисбати тушунилади
- B. Ўзгарувчан харажатларнинг доимий харажатларга бўлган нисбати тушунилади
- C. *Фойда ва зарур минтақаларини бир-биридан ажратиб турадиган маржинал нуқта тушунилади
- D. А+Б

4. Маржинал фойда (МФ) қуйидагича аниқланади:

- A. * $МФ = Т - (ДХ + ЎХ)$
- B. $МФ = ДХ + ЎХ$
- C. $МФ = ЎХ - Т$
- D. $МФ = Т - ЎХ$

Бу ерда $ЎХ$ – ўзарувчан харажатлар
 $ДХ$ -доимий харажатлар
 $Т$ - сотувдан тушган тушум

5. Таълим тизимида мотевлаштириш-бу :

- A. *Руҳий омил бўлиб, шахс фаоллигининг манбаси, далили ва турли – туман эҳтиёжларидир
- B. Ходимларни жонли меҳнат фаолиятига раҳбатлантирувчи воситадир
- C. Кишилар фаолиятини руҳий йўллар билан мақсадга мувофиқ йўналтиришдир
- D. Нотўғри жавоб йўқ

6. Қуйида қайд қилинган эҳтиёжларнинг қайси бир бирламчи эҳтиёжларга киради ?

- A. *Физиологик эҳтиёжлар
- B. Маърифатга бўлган эҳтиёжлар
- C. Маънавиятга бўлган эҳтиёжлар
- D. Ўзликни англашга бўлган эҳтиёжлар

7. Ташкилотларда юз берадиган очик низоларга:

- A. Одатда табиати бўйича ҳиссиётга берилиши ва қизиққонлиги оқибатида юзага келадиган низолар киради
- B. Корхонанинг ривожланиш жараёнида юзага келадиган реал камчиликлар ва муаммолар билан боғлиқ низолар киради
- C. *Одатда қарама-қарши томонларнинг кўз олдида, тўғридан-тўғри келадиган низолар киради
- D. Фитна, найранг, иғво шаклида ривожланиш оқибатида вужудга келадиган низолар киради

8.Қуйида қайд қилинган усулларнинг қайси бири низоли вазиятларнинг олдини олиш ёки зиддиятни юмшатиш учун қўлланилади ?

- A. Узоқлашиш
- B. Силлиқлашиш
- C. Мажбурлаш
- D. *Келишув

9.Таълим тизимида қуйидаги қайд қилинганларнинг қайси бири стресснинг содир бўлишига сабаб бўлувчи ташкилий сабаблар туркумига киради?

- A. *Ҳаддан ташқари кўп иш билан банд бўлиш
- B. Руҳий сабаблар
- C. Мансабга интилишдаги омадсизликлар
- D. Таҳлилка туғдирувчи сабаблар

10.Бошқарувнинг асосий функциялари тизимида куйидагилар киради

- A. Режалаштириш ва маркетинг;
- B. Ташкил этиш ва мувофиқлаштириш;
- C. Рағбатлантириш ва назорат этиш;
- D. *Нотугри жавоб йук.

11.Таълим тизимида кулланиладиган асосий бошқарув усуллари :

- A. Иктисодий усул ;
- B. Ташкилий;
- C. Ижтимоий-психологик усул ;
- D. *Нотугри жавоб йук.

12.Менежмент стратегиясининг асосий босқичларига куйидагилар киради

- A. Ташкилот образи, киёфаси ;
- B. Атроф-муҳит таҳлили;
- C. Ракобатдош корхоналар ва истеъмолчилар таҳлили ;
- D. *Нотугри жавоб йук.

13. Стратегик бошқарув дейилганда :

- A. *Келажакка мулжалланган бошқарув тушунилади ;
- B. Ташкилотнинг айна вақтдаги бошқаруви ;
- C. Янгиликларга асосланган бошқарув ;
- D. Кундалик фаолиятдаги бошқариш тушунилади.

14. Таълим тизимида фаолият курсатаётган менежер қандай хислатларга эга бўлиши керак :

- A. Маҳаллий халқ урф-одатлари ва утиш даврининг узига хос хусусиятларини билиши ;
- B. Урганилаётган иш қоидаларидан ихтиёрий чекланишларга каттик талабчан бўлиши ;
- C. Таълим тизимига сезиларли зарар келтирадиган хатоларни қамайтира бориши ;
- D. Барча жавоблар тугри.

15. Бозор иқтисодиёти шароитида бошқарувнинг ташкилий тузилмасига қуйиладиган асосий талаб :

- A. *Бошқарувнинг ташкилий тузилмаси эгилувчан ва мослашувчан бўлиши керак ;
- B. Бошқарувнинг ташкилий тузилмасидаги босқичлар сони оптимал бўлиши керак ;
- C. Бошқарувнинг ташкилий тузилмаси ташкилотнинг узига хошлигини ифодалаш лозим ;
- D. A ва B жавоблар тугри.

16. Иқтисодий муносабатларни демократиялаш таъминли деганда :

- A. *Монополлашган иқтисоддан эркин иқтисодга ўтиш тушунилади
- B. Мустақиллик фикрини кенгроқ англаш тушунилади
- C. Давлат ва жамият бошқарувида қонуннинг устиворлигини тушунилади
- D. Республиканинг дунё ҳам жамиятига кириш суръатларини тезлаштириш тушунилади.

17. Қўйи поғонадаги менежерлар:

- A. Фирма истикболини белгилаш билан шуғулланади
- B. Фирма фаолиятининг айрим томонларини бошқариш билан шуғулланади
- C. *Цех, бригада доирасидаги ишни ташкил қилиш ва уни бошқариш билан шуғулланади
- D. Нотўғри жавоб йўқ

18. Меланхонликлар :

- A. Нутқи тез, ҳаракатлари шиддатли бўлади
- B. *Фаоллиги суст, тортинчоқ кам ғайрат бўлади
- C. Янги кишилар билан тез тил топишадиган бўлади

D. Хушчакчак бўладилар

19. Сийсий омилларни таҳлил қилиш жараёнида :

- A. Инфляция суръати, солиқ ставкаси, бандлик даражасига эътибор берилади
- B. Мамлакатлараро савдодаги таъриф келишувларига эътибор берилади
- C. Бозор мувозанатига эътибор берилади
- D. Ички бозорни мустаҳкамлаш масалаларига эътибор берилади

20. Стреотип қарорлар-бу :

- A. Новаторларча, мазмунига кўра истиқболли бўлган қарорлардир
- B. *Раҳбар фаолияти қатъий равишда йўриқномалар меъёрий ҳужжатлар доирасида амалга оширилиши лозим бўлган ҳолларда қабул қилинадиган қарорлардир
- C. Одатий вазиятларда қабул қилинадиган қарорлардир
- D. Ташаббусли қарорлардир

21. Менежмент соҳасидаги тадқиқотчилар муқобилнинг қайси турларини эътироф этишади ?

- A. Ўсиш
- B. Чекланган ўсиш
- C. Камайиш
- D. *А+Б+В

22. Таълим сифатининг бошқаришнинг иқтисодий омилларига қуйидагилар киради:

- A. *Педагогик ходимлар меҳнاتини моддий рағбатлантиришнинг турли усуллари
- B. Бошқарув ходимларининг нуфузини оширишга қаратилга усуллар
- C. Бошқарув ходимининг таълим сифатининг бошқариш натижаларини кузати бориш зарурлигига ва мақсадга мувофиқлигига таъсир этувчи омиллар
- D. Педагог ходимлар меҳнатини маънавий рағбатлантиришнинг турли усуллари

23. Бугунги кунда таълим сифатини бошқариш механизмининг камчиликларига қуйидагиларни киритиш мумкин:

- A. Бошқарувга янгича ёндашув ва сифатли таълим жараёнини ташкил этишдаги жиддий қолоқлик
- B. Таълим сифатига қуйилган талаблар ва педагогларнинг уни тўлиқ амалга оширишга тайёр эмаслиги
- C. Ўқитувчиларнинг ижодий педагогик фаолият юритишга тайёрлиги ҳамда уларнинг ўз салоҳиятларини ишга солиши учун шароити йўқлиги ўртасидаги бир қатор қарама-қаршиликларнинг мавжудлиги
- D. *Нотўғри жавоб йўқ

24. Таълим сифатини бошқаришнинг ривожлантиришнинг қуйидаги энг муҳим йўналишлари мавжуд :

- A. Таълим тизимини ривожлантиришга йўналтирилганликнинг кўчайиши

- В. Бошқарувнинг мақсадга йўналганлиги, тизимлилиги ва мослашувчанлигининг ошганлиги
- С. Реактив бошқарувдан илдамловчи бошқарувга ўтиши
- Д. *Нотўғри жавоб йўқ

25. Қуйидаги формулаларнинг қайси бири таваккалчилик коэффициентининг ҳисоблаш учун қўлланилади?

- А. $K_{m=3} = J_{M}$
- В. $*K_{m=3} = J_{M}$
- С. $K_{m=3} = J_{M} - 3$
- Д. $K_{m=3} = 3 J_{M}$

Бу ерда : 3- максимал имконият даражасидаги зарар сўммаси
 ЖМ- жами маблағлар сўммаси

26. Қуйидаги тамойиллар таълим сифатини баҳолаш учун энг муҳим омил бўлиб ҳисобланади :

- А. Объект сифатига хусусиятларнинг иерархик мажмуаси сифатида қараш
- В. Объект сифатини аниқ ифодаланган мақсад асосида тадқиқ қилиш
- С. *Хар бир алоҳида олинган ҳолатда объект хусусиятларининг салмоғи, аҳамиятини аниқлаш
- Д. Ўрганилаётган объект курсаткичларининг андозасини, таянч қийматини аниқлаш

27. Таълим муассасасининг инновацион фаолиятида юқори сифатни таъминлаш учун Кенгаш :

- А. Таълим муассасасини ривожлантириш Жамғармасини тузади ва уни тасарруф этади
- В. Жамғарма маблағларида фойдаланиш тартибини белгилайди
- С. Тафтиш комиссиясини тузади
- Д. Барча жавоблар тўғри

28. Таълим тизимида мотивлаштириш-бу :

- А. *Руҳий омил бўлиб, шахс фаоллигининг манбаси, далили ва турли – туман эҳтиёжларидир
- В. Ходимларни жонли меҳнат фаолиятига раҳбатлантирувчи воситадир
- С. Кишилар фаолиятини руҳий йўллар билан мақсадга мувофиқ йўналтиришидир
- Д. Нотўғри жавоб йўқ

29. Таълим сифатини белгиловчи ташқи кўрсаткичлар- бу :

- А. *Таълимни бошқариш органлари, ўсмирларнинг ота-оналари, битирувчилар фойдаланишлари учун шакллантирилади
- В. Бошқарув ходимлари, муҳандис педагоги ходимлар таълим олувчилар учун мўлжалланади

- C. Истеъмолчиларнинг ҳар бир тоифаси фойдаланиши учун шакллантирилади
- D. Умумтаълим битирувчилари ва бошқалар фойдаланиши учун шакллантирилади

30. Таълим сифатини белгиловчи ички кўрсаткичлар- бу :

- A. Умумтаълим битирувчилари ва бошқалар фойдаланиши учун шакллантирилади
- B. *Бошқарув ходимлари, мухандис педагоги ходимлар таълим олувчилар учун мўлжалланади
- C. Умумтаълим битирувчилари ва бошқалар фойдаланиши учун шакллантирилади
- D. Таълимни бошқариш органлари, ўсмирларнинг ота-оналари, битирувчилар фойдаланишлари учун шакллантирилади

31. Таълим тизимида сифат улчови тизими қуйидагиларни ўз ичига олади :

- A. Мотивацион тест
- B. Ривожланиш тести
- C. Умумўқув малакаси тести
- D. *Барча жавоблар тўғри

32. Таълим сифатини бошқаришда қўлланиладиган K_{jn} - сифат кўрсаткичи –бу :

- A. *Вақтинчалик кўрсаткич
- B. Доимий кўрсаткич
- C. Истикболни белгиловчи кўрсаткич
- D. Тактик кўрсаткич

33. Таълим сифатини комплекс назорат қилиш ва баҳолаш тизимини ишлаб чиқиш ҳамда жорий этиш бўйича тадқиқотларни нечта босқичда ўтказиш тавсия этилади ?

- A. 1
- B. 2
- C. *3
- D. 4

34. Таълим сифатини бошқариш стратегия нима учун керак ?

- A. *Концептуал лойиҳада кўзда тутилган турли янгиликларни бир вақтнинг ўзида киритиш мумкин бўлган вазиятларда чеклашлар мавжуд бўлган ҳолларда
- B. Ҳаддан зиёд катта саъй – ҳаракатлар талаб этилган вазиятларда
- C. Хатарлилик юқори бўлган шароитларда
- D. Тақсимланишни аниқлаш вазиятларида

35. Таълим сифатини бошқариш дастуридаги мақсад нечта асосий хусусиятга эга бўлиши лозим?

- A. 3
- B. *5

C. 8

D. 9

36. Таълим тизимида бошқариш самарали бўлиши учун таълим муассасаси қуйидагиларни таъминлаши керак:

- A. Юзага чиқиш мумкин бўлган янгиликлардан хабардор бўлиш
- B. Умумий ва хусусий мақсадларнинг оқилона танланиши
- C. Мақсадларнинг интеграциялашганлиги
- D. *Барча жавоблар тўғри

Кафедра мудири :

доц. Зойиров З.Х.

Тузувчи :

катта ўқитувчи Хотамова Г.Қ.

«Иқтисодий таълимотлар тарихи» фанидан тест саволлари.

1-курс 2-семестр

А-вариант

1. Иқтисодиётга оид гоълар қайси даврдан бошланган ?

- A. *Милоддан аввалги 2- минг йиллик ;
- B. IX-X аср;
- C. XIV-XV аср;
- D. XVII-XVIII аср ;

2. «Иқтисодий таълимотлар тарихи» фанининг предмети ажратиб курсатинг.

- A. Иқтисодий жараён;
- B. Иқтисодий муносабатлар ;
- C. Иқтисодий қонунлар ;
- D. *Гоъларнинг пайдо булиш, ривожланиш ва алмашинуви ;

3. Дағлабки иқтисодий қарашлар қайси давлатларда энг аввал пайдо булган ?

- A. Қадимги Грецияда ва Италияда ;
- B. *Қадимги Миср, Хиндистон ва Хитойда ;
- C. Урта Осиёда;
- D. Араб давлатларида ;

4. «Ишламаган тишламайди» гоъси қачондан пайдо булган ?

- A. Социализм даврида ;
- B. *Эрализдан аввалги 2- минггинчи йилларда;
- C. Эрализ бошида ;
- D. Эрализ урталарида ;

5. Зардуштийлик динининг муқаддас қитоби булган «Авесто» неча дағтардан иборат ?

- A. 2 дағтар ;
- B. 3 дағтар ;
- C. 4 дағтар ;
- D. *5 дағтар ;

6. Қулдорлик тузуми феодал ишлаб чиқариш усули билан қайси даврдан бошлаб алмашган ?

- A. Милодгача 10 минг йиллидан ;
- B. *Милоднинг 3 асридан ;
- C. Милоднинг 6 асридан ;
- D. Милоднинг 5 асридан ;

7. «Енғлар, ичинғлар, ҳада қилинлар, аммо исроф қилманғлар» деған сузлар қайси қитобдан ёзиб қуйилган ?

- A. Инжилдан;

- В. *Куръони Каримда ;
- С. Библияда ;
- Д. Авестода ;

8.«Давлатнинг кучи ва кудрати» аҳолининг сони бойлик ва фаровонликка боғлиқ» деган сузлар кимга тегишли ?

- А. А.Темурга ;
- В. Аристотельга ;
- С. *Ибн Холдунга ;
- Д. Фома Аквинскийга ;

9.Гарбий Европада феодализмнинг емирилиши ва капиталистик муносабатлар шаклланиши қайси даврга тугри келади ?

- А. *XII-XIII асрга ;
- В. XVI-XVII асрга ;
- С. XVIII-XIX асрга ;
- Д. XIV-XV асрга ;

10.«Инсон бутун умри давомида сув, тупрок, олов, умуман дунёдаги жамики яхши нарсаларни пок ва бут-бутун асрашга бурчлидир» сузлари қайси китобда ёритилган ?

- А. «Библия» да;
- В. Капитал;
- С. Инжилда;
- Д. *Е)Авестода.

11.Урта Осиёда иқтисодий гоёлар қайси асрдан бошланган ?

- А. XIII аср ;
- В. *X-XII аср ;
- С. XIII-XIV аср ;
- Д. XVII-XVIII аср ;

12.«Раиятни вайрон қилиш давлат хазинасининг камбағаллашувига олиб келади» деган фикр- сузлар ким томонидан айтилган ?

- А. Беруний ;
- В. Ибн-Сино ;
- С. А.Навоий ;
- Д. * А.Темур ;

13.«Меркантилизм» сузининг лугавий маъноси нима ?

- А. Сохибкор ;
- В. Амалдор ;
- С. Чорвадор;
- Д. *Савдогор;

14. “Меркантилизм” таълимоти қачон пайдо булган?

- A. XVII-XVIII
- B. *XV-XVI аср ;
- C. XV аср ;
- D. XV-XVI аср урталари ;

15. “Протекционизм сиёсатининг мазмуни”.

- A. Савдо – сотикни ривожлантириш;
- B. Савдо – сотикни чеклаш ;
- C. Четдан камрок махсулот келтириш ;
- D. *Четга купрок махсулот чиқариш, камрок махсулот киритиш.

16. Классик иқтисодий мактаб отаси ва статистиканинг кашфиётчиси ким ?

- A. А.Смит;
- B. Д. Рикардо ;
- C. *У. Петти ;
- D. Буагилбер ;

17. Қийматнинг меҳнат назариясига асос солган киши.

- A. А.Смит;
- B. Д. Рикардо ;
- C. К.Маркс;
- D. *У. Петти ;
- E. Ж.С.Милл.

18. “Иқтисодий инкирознинг сабабчиси хужаликнинг ички қонунлари эмас, давлатнинг ёмон сиёсатидир” деган сўзлар муаллифи.

- A. А.Смит;
- B. Д. Рикардо ;
- C. У. Петти ;
- D. *Буагилбер ;

19. “Физиократия” сузининг мазмуни.

- A. Иқтисодиёт ҳукмронлиги ;
- B. Иқтисодий қонунлар ҳукмронлиги;
- C. Сиёсат устуворлиги ;
- D. *Табиат ҳукмронлиги ;

20. “Физиократия” таълимотининг асосчилари.

- A. А.Смит, Д.Рикардо ;
- B. У. Петти, Буагилбер ;
- C. А. Монкретвен, У.Стаффорд, Скарруфи;
- D. *Ф.Кенэ, А. Тюрго;

21. А.Смит “Физиократизм тизими... иқтисодий гоёлар ичида ҳақиқатга энг яқини” деган эди. Нега? Чунки :

- A. Бойликнинг манбаи савдо ;

- В. Бойликнинг манбаи меҳнат ;
- С. *Бойликнинг манбаи кишлок хужалиги ;
- Д. Бойликнинг манбаи саноат ;

22.Кайси жавобда “Утопик социализм” намоёндалари тугри акс этган?

- А. *Сен - Симон, Ш.Фурье, Р. Оуэн;
- В. В.Рошер, К. Книс, Б. Гильдебранд ;
- С. У.Петти, А.Смит, Д. Рикардо;
- Д. К. Менгер, Е. Бем - Боверк, Ф. Визер;

23.Буюк Британия иктисодий гоъларнинг классик мамлакати булишига сабаб;

- А. Саноат инкилоби;
- В. Фан кашфиёт тури;
- С. Эркин сохибкорлик;
- Д. *Барчаси тугри.

24.“Халклар бойлигининг табиати ва сабаблари тугрисида тадқиқот” лар асарининг муаллифи.

- А. *А. Смит;
- В. Д. Рикардо;
- С. У. Петти;
- Д. Ф. Кенэ;

25.А.Смит “Куринмас қўл” иборасида нимани назарда тутган?

- А. Талаб ва таклифни;
- В. Ракобатни;
- С. Киймат конунини;
- Д. *барча иктисодий конунларни амал қилишини;

26.“Сиёсий иктисод ва солиқ солишнинг бошланиши” асарининг муаллифи ким?

- А. А.Смит;
- В. *Д. Рикардо;
- С. У. Петти;
- Д. Ф Кенэ ;

27.“Ислохатчилик” илмий концепциясининг асосчилари ким?

- А. Ж. С Милл;
- В. Ж. Милл;
- С. *С. Сисмонди;
- Д. Д. Рикардо;

28 “ Маржинализм таълимоти неча боскичдан иборат?

- А. *2 боскичдан;
- В. 4 боскичдан;

- C. 3 боскичдан;
- D. 5 боскичдан

29. «Маржинализм» таълимотининг асосчиси ким?

- A. К. Маркс;
- B. А. Смит;
- C. Д. Рикардо;
- D. *А. Маршалл;

30. «Институционализм» таълимотида асосий йуналиши.

- A. Эркин иктисодиёт;
- B. Мулкчилик;
- C. Тадбиркорлик;
- D. *Урф – одат, ахлоқ;

31. «Нуфус назарияси»нинг асосчиси:

- A. Аристотель;
- B. А.Смит;
- C. *Д.Рикардо;
- D. К.Маркс

32. Н.Сениорнинг «Тийилиш» назариясининг мазмунида:

- A. Ишчилар истеъмолдан тийилади;
- B. *Капиталист шахсий истеъмолини теъжайди;
- C. Дехконлар шахсий истеъмолини теъжайди;
- D. Хукумат харажатларни теъжайди.

33. Иктисодиётда математик услублар асосчиси:

- A. У.Петти
- B. *А.Курно
- C. А.Смит
- D. Милл

34. «Маржинализм» сузининг лугавий маъноси нима?

- A. Киймат, нафлик;
- B. *чека. Чегара;
- C. Фойда, наф келтириш;
- D. Киймат микдори.

35. Ж.Ш.де Сисмонде кайси мактаб намоёндаси эди

- A. Меркантилизм
- B. Физиократлар
- C. *Майда буржуа
- D. Классик

36. «Иктисодий зиддиятлар тизими ёки кашшоклик фалсафаси» асарининг муаллифи:

- А. *П.Ж.Прудон
- В. К.Маркс
- С. Ф.Энгельс
- Д. А.Смит

«Иқтисодий таълимотлар тарихи» фанидан тест саволлари.

1-курс 2-семестр

В-вариант

1. «Каерга боришимизни билиш учун, каердан чиккан эканлигимизни билишимиз керак» деган ибора муаллифи ким ?

Рузвельт ;

Сталин ;

*Черчилл;

Горбачёв ;

2. Иқтисодиёт соҳаси буйича «иқтисодиёт отаси» унвонини олган кишини аниқланг:

Смит ;

Маркс;

А.Маршалл;

Д.Рикардо.

3. «Енглар ичинглар аммо исроф қилманг» деган сузларнинг манбаи

А. *Куръони-карим ;

В. Хадис;

С. Библия ;

Д. Авесто ;

4. Қадимги шарқда дастлабки синфий пирамида қайси даврдан бошланган ?

А. *Эрамиздан аввалги IV минг йиллик ;

В. Эрамиздан аввалги II минг йиллик ;

С. Эрамиздан аввалги III минг йиллик ;

Д. Эрамиздан аввалги V минг йиллик ;

5. Классик ёки антик кулчилик давлатлари :

А. Миср, Месопатомия;

В. *Греция, Италия;

С. Германия, Франция;

Д. Урта Осиё;

6. Қадимги Хиндистоннинг «Ману қонунлари» қачон мавжуд бўлган ?

А. Эрамиздан аввалги II-I минг йиллик ;

В. *Эрамиздан аввалги III-II минг йиллик ;

С. Эрамиздан аввалги IV-III минг йиллик ;

Д. Эрамиздан аввалги V-IV минг йиллик ;

7. «Авесто»ни йилини аниқланг :

А. 2500 йил ;

В. 2600 йил ;

С. *2700 йил ;

Д. 2800 йил.

8. «Зардуштийлик» динида асосий гоя кайси?

- A. Инсон
- B. Табиатни асраш;
- C. Давлатчилик ;
- D. Дин.

9. «Авесто» китоби кайси ёзувда битилган ;

- A. Туркий ;
- B. Узбек ;
- C. Форс ;
- D. *Оромий ;

10. Қадимги Хитойда иқтисодий гоялар қачондан шаклланган.

- A. Эрамыздан аввалги VI-III минг йиллик ;
- B. *Эрамыздан аввалги III-II минг йиллик ;
- C. Эрамыздан аввалги II-I минг йиллик ;
- D. Эрамыздан аввалги V-VI минг йиллик ;

11. Англия классик иқтисодий мактабининг асосчисини аниқланг.

- Контилон
- Жон Ло
- B.Петти
- A.Смит

12.Урта Осиёда иқтисодий гоялар қайси асрдан бошланган ?

- A. XIII аср ;
- B. *X-XII аср ;
- C. XIII-XIV аср ;
- D. XVII-XVIII аср ;

13.«Раиятни вайрон қилиш давлат хазинасининг қамбағаллашувига олиб қелади» деган фикр- сузлар қим томонидан айтилган ?

- A. Беруний ;
- B. Ибн-Сино ;
- C. А.Навоий ;
- D. *А.Темур ;

14.«Меркантилизм» сузининг лугавий маъноси нима ?

- A. Сохибқор ;
- B. *Амалдор ;
- C. Чорвадор;
- D. Савдогор;

15.“Меркантилизм” таълимоти қачон пайдо бўлган?

- A. XVII-XVIII
- B. XV-XVI аср ;
- C. *XV аср ;

D. XIX аср бииринчи чораги.

16. “Протекционизм сиёсатининг мазмуни”.

- Савдо – сотикни ривожлантириш;
- Савдо – сотикни чеклаш ;
- *Четдан камрок махсулот келтириш ;
- Савдо- сотикни такиклаш ;

17. Классик иктисодий мактаб отаси ва статистиканинг кашфиётчиси ким ?

- A. А.Смит;
- B. Д. Рикардо ;
- C. *У. Петти ;
- D. Буагилбер ;

18. Кийматнинг меҳнат назариясига асос солган киши.

- A. А.Смит;
- B. Д. Рикардо ;
- C. К.Маркс;
- D. *У. Петти ;

19. “Физиократия” сузининг мазмуни.

- A. Иктисодиёт ҳукмронлиги ;
- B. Иктисодий қонунлар ҳукмронлиги;
- C. Сиёсат устуворлиги ;
- D. *Табиат ҳукмронлиги ;

20. “Физиократия” таълимотининг асосчилари.

- A. А.Смит, Д.Рикардо ;
- B. У. Петти, Буагилбер ;
- C. А. Монкретвен, У. Стаффорд, Скарруфи;
- D. *Ф.Кенэ.А. Тюрго;

21. А.Смит “Физиократизм тизими... иктисодий гоҳлар ичида ҳақиқатга энг яқини” деган эди. Нега? Чунки :

- A. Бойликнинг манбаи савдо ;
- B. Бойликнинг манбаи меҳнат ;
- C. * Бойликнинг манбаи кишлок ҳужалиги ;
- D. Бойликнинг манбаи саноат ;

22. Қайси жавобда “Утопик социализм” намоёндалари тугри ақс этган?

- A. *Сен - Симон, Ш.Фурье, Р. Оуэн;
- B. В.Рошер, К. Книс, Б. Гильдебранд ;
- C. У.Петти, А.Смит, Д. Рикардо;
- D. К. Менгер, Е. Бем - Боверк, Ф. Визер;

23. Буюк Британия иктисодий гоъларнинг классик мамлакати булишига сабаб;

- A. Саноат инкилоби;
- B. Фан кашфиёт тури;
- C. Эркин сохибкорлик;
- D. *Барчаси тугри.

24. “Халклар бойлигининг табиати ва сабаблари тугрисида тадқиқот” лар асарининг муаллифи.

- A. *А. Смит;
- B. Д. Рикардо;
- C. У. Петти;
- D. Ф. Кенэ;

25. А.Смит “Куринмас кул” иборасида нимани назарда тутган?

- A. Талаб ва таклифни;
- B. Ракобатни;
- C. Киймат конунини;
- D. *Барча иктисодий конунларни амал килишини;

26. “Сиёсий иктисод ва солиқ солишнинг бошланиши” асарининг муаллифи ким?

- A. А.Смит;
- B. *Д. Рикардо;
- C. У. Петти;
- D. Буагилбер;

27. Жон Лоу таълимотида асосий гоъ:

- A. Дехкончилиқни ривожлантириш
- B. Савдо-сотик
- C. Саноат
- D. *пул муомласи

28. “Маржинализм таълимоти неча боскичдан иборат?

- A. *2 боскичдан;
- B. 4 боскичдан;
- C. 3 боскичдан;
- D. 5 боскичдан

29. “Маржинализм” таълимотининг асосчиси ким?

- A. К. Маркс;
- B. А. Смит;
- C. Д. Рикардо;
- D. *А. Маршалл;

30. “Институционализм” таълимотида асосий йуналиши.

- A. Эркин иктисодиёт;

- В. Мулкчилик;
- С. Тадбиркорлик;
- Д. *Урф – одат, ахлоқ;

31. Бозор иктисодиётига муқобил гоёлар асосчилари

- *Т.мар, Т.Компонелла, Сен-Симон, Фурье, Оуэн;
- К.Маркс. Ф.Энгельс, Ленин
- Д.Рикардо, А.Смит, У.Петти
- Полетон, Аристотель

32. Янги тарихий мактаб мамлақати

- Англия
- *Германия
- Франция
- Россия

33. Маржинализм таълимоти ва унинг ривожланиш даврини неча босқичга бўлиб урганиш мумкин?

- *2 босқич
- 3 босқич
- 4 босқич
- 5 босқич

34. Тадқиқотнинг «Робинзонада» усули ким томонидан илгари сурилган?

- А. К.Менгер
- В. *Б.Боверк
- С. Ф.Визер
- Д. А.Маршалл

35. «.....буюмнинг кадрияти унинг энг юқори меъёрий фойда миқдори билан улчанади» гоёсининг муаллифи

- А. К.Менгер
- В. *Б.Боверк
- С. Ф.Визер
- Д. А.Маркс

36. Хозирги замон иктисодий таълимотларига хос бўлмаган таълимот

- А. Неоклассик
- В. Ижтимоий-институтционал
- С. Кейнсчилик
- Д. *Физиократизм

«Иқтисодий таълимотлар тарихи» фанидан тест саволлари.

1-курс 2-семестр

С-вариант

1. Аҳолини «Файласуфлар, Харбий ва коралар»га ажратган донишманд

- A. Гомер ;
- B. Гесиад ;
- C.*Платон ;
- D. Ксенофонт ;

2. «Никомах ахлоки» китобининг муаллифи ким ?

- A. Гомер ;
- B. Платон ;
- C. Гесиад ;
- D. *Аристотель.

3. Аристотель учун идеал хужалик кайси саналган ?

- A. *Дехкончилик ;
- B. Сохибкорлик ;
- C. Хунармандчилик ;
- D. Уй хужалиги ;

4. Цицерон асарларидаги бош гоя :

- A. Саноатни ривожлантириш ;
- B. Савдо-сотикни ривожлантириш;
- C. Кишлоқ хужалигини ривожлантириш;
- D. * B, C жавоблар тугри.

5. Муқаддас китоб «Авесто» даги асосий гоя.

- A. Моддий бойлик яратиш ;
- B. Чорвачилик ва дехкончилик;
- C. Яхшилик ва ёвузлик уртасидаги кураш ;
- D. *Табиат муҳофазаси;

6.Конфуцийлик гояси.

- A. Моддий бойликни купайтириш ;
- B. Зодагонлар манфаатини химоя қилиш;
- C. *Ёшларнинг қарияларга ҳурмати. Подшо «Халқлар отаси» дир.
- D. Солиқлар меъёри ;

7.«Экономия» сузи кайси олимнинг махсус асарининг саволидир ?

- A. Ксенофонт ;
- B. *Платон;
- C. Аристотель ;
- D. Цицерон .

8. Фома Аквинскийнинг иктисодий гоялари.

- A. Куллик ва крепостнойликни оклайди ;
- B. Хусусий мулкчилик химоя қилинади ;
- C. Давлат уз-узини таъминлаши;
- D. *Барчаси тугри.

9.«Ал- хидоя» асарининг муаллифи ким ?

- A. Мухаммад с.а.в. ;
- B. Ибн Сино ;
- C. Б.Накшбанд ;
- D. *Б. Ал-Маргоний ;

10.«Фозил одамлар шаҳри» асарининг муаллифи.

- A. Б. Маргиноний ;
- B. Ал-Фаргоний ;
- C. *Форобий ;
- D. Ибн- Сино ;

11.Ибн Синонинг иктисодий қарашларидаги муҳим жиҳатлар.

- A. Меҳнат ва меҳнат қуроллари ;
- B. Меҳнат таксимоли ;
- C. Унумдорликни ошириш ;
- D. *Барчаси тугри.

12.А.Навоийнинг «Вакфия» асаридаги бош гоя.

- A. Давлатни бошқариш;
- B. *Даромадларни таксимлаш қоидалари ;
- C. Бойлик ортириш йуллари ;
- D. Жамиятдаги табақалар ;

13. З.М.Бобурнинг «Мубаййин» асарида алоҳида эътибор қаратилган:

- A. Савдо-сотикга ;
- B. Таксимотга ;
- C. *Солик ва божга ;
- D. Дехқончиликга;

14.«Меркантилизм» таълимотида давлат асосий эътиборни нимага қаратиши лозим?

- A. Савдо-сотикка ;
- B. Экспортни ривожлантиришга ;
- C. Импортни ривожлантиришга ;
- D. *Нодир металлларни қупрок тушлашга ;

15.“Меркантилизм” таълимоти қачон пайдо бўлган?

- A. XVII-XVIII
- B. XV-XVI аср ;

- C. *XV аср ;
- D. XV-XVI аср урталари ;

16. “Протекционизм сиёсатининг мазмуни”.

- A. Савдо – сотикни ривожлантириш;
- B. Савдо – сотикни чеклаш ;
- C. Четдан камрок махсулот келтириш ;
- D. *Четга купрок махсулот чиқариш, камрок махсулот киритиш.

17. Классик иқтисодий мактаб отаси ва статистиканинг кашфиётчиси ким ?

- A. А.Смит;
- B. Д. Рикардо ;
- C. *У. Петти ;
- D. Ж.С.Милл.

18. Қийматнинг меҳнат назариясига асос солган киши.

- A. А.Смит;
- B. Д. Рикардо ;
- C. К.Маркс;
- D. *У. Петти ;

19. “Физиократия” сузининг мазмуни.

- A. Иқтисодиёт ҳукмронлиги ;
- B. Иқтисодий қонунлар ҳукмронлиги;
- C. Сиёсат устуворлиги ;
- D. *Табиат ҳукмронлиги ;

20. “Физиократия” таълимотининг асосчилари.

- A. А.Смит, Д.Рикардо ;
- B. У. Петти, Буагилбер ;
- C. А. Монкретвен, У. Стаффорд, Скарруфи;
- D. *Ф.Кенэ, А. Тюрго;

21. Меҳнат бойликнинг отаси ва ниҳоятда фаол тамойилдир, ер эса унинг онасидир» деган фикр кимга тегишли :

- A. Контилонга
- B. Цицеронга
- C. *В.Петтига
- D. А.Смитга

22. В.Петти табиий баҳо тугрисидаги таълимоти билан қандай назарияга асос солган?

- A. Дехқончилик
- B. Меркантилизм
- C. *қийматнинг меҳнат назарияси
- D. Неоклассик

23. У узини кишлок хужалигининш адвокати-химоячиси деб атаган:

- A. Ф.Кенэ
- B. *Буагильбер
- C. Тюрго
- D. Д.Рикардо

24. Иктисодий баркарорлик ва тараккиётнинг энг мухим шрти пропорционал ва нормал бахолар фикри кимга тегишли? *А. Смит;

- A. *Буагилбер
- B. Д. Рикардо;
- C. У. Петти;
- D. Ф. Кенэ;

25. Иктисодий жадвалнинг асосчиси

- A. *Т.Кенэ
- B. Тюрго
- C. В.Петти
- D. Д.Рикардо

26. «Иктисодиёт давлат аралашувисиз ривожланиши керак» тамойили биринчи бор ким томонидан кулланилган

- A. * А.Тюрго
- B. А.Смит;
- C. *Д. Рикардо;
- D. У. Петти;

27. Меркантилизм таълимотининг асосчиси

- A. Ж. Милл;
- B. *А.Монкретиён
- C. С. Сисмонди;
- D. А. Смит;

28. “Маржинализм” таълимоти неча боскичдан иборат?

- A. *2 боскичдан;
- B. 4 боскичдан;
- C. 3 боскичдан;
- D. 5 боскичдан

29. “Маржинализм” таълимотининг асосчиси ким?

- A. К. Маркс;
- B. А. Смит;
- C. Д. Рикардо;
- D. *А. Маршалл;

30. “Институционализм” таълимотида асосий йуналиши.

- A. Эркин иктисодиёт;
- B. Мулкчилик;

- C. Тадбиркорлик;
- D. *Урф – одат, ахлоқ;

31. Неоклассик йуналиш кайси таълимотга карама-карши реакция ситатасида пайдо булган.

- A. Монетаризмга
- B. Меркантилизмга
- C. *Марксизмга
- D. Классик таълимотга

32. «Экономикс тамойиллари» асарининг муаллифи

- A. *А.Маршалл
- B. К.Маркс
- C. А.Смит
- D. Ж.Кейнс

33. Бозор бахоси талаб ва таклиф бахосининг кесишиш натижаси гоясининг муаллифи

- A. А.Смит
- B. Д.Рикардо
- C. У.Петти
- D. *А.Маршалл

34. XX аср бошланишида иктисодиётни давлат томонидан бошқариш эҳтиёжига сабаб:

- A. *иктисодиётнинг монополлашуви
- B. Иктисодий кризислар
- C. Иктисоднинг издан чиқиши
- D. Иктисодни эркинлиги

35. Бозор иктисодиётида талаб ва таклиф автоматик тарзда мувозанатга келмайди деган фикр кимга хос?

- A. А.Смит
- B. Б.Боверк
- C. *Ж.Кейнс
- D. А.Маршалл

36. «Неолиберализм» назариясининг мазмуни:

- A. Давлатнинг иктисодиётга фаол аралашуви
- B. *Иктисодиётнинг эркинлаштириш
- C. Иктисодиётда хусусий мулк ҳуқумронлиги
- D. Иктисодиётга давлатнинг умуман аралашмаслиги

Кафедра мудири

доцент Зойиров З.Х.

Тузувчи

доц. Зойиров З.Х.

“Ҳозирги замон таълимотлари” фанидан тест саволлари
4-курс 7-семестр
А-вариант

1. Ҳозирги замон таълимотларининг нечта асосий йўналиши мавжуд ?
 - A. 1
 - B. 5
 - C. 7
 - D. *3

2. Янги классик йўналиш қўйидагиларни ўз ичига олади:
 - A. *маржинализм ғояларини
 - B. инсоний муносабатлар мактаби ғояларини
 - C. илмий мактаб ғояларини
 - D. Монетаризм мактаби ғоялари

3. “Маршалл хочи” –бу:
 - A. талаб эгри чизиғини ифодалайди
 - B. таклиф эгри чизиғини ифодалайди
 - C. *талаб ва таклиф эгри чизиқларини кесишга нуқтасини ифодалайди
 - D. Барча жавоблар тўғри

4. Ҳозирги замон таълимотларини ўрганишда муҳим ўрин тутган “Экономикс” нинг муаллифи ким ?
 - A. Фридман Милтон
 - B. *Самуэльсон Пол
 - C. Лукас Р.И.
 - D. Кейнс Жон Мейнард

5. Марказий Осиёда яшаб ўтган қуйидаги мутафаккирлардан қайси бирининг асарларида иқтисодий ғоялар энг кўп ўз аксини топган?
 - A. *Фаробий;
 - B. Ибн Сино;
 - C. А.Навоий;
 - D. А.Темур;

6. Адам Смит тилга олган «Кўзга кўринмас қўл» нима?
 - A. қиймат қонуни;
 - B. талаб қонуни;
 - C. таклиф қонуни;
 - D. *рақобат қонуни;

7. Иқтисодий баркарорлик ва тараккиётнинг энг муҳим шарти пропорционал ва нормал баҳолар фикри кимга тегишли?
 - A. *Смит;
 - B. Д. Рикардо;

С. У. Петти;

Д. Ф. Кенэ;

8. «Иқтисодиёт давлат аралашувисиз ривожланиши керак» тамойили биринчи бор ким томонидан кулланилган

А. *А.Тюрго

В. А.Смит;

С. Д. Рикардо;

Д. У. Петти;

9.Товар хўжалигининг вужудга келиши шарт шароитлари нималардан иборат?

А. ижтимоий меҳнат тақсимоти;

В. маҳсулотни ўз истеъмоли учун ишлаб чиқарилиши;

С. мулк эгаларининг алоҳидалашуви;

Д. *ижтимоий меҳнат тақсимоти ва мулк эгаларининг алоҳидалашуви;

10. Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида Республика иқтисодиётининг негизини

қандай мулк ташкил этади?

А. давлат мулки;

В. жамоа мулки;

С. аралаш мулк;

Д. *хилма-хил мулк;

11. Иқтисодий ислохотлар нима?

А. ижтимоий ўзгаришларни амалга оширишга қаратилган чора тадбирлар;

В. *иқтисодиётда бозор муносабатларини шакиллантиришга қаратилган чора тадбирлар;

С. сиёсий ўзгаришларни амалга оширишга қаратилган чора-тадбирлар;

Д. маънавий ва маиший ўзгаришларга қаратилган тадбирлар;

12. “Маржинализм” таълимоти неча боскичдан иборат?

А. *2 боскичдан;

В. 4 боскичдан;

С. 3 боскичдан;

Д. 5 боскичдан

13.“Маржинализм” таълимотининг асосчиси ким?

А. К. Маркс;

В. А. Смит;

С. Д. Рикардо;

Д. *А. Маршалл;

14. “Институционализм” таълимотида асосий йуналиши.

А. Эркин иқтисодиёт;

- В. Мулкчилик;
- С. Тадбиркорлик;
- Д. *Урф – одат, ахлоқ;

15. Неоклассик йуналиш қайси таълимотга карама-қарши реакция ситатасида пайдо булган.

- А. Монетаризмга
- В. Меркантилизмга
- С. *Марксизмга
- Д. Классик таълимотга

16. «Экономикс тамойиллари» асарининг муаллифи

- А. *А.Маршалл
- В. К.Маркс
- С. А.Смит
- Д. Ж.Кейнс

17. Бозор баҳоси талаб ва таклиф баҳосининг кесишиш натижаси гоёсининг муаллифи

- А. А.Смит
- В. Д.Рикардо
- С. У.Петти
- Д. *А.Маршалл

18. XX аср бошланишида иктисодиётни давлат томонидан бошқариш эҳтиёжига сабаб:

- А. *иктисодиётнинг монополлашуви
- В. Иктисодий кризислар
- С. Иктисоднинг издан чиқиши
- Д. Иктисодни эркинлиги

19. Бозор иктисодиётида талаб ва таклиф автоматик тарзда мувозанатга келмайди деган фикр қимга хос?

- А. А.Смит
- В. Б.Боверк
- С. *Ж.Кейнс
- Д. А.Маршалл

20. «Неолиберализм» назариясининг мазмуни:

- А. Давлатнинг иктисодиётга фаол аралашуви
- В. *Иктисодиётнинг эркинлаштириш
- С. Иктисодиётда хусусий мулк ҳуқумронлиги
- Д. Иктисодиётга давлатнинг умуман аралашмаслиги

21. Бозор иктисодиётига муқобил гоёлар асосчилари

- А. *Т.мар, Т.Компонелла, Сен-Симон, Фурье, Оуэн;
- В. К.Маркс, Ф.Энгельс, Ленин
- С. Д.Рикардо, А.Смит, У.Петти

D. Полетон, Аристотель

22. Бозор иктисодиёти шароитида:

- A. Нарх-наво ошмайди;
- B. Ишсизлик булмайди;
- C. Пул кадрсизланмайди;
- D. *Тадбиркорликка кенг йул очилади;

23. Куйидаги кайси бир фаолият «пинхоний» бозорга хос:

- A. курол билан савдо килиш;
- B. наркотик моддалар билан олди-сотди килиш;
- C. валюта билан чайковчилик килиш;
- D. *Хамма жавоблар тўғри.

24. Бозор муносабатлари:

- A. Ракобат курашини тан олмайди;
- B. Эркин нарх булишини талаб килади;
- C. Мулкчиликнинг хилма-хиллигини такоза этмайди;
- D. *Иктисодий фаолият эркинлигига ғов булмайди;

25. Иктисодий алокаларга киришиш даражасига караб бозор куйидаги турларга булинади:

- A. Пул ва кимматли когозлар бозори;
- B. Мехнат бозори;
- C. Эркин ва регионал бозор;
- D. *Нотугри жавоб йук.

26. Бозор регулятор вазифасини нима бажаради :

- A. *Нарх-наво бажаради ;
- B. Монополия бажаради ;
- C. Олигополия бажаради ;
- D. Ракобат бажаради ;

27. Ривожланган бозор иктисодиётига :

- A. Тартибсиз бозор хос ;
- B. *Бошқариладиган бозор хос ;
- C. Режали тартибланадиган бозор хос ;
- D. Катъий режа асосида амал киладиган бозор ;

28. Монополлашган бозор деганда :

- A. Монопол ракобатли бозор тушунилади ;
- B. Олигополистик бозор тушунилади ;
- C. Соф монополия бозор тушунилади.
- D. *Озчилик сотувчилар билан харидорлар хукмдор булган бозор тушунилади;

29. Хар кандай иктисодий тузум шароитида кун тартибида турадиган муаммо:

- A. Ноёблик муаммосидир;
- B. Ишлаб чиқариш муаммосидир;
- C. *Истеъмол муаммосидир;
- D. Инвестиция муаммосидир;

30. Бозор конъюнктураси деганда :

- A. Талаб ва таклифнинг бир-бирига мос келиши тушунилади.
- B. Бозор иктисодиёти учун хизмат курсатувчи сохалар тушунилади ;
- C. Мазкур бозорнинг таркибида амал қилувчи бугинлар тушунилади ;
- D. *Бозорда мувозанатнинг мавжудлиги ёки бузилганлиги тушунилади.

31. Бозор интервенцияси деганда:

- A. Миллий бозор экспорт-импортини давлат томонидан химоя қилиниши тушунилади ;
- B. Маълум белги аломатлар ва савдо-сотикнинг шарт-шароитига қараб бозорни хар хил бугинларга ажратиш ;
- C. *Миллий ёки регионал бозорга ташқаридан суқилиб кириш ва у бозорни узига тоби этиш тушунилади.
- D. Нотугри жавоб йук.

32. Бозор иктисодиёти деганда :

- A. *Бозор муносабатлари қоидалари асосида бошқариладиган иктисод тушунилади;
- B. Уй хужалигини юритиш санъати тушунилади ;
- C. Сотувчи билан харидор уртасидаги иктисодий алоқалар тушунилади;
- D. Кишилар уртасидаги алоқа, муамала тушунилади ;

33. Бозор иктисодиёти шароитида :

- A. *Мулк хусусийлаштирилади ;
- B. Давлат ягона мулкдор булиб қолади ;
- C. Давлат мулкига устуворлик берилади ;
- D. Мулкка нисбатан монополия сакланиб қолади ;

34. «Баҳо»нинг усиши билан :

- A. *Таклифнинг хажми ортади;
- B. Таклифнинг хажми қамаяди;
- C. Таклифнинг хажми умуман узгармайди;
- D. Таклифнинг хажми талабнинг хажмига мос тушади;

35. «Кучли ижтимоий сиёсат юргизиш» тамойили:

- A. *Аҳолининг демографик тақибини хисобга олган холда таъсирчан социал сиёсат утқазиш лозимлигини билдиради:

- В. Давлатнинг бош ислухотчи булиши зарурлигини билдиради;
- С. Иктисодий ислухотлар хеч қачон сиёсат ортида қолмаслигини бидиради;
- Д. «Инқилобий сакрашлар» сиз бозор иктисодиётига утишни англатади;

36.Бозор иктисодиёти уз мохияти жихатидан :

- А. Соф эркин иктисоддир ;
- В. Соф марказлашган иктисоддир;
- С. Катъий бошқариладиган иктисоддир ;
- Д. *Аралаш бошқариб, тартибланиб туриладиган иктисоддир ;

“Ҳозирги замон таълимотлари” фанидан тест саволлари
4-курс 7-семестр
В-вариант

1.Кимлар бозор иктисодиёти субъектлари булиб ҳисобланади ?

- А. Давлатнинг барча маҳкама идора ташкилотлари ;
- В. Фирмалар, тадбиркорлар ;
- С. Корхона ва ҳужаликлар ;
- Д. *Нотугри жавоб йук.

2.Бозор иктисодиёти устуни деганда:

- A. Кандай ва қанча махсулот ишлаб чиқариш кераклиги тушунилади;
- B. Махсулотни қандай ишлаб чиқариш тушунилади;
- C. Қим мазкур махсулотни сотиб олиши кераклиги тушунилади;
- D. *Нотугри жавоб йук.

3. Хар қандай иқтисодий тузум шароитида қун тартибида турадиган муаммо :

- A. Ноёблик муаммосидир ;
- B. Ишлаб чиқариш муаммосидир ;
- C. Истеъмол муаммосидир ;
- D. *Инвестиция муаммосидир ;

4.Талаб – бу ;

- A. Эҳтиёждир ;
- B. Бозорга чиқарилган жами товарлар миқдори ;
- C. Бозорга чиқарилган жами хизматлар миқдори ;
- D. *Туловга қобул булган, пул билан таъминланган эҳтиёждир ;

5.Таклиф – бу ;

- A. *Бозорга чиқарилган ёки қелтириши аниқ булган жами товар ва хизматлар миқдори ;
- B. Эҳтиёждир ;
- C. Бозорга чиқарилган жами хизматлар миқдори ;
- D. Эҳтиёжни пул билан таъминланган қисмидир ;

6.Баҳо билан талаб уртасида :

- A. Тугри боғланиш мавжуд ;
- B. *Тесқари боғланиш мавжуд ;
- C. Боғланиш мавжуд эмас ;
- D. Қорреляцион боғланиш мавжуд ;

7. Баҳо билан таклиф уртасида :

- A. Тесқари боғланиш мавжуд ;
- B. Боғланиш мавжуд эмас ;
- C. *Тугри боғланиш мавжуд ;
- D. Функционал боғланиш мавжуд ;

8. Баҳо билан талаб уртасида боғланиш ;

- A. Таклиф қонуни дейилади ;
- B. Қиймат қонуни дейилади ;
- C. *Талаб қонуни дейилади ;
- D. Эластиклик қоэффесинти қонуни дейилади;

9. Хусусий мувозанатлик деганда нимани тушунаси?

- A. Иккита узаро боғлиқ булган иктисодий миқдор ва томонларнинг тенг келиши;
- B. *Ишлаб чиқариш ва истеъмол аҳолининг талаб ва таклиф уртасидаги мувозанатлик;
- C. Ички бозордаги талаб ва таклиф уртасидаги мутаносиблик;
- D. Чиқарилган пул миқдори билан сотиб олинadиган моллар уртасидаги мутаносиблик;

10. Мамлакатнинг интеллектуал салоҳиятини давлатнинг биринчи бойлиги деб қараш, қупрок :

- A. *«Япон мужизаси» га хос ;
- B. Германия «иктисодий мужизаси» га хос ;
- C. Туркия моделига хос ;
- D. Швеция моделига хос ;

11. Бозор иктисодиёти Европа модели учун қуйидагиларнинг қайси бири хос ?

- A. *Шафқатсиз эксплуатация ;
- B. Гирром рақобат ;
- C. Ута тартибсизлик ;
- D. Қашшоқлашувдаги қескинлик ;

12. Ўзбекистонда бозор иктисодиётига утиш қайси йул билан бораяпти?

- A. Туркия модели асосида ;
- B. «Гангитувчи терапия» йули билан ;
- C. Инкилобий йул билан ;
- D. *Иволюцион йул билан ;

13. Бозор иктисодиётига утишда миллий андозамизнинг узига хослигини нималар белгилайди ;

- A. *Миллий тарихий турмуш тарзининг узига хослиги белгилайди;
- B. Динлик кишилар онгига учмас мухрланганлиги белгилайди ;
- C. Демографик вазиятни узига хослиги белгилайди;
- D. Миллий таркибни узига хослиги белгилайди ;

14. «Иктисодиётни сиёсатдан устунлиги» тамойили :

- A. Давлатнинг бош ислохотчи булиши лозимлигини билдиради ;
- B. Қонунларга риоя этиш устувор булиши қерақлигини билдиради ;
- C. *Иктисодиётни мафқурадан холи қилиш зарурлигини билдиради ;
- D. Қучли ижтимоий сиёсат олиб бориш зарурлигини билдиради ;

15. Приватизация нима ? Приватизация- бу :

- A. *Давлатнинг мулкани бошка мулкдорларга утишини билдиради ;
- B. Фойда олишга қаратилган иктисодий фаолият ;
- C. Эҳтиёжни пул билан таъминланган қисми ;
- D. Фаол аҳолини ишламаётган қисми ;

16. Ўзбекистон Республикаси Давлат мол-мулкани бошқариш ва приватизация қилиш қўмитаси қачон ташкил этилди :

- A. 1990 йилда ;
- B. 1991 йилда ;
- C. 1992 йилда ;
- D. *1993 йилда ;

17. Кичик хусусийлаштириш деганда :

- A. Савдо корхоналарини хусусийлаштириш тушунилади ;
- B. Уй жойларини хусусийлаштириш тушунилади ;
- C. Маҳаллий саноат корхоналарини хусусийлаштириш тушунилади.
- D. *Нотугри жавоб йук.

18. Бозор инфраструктураси деганда :

- A. Ишлаб чиқариш тушунилади ;
- B. Савдо-сотик ишлари тушунилади ;
- C. Молия кредит муносабатлари тушунилади ;
- D. *Аҳолига хизмат килувчи тармоқлар тушунилади ;

19. Давлат нима? Давлат-бу:

- A. «Капитализмнинг тунги қорувули»;
- B. «Анархия шароитида маҳалла назоратчиси»;
- C. *Тарихий категория, устқурма белги ҳисобланган мустақил мамлакат;
- D. «Ижтимоий манфаатни ёқловчи мутавалли,нозир»;

20. Ишсизлик деганда :

- A. Узига иш топомасдан юрган иктисодий фаол аҳоли қисми тушунилади
- B. *Мехнатга лаёқатли, аммо иш жойига эга бўлмаган аҳоли тушунилади ;
- C. Иш қидираётган ёки яқин вақт ичида иш таъминланишини қутаётган аҳоли тушунилади ;
- D. Ишчи қучига бўлган талаб ва тақлифнинг номувофиқлиги натижасида вужудга келган аҳоли тушунилади ;

21.Қуйида қайд этилган тармоқларнинг қайси бири молия-кредит муносабатларига хизмат килувчи инфраструктурага тааллуқли?

- A. Савдо уйлари;
- B. Реклама фирмалари;
- C. Уй-жой , коммунал ва транспорт хизматлари;
- D. *Солиқ ундириш маҳкамалари;

22. Мамлакатнинг миллий мулкани қайси бир жавоб ифода этади?

- A. *давлат мулки;

- В. ижтимоий ташкилотлар мулки;
- С. йирик қўшма мулклар;
- Д. жамоа корхоналари мулки;

23. Қуйида номи зикр этилган жамиятларнинг қайси бири аҳоли учун энг қулай турмуш шароитларини ҳозирлай олади?

- А. анъанавий жамият;
- В. индустриал жамият;
- С. *янги турмуш сифати бор жамият;
- Д. ўткинчи жамият;

24. Қайси бири аралаш иқтисодиётга хос эмас?

- А. мукамал техника ва технологияга асосланган иқтисодиёт; даромадлар ишлаб чиқаришда тақсимланиб, юқори иш ҳақи бериладиган иқтисодиёт;
- В. манфаатлар уйғунлашадиган иқтисодиёт;
- С. *миллий бойлик таркибида аҳоли мол-мулки ҳиссаси камайиб
- Д. борадиган иқтисодиёт;

25. Товар хўжалигининг вужудга келиши шарт шароитлари нималардан иборат?

- А. ижтимоий меҳнат тақсимоти;
- В. маҳсулотни ўз истеъмоли учун ишлаб чиқарилиши;
- С. мулк эгаларининг алоҳидалашуви;
- Д. *ижтимоий меҳнат тақсимоти ва мулк эгаларининг алоҳидалашуви.

26. Товар қиймати қандай меҳнат сарфларини ифодалайди?

- А. индивидуал;
- В. зарурий;
- С. қўшимча;
- Д. *ижтимоий-зарурий;

27. Товар ва товарлашган хизматларнинг нафлиги нима?

- А. уларнинг эҳтиёж учун фойдалилиги;
- В. нархга эга бўлиши;
- С. уларнинг маълум сифатда бўлиши;
- Д. *уларда истеъмол хусусиятининг мавжудлиги;

28. Товар хўжалигини ифода этувчи жавобни аниқланг?

- А. ўз шахсий эҳтиёжини кондирини мақсадида маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи хўжалик;
- В. мукамал машина ва асбоб-ускуналардан фойдаланадиган хўжалик;
- С. катта ҳажмда ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқарувчи хўжалик;
- Д. *сотини мақсадида бозорга маҳсулот ва хизматлар ишлаб чиқарувчи хўжалик;

29. Пул деганда нимани тушунаси?

- A. қиймат шакллари ривожини натижасида пайдо бўлган иқтисодий категорияни;
- B. кишилик жамияти учун зарур бўлган олди-сотди воситасини;
- C. барча товарлар каби истеъмол қийматга ва қийматга эга бўлган товарни;
- D. *барча бошқа товарлар учун умумий эквивалентлик вазифасини бажарувчи махсус товарни;

30. Натурал хўжаликни ифода этувчи жавобни аниқланг.

- A. бозор учун маҳсулот ишлаб чиқарадиган хўжалик;
- B. бошқалар учун маҳсулот етказиб берадиган хўжалик;
- C. *ўз шахсий эҳтиёжини қондириш мақсадида маҳсулотлар яратиш;
- D. режа асосида иш юритувчи хўжалик;

31. Товар қиймати ва меҳнат унумдорлиги ўртасида қандай боғлиқлик бор?

- A. тўғри боғлиқлик бор;
- B. *тескари боғлиқлик бор;
- C. улар ўртасида ҳеч қандай боғлиқлик мавжуд эмас;
- D. товар қиймати ва меҳнат унумдорлиги ўзгармайди;

32. Иқтисодий плюрализм деганда нимани тушунаси?

- A. хусусий мулкнинг устун мавқега эга бўлиши;
- B. давлат мулкнинг қисқариши;
- C. чет эл инвестицияларининг кўплаб киритилиши;
- D. *мулк шакллари ва хўжалик юритиш усулларининг турли-туман бўлиши;

33. Бозор иқтисодиёти самарали ҳал эта оладиган муаммолар қаторига қайси бири кирмайди?

- A. муттасил равишда ишлаб чиқаришни ўстириб, тўкинчиликни таъминлаш;
- B. ресурслардан оқилона фойдаланиш;
- C. самарали меҳнатни йўлга қўйиш;
- D. *узок муддат ичида амалга оширилиши мумкин бўлган лойиҳаларни самарали ҳал этиш;

34. Бозор иқтисодиётининг муҳим белгиларидан бири нархларнинг либераллашуви нимани англатади?

- A. нархларнинг харидорларга қулай тарзда шаклланиши;
- B. *нарх- навонинг эркин ташкил топиши;
- C. нарх шаклланишида давлат иштирокининг камайиши;
- D. нархларнинг узок вақт ичида турғун бўлиши;

35. Бозор иқтисодиёти ўз моҳияти жihatидан:

- A. иқтисодий монополизмга асосланган иқтисодиёт;

- B. соф эркин иктисодиёт;
- C. маъмурий режалаштиришга асосланган иктисодиёт;
- D. *аралаш, бошқарилиб – тартибланиб туриладиган иктисодиёт.

36. Адам Смит тилга олган «Кўзга кўринмас қўл» нима?

- A. қиймат қонуни;
- B. талаб қонуни;
- C. таклиф қонуни;
- D. *рақобат қонуни;

“Ҳозирги замон таълимотлари” фанидан тест саволлари

4-курс 7-семестр

С-вариант

1. Бозор иқтисодиётини тартибга солиш механизми қандай амалга оширилади?

- A. нарх-навони белгилаш орқали;
- B. солиқ сиёсати орқали;
- C. пул кредит сиёсати орқали;
- D. *бозор қонунлари орқали.

2. Бозор иқтисодиётининг асосий белгисини аниқланг?

- A. талаб ва таклифнинг мос келиши;
- B. айирбошлашнинг эквивалент бўлиши;
- C. *иқтисодий фаолият эркинлиги;
- D. эркин рақобатнинг амал қилиши;

3. 2005 йилда иқтисодий ислохотларни амалга оширишнинг асосий устувор вазифасини аниқланг?

- A. *бозор ислохотларни чуқурлаштириш ва иқтисодиётни янада эркинлаштириш;
- B. хусусий тармоқнинг жадал ривожланиши; унинг мамлакат иқтисодиётидаги улуши кўпайишини таъминлаш;
- C. кичик бизнес ва фермерликни ривожлантириш борасидаги ишларини чуқурлаштириш ва кўламини кенгайтириш;
- D. банк ва молия тизимларидаги ислохотларни чуқурлаштириш;

4. Бозор вазифаси нотўғри ифодаланган жавобни топинг.

- A. *бозорнинг тўйиниш ҳолатини аниқлаш вазифаси;
- B. ишлаб чиқариш ва истеъмолни боғлаш вазифаси;
- C. иқтисодиётни тартиблаш вазифаси;
- D. мамлакатлар ўртасида ҳамкорликни ўрнатиш вазифаси;

5. Жавобларнинг қайси бири бозор сегментини ифодалайди?

- A. *бозор унсурларининг ўзаро боғлиқ бўлиши ва бир-бирини тақозо этиши;
- B. бозорда савдо-сотиқнинг шарт-шароитларига қараб турли бўғинларга ажратилиши;
- C. бозорда нисбатан кўп бўлмаган фирмаларнинг мавжуд бўлиши;
- D. бозорда ресурсларнинг эркин ҳаракатда бўлиши;

6. Инновация фирмалари фаолияти билан боғлиқ жавобни топинг.

- A. чек. депозит ва сертификатлар олди-соттисини йўлга қўйиш;
- B. муайян бозор йўналишида ихтисослашган савдони юритиш;
- C. *янгиликларни топиш, уларни сотиш ва ишлаб чиқаришга жорий этишга хизмат қилиш;
- D. воситачилик қилиш;

7. Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида Республика иқтисодиётининг негизини қандай мулк ташкил этади?

- A. давлат мулки;
- B. жамоа мулки;
- C. аралаш мулк;
- D. *хилма-хил мулк;

9. Иқтисодий ислохотлар нима?

- A. ижтимоий ўзгаришларни амалга оширишга қаратилган чора тадбирлар;
- B. *иқтисодиётда бозор муносабатларини шакиллантиришга қаратилган чора тадбирлар;
- C. сиёсий ўзгаришларни амалга оширишга қаратилган чора-тадбирлар;
- D. маънавий ва маиший ўзгаришларга қаратилган тадбирлар;

9. Иқтисодий ислохотларни амалга оширишнинг асосий йўналишларидан қайси бири бозор иқтисодиётига ўтишнинг шарт-шароитларини вужудга келтиради?

- A. *мулкий муносабатларни ислох қилиш;
- B. бошқариш тизимини ислох қилиш ва бозор инфраструктурасини яратиш;
- C. молия-кредит ва нарх-наво ислохати;
- D. аграр ислохат;

10. Мулкни давлат тасарруфидан чиқаришнинг қайси йўли эркин тадбиркорликка кенг имкониятлар очиб беришни кўзда тутади?

- A. жамоа мулкига айлантириш;
- B. ижарага бериш;
- C. *хусусийлаштириш;
- D. хиссадорлик жамиятига айлантириш;

11. Ўзбекистонда хусусийлаштиришга ёндашишнинг муҳим хусусияти нимадан иборат?

- A. *дастурлар асосида босқичма-босқич амалга оширилиши;
- B. адресли йўналтирилганлиги;
- C. маълум суммада тўловлиги;
- D. ахоли ва мулкдорлар учун кучли ижтимоий ҳимоялар ва қафолатлар тизими яратилиши;

12. Режали (маъмурий-буйруқбозлик) иқтисодиётдан бозор иқтисодиётига ўтиш қайси бир ҳолатни тақозо этади?

- A. *бозор иқтисодиётига ўтишнинг ҳуқуқий асосларини яратиш;
- B. бозор инфратузилмасини шакллантириш;
- C. хусусийлаштириш жараёнларини кенг йўлга қўйиш;
- D. нархларни эркинлаштириш;

13. Бозор ислохотлари охир-оқибат нимага хизмат қилади?

- A. бозор муносабатларини тўғри шакллантиришга;
- B. иқтисодий алоқаларнинг кучайишига;
- C. турли ҳудудларнинг бир текис ривожланишига;
- D. *мустақиллик стратегиясига, яъни мустақил ва ривожланган, халқ

14. Ўзбекистонда амалга оширилаётган аграр ислохотлар неча йўналишда боряпти?

- A. деҳқонларга индивидуал хўжалик юритиш учун қўшимча ер бериш;
- B. *бозор иқтисодиётига мос қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бўғинларини яратиш;
- C. Иқтисодий ночор жамоа хўжаликлари ўрнида фермер хўжалиklarини ташкил этиш;
- D. қишлоқда тегишли инфратузилмани ҳосил қилиш;

15. Бозор иқтисодиётига ўтиш миллий андозамизнинг ўзига хослигига қайси бири мансуб эмас?

- A. миллий- тарихий турмуш тарзининг ўзига хослиги;
- B. *республиканинг чет элларга чиқиш имкониятининг чекланганлиги;
- C. демографик вазиятнинг ўзига хослиги;
- D. ижтимоий – сиёсий муҳитнинг ўзига хослиги;

16. Қонун устуворлигини таъминлаш учун нима қилиш керак?

- A. қонунларни ўз вақтида ишлаб чиқиш ва кучга киритиш керак;
- B. қонуннинг амал қилишига инсонларни ишонтириш керак;
- C. *қонунга қатъий риоя қилиш ва уни оғишмай ижро этиш керак;
- D. қонунларни такомиллаштириб бориш керак;

17. Талаб қонунидан қандай хулоса чиқариш мумкин?

- A. *юқори нархлар истеъмолчининг харид қилиши истагини сусайтиради, паст нархлар эса кучайтиради;
- B. истеъмолчи махсулотнинг қўшимча бирлигини фақат унинг нархи пасайган шароитда сотиб ола бошлайди;
- C. нархнинг пасайиши истеъмолчи пул даромадининг сотиб олиш қобилиятини ёки реал даромадини оширади;
- D. махсулот нархи ўсганда истеъмолчи унинг ўрнини босувчи арзонроқ товарларни сотиб олишга ҳаракат қилади;

18. Қуйидагилардан қайси бири талаб тушунчасининг мазмунини тўлароқ характерлайди?

- A. эҳтиёж, хошиш;
- B. истак;
- C. қондирилиши зарур бўлган эҳтиёж;
- D. *эҳтиёжнинг фақат пул билан таъминланган қисми;

19. Бошқа товарларнинг истеъмоли ўзгармасдан қолган ҳолда бирон-бир товар ва хизматга эҳтиёж тўйиниб бориши билан бу неъматнинг кейинги бирлигини истеъмол қилишдан қониқиш пасайиши қайси қонунга мансуб?

- A. талаб қонунига;
- B. таклиф қонунига;
- C. *меъёрий нафликнинг пасайиб бориш қонунига;
- D. жамғариш қонунига;

20. Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида тадбиркор-ишбилармонларнинг қайси гуруҳлари мавжуд бўлади?

- A. майда ишлаб чиқариш билан банд бўлган ишбилармонлар;
- B. ўзгаларни ёллаб ишлатувчи шахслар;
- C. *фермер хўжаликларини ташкил этиб иш юритаётганлар;
- D. жамоа ва ҳиссадорлик корхоналари мулкнинг биргаликдаги эгалари;

21. Иқтисодий соҳадаги рақобат деганда нимани тушунмоқ керак?

- A. хўжалик юритувчи субъектлар ўртасидаги нормал фойдани қўлга киритиш мақсадида амалга ошириладиган кураш;
- B. фойдани кўпроқ олиш учун иш юритишни;
- C. ишлаб чиқаришни такомиллаштиришни;
- D. *турли субъектлар ўртасида қулайроқ ишлаб чиқариш шароитига эга бўлиш, унумлироқ технология, умуман юқори даромад олиш учун олиб бориладиган кураш;

22. Рақобатга бир мақсад сари интилувчи бозор субъектлари иқтисодий манфаатларининг тўқнашуви, деб таъриф берилса у кимлар ўртасидаги рақобатни характерлайди?

- A. товар ишлаб чиқарувчилар ўртасидаги;
- B. хизмат кўрсатувчилар ўртасидаги;
- C. ресурсларни етказиб берувчилар ўртасидаги;
- D. *товар ишлаб чиқарувчилар, хизмат кўрсатувчилар, ресурсларни етказиб берувчилар ҳамда истеъмолчилар ўртасидаги рақобатни характерлайди.

23. Нарх воситасиз рақобат усули қандай йўллар билан олиб борилади?

- A. рекламанинг барча туридан кенг фойдаланиш;
- B. кафолатланган муддатда ва ундан кейинги даврда турли хил хизматлар кўрсатиш;
- C. товарлар сифатини табақалаштириш орқали уларни истеъмол хоссаларини ошириш;
- D. *хар бир жавоб тўғри;

24. Рақобатлашув жараёни қаерларда амалга ошади?

- A. рақобат фақат бозорда рўй беради;
- B. рақобатга ишлаб чиқаришдаёқ киришилади;
- C. *рақобат бозорда бевосита юз берса, бозордан ташқарида, хусусан ишлаб чиқаришда унга ҳозирлик кўрилади;
- D. рақобат такрор ишлаб чиқариш барча фазаларини қамраб олмайди;

- 25. «Дженерал моторз», «Форд» ва «Крайслер» каби компаниялар қандай рақобат соҳасига мансублар?**
- A. соф рақобат;
 - B. монополистик рақобат;
 - C. *олигополия;
 - D. соф монополия;
- 26. Бозор рақобатининг афзал томонига хос бўлмаганини топинг.**
- A. товарларни танлаб олиш имкониятининг ўсиши;
 - B. маҳсулот ассортиментининг фақат маҳаллий ишлаб чиқариш билан чекланмаслиги;
 - C. харидорлар кўпчилигининг харид қобилиятларининг тушмаслиги;
 - D. ишлаб чиқариш савиясининг ошиши;
- 27. Макроиктисодиёт тушунчаси нимадан иборат?**
- A. йирик корхоналардан;
 - B. миллий хўжаликларни ташкил топишидан;
 - C. муайян мамлакат миқёсидаги моддий ва номоддий ишлаб чиқариш соҳалари мажмуасидан иборат;
 - D. *мамлакат иқтисодиётининг ҳамма тармоқларидан;
- 28. Давлат рўйхатидан ўтмаган ишлаб чиқариш қандай иқтисодиёт деб аталади?**
- A. солиқ тўламайдиган иқтисодиёт;
 - B. хусусий фаолият юритувчи иқтисодиёт;
 - C. хуфёна, яъни яширин иқтисодиёт;
 - D. ҳисоб, китоблар тўғри юритилмайдиган иқтисодиёт;
- 29. Инвестиция сарфлари нима учун зарур?**
- A. қўшма корхоналар ташкил қилиш учун;
 - B. *ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун;
 - C. техника – технология олиш учун;
 - D. йирик қурилишлар қилиш учун;
- 30. Иқтисодий мустақилликни ифода этувчи томонларга қайси бири хос эмас?**
- A. ўз валютасига эга бўлиш;
 - B. миллий бойликни тасарруф эта билиш;
 - C. иқтисодий сиёсатни маъқул ҳолда олиб бориш;
 - D. *ресурслардан самарали фойдаланиш;
- 31. Қайси жавобда макроиктисодиётга тўғри таъриф берилган?**
- A. *мамлакат миқёсида моддий ишлаб чиқариш ва номоддий соҳаларни бир бутун қилиб олинган миллий ва жаҳон хўжалиги даражасидаги иқтисодиёт;
 - B. энг етакчи соҳалар йиғинидси;
 - C. алоҳида олинган корхоналар иқтисодиёти;

D. маълум хууддаги корхоналар йиғиндиси;

32. Иқтисодий ўсишнинг қайси шакли иқтисодиётнинг равон ривожланишини тўлароқ акс эттиради?

- A. экстенсив;
- B. турғунлик;
- C. жонланиш;
- D. *юксалиш;

33. Бозор муносабатлари:

- A. Ракобат курашини тан олмайди;
- B. Эркин нарх булишини талаб килади;
- C. Мулкчиликнинг хилма-хиллигини такоза этмайди;
- D. *Иқтисодий фаолият эркинлигига ғов булмайди;

34. Бозор иқтисодиёти уз мохияти жихатидан :

- A. Соф эркин иқтисоддир ;
- B. Соф марказлашган иқтисоддир;
- C. Катъий бошқариладиган иқтисоддир ;
- D. *Аралаш бошқариб, тартибланиб туриладиган иқтисоддир ;

35. «Иқтисодиётни сиёсатдан устунлиги» тамойили :

- B. Давлатнинг бош ислохотчи булиши лозимлигини билдиради ;
- C. Кунунларга риоя этиш устувор булиши кераклигини билдиради ;
- D. *Иқтисодиётни мафкурадан холи қилиш зарурлигини билдиради ;
- E. Кучли ижтимоий сиёсат олиб бориш зарурлигини билдиради ;

36. Ҳозирги замон назарияларига асосан пулнинг вазифаларини аниқланг?

- A. умумий эквивалентлик вазифасини бажаради;
- B. *қиймат ўлчови муомала воситаси ва жамғариш воситасини бажаради;
- C. тўлов воситасини бажаради;
- D. жахон пуллари вазифасини бажаради;

Кафедра мудири

доцент Зойиров З.Х.

Тузувчи :

катта ўқитувчи Муродова Н.Қ.

